

کوبی بی زاده محمد فواد
استانبول دارالفنوننده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدرسی

موسسه واسطه ایله استانبولده
صایقه انقش

۷مارت ۱۹۳۳

۹۶۳ ده نولشد
فضولی
عیانی و امری

و این احسن شیانت قائله
بیت یقال ازا انعدونه صدقه
باقی نامه ی (۱۰۶) ده
باشلیور .

T O N
ECONOMIC
T M H

یکی شرق کتبخانه سی - استانبول
۱۹۲۴

عقیده طوفان (332) دهر

مف عو ل مفاعیل

رقعه 136
152

فضولی

مبای و انری

۱
یا لکنز ادبی قفوذ و تأثیرینک وسعت و دوامی دکل اثرینک بدیی قیقه اعتباریلده
تورک ادبیاتنک اک بوبوک سیماسی اولارق طانیدیمز «فضولی»، عراقی تورکلر ننددر؛
ولهجهسی اعتباریلده «آذری» عنوانی ویردیکنز لسان دأره سنه منسوبدر .
اسکی تذکره جیلر مندن صوک آوروپا مستشرقلرینه قدر «فضولی» دن بحث ایدنلر
بو حقیقه آرز چوق ادراک ایتشلر سده «کیب»، «هوار»، و «قریمسکی» ده
داخل اولق اوزره هیچ بری آذری ادبیاتنک تکاملنه اصلا واقف اولامادقلرندن،
اونی عنانی ادبیاتی دأره سننده ایضاحه چالیشملر، و طبیعی، بوسعلر ننده هیچ موفق
اولامشلردر . عراقلی شاعره عائد تاریخی وثیقلر، اسقله اعتراف ایدنلر، بک آزدردر؛
بویله اولدینی حالده، شیمدی به قدر حق بو محدود وثیقلردن بیله تامامله استفاده
ایدیله مهنسی، البته معذور کوروله من . «فضولی» نکل حیاتی و انری حقنده غایت
محمل فقط مثبت و تاریخی بر فکر ویرمک مقصدیله یازدیقمز بو کوچوک خلاصه ده،
عراقلی شاعره دأثر شیمدی به قدر کوزه جاریماش وثیقلردن تماماً استفاده ایتمکله
برابر، ادبیات تاریخی حقنده کی معین و معلوم اصوللر منده صادق قالارق، بوسنعت
دهاسنک ناصل بر محیطده و نه کی عامللر تأثیریلر تشکل ایتدیکنی، و مؤخرأ تورک ادبیاتنک
عمومی تکاملی اوزرنده کی تأثیراتی مثبت بر صورتده ایضاحه چالیشدق . بناءً علیه
دوغلر دن دوغلر و به «فضولی» بی تدقیقه کیریشمه دن اول، اولاء عراق و آذربایجان
تورکلرینک لهجهسی اولان آذری لهجهسی بیله بولهجه ادبیاتنک «فضولی» به قدر
کیردیکی تکامل دورلری حقنده عمومی معلومات ویره جکنز .

« فضولی » به قدر آذری ادبیانه بر نظر

تورکله، چوق واسع و یکدیگر ندن چوق فرقلی شرائطه
 اوغوز لهجه سی : آذری
 و عثمانی لهجه لری
 تابع جغرافی ساحه لرده، مختلف مدینتله تماس ایدرک،
 مختلف سیاسی حاکمیتلر آلتنده یاشادقلری ایچون، تورک
 لسانی تا اسکی زمانلردن بری بر طاقم لهجه لره آیریلشدر. بونلر میاننده قسم اعظمی کوچوچک
 بردارنه به منحصر محلی «شبه» لردن، یاخوده، تحریر لسانی حاله کله مهش ابتدائی لهجه لر دن
 عبارتسه ده، مختلف عامللرک تأثیری آلتنده عصرلردن بری «ادبی لسان» حاله گلش و بر چوق
 ادبی محصوللر وجوده کتیرمش «لهجه» لرده وارد. تورک لساننک اسکی محصولاتی
 بو نقطه نظر دن یعنی محلی «پاتوا» لرک فوقنده و کنیش بر جغرافی ساحه ده ادبی
 لسان حکمنه کیرمش لهجه لری اعتباریه تدقیق ایدرک اولورسه ق، داها عجزی
 بشنجی عصرده «شرقی» و «غربی» اولارق ایکی ادبی لسان زمزمه سی کورورز؛
 برنجیسی، «خاقانیه تورکجه سی» و یا ساده جه «تورکجه» دینلن شرق تورکجه سیدرک،
 مؤخرأ «چغتایجه» دینلن ادبی لهجه نک اساسی تشکیل ایتمشدر. دیگرى «اوغوزجه»
 درکه، آناطولی و روم ایلی تورک لریله قافقاس، آذربایجان، عراق و الجزیره تورک لری نک
 لسانیدر؛ و مؤخرأ «آذری» «عثمانی» ناملریله ایکی مختلف لهجه به آیریلشدر. آذری
 لهجه سنک تشکله سبب اولان اک مهم عامل، موغول استیلا سی متعاقب شرقه کلن اوغوز
 کتله لرینک، اسکی اوغوز کتله لرینک ثروت لسانیه سنه
 آذری لهجه سی ناصل ونه زمان
 شکل ایتدی
 یکی بر چوق شیلر علاوه ایتهلر، اونونولغه باشلامش
 لسانی، قومی، ادبی مختلف عنعنه لری یعنی اسکی «اوغوز
 حرقتی» یکیدن جانلاند برمه لیدر. اساساً ساجوق - عثمانی لهجه سنک اسکی و ابتدائی شکلیله
 آذری لهجه سی آراستنده هان هیچ بر فرق یوقدی، دییه ییلیر. لیکن، بر طرف دن عثمانی
 لهجه سنک دیگر ندن چوق فرقلی عامللر تأثیریه سرعتی بر صورتده تکاملی، دیگر طرف دن
 آذری لهجه سنک عثمانیجه دن تماماً آیری شرائط دائره سنده و داها فضله ایران تأثیری
 آلتنده قالماسی، بو آیریلقلری تزید ایتمشدر. بو کونکی آذری لهجه سنده بر طاقم صرفی

شکللر و بر طاقم کلملر واردرک، الیوم ادبی لسانمزده قوللانیلما مقبله برابر، یا
 آناطولی نک محلی شبهه لرند و یا اسکی ادبی لسانمزده موجودر. آذری لهجه سنک
 ساجوق - آناطولی لهجه سن دن آیری ادبی بر لسان ماهیتی آلماسنه باشلیجه سبب، آذری
 ساحه سنک آناطولی مراکز سیاسی سنه تابع اولما یه قرق مستقل دولتره مقر تأسس اولماسی،
 و مؤخرأده قارا و آق قویونلور، صفویلر کئی تورک خاندانلری نک اداره سی آلتنده
 عثمانیلردن آیری - حق مذهب اعتباریه اونلره شدتله خلاف کیر - دیگر بویوک
 بر اداره سیاسی نک نومه سی تشکیل ایتمه سیدر. ایرانک قوتلی عنعناتنه مربوط قلمای
 کندیلری ایچون اساسی بر سیاست عد ایدن و عثمانیلرک غرب ملت و مدینت لریله
 تماس ایدرک اوروا یا ایچلرینه ایلرله مه سنه مقابل داها فضله آسیائی و عشری بر ماهیت
 محافظه ایله بن صفوی خاندانی، آذری ساحه سی - هیچ اولما زسه قسماً - «شیعیلک»
 رابطه سیله دیگر «اوغوز - آناطولی» تورک لردن آیرماسه یدیلر، استانبول سراینه مربوط
 اولاجق اولان اوساحه، حقیقت حاله آذری ساحه سی اولان سائر «شرقی آناطولی»
 مملکتلری کئی، عثمانی لهجه سی تحریر لسانی اولارق قبول ایدرک و آذری لهجه سی
 شیمدیکی کئی ادبی بر ماهیت آلاما یه ققدی. مرکزیت سیاسی نک و اولجه تقرر ایتش
 ادبی لهجه نک تحکمنک بو خصوصده چوق بویوک بر تأثیری وارد: «نیمور» و
 چوچوقلری زماننده خراسان و ایرانده یقشش تورک شاعرلری، مؤسس بر لسان
 ادبی اولان و سرایلرده قونوشولان «چغتایجه» بی قوللاندقلری حاله، «صفویلرک»
 دور اعتلا سنده بنه عینی یرلرده یقشش شاعرلر داها فضله آذری لهجه سی استعمال
 ایدیورلردی. اگر آذری ساحه سی یا عثمانیلرک، یاخوده، چغتایجه بی رسمی و ادبی
 لسان اولارق قبول ایدن متمصب و سی المذهب «اوز بک» خانلری نک حاکمیتی آلتنده
 قالسه یدی، اوزمان قلاسیق آذری ادبیاتی انکشاف ایدرک، و اوساحه لرده
 یالکز آذری خلق ادبیاتی یاشایه قرق، قلاسیق شاعرلر عثمانیجه بی یاخوده چغتای لهجه سی
 ادبی لسان اولارق قوللانم قفلردی. مع مافیه، بوتون بو آیریلقلره و بو اوج لهجه
 ادبیاتنک خصوصی بر خط تکامل تعقیب ایتهلرینه رغماً، بو لهجه لر ادبیاتلری
 آراستنده دائماً صبیق رابطلر موجود اولش، «نسیبی» «نوائی» فضولی» کئی
 بویوک صنعتکارلرده بو خصوصده بک مهم روللر ایضا ایتمشلردر.

و یوکسک محفلارده عجم حرثی حکمرانندی . تورکارله بوقوتلی تماسک فارسی اوزرنده کی تأثیری ، برچوق تورکجه و برآز موغولجه کله و تعبیرلرک عجمجه یه کجه می ، بعض شاعرلرک « فارسی - تورکجه - موغولجه » ملهملر یازمه سی ، « ابن مهنا نک اثری قیلندن بعض لغت کتابلرینک میداه چیمه سی اولدی . هر حالده ایران ادیبانی ، بو آذری ساحه سنده ، موغول استیلا سندن صوکراده انکشفانه دوام ایتیش ، و یکی تشکله باشلایان قلاسیق آذری ادبیاته نمونه وظیفه سی کورمشدر .

«اوغوزجه، نك هنوز «شرقي» و «غربي» اولارق ايي ادبي
لهجه به آير يلداني ايلىك زمانلرده آذري ساحه سنده نه كيم ته ديكه

اثر و وجوده کلدیکی لایق به بیله میوز . لکن ، کرک بوزمانلرده کرک موغول
استیلا سندن صوکرای ایلک دوره لرده میدانه چقان اثرلرک ، عمومیتله « سلجوقی -
آناطولی » اثرلرندن همان همان فرقسز اولدیفنی سوبله به بیلیرز . هله سلجوقیلرک
لنده کی شرقی آناطولی شهرلرنده یازیلان اثرلر ، عراق ، ایران و آذربایجانده کی عمومی
آذری لهجه سندن خارج صاییلماز . ایشته بوندن دولای ، بالخاصه هجری سکنرنجی
قصره قدر « آذری » و « سلجوقی - عثمانی » ادبیاتلرینک انکشافی عادتا مشترک
رصورته واقع اولدیفنی کی ، حق سکنرنجی عصر ظرفنده بیله بو افتراق اوقدر صریح
رحال آلاماشدر . مزده کی ناقص وثیقلره کوره ، الکاسکی آذری شاعری اولق
وزره « شیخ عزالدین بورحسن اسفراینی » پی طانیوز . هجری « ۶۴۲ » فاربخنده

نولہن «رضی الدین علی لالا» نک مریدی «شیخ
جمال الدین احمد ذاکر» خلفا سندن اولان بو
تورک صوفیسی، ۷۰۰ تاریخارنده یاشامش و شهرت
زانمشدر. فارسیده «پورحسن» و تورکجهده «حسن اوغلو» تخلص ایدرک تورکجه و عجمجه
هر لر یازان بو ذاتک دیوانی، «دولت شاه سمرقندی» زماننده بیلر آذربایجان و آتاتولی
و کلری آراسنده بک معر وفدی. سکرنجی عصرده شعر لری قیچاق و مصر حوالیسنه قدر
شار ایدن بو بو یوک شاعرک تورکجه دیوانی هنوز میدانه چیقما مشسده، اخیراً المزه کین
تفصکارانه بر غزلی، اولجه تخمین ایتدیگیمز وجهله، اونک آذری شیوه سیله یازدیفنی کوستر-
لده در. اسکی عثمانلی شاعر لرندن «احمد داعی» نک مشهور بر غزلی، شبه سز «حسن اوغلو» نی
ظیراً یازیلشدر. بودور لک سیاسی و مدنی حیاتی ایجاداتندن اولارق «اورته آسما»

خوارزم، قزاق، آذربایجان، عراق، آماتولی، مصر، که تورك حاکمیت آئنده کی
هنگام آراسته، بالکتر سیاهی دکل اقتصادی و حرثی یک صبیق مناسبترده موجودی؛
بنای علیه، هر هانکی بر ساحه یازیلان بر اثر در حال هر طرفه، یابیلور، و تأثیراتی
هر طرفه بردن اجرایه موفق اولیوردی. « حسن اوغلو، ندن سوکرا، آونی
تعمیلاً بو آذری دایره لسانیه سنک مختلف برلرنده بر جوق آذری شاهلری پیشدیی
طبیعی ایسه ده، بزولردن باشلیجه ایکسینی، منشأری اعتباریه
شرقی آماتولی ساحه سنه منسوب «قاضی برهان الدین» ایله
«ارضروملی ضریر» ی - بزه انتقال ایدیه ییلان اثرلری
ضریر مصطفی

سایه‌سند بیلیورز . « سالور » قبیله‌سنة منسوب برتورک عالم و حکمداری اولان « قاضی برهان الدین » ک [۷۴۵ - ۸۰۱] کورولتولی حیات سیاسی‌سی تاممله معلومدر ؛ شوخ « غنی » به نظراً عربی و فارسی شعرلرده یازان بوشاعرهک ، غزلار ، رباعیلر و طویوغلردن مرکب تورکجه دیوانی ، آذری لهجه‌سک بوتون اوصافه کوسته‌ریر ؛ اثرلرنده ، شکک ولسانک ابتدائیلکنه ورکا کشته‌رغما ، صمیمی و چوق جانلی ، خصوصی برادا واردره . دنیائک قانلیکنی ، عشق ارلری نظرلنده ایکی جهانک برکاسه حکمنده اولدیغی ، معشوق و عاشقک وحدتی ترنم ایتمک صورتیله بر آز ایران متصوفلرینک تأثیراتی کوسترمن بوشاعرهک منظومه‌لرنده ، هرکونی حیاتدن آلمش صمیمی ، ملی مفهوملرده واردرک ، اوقابا سطرلر آئنده کندیسینک خشین ، جنکاور ، جسور روحی کورونور . [۷۹۰] ده بر « سیر » کتابی و (۷۹۵ - ۶) ده حلب نائبی « امیر چوایان » نامنه بر « فنوح الشام ترجمه‌سی » وجوده کتیره « ضریر مصطفی بن یوسف بن عمر المولوی الارزن الرومی » ده کرک آذری کرک عثمانلی ادبیاتی دائره‌لرینه ادخال اولونه‌بیلر .

لیکن، آذری ادبیاتک بوعصرده کی اک بویوک شخصی، تأثیراتک
سید عماد الدین نسیمی وسعت و دوامی اعتبارله بوتون تورک ادبیاتک اک یوکسک ممثلرندن
صایه بیله جگمز «نسیمی» در . سکزنجی عصرک صوک زمانلرنده عراق ، آذربایجان ،
ایران ، حلب و آناتولی ساحلرلنده سرعتله یاییلان «حروفیه» مسلکینک اک مهم
ارکاکندن - یعنی واضح مذهب «فصل الله حروفی» نک خلیفه لرندن - اولان بوبویوک شاعر،
صمیمی بروجد صوفیانه ایله فارسی و بالخاصه تورکجه شعرلر یازمش ، حروفلرک

حایانہ و قد ذکره فضل الله فی فی استرآبادی و در عجمدر

انتشاری تاریخیه بویوک بررول اونیایه رق آناتولییده ده دوقوزنجی عصر دن اعتباراً
«رفعی» کبی مهم شاکردلر قیشدرمشدر (۸۰۷) ده «حلب» ده درسی یوزیلن بوالهی
صنعتکار، لهجه نظمی اعتباریه تماماً آذری داترسته منسوب اولدینی خالده، عثمانلی
ادبیاتی اوزرنده ده یک ده برن ایزلر براقدی. «فضولی» ده داخل اولق اوزره بوتون
آذری شاعرلری، ایکی عصر، اونی کندیلرینه مقتدا بیلدیلر؛ بوعصرلر انساننده یقین
آذری شاعرلرینک اکثریتله حروفیلکی قبول ایتهلرند «نسیمی» نک بویوک تأثیری
اولدینی کبی، «حق» «فضولی» ده بیله، لسان، ادا، طرز تحسین اعتباریه اونک نفوذی
یک قولای فزیک و تشخیص اولونه بیلر.

«نسیمی» دن سوکرا، دوقوزنجی عصر ظرفنده آذری ادبیاتنک
دوقوزنجی عصر اولدجه انکشاف ایتدیکی و «قارا قویونلور» آق قویونلور، کبی تورک
آذری شاعرلری سلاله لری زماننده «بغداد» و «تبریز» کبی بویوک تورک مرکز لرینک
برجوق تورک شاعرلرینه جلوگاه اولدینی محققدر. «ماوراءالنهر» و «خراسان» ده تیوریلرک
آناتولی و روم ایلیده عثمانلی سلطانلرینک قوتلی و بارلاق حرث مرکز لری یاراتمچالیشدقلری
صیراده، بویکی ساحه اورته سنده متوسط بروضعیتده قالان آذری شاعرلری، کندی
لهجه لریله یازدقلری قدر فارسی لسانیه ده دیوانلر ترتیب ایدیورلردی. بوندن
دولاییدرکه اودوره طاش «تذکره شعرا» لرد تورکجه یازان برجوق شاعرلر ساده جه
عجم شاعرلری اولارق قید ایدلمشدر. برکت ویرسون عثمانلی تذکره جیلرینک همق سایه سنده
عثمانلی سرایلرینه بوعصر انساننده کان برطاقم آذری و چغتای شاعرلرینک اسملری
و بعض اثرلری مضبوط و مقید بولونیور: «خلیلی، بصیری، جیلی، الخ...» کبی.
بوجریان اوتنجی عصرده ده دوام ایدرک، شرق مملکتلرندن عثمانلی ساحه سینه مختلف
شاعرلر کتیرمشدر. بودورلر مناسبات فکریه سنک وسعت و ماهیت حقنده بر فکر
ویرمک و آذری ساحه سنک نه کبی ادبی و حرثی نفوذلر آلتنده قالدیقی کوسترمک
اوزره، «یاووز سلطان سلیم» «تبریز» دخولنده چغتایجه قصیده ویریلدیکی، کذاک
اوتنجی عصرده آنا لسانی آذربجه اولان خراسانده - «نوائی» دورینک حالادوام ایدن
نفوذ و تأثیری آلتنده - چغتایجه نک ادبی لسان اولارق قوللانیلدیقی ده علاوه ایدلم.
دوقوزنجی عصرده «آق قویونلور» ساحه سنده یقین باشلیجه شاعرلردن، باشده
«سلطان یعقوب» اولق اوزره، شاعر «بخودی» بی، و «الحاصه» «فضولی» اوزرنده کی

تأثیری و کرک ترجمه حالت عائد معلومات کافیه نک کرک بعض اثرلرینک موجودیتی اعتباریه،
«حیی» بی ذکر ایدم بیلیر. آذربایجانده کی «کوک جای» ناحیه سنده
«برکشاط» قصبه سنده دوغارق ابتداجو بانیقله کچینرکن اوزون حسنک
اوغلی «سلطان یعقوب» ک [۸۸۳-۸۹۶] لطف تربیتله یقین و «وخرآ» شاه اسماعیل
صفوی، زردینه کلرک «ملک الشعرا» یاه سیله، کرم اولوفان بویوک شاعر، بیلمه دیکمز
هرهانی برسییدن دولای، «بازید نانی» دوری اواخرنده استانبوله کچشدر. سلیم اول
دورنده یعنی ۹۲۶ دن اول وفات ایدرک «سودلیجه» ده «جعفر آباد» تکیه سی جوارینه
دفن اولوفان بوشی - حق دها قوتلی بر احتمال ایل - «حروفی المذهب» شاعر،
«نسیمی» نک دها متکامل بر معنی، دها واضح بر تعبیر ایل، «نسیمی» ایل «فضولی»
آراسنده برخط وصل عد اولونه بیلیر. آذری لهجه سیله و ادبیاته خاص اولان صمیمی
و صوفیانه ادا ایل عاشقانه اثرلر یازدیقندن دولای، اسکی عثمانلی تذکره جیلری «اداسی
عجمانه» و خلاف اسلوب شعرای زمانه بولمشلر سده، «برطرز خاص و اسلوب مخصوصی
اولوب یوقنده فرزانه و طریقنده یگانه اولدینی» ده اعترافدن کری دور مامشلردی. اودور
عثمانلی ادبیاتنک تعقیب ایتمکده اولدینی مصنع و تکلفی وادیلر صابماه رق، ساده،
صمیمی، صوفیانه و هر حالده یک «اوریزنال» برطرزه تمایل خصوصنده، «حیی»
اودور آذری شاعرلری آراسنده بر استنا تشکیل ایتیز؛ «سلیم اول» دورنده «اسماعیل
صفوی» سرایندن استانبوله کلن «شاهی» شرقی، کبی شاعرلرده ده بوتمایل یک صریحدر.
«حیی» له عین زمانده آذری ادبیاتنک ایک یوکسک و خصوصی سهارلردن بری ده، شهره سز،
«صفویه» سلطنتنک مؤسس «شاه اسماعیل صفوی» در [۹۰۷-
خطابی

۹۳۰] . «شیخ صفی الدین اردبیلی» دن بری پارلاق برهاله قدسیته
«شاه اسماعیل صفوی» محاط اولان بوتورک عائله سی، «شاه اسماعیل» ک یوکسک و عزیمکار
شخصیتی سایه سنده، شیخنکله شاهانی منج ایدرک ایران، خراسان، آذربایجان و عراق
حوالی سنده قوتلی بردولت وجوده کتیرمش اولیور و واساحه لرده عصرلردن بری یاشایان
شبی - باطنی جریانلری «دولت دینی» حاله سوقیوردی. بوتورک دولتنک - آورو باعالم لرجه
حالا آکلاشیلایان - معنای تأسیسی و تورک تمایلات دینی سنک بوخصوصه کی بویوک
رولنی دیگر برارمزده مفصلاً کلا دیغمز جهته بوراده «شاه اسماعیل» ک دینی و سیاسی
شخصیتی اوزرنده اصرار ایدم جک دکنز. عصرلردن بری موجود «تورکن قیزیلباشلی»

جریانندن اعظمی صورتده استفاده ایله اوجریانك باشنه كچن و برآراق آناطولیده کی عثمانلی حاکمیتک تمللربی سارسان «شاه اسماعیل»، «نسیمی»، «حییی»، «کبی»، «حروفی»، ایدی؛ وجدلی و صنعتکار بر روحه مالک اولان بوکنج «رئیس روحانی»، کندیسنه تعبدایدن ایرانی الاصل مریدلری ایچون بر طاقم فارسی شعرلر یازدینی کبی، اصل منبع قوتی و استناد کاهنی تشکیل ایدن تورکلر ایچون ده - کوچوک بر دیوان تشکیل ایدم چک قدر - صوفیانه و عاشقانه بر چوق منظومه لر وجوده کتیردی - بویوک بر «دینی طائفه» Secte، نك روحانی و جسمانی رئیس اولق ملابسسه سیله، اولنك شعرلرنده، صنعت غایبندن زیاده مذهبی تلقین و تعمیم غایبی کوزه تیلش، یعنی، اسکی تورک صوفیلرینك «خواجہ احمد یسوی» دین بری تعقیب ایتدکاری عنقه یه اتباع اولونمشدر. ینه بو عنقه یه اتباع آدرک «خطابی» مخلصی قولالان «شاه اسماعیل صفوی»، عجم عروضیله یازدینی اثرلردن باشقا، آذری ساحه سنده و تورکمن بویلری آراسنده یك قوتلی بولونان خلق ادبیاتی و «یونس» کبی اسکی خلق صوفیلرینی تقلیداً بارماق حسابیله ده قوشمه شکلنده «الهی» لر یازمشدر. آناطولی و ایران قزلباشلری آراسنده بوشهرلر حالا کمال وجدله اوقونمقده و «سوره ک» دینلن آیینی اجتماعلرده سازله ترن اولونمقده در؛ قزلباشلر و سائر اوکا بکزه بن «علی الهیلر» کبی زمره لر آراسنده «خطابی» بی تقلیداً او جنس بر چوق منظومه لر داها یازیلش و بویله جه «مذهبی» زمره ادبیاتلری، تشکل ایتمشدر. «خطابی» نك شعرلری «بکتاشی» - «حروفی» لر آراسنده ده - «نسیمی» نك منظومه لری کبی - یك شایمدر. آذری ادبیاتنك عمومی تکاملنده «خطابی» نك موقعی ایضاح ایچون شونی سویله یلمک، «حروفی» عقایدینه ده طرفدار اولان بو شاعر، صراحة «نسیمی» نك معقب و مقلددر؛ یالکز، موقعی و خطاب ایتدیکی زمره نك ماهیتی اعتباریله اونده خلق ادبیاتی تأثیر بر چوق داها قوتلیدر. «نسیمی» دن «حییی» یه قدر، نك صوفیانه سی شکلاً محافظه ایتمکله برابر آز چوق «لادینی» بر ماهیت آلان آذری ادبیاتی، «خطابی» ایله رجعی بر حرکت یاهررق تکرار «نسیمی» دائرة فوذینه کیرمشدر. مع مافیله بو، آذری ادبیاتنك تکامل طبیعی اوزرنده پایدار بر تأثیر یا مایه رق، ساده جه، مذهبی بر زمره ادبیاتنك تملی قورمش، و آذری شعر، «فضولی» یه قدر، ینه اسکی مجراسنی تعقیب ایتمشدر. مع مافیله بوکا رغماً «خطابی» بی آذری ادبیاتنك - «نسیمی» و «فضولی» درجه سنده اولماقده برابر - بویوک شخصیتلردن بری و بر مرحله سی اولارق قبوله مجبورز.

«فضولی» رانی

«فضولی» مخلصیله معروف «محمد بن سلمان» ک نه زمان دوغدیقن المزده کی تاریخی وثیقه لر بیلدیرمبور «ابوالضیاء توفیق» یك ۹۱۰ تاریخنده دوغدیقن سویلر سده، هیچ برونیقه یه استناد ایتمز. «حله» مفتیسنك اوغلی اولدینی حقتده کی روایتده بو نوءنددر. یالکز، «عالی» نك مولدا و مسکناً بغدادلی اولدینی سویله مه سنه مقابل، «قینلی زاده»، «حله» لی اولدینی، «ریاضی» ایسه - مشهور قطعه سنه استناد - «کربلا» ده دوغدیقن ایلری سورمکده درلر. بوسوک مطالعه برجه اک دوغرو سیددر. هر حالده بوتون بومناپك اتفاق ایتدیکی نقطه، فضولینك عراق حوالیسندن اولما سنده در. محل ولادت حقتده بو قدر اختلاف بولونان عراقلی شاعرک هانکی عرقه منسوب اولدینی حقتده المزده قطعی دلیللر بولونیور: «قله مان هوا» له «قرمسی» نك اونی «کورد» عد ایتک خصوصنده کی ادعاری، شاعرک منسوب اولدینی «بایات» عشرتنك بر کورد عشرتی اولدینی ظنندن ایلری کلکده در؛ فی الحقیقه، عراق حوالیسنده بونامده - اصلاً کورد ویا صوکر کوردله شمش - بر عشرت موجود اولوب بونلرک اون ایکنجی عصر مبادیسنده بر طاقم وقایعه اشتراک ایتدکاری بیلیور سه قده، بوندن داها اول، اوغوز بویلری آراسنده «بایات» اسمنده بر بوی بولونوب مختلف اوغوز مهاجرتلری انساننده بونلردن بر قسمنك عراق حوالیسنه کلدکاری، و حق بونویله فضولی «بایات» تورکلرننددر عراقک کوزله بر تورک قصبه سی اولان «کفری» جوارنده بو عشرتنك کویلی حالنده یاشادیقن خاطر لامالی یز. فضولینك یقیشدیکی اوتجی عصر ظرفنده، تحصیل و تربیه کورمش کوردلرک تورک حرئی تأثیر آلتنده قالارق حق تورکجه - طبیعی آذری تورکجه سیله - شعرلر یازدقاری معلوم ایسه ده، «فضولی» بی بو صنفه ادخال ایتک قابل اولاما ز؛ چونکه بالذات کندیس، فارسی دیواننك مقدمه سنده کی شوسوزلرله، تورکجه نك کندی آنادیل اولدینی اعتراف ایتمکده در: «بعضاً عربجه اشعار تنظیم ایتدم و عرب فصاحتی فنون عربیه ایله هپ محظوظ قیلدم. بونم ایچون قولایدی، چونکه عربجه بنم مباحثه علمیله

لسانم ایدی. بعضاً اسب طبعی تورکجه میداننده قوشدوردیم و تورکجه نك لطائف کلامیه
تورک طریقینیه فائده بخش اولدم. بوده نیم همچون مشکلاتی موجب اولمادی، چونکه
تورکجه نیم سلیقه اصلیه موافق کلدی. فضولینک عرقاً تورک اولدیفنه دیگر کوتلی بر
دلیل ده، اونک «یا تار» دن اولدیفنی ابتدا تصریح ایدن «صادق» نك، مشارالیهی
«اتراک خوش طبعلاری، ندن باحث اولان» یدنجی جمع، ده ذکر ایتمه سیدر
زمان ولادت و عائله سی حقیقه معلوم اتمز اولمایان «فضولی» نك
عنانلیر بغداد فتحنه قدر کتجلکنی ناصل و زرده کچر دیکنی، کیملردن او قودیفنی
فضولینک حیات لایقله بیلمیورز. دانشمند لکی مناسبته «ملا» لقبی آلدیفنی،
علوم عربیه بی «رحمة الله» دن و ادبیاتی ده «حیی» دن او کره ندیک حقیقه کی روایتلرک
تره دن چیقیدیفنی مشکوئدر. بو خصوصده الک زیاده تفصیلات ویرن «صادق» به کوره
«ابراهیم خان» معیتده بغداده گلش و اونک سلطان سلیمان قانونی قارشیدنده مغلوب
اولارق عراقه دونوشنده «حله» ده ظاهر علومنی تحصیله چالیشه ورق آز زمانده
کسب کماله موفق اولمشدر. بوقصه و مهم افاده سائر منابع تاریخیه ایله بک کوچ قابل
تألیفدر: فضولینک «بنک و باده» سنی «شاه اسماعیل صفوی» یه انخاف ایتدیک
و «شاه اسماعیل» ک «بغداد» ی ۹۱۴ ده «الاحسین» معیتده بر او رد و کونده رهرک
ضبط ایله دیک دوشونولورسه، هر حالده بو اترک ۹۱۴ ایله - شاهک تاریخ قاتی اولان -
۹۳۰ آراسنده وجوده کلدیک استبدال اولونه بیلیر. «صادق» نك بحث ایتدیک
«ابراهیم خان» کلهجه، «فضولی» نك «بحمدالله و المله که توفیقات ربانی» بتور دی
منزل مقصوده ابراهیم سلطانی، مطلعنی قصیده سنده موضوع بحث اولان وینه او
قصیده دن «مشهد» دن کلدیک و قویو برشیعی اولدیفنی استنباط ایدیله بیلین بو ذات،
«شاه طهماس» ک ایلک سهرلنده «بغداد» ده صفویلر نامنه اجرای حکومت ایدن
«موصول» آدی کورد قبیله سنک رؤسایندن «ابراهیم خان موصول» در. «فضولی» بی
بونک معیتده کر بلادن بغداده گلش عدايته ک بیله، «صادق» نك افاده سی یه ماقابل
ایضاح قالور؛ چونکه «ابراهیم خان» سلیمان قانونی قارشیدنده مغلوب اولماش،
معیتله برابر «شاه طهماس» زردینه کیده رکن، عثمانلی حکمدارینک حمایتی النده
«بغداد» ده اجرای حاکمیتی قوران برادرزاده سی «ذوالفقار» ک غدر و خیانتیه
مقتول دوشمشدر. بغدادده «ذوالفقار» ک حاکمیتی اثناسنده و مؤخرأ «شاه

طهماس» ک شهری یکیدن استردادنی متعاقب «فضولی» نك ناصل و تره ده یاشادیفنی
بیله میورز؛ یالکز [۹۴۱] ده «سلطان سلیمان قانونی» بغدادی ضبط ایتدیک زمان،
«فضولی» نك، عثمانلی حکمدارینه «کلدی برج اولیا» پادشاه
عنانلیر دورنده فضولی نامدار «تاریخ مشهورنی محتوی قصیده سنی قدیم ایتدیک»،
کذلک صدراعظم ابراهیم پاشایه، قاضی عسکر قدری اقتدی به، نشانچی جلالزاده به
قصیده لر ویرره ک، او ردوده بولونان شاعر «خیالی» ایلده مناسبات دوستانه ده بولوندیفنی
معلومدر. فضولی دیواننده دها بولردن باشقا برطاقم عثمانلی رجال و امراسنه، مثلاً
رستم پاشایه، محمد پاشایه، آتاس پاشایه قدیم ایدیش قصیده لر واردرک، بونلر،
زاواللی شاعرک، صفویلر دورنده اولدیفنی کی عنانلیر زماننده ده لایق اولدیفنی درجه ده
تقدیر و ترفیه ایدیله دیکنی کوسته ریور. نشانچی محمد پاشایه یازدیفنی مشهور مکتوب ده
بونو مؤیددر. بوتون فضل و عرفانه، قدرت صنعتکارانه سنه رغماً حیاتی دائمی امدادی
احتیاجلر ایچنده کچیرن بودامی شاعرک زمان و قاتی قطیته تعیین نمکندره: همشهری سی
و معاصری اولان تذکره صاحی «عهدی»، «کچدی فضولی» جله سنک افاده
ایتدیک وجهله ۹۶۳ ده «کربلا» ده طاعوندن اولدیکنی سوبیلرک، «ریاضی»
و «قافزاده» تذکره لرنده ده بونارخ قبول ایدلشدر. یالکز «کاتب چلی»،
«کشف الظنون» ده ۹۷۰ حدودنده وفات ایتدیکنی ادا ییده رسده ده، «کچدی»
کله سنک «کچدی» شکندره یازیلما سیله تاریخک ۹۶۹ - یعنی ۹۷۰ حدودینه -
چیقاریلمه سندن ایلری کلن بر خطادر؛ بویا کلیشاشک فرقه و ارامایان بعض آوروپا
مؤلفلریله «ابوالضیافوق» و «بروسلی طاهر» بکلر شبهه سز آلداعشلردر. بوندن
اون ایکی سنه قدر اول «کربلا» ده فضولینک تربیه سی زیارت ایدن «علی سعادتک»،
اوصیراده تعمیر ایدیلکده اولان تربیه نك حالی و تربیه احتوا ایدن بکشتاشی درگاهنده
«فضولی» حقیقه موجود عنعنیه ضبط و تثبیت ایتلشدر.
کربلا ده فضولینک قبری عنعنیه کورده بوتکیه بی فضولیه معاصر اولان «عبدالمؤمن دده»
تأسیس ایتش، اوکا انتساب ایدن و تکیه نك «چراغسوز» ی اولان «فضولی» ده
وفاتنده - وصیتی موجبجه - شیخک یانه دفن اولومشدر: «محسن شریفک بویوک
قایلرندن برینه قارشی کلن و آنجاق دیوارلری یاییلار قبه سنک دها یو کسه له مه مش
محیطنده دیوار جیلر ایشله ین تربیه فضولی به داخل اولدی. ایش جیلردن بری، قبه نك

باشلايه جنی درت گوشه لوده عربکاری ترینات معماریه قبابه لری یا بقله مشغولدی .
 باصدیقمز یرک آلتنده فضولی ايله عبدالمؤمن دده یا تیورلردی . تریه نك جبه سی سواقدن
 بر متروقدن ایچرک و براوقدرده یوکسکجه ایدی . اوکنده جبه نك طولجه قالاچق
 اولان او برمترو عرضنده کی اوزونجه بوشلغک ایکی گوشه لرینه بر سروی دیکله جک ،
 قاینک جائینه بر کتایه یازیلارق اوکنده میر یارماقلق چکیله جکدی . . عهدی ، نك
 ویردیکی معلومات ، فضولینک ، فضلی ، آدی براوغلی اولوب
 فضولینک اوغل « فضلی » اونکده شاعر لکله ایچ شهرت قازاندیغی ، تورکجه در باشقا
 عربی و فارسی منظومه لوده انشاد ایتدیکی و بالخاصه « معما حلیق » ده و « تاریخ »
 سوبله مکده استعداد مخصوصی اولدیغی کوسترمکده در . سلطان سلیم ثانی ، دورنده
 بغداده والی اولان « مراد پاشا » ، بغداد میداننده بر جامع انشا ایتدیردیکی زمان ،
 « فضلی » اوکا بر تاریخ سوبله مشدرکه ، « نظمی زاده » بونی اثرینه نقل ایتشدر .
 شهسز باباسیله - حق اوزاقدن - مقایسه ایدیه بیله جک بر شاعر اولمایان « فضلی » دن
 باشقا فضولینک عاقله سی حقنده هیچ بر معلوماته تصادف ایدیه میور .
 فضولینک هانکی مذهبه منسوب اولدیغی مسئله سی شو صوک
 « فضولی » نك شیعیلیک زمانلرده مطبوعات ساحه سی بر از فضلجه اشتغال ایتدیکی ایچون ،
 شاعرک روحی آکلامق اعتباریه جدأ مهم اولان بونقطه یی بر از توضیح ایجاب ایدره .
 الله موجود مختلف وثیقه لره و بالذات شاعرک اثر لرینه نظراً ، فضولینک « شیعیلی »
 بر حقیقت تاریخیه در . فضولینک سنی اولمادیغی آکلامق ایچون ، یالکیز دیوانک تدقی بیله
 کافیدر ؛ بو دیوانی سنی شاعر لک دیوانلریله قارشیلادیرنجیه ، مسئله کندنی کندینه
 توضیح ایدره ؛ چونکه فضولی نعتلرنده ایلک اوچ خلیفه دن اصلاً بحث ایتمه مشدر .
 حالبوکه ، سنی شاعر لره درت خلیفه حقنده اکثراً آیری آیری نعتلر یازدقلری کی ،
 حضرت پیغمبره طائف نعتلرنده مطلقاً اونلردن بحث ایدره لر . فضولینک بوتون
 « دوا زده امام » و « شاه ولایت » قصیده لرینه قارشی ، سنیلک علامق اولارق
 کوسترله بیله جک یکانه پارچه لری ، « بونده اولمش منتشر فیضی امام اعظمک » مصراعیله ،
 « لیلا و مجنون » مقدمه سند کی نعتک :

ای چاریار کاملک احیان ملک دین ارباب صدق و معدت و رافت و حیا
 دورک بودرت فصل ایل بر معتدل زمان شرعک بو دوت رکن ایل بر معتبر بنا

یتلرندن عبارت کیدر . مع مافیه بو بر قاج محدود مصرعک بیله نه کی شرائط دائره سند
 یازیلدیغی و شاعرک صمیمی اعتقادنی کوستردن کوسترمه جگنی ده تأمل ایتلیدره . چونکه
 « شیعیلک » ده « تقیه » یعنی اعتقادات حقیقه سی ایجابات زمانه کوره کتم ایدره ک باشقا
 شکللر آلتنده کوسترمک بو یوک بر اساسدر . عثمانی وصفوی خاندانلری آراسنده کی رقابت
 سیاسی نك « سنیلک - شیعیلک » دعواسی ک حاد بر شکله سوبقدیغی و شیعیلرک تکفیر و قتل
 اولوندیغی بر صیراده ، « بغداد » یی یکی فتح ایدنه سنی خلیفه سنه ویردیکی قصیده ده « فضولی » نك
 بوقدر بر جیهله کوسترمه سی ضروریدی . کذلک ، « لیلا و مجنون » ک ده عثمانی حاکمی
 آلتنده یاشایان شیعی شاعر طرفندن « سلیمان قانونی » نامنه انخاف اولوندیغی ده
 اونوننامه لیدر مع مافیه ، بوجوق صمیمی شاعر « تقیه » خصوصنده لازم کان احتیاطی
 کوسترمه مش ، اثرلرنده ادای شیعی بقی دائماً محافظه ایتشدر . بونی برقات دها تا تأیید ایچون
 « بنک و باده » یی کوستره بیلیرز : « شاه اسماعیل » ، انخاف ایدیلن بو کوچوک رساله ده ،
 اوچ بیتلک بر نعتدن صوکر « شمه وصف حیدر کرار » سرنامه عذر آمیزی آلتنده
 درت بیتلک بر مدحیه ، شیعیلکنه بارز مثالدر . حالبوکه اوکا مقتدا اولان « نظامی »
 جامی ، نوائی ، کی سنی شاعر لر ، مثوبلرنده مطلقاً « چاریار » حقنده مدحیه لر
 یازمشلردر . فضولینک صفویلر زماننده یازدیغی قصیده و مرثیه لر ، شاعرک صمیم
 روحی بزه هیچ شبهه یی محل باقايه جق بر بلاغت و وضوحه آکلامقده در . دیوانده
 مهم بر یگون طوقان بو اثرلردن باشقا ، عثمانی رجانه تقدیم ایدیلن قصیده لوده بیله
 « جوق احتیاطکار اولمقله برابر - ینه محسوس بر ادای تشبیح واردر . اثرلرینک بو
 شهادتی نظراً اعتباره آلتماسه بیله ، الله موجود متعدد تاریخی وثیقه لر بوحقیق کوسترمکده در .
 اولاً : زمانی ، موقع اجتماعیه ، تربیه فکریه و ادبیه سی اعتباریه
 فضولینک شیعیلیک اودور شاعر لرینی بک یقیندن طائیدیه شبهه جا نزا اولمایان و فضولی « یی
 حقنده تاریخی وثیقه لر بغداد شاعر لرینک الایدیسی عد ایتک صورتیه ذوق ادبیه سی کوسترن
 « سام میرزای صفوی » ، مشهورند کده شعر اسنده اوندن بحث ایدرکن « اشعارینک اکثری
 منقبت آئمه دیندر » قیدمه منی وضع ایدیورکه ، بو افاده ، فضولینک ، یالکیز « شیعی شاعر »
 دکل عین زمانده مذهبی موضوعلر اوزرنده شهرت قازانمش بر « شیعیلر شاعری »
 اولدیغی آکلامقده در . ثانیاً : ایران تورکری آراسنده « فضولی » نك « شیعیلیک
 حقنده کی غننه نك اوزون مدت دوام ایتدیکی » ، « اولیاچلی » نك « درک زین » ده

تماشا کری اولدینی محنة ماعده فضولینک « مقتل حسین » ینک اوقونمسی ده تأیید ایدره.
اگر بوشاعری سنیلکی حقده ایران تورکری آراسنده اواقاق بر روایت ، بر شبه
موجود اولسه یدی ، متعصب شیعیلرک بونی اصلا اوقومیه جقلری یک طبیعی . اساساً
« فضولی » سلطان سلیمان قانونینک صوک زمانلرنده و محمد پاشانک وزارتی انناسنده
- یعنی حیانتک صوک سنلرنده - یازمش اولدینی بوازده ، سلیلری اغضاب و تحریک
ایتمک اعظمی درجده جالبشمقله برابر ، تشبیهی صاقلامنه موفق اولامامشدر .
ثالثاً : فضولیه معاصر اولق اعتباریه اورور آدمالری یک ای بیان « اخلاق علائی »
مؤلف فاضلی ده فضولینک « رافضی » اولدینی ادعایتکده در . بوتون بوونانی مهمیه ،
بقداد حوالینک اوئاده کی وضعیت مذهبییه حقده کی معلوماتزده انضمام ایدنجه ،
فضولینک شیعیلکینده آرق هیچ بر شبه قالمیور . معافیه بوتون بوتلره علاوه
« فضولی » نک بوخصوصده کی صریح و قطعی بر اعترافی ده قید ایدلم : فضولینک
« علم کلام » ، « دایره یازمش اولدینی » مطلع الاعتقاد « عنوانی مهم برساله یی کوروب
اوقویان « کاتب چلبی » ، شاعریک بورساله ده « حکماء » و « امامیه » مسلکلینه کوره
سرد مطالعات ایتدیکنی سوبله یرک ، یوقاریدن بری ذکر ایتدیکنمز دلائل تاریخییه
قطعیاً تأیید و تصدیق ایتکده در .

فضولینک اثرلی قونلی برتحصیل کوره رک زماننک علوم و ادبیاتنه تماماً آشنا اولان
ویشیدیکی ساحه اعتباریه تورکجه دن باشقاعربی و فارسی لسانلرنده
لابقیله کسب وقوف ایدن « فضولی » بو اوج لسانده منظوم و منثور بر جوق اثرلر
وجوده کتیرمشدر . بوکوچوک خلاصده بواثرلرحقده اطرافلی معلومات ویرمک قابل
اولمادینی جهتله ، یالکیز ، قیصهجه اسملری ذکر ایدره رک غایت بسیط و عمومی بعض
ایضا حائله اکتفا ایده جکیز .

۱ . — تورکجه دیوان . مختلف طبعلری و متعدد یازمه لری بولونان بو دیوان
نسخه لری طوبلایه رق « تنقیدمتون » اصوله رعایه یی و شایان اعتماد بر طبعی
وجوده کتیرمک ضروریدر .

۲ . — فارسی دیوان . فضولینک فارسی شعرلرندن ابتدا « سام میرزا » بحث
ایتدیکی کی ، « صادقی کتایدار » ده « جمع الخواص » آدی تذکره سنده فارسی دیوان
غزل و قصاید ترتیب ایتدیکنی سویلر . بودیوانک فضولی به طائده شایان دقت معلوماتی احتوا

ایدن منثور مقدمه سی ، دیوانده بولونمایان بعض شعرلریله برلکده « فضولینک غیرمطبوع
اشعاری » عنوانی آئنده فائق رشادیک طرفندن باصدیریلشدر . مختلف کتبخانه لرمنده
بونک یازمه نسخه لرنه تصادف اولونور .

۳ . — عربی دیوان . شاعریک عربی دیوانی اولدینی ایتداسوبله ین « صادقی » در .
بروسلی طاهرک « اوتوزبیک یتلک عربی دیوانی جواهرملنقه صاحی لیب افندی
کوردیکنی » سوبلرسده ، بوروایت یا کیشدر ؛ چونکه لیب افندی بالذات کوردیکنی
سوبله مش « « صادقی » نک افاده سی عیناً « جواهرملنقه » سنه نقل ایتمشدر .
عربی دیوانک اوتوزبیک یتلک اولدینی ده دوشورودکلدر ؛ صادقی ، فضولینک ال یازیسنه
یازیش تخمیناً اوتوزبیک یتلک اشعاری کوردیکنی سویلر . بو عربی دیوان ، بنمیلدیکنمه
کوره ، بوکون میدانده یوقدر .

۴ . — لیلا و مجنون . کلیتله برلکده موجود طبعلرندن باشقا آریجه استانبول ،
تبریز و طاشکندده باصیلیمش اولان بومنظومه نکده ، لسان اعتباریه شایان اعتماد یی
برطبی لازمدر .

۵ . — حقیقه السعداء . حسین واعظک « روضة الشهداء » سنک توسیع و تعدیل
ایدیلرک ترجمه سیدر . مطبوعدر .

۶ . — ینک وباده . شاه اسماعیله انخاف ایدیلن بو تورکجه کوچوک منوی کلیات
داخلنده طبع ایدیلشدر .

۷ . — ساقی نامه . فارسی ، منوی طرزنده بر منظومه درکه کلیات ایچنده مطبوعدر .

۸ . — محاوره زنده و زاهد . « کاتب چلبی » نک بحث ایتدیکی بو فارسی اثر ،
۱۳۱۵ ده اسکنداری مصطفی سالم افندی طرفندن ترجمه ایدیلشدر .

۹ . — رساله صحت و مرض . اصلی فارسی اولان بورساله لیب افندی طرفندن ترجمه
۱۲۷۳ ده طبع اولومشدر . ساده لشدرلش بر ترجمه سی مؤخرأ طرزونده باصیلیمشدر .

۱۰ . — نشانچی پاشا مکتوبی . « شکایت نامه » عنوانیه معروف اولان بو
قیمتلی مکتوب کلیات ایچنده مطبوعدر .

۱۱ . — ترجمه حدیث اربعین . « جامی ، نوائی » و داهابوکی بر جوق عجم و تورک
شاعرلرینک وجوده کتیردکلری متعدد حدیث اربعین ، ترجمه لرندن بری اولان بواژه
اونی کورده « کاتب چلبی » نک روایتنه نظراً « منلاجامی » نک ترجمه ایتدیکی احادیثک

تورکجه قطعله ترجمه سندن عبارتدر . بر یازمه نسخه سی ملت کتبخانه سنده در .

۱۲ . — مطلع لا عتقاد . کلامه عائد اولان بورسالی « کاتب چلبی » کورمشددر . نسخه سینه شیمیدی به قدر تصادف ایتمدم .

۱۳ . — شاه وکدا . فضولینک بو عنوان آلتنده تورکجه بر اثری اولدیغنی « صادق » سوبلر سده ، بوکاده راست کلینه مه مشدر .

۱۴ . — انیس القلب . « خاقانی » نك قصیده شینیه سنی ، و اوکا نظیره اولان « امیر خسرو » ک « مرآت الصفا » سبیل « جامی » نك « جلاء الروح » بی تعقیباً « فضولی » نك بونام آلتنده یوز قرق اوچ بیتلک بر فارسی قصیده سی اولدیغنی « کاتب چلبی » سوبلر . قصایدی محتوی فارسی دیواننده بونک بولونماسی ایجاب ایدر .

۱۵ . — رساله معما . یازمه نسخه سی ملت کتبخانه سنده موجوددر .

فضولینک دهاسی و شخصیت صنعتکارانه سی حقیقه کی مطالعه لر منی دها

صريح رشکده عرض ایده بیلیمک ایچون ، بوتون اثرلری آیری آیری تحلیل و تنقید ایتیمک ، مقایسه لرده بولونمق ایجاب ایدر . حالبوکه بو کوجو مقاله ده ، حقیق ک قصه تحلیل لرده بیلر بولونامایه رق ، ساده جه ، بو خصوصده کی تدقیقاتمیزک نتیجه لر فی سوبله مک اضطرار ائنده بولونیورز . فلسفی — صوفیانه فکر لرله یک زیاده استیناس ایتدیکی و قوتلی برتحصیل کوردیکی محقق اولان « فضولی » ، او دور آذری ادبیاتنک بوتون خطوط میزه سنی اثرلرنده کویسته بر : « نسیمی » و « خطایی » ده اعظمی حدی بولان مسالک پرو پاغاندا جیلنی « فضولی » ده اولما مقله برابر ، فلسفی — صوفیانه فکر لر اونک نسیم الهامنده یک بار زدر ؟ غزل لرنده و « لیلایجنون » نده تقدیس و ترنم ایتدیکی « عشق » هیچ بر زمان تمامیه « لادینی profane » بر ماهیت عرض ایدر . یور ؟ قوتله ادعا اولونه . بیلیر که « فضولی » اثرلرنده ، مادی عنصر لر دن مرکب بر عضویتک جسمانی احتراصلر فی ، آتشلی رعشه لرله صار صیلان بر جموعه اعصابک اته و کیمیکه صوصامش جوشغون جمله لر فی دکل ، « لیلای » سنی کندی وجداننده بولان سیبا کن ، فدا کار ، الهی بر عشقی ، « عشق مطلق » ی ، « عشق افلاطونی » بی ترنم ایتمشدر . شاعرک حسی تمایلاتیه فلسفی — صوفیانه ماهیتده کی تربیه فکریه سی بر برله چوق آهنگدار بر طرزده امتزاجه موفق اولدیغندن ، اکثر صوفی شاعرلرک یاوان و مزعج دستور لر حالنه صوفیقلری بو « عشق مطلق » تلقیسی ، ائنده بر مفهوم ذهنی حالندن قور تولارقی ، جانلی و یوکسک بر شکل

آلدی . حزن شاعرانه ، فراغت و توکل ، صمیمیت ، ده رینلک کی بر جوق اوصاف ایله تمایز ایدن بو « عشق » ، فضولیده علی العاده بر تاقی ، بر مفهوم حالنده قلاماش ، اونک روخنده قوتله یاشامش و اثرلری یاشامشدر . حسی وادیدن چیقارقی « قصیده » طرزینه و « تصویر » . تمایل ایتدیکی زمانلرده ، « فضولی » نك بردن بره آلجالدیغنی ، یک دهشتلی بر « تصنع متبحرانه » به دوشدیکنی کورییورز : قلبی دیکار کن صفوت و سادگیسی ، ساده دلانه معصومیتی — مثلاً « بولس » ده یاخود « مولانا » ده اولدیغنی کی شعور سز دکل ، بالعکس شعورلی و حسابلی بر صورتده — محافظه ایدن بویوک شاهر ، قصیده لرنده ، هر نه دنسه ، نامتناهی کله و فکر او بونجا قلینه صابلا نوب قالیور . آذری لهجه سبیل یازدیغنی جهتله لساننده کی بر طاقم یا ناخیلقلره رغماً ، اثرلرینک عصر لرجه عین تازه لسی محافظه ایدرک یاشامه سی ، بزم نقطه نظر مزه کوره ، یاشادینی و یاشاندینی الهی ، مفکوروی عشقک یوکسک و فوق الانسانی ماهیتده ، روحک اضطرار لر فی طائلی بر تسلیله آووتان دهر بن فلسفه سنده در .

تورک ادبیاتنک مختلف ساحه لر ی اوزر نده ، عصر لر دن بری ، « فضولی » فضولینک شهرتی قدر اجرای تأثیر ایتمش شاعر یک آذر : « نسیمی » و « نوائی » دن و تأثیرانی صوکر ا آنجا ق « فضولی » در که تورک عالمنک هر طرفه اثرلری بایلیمش ، اوقونمش ، سهویش ، تقلید و تنظیر ایدیشدر . یالکز « فضولی » بی یتشدیرن آذری ساحه سی دکل ، عثمانلی و چغتای ادبیاتلری ده عصر لر دن بری اونک قوتلی نفوذی آلتنده قالمشدر . « طاشکند » دن « قازان » ، « قریم » دن « ماجارستان » سرحد لرینه ، « بغداد » دن « قاهره » ، « تبریز » دن « بخارا » به « استانبول » . قدر بوتون تورک ساحه سی ، عصر لرجه اونک ترنملری دیکله دی . آذربایجان ، ایران و جنوبی قافقاس تورک لرینک ، فارسینک مدھش تحکمه رغماً عصر لرجه تورک لک لر فی محافظه ایتمه لرنده ، تورک عالمنک معنوی وحدتنک بوزولما مه سنده ، « فضولی » نك یک بویوک بر تأثیری واردر . دینیله بیلیر که بوتأثیر ، وسعتی و دوامی اعتباریه ، فضولینک دهاسی صنعتیه متناسبدر . آذری ساحه سنده دها حال حیاتنده بویوک بر شاعر اولار ق طاینتان « فضولی » ، عثمانی ساحه سنده ده یک چابوق شهرت قازانمشدر : « لطیفی » دن صوکر « عاشق چلبی » و « حسن چلبی » اونک موقع بلندینی تسلیم ایتدک لری کی ، « مالی » و « ریاضی » ده حقیقه چوق تقدیر کار دا و رانیورلر . اوتجی عصرک « باقی » ، « تینی » کی بللی باشلی شاعر لری اونی تنظیر و تخمیس ایتدک لری

کې ، اون برنجی عصر دن اعتباراً بوتأثیر مهادی صورتده ارتمش ، و فضولی تأثیری
یا لکنز فلاسیق ادبیات اوزرنده دکل « کوهری ، عاشق عمر ، دردلی ، کبی خلق
شاعرلری آراسنده ده کوزه چاریمه باشلامشدر . « نامق کال - ضیاپاشاه دوری « فضولی » به
ادبیاتم زده کی حقیقی موقعی ویرمش و « توفیق فیکرت » نسلی بوموقی بر قاتداها ترصبن
واعلا ایتمش اولمقله برابر ، تورک ذهاسنک بو بو یوک نمائی لایق اولدینی اهمیتله تدقیق
وايضاح وظیفه سی ، ملی شعورینی ادراک ایدهن بو کونکی نسله ترتب ایدیور . « هراق » ک
ضیاعندن متولد المرمزی ، هیچ اولمازسه ، « فضولی » بی قازانمقله تلافی به چالیشم

کوهی بی زاده محمد فؤاد

استانبول دارالفنوننده « تورک ادبیاتی تاریخی » مدرسی

گلستان فضولی

دېوانه - نیک و باده - ساقی نامه - شطرنج نامه - لیلی و مجنون

طابع و ناشری
بکی شریف کتبخانه سی

استانبول - اورخانیه مطبعه سی

۱۳۴۷

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد یحید وثنای بیعد اول متکلم نطق افرینه که سفینه امید سکان بحار مجبور نظمی
 موج اشتقاق و الشعراء یقینهم الفاوون مستغرق گرداب حرمان ایتشیکن سلسله
 استثناء (الا الذین آمنوا) براقوب شعرای اسلامی مهیج و سالم ساحل نجات چکمش
 و سیماس بی قیاس اول ناظم آسمان وزمینہ کیم بسمله نظم افسر فرق فرقان ایدوب
 مزرعه قلوب اهل عرفان وادرا که نهال مودت کلام موزون ویکمش و مخزن اسرار قلمش
 [شعر]

زهی صانع که لوح جانه کلک حسن توفیق از لدن اقتضای نظم جان پرور رقم قلمش
 کمال شعر کسبی ممکن اولمز بی مدد آندن آکا منت که طبع نظم لطف ایتش کرم قلمش
 [فارسی]

مبدعی کز خامه توفیق اودارد رقم صفتحه ادراک ارباب سخن نقش خیال
 طبع موزون از علامتهای لطف خاص اوست نیست چون علم دگر مقدور کسب این کمال
 [عربی]

نسیج من اهدی النفوس الی المنی و قدر اشکال الامور و حلها
 تقدس من لولا اعانة فضله لما عام الاسماء آدم کلهما

و درود نامعدود اول مخاطب کلام معجز نظامه که قیون شعری مضمون
 و ماعلمناه الشعر . مردود طبایع قلمش ایکن لسان حکمت بیان (ان من الشعر لحکمة)
 تقریر دلپذیریه مقبول قلوب اهل حال ایتش . وثنای بی پایان و بی اول قافیه
 نظم انبیایه که عدم التفات لیه رتبه شعریه اهاتده قالمش ایکن سلسله سعادت انتساب
 شریف لیه فی الجمله درجه اعتباره یتش .

[بیت]

اول در درج انا افصح که حکمت دایه سی * شعر شهیدیه لب جان پرورین تر قلمامش
 شعر بر زیور در اما بزگی ناقصه * اولکه کاملدر آتی محتاج زیور قلمامش
 [فارسی]

احمد مرسل آنکه در عالم * هر چه باشد طفیل خلقت اوست
 رتبه شعر هم ازوست بلند * محک جوهر نبوت اوست
 [عربی]

اتی علی خیر الانام محمد * کشف الدجی بضیاء بدر جاله
 بشانه رفعت مدارج قدرنا * خست تحتها علیه وآله

اما بعد راقم تسویدات بحایف عصیان ، فضولی ناتوان ، بو طرزایه بیان حال و بونهج
 ایله شرح مافی البال ایدر که : چون زورق وجودم بادبان طبیعت برله دریای طفولیتدن
 ساحل ادراک و احساسه یتدی ، و تحریک هوا و هوس برله آتش جنون اشتعال
 بولوب حرارتی جان و جنانه تأثیر ایتدی ، و رایض اقتضای کمال معنوی عنان توسن
 اقبالی جانب اکتساب آدابه منعطف قیاب ، و آفتاب حکمت جوهر طبعمه اثر تحصیل
 معارف صالوب ، رغبت کسب ادب قلقدده ، وکل بختم کسب هنر هوا سیله آچاقلقدده
 معدن جواهر اکتساب کالم بردستان خست نشان ایدی که سخن لطیفی صفوف غلمان ایله
 خلد بریندن خبر ویرردی ، و مطالع اختر حصول اقبال بر مکتب مهذب ایدی که فضای
 شریفی سر وقد ضمیر برله جانه جنان مزده سن یتورر ایدی .

[فارسی]

سخن لطیف و خوبان دروی نشسته صف صف * دیدار زن مبارک همچون سطور مصحف
 خورشید لوح چون مه هریک نهاده در پیش * برک کتاب چون کل هریک گرفته بر کف
 اما هنوز اول نور سطره تراکت طبعدن تاب اکتساب دقایق علوم ، و طاق
 مشقت تعلیم حقایق حدود و رسوم اولمغین محفل بهشت آسارنده همیشه

اشعار عاشقانه دن غیری نسنه او قونمز دی . و مطالعه ایتدک لری اورا قده جکر سوز غزلاردن غیری بر خط بولنمز دی .

[بیت]

شعر بر معشوقدر حسن عبارت زیوری * جان و دلدن نازنین محبوبلر عاشقلری اول طایفه گرامی مداومت صنایع اشعار و مواظبت لطایف گفتار ایله حسن حالندن خبردار اولمشلر ایدی .

[بیت]

ای خوش اول کیم طبع موزونیه بحث شعر ایدوب * خویر و لر و واقف مضمون اشعار اوله لر دیمین فهم ایدلر کیفیت اسرار عشق * عاشق بیچاره حالندن خبردار اوله لر نیم که بحقیقه جلنتمده بدایت روز ازلدن کلک فضا حرف محبت نظم رقم قلمش ایدی ، و حقیقه خلقتهمه بدایت فطرتدن تخم مودت و موزونیتا گلش ایدی ، اول مجمک صاحب امترا جندن نهال طبعیم نیم چکوب اظهار استعداد نظم ابتدی ، و اول محفلک هوای اختلاطندن کلن جیلم سر سبز اولوب مزروعه مزاجده کل مذاق شعر سیدی .

[بیت]

in virtus

شاهد نظم سرا برده قوتده ایکن * قلدی اول بز می کوروب فعل فضا سینه خرام غنچه لر گوکلنی آجاغه لطایف برله * بلبله و یردی صبا رخصت تقریر کلام لاجرم عندلیب شیدا کبی سرمست اولدم . اول کلره قار شو ترنم ایتمکه استعداد فطرتدن رخصت بولدم . افق طبعمه هلال موزونیت طلوع ایدوب اول خورشید و شلردن اقتباس نور شوق ایتمکین گون گوندن بر غایتده متزاید اولدیکه آزمندیده اشعه انوار نظم ایه چوق شهرلر و ولایتلر دولدی .

[بیت]

صیت فصاحت ایله سوزم دوتدی عالی * بن مهد اعتبارده طفل زبون هنوز بوی خوشمله اولدی معطر دماغلر * بن نافه وجودده بر قطره خون هنوز زمان زمان سودای شعر سائر افعاله غالب دوشوب و گروه گروه لیلی و شلر بخون کبی استماع شعر ایچون باشمه اوشوب * شاعر لیم مقرر اولدی و آوازه نظممله مللر دولدی و شهرت تام بولدی . [بیت] طبیعت شهره شهر اولغه میل تمام ایتدی . نه پنهان ایلم سوداخی رسوای عام ایتدی * بو حاله مقارن مشاطه هتم روا کورمدی که مخدیره حسن نظم پیرایه معارفدن خالی منصه دهرده جلوه قیله . و صرف استعداد علو

اولمزم

اولمزم

رفتم رضا و یرمدیکه رشته سلک شعرم جواهر علمدن عاری گردن بند عالم اوله . زیرا که علم سز شعر اساسی یوق دیوار کبی اولور . و اساس سز دیوار غایتده بی اعتبار اولور . پایه شعر می حلیه علمدن معرا اولغی موجب اهانت سیلوب علم سز شعر دن قالب بی روح کبی تفر قیلوب بر مدت تقدیر حیاتم صرف اکتساب قون علم عقلی و نقلی و حاصل عمرم بذل اقتباس فواید حکمی و هندسی قیلمغین مرور ایله لائی اصناف هنردن شاهد نظممه پیرایه لر مرتب قیلدم . و تدریجاً تبع احادیث و تفاسیر ایدوب فضیلت شعره مذمت اسنادی نقص همت اولدیغک حقیقت بلدم .

[بیت]

شعر ذوقدن اولین آگاه اهل نظمی مذمت ایلسون کندو جهینه اعتراف ایلسون هر کراماته سحر سولسسون
القصه اسباب اختراع قون نظم جمع اولوب مقتضی ظهور آثار اولدینی زمانلرده هر دم دست قدرتم مخترعات مصنوعه دن گردن کاشانه بر حائل آصردی . و هر ساعت سیاح طبعیم حدایق مؤلفات بدیعهدن بر کاستانه قدم باصردی . بر کون برنکار مشکین خط که دانه خالنه مشک حلق دیمک خط ایدی و زلفی رشکندن نافه تاتارک روز کاری قرا ایدی . سرور و ان کی خرامان خرامان بن افتاده سینه سایه مرحمت صالیدی . و شیرین و شیرین کماله خاطر م صوروب کوکلم آلدی . انشای محاورت و حین مصاحبتده ابتدی کدای شکوفه بوستان فصاحت ، وای سبزه نوبهار حسن عبارت ! لله الحمد اراده توفیق سبحانی و مشیت تأیید ربانی ، ممالک قون نظم و نثر تسخیرین سکا میسر ایتمشدر ، و نوبت ریاست اقالیم سخن تدریجاً سکا ایتمشدر . اگر چه عربده و عجمده و ترکده یگانه کاملار چوقدر اما سن کبی جمیع لسانه قادر جامع قون نظم و نثر یوقدر . حالا که مفتاح زبانک روی روز کاره ابواب فیض آچقده ، و غواص طبعک خواص و عوامه دریای فصاحتدن جواهر بلاغت چیقاروب صاحبده در ؛ اهالی عالمدن بعضی لائی منشآت و معمایا تنکدن فیض آلمشلر . و بعضی مشوی و قصائد کدن تمتع بولمشلر . و بعضی فارسی غزللرک نقش ضمیر ایتمشلر . و بعضی عربی رجزلرک ذوقه ایتمشلر . حاشا که ترک زاده محبوبلر فیض نظمکدن بهره مند اولمهلر . و طایفه اتراک صاحب مذاقلری بوستان کلامکدن شکوفه دیوان غزلک بولمهلر . بوسیددن طرح بنای طبیعتک قابل قصور اوله . و بواسطه دن بنیه استعداد کلاک رخنه بوله .

ایستاده فضیلت
اصل بو بو
و اسکی خطای
بونده در

برجه ادات سوز
جمع فضیله وار
اولمزم علم لرک
او کتده قون لایلماز
هر کراماته دیلم
یا کلامدر
بواره ده خطا کلامه
دنه قلا سیم و معروف
شکر او بونی (خطای خطای)
یا بوز کر شور خطا
خوشه ، نور کلامه
و اقصدای تفر و تفر
عند زمره معروف و مشک
چشمه و کون و نور
مشکله اصل نظمی و نظم
مشهور بر ایدی که
هنک شانه کلامدر
شکر و تفر ایلمه و نور
خلفک قوطای ریا
قاطای دیوکلری
بودر کرانه و شکر
او سات محمد سنده
(خطای) شکفته زباندر
اولمزم و مشک ایله
مراعات نظر یا حقدر
و خطا چنا سکه
تکلیف ایتدی ، بودر
یا ناقصه ی
حقه مسکه
ان و خطا
سری او خطا

میاثریه میل ایرویه او بهی مشاک از فیه بکر فک و او کامتله خیره و علمه یا کلامدر
اولمزم و خطای در و خطا عادت اولمزم ایرویه (او کامتله خیره)
و خطا (خطا) سوزی عادتایر علمه سوزی او خطای . و بوز اتم خطا کلامدر
و خطا (قوطای) و خطا اولمزم (خطا) کلامدر . و خطا و خطا مناسبتی ایله - خطا را ایتدی
ایچون بر چنا سکی نظمی و عهد و پیمان و عهد و پیمان (یا کلامدر) و خطا (خطا)

[بیت]

غزلدر صفا بخش اهل نظر غزلدر کل بوستان هنر
غزال غزل صیدی آسان دکل غزل منگری اهل عرفان دکل
غزل بلدیور شاعرك قدرت غزل آرتور ناظمك شهرت
گوكل گرچه اشعاره چوق رسم وار غزل رسمین ایت جمله دن اختیار
كه هر مخفك زیتیدر غزل خرد مندلر صنعتیدر غزل
غزلدی كه مشهور دوران اوله اوقومقده یازمقده آسان اوله

الحق بولكات دلپذیری كه اول بی نظیردن ایشتم . مضمون كلامن محض نصیحت
گوروب ایجاب التماسنه اقدام ایتدم . اما اقتضای زمان كال استغنايه رخصت
ویرمدی كه صراف خرد تقد اوقاتی صرف تصانیف معتبره ایتكده ایكن بوجز ویاة
ضایع ایده . وشباز طبیعت معظم صیدلر كوزه دیركن بر مختصر شكار آردنجه كیده .
ناچار محمل اعتبارمده بوعلاوه لازمدر دیو زمان طفولیتیمده صادر اولوب متفرق اولان
غزلردن بر مختصر دیوان جمع ایتك صلاحن كوردم . واول وقتده بدن التماس ایله اخذایدنلردن
التماس ایله آلم . وصورت جمعن اختصار اوزره بتوردم . امیددر كه اصحاب فصاحت
و ادباب بلاغت مشاهده و مطالعه قدقدده منشأ ومولدم عراق عرب اولوب تمامی عمرمده
غیر مملكتلره سیاحت قلمدیغمه واقف اولدقدده بو علتی موجب سقوط اعتبار
بیلیملر . و محل ومقامه كوره رتبه استعدادمه حقارتله نظر قلمیلر . زیر اعتبار وطن استعداد
ذاته تأثیر ایتمز . وطبراقده یا مغله طیلادن جلا كیتمز . نه اهل بلاد اولمغله نادان صاحب قبول
اولور ونه بیابانلرده دورمغله دانا قابل وحشت اولور

[بیت]

اكر عمرها مردم بد سرشت بود همد حوریان در بهشت
در آن محفل برصفا روز و شب زجبریل خواند قون ادب
بر آن اعتقاد كه انجام كار نكردد از وجزیدی آشكار
وكر سالها كوهر تابناك فتدخوار و بیقدر بروی خاك
بر آنم كه كمتر نشیند غبار زخاكش بر آینه اعتبار
جواز خاك خیزد همان گوهر است شهارا بر ازنده افسراست
توقع بودر عموما اهالی عز و اعتباردن خصوصا بلغای روم و فضحای تاناردن كه

اكر شاهد حسن عبارتیمده اول دیارك الفاظ و عباراتلردن زیور اولسه و مخدره
نظم اول ملكرك لطایف و ضرب المثاللردن زب بولسه بوداعی معذور
بیوره لر . زیرا هر مملكتك اهله عاریتدن عاركلور . و هر طایفه ده هر نه كیم وار ایه
تبع اغیاری موجب غیرت بیلوب بودیارك اصطلاحاتی غیره مقدور اولمق عذر خواهمز
یتر . بیوده تعرضدن نه بتر . لله الحمد والمه كه خاك كربلا سائر ممالك اكسیرندن
اشرف اولدینی معلومدر . ورتبه شعری هر یرده بلندایدن حقیقته بومفهومدر . آلهی
بومحبتامه نامی و بوفرزند دلبد گرامی كه زاده طبع فسون ساز و نتیجه ادراك سحر
بردازمدر . امتعه عجز و نیاز و بدرقه سوز و گذار برله عزیمت غربت ایتدی . وجواهر معنی
و یروب اقمشه تحسین آلمغه فضای عالمه محمل تجارت یوزیدی . نكیم توفیق عنایت
همراه ایدوب مضیق عدمدن زهنگاه وجوده كوردك . حرمت معاونت ایدوب
وادی غیبیدن بادیه شهوده بتوردك . نه دیاره كنسه . ونه ولایته یتسه . مقدم
شریف مبارك و میمون . و مطلع لطیفن خجسته و هایون ایده سن . آلهی بومحسوب
جهان بیای . و بو شاهد رعناي . كه مشاطه لطفك رخسارینه زینت ویرمشدر .
وحلیه توفیقك پیرایه حسن رتبه كاله یتورمشدر . عموما اهل فساددن . خصوصا
اوج طایفه بد نهاددن . حصن حایتكده مصون و محروس ایده سن . بری اول کاتب
ناقابل و عملی جاهل كه خامه مخالف تحریری یتشه بنیان معارفدر . و كلك كدورت
تأثیری معمار بنای زخارفدر . كاه بر نقطه ایله محبتی محنت كوستیر . و كاه بر حرفه نعمتی
نقمت اوقودر .

[عربی]

تبت یدا کاتب لولاء ما خربت معمورة است بالعلم والادب
اردی من الحمر فی افساد نسخته تستظهر العیب تغیرا من الغیب

[ترکی]

قام اولسون الی اول کاتب بدتحریرك كه فساد رقی سورمزی شورایار
كاه بر حرف سقوطیله قیلور نادری نار كاه بر نقطه قصوریله گوزی کورایلر

[فارسی]

باد سر کشته بسان قلم آن بی سرو پا كه بود تیشه بنیان معارف قلمش
زینت صورت لفظست خطش لیک چه سود رده شاهد معنیست سواد رقص

غزلدر
c'est la
pyrrique
مرد ایدور

ایکی نغمه بویله

بری اول ناقص بدسواد که طبع ناموزونیه مجالس و محافله دعوی استعداد قیلوب
شعر او قودقه نظمی نثرندن سچلمیه . وادی سستی ایله شاهد معنی جالندن نقاب آچلمیه .

[عربی]

کم من لسان سقیم من تصرفه صارت لائی عقود النظم منشورا
اعری القضايا عن الانتاج منطقه تصرفه قلب المضموم مکسورا

[فارسی]

بریده باد زبانی که در فضای سخن ازو مبائی افکار منهدم گردد
ز انقلاب تصاریف لهجه بد او وجود حسن عبارات منعدم گردد

[ترکی]

بی نصیب اولسون نعيم خلدن اول زشت کیم * ناملايم لهجه سی موزونی ناموزون ايدر
تیشه لفظی بنای نظمی ویران ایلوب * نست گفتاری فصاحت اهلی معبون ايدر
وبری اول حاسد جفايشه . و معاند خطا اندیشه . که طبع ناموزونیه دعوی شعرايده
اما دقایق اشعاره صاحب شعور اولیه . و ادراک رکبکه لاف نظم اوره . اما حقایق
گفتاره راه تصرف بولیه . لاجرم حسد دیده انصافن کور ایدوب ادراک کنه اعتماد
ایده و جاهلار حضورنده بیهوده لافلر اوروب و هرزه هرزه دخللر ایلیه . تا کیم شعردن
ذوق استماع کیده .

[عربی]

ماثم حساد الكلام عظیمه بصیرتهم محض الضلالة في الملا
تضییع مراعاة الصنائع بينهم تسدد منهاج الوصول الى العقلا

[فارسی]

آه آزان بادیه پیمای بیابان حسد که ندارد دل ظلماتیش از عرفان نور
چون عناکب بدویتی که بهم می یافد خویش را دیده به ازبانی بیت المعمور
عیب باشد همه جام طرح مد نظرش گردد از گرد حسد دیده انصافش کور

[ترکی]

خزاندن کلشن عرفانه حاسد الهی حاسدی خوار ایله دائم
ایشیدر معرفت اهلینه آزار الهی حاسدی زار ایله دائم

و رحمت ایزد اول حلال زاده پاک اعتقاد کیم بر نورس شاهد مشاهده قلده اعلا سینک

حلیه تحسینله جمال کماله زینت یتوره . و ادناسنک شانه مروت برله زلف

خطاسندن عقد عیوبن چیقاروب آینه قدرتدن

صیقل احسانیه نقصان غبارن کتوره

والله المستعان و علیه التکلان

بمنه و کرمه

۲۲۲

۲

بو ذوق صالای زلیخای لاله یه پرشوق
 حدیقه تخته تعلیم اولوب ریاحیندن
 مزین ایلدی اوراق لاله یی شبنم
 کوتوردی شبنمی از هاردن حرارت مهر
 دبیر باد و یروب طفل عند لیه سبق
 قمو درخت بولوب رفع استقامت حال
 نهال بی بدل سرو کیم قالوب منصوب
 صدای سیل چکر مد متصل یعنی
 گورندی هیئت آب روانده شکل حباب
 خطوط مختلف و مستقیمی انهارک
 رعایت طرف مستقیمدن نیجه کیم
 هوای باغدن ایتمدن بو حکمتی معلوم
 بهار کاشنی ازهارله قیلوب مملو
 نظارده اولغله صبح وشام غنچه وکل
 نتیجه سالبه اولوق خلاف عادتدر
 ضمیر گلبنه کل رنگی صالای آتشییم
 کل آتش اوزره قیلور عقد زهره شبنم
 بو کیمیا سبیدن عجیبدر اولسه
 شکوفه سیمنه فرض ایلدی خروج زکات
 حقوق دفعی ایچون اغنای اشجاره
 بهاردن تن کنبنده ایلوب هیجان
 بویاندی قانی ایله صفحه چمن گل گل
 حبال سحرده دو نوب جنبش جد اول آب
 اولوب ترنم بلبل عزایم تسخیر
 بساط کاشنه دون ایلدم گذر که دمی
 عجب نزاعده کوردم چمن ظریف لیلین
 قمو کالاه مستدعی طریق نجات

که لعل و مشک دو کوب و بردی آغز نجوها
یا زلدی مهمل و مهجم آکا حروف هجا
حروف لاله ده اولزا گر چه نقطه روا
شکوفه نقطه لاین کر چه کیم ایدر املا
گو تو بردی چهره از هاردن نقاب خفا
شکوفه حلی ایله کسر بولدیلر الا
ثبات حال ایله آنلردن اولدی مستثنا
که مد متصل ایله اولور قرأت ما
ثبوته یتدی ثبات نجوم و سیر سما
چنده صالیدی زوایای کونه گونه بنا
اولور حصول مقامات جنت الماوا
که اعتدالده در صحت حواص و قوا
یقین اولدی که ممکن دکل وجود خلا
بدیهی اولدی کال اهلته حصول صفا
اولنجه موجب صغرایه متفی کبرا
که حره قانه اولور نفس ایونده راهما
تدارک قر و شمس ایدر صباح و مسا
اتده دانه ارزن ماثبه سنده طالا
مدار حول و بلوغ نصاب استما
صحایف چن اولدی ایادی فقرا
حرارت دمو قیلدی عقدله پیدا
مکر که قصده حکم ایاش طیب هوا
کلیم سرو آکا عکسدن براقدی عصا
چن پر بارینه لازم اولدی عرض لقا
قیلیم نظاره آثار صنعت مولا
تعجب ایله قو سالک طریق خطا
ولی قوسنه باطل دلیل استدعا

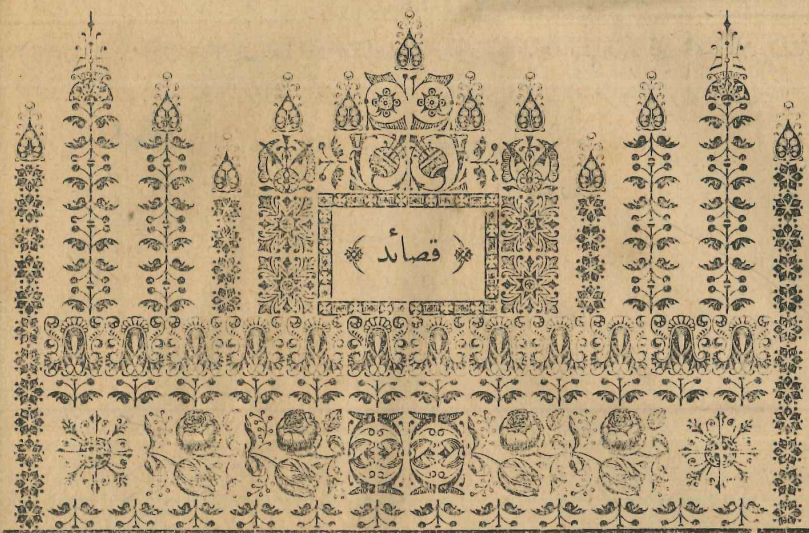
روز هفتم از لای نقطه
هر فلز در مرکب بر فلز
لای نقطه بنفشه بپزند
تا آنکه تر نشود و بوی
اولیور زعفران.

تجوید
هفت
فصل
یعنی طراط مستقیم
تجدید
فصل
حکمت طبعیه

منظور
طب (ایو - او)

alchimie

طبيب
يعني قائد الفرسه
كرباز لود و موكا ايماني
مختار

﴿قَصَادٌ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هوا عرایس گلزاره اولدی چهره کشا
 چن ایالتنه اولدی نصب خسرو کل
 یازلدی سبزه نو خیزدن خط احکام
 صریر آب روان وصفیر مرغ چن
 زبان سوسن آزاد وسبزه نو خیز
 شقایق آلی زمین بوسدن اولوب مجروح
 مرتب ایلدی بر بزم کلشن ایچره بهار
 عنادل ایتدی بیابان مراتب نعمات
 صدای مرغ بر اقدی زرک و کوکجه شوق
 بیلندی غنچه ده کلبرگی ظاهر اولغله
 جراحت اولسه اعضاده ظاهر اولمزقان
 های وش ورق یاسمین وبرک سمن
 بهارنا جری مصر چن غنیمتسه

+ (1)

بوسخزه نقاره اسکی
شاعر لر حکمت و پرور
ایدی .

(قصیده)

(در نعت حضرت فخر موجودات)

نه کیم بحیفه تدبیره عقل ایدر مسطور
صاغنمک آنی اولور اولمز اولمین مقدور
سوی دار بلا اومه هر هوایدن
کیم اول مقامده در سربلند اولان منصور
حریف اره غم صاعه هر قوری اغاجی
که یازیلور ذکریا آدینه اول منشور
دل پر آتش عاشقده آه سردله خوش
اولور برودته مایل طبایع محرور
فسرده زاهد اکر عاشق جگر سوزه
رفاقت ایتسه یوزایل ظلمتینه دوشمن نور
صاغنمه بر آرده اختلاط قلمغ ایل
دوتر مزاج قرنفل طبیعت کافور
خوشم که عشق ایلر سوی خاص وعائم بن
فلک بو شیوه ایلر ایش بی مشهور
مدام نقد هوا خاطر مدده در مکنون
همیشه فکر محبت دلمده در مذکور
نیچون هوا نه محبت مروت شاهی
که خلقه در سبب فیض کردگار غفور

(مه سپهر نبوت محمد قرشی)

(چراغ شام ابد آفتاب صبح نشور)

شهنشاهی که سلیمان ملک معنی اولوب
مطیع اولدی ایاجن و انس وحش و طیور
جهانی آحق ایچون طابشور لدی حضرتنه
کلید مخزن محروسه و قوف و شعور
یتوردی سلسله تار حساب هجرتنه
اوزلمسون دیون رشته سنین و شهر
شکست تفره خالص عیارمه قویدی
عیار تفره ذاتنده احتمال کسور
رخ و قدیدر اولان خلوت جنان ایچره
چراغ مجلس غلمان و شمع محفل حور
نه شک که آقدی بو وادیده بر مغندن صو
بوشر حده در متضمن خطوط موج بخور
مخالف امرینه در باده کیم ایاغه دوشر
ایا شمی که کروه پییر مرسل
اگر چه خامه یال اورمده الیکده ابدی
نه سوز که آندهنسک بوق رضای خدامک
براق حجاب نقابن گوزل جالکدن
بوسند ایچره نیچه مست خواب ناز اوله سک
فساد اهلی جهانیه براق دیلر فترات
زمانه منتظر اقتدای امر کدر
کیم اول مقامده در سربلند اولان منصور
که یازیلور ذکریا آدینه اول منشور
اولور برودته مایل طبایع محرور
رفاقت ایتسه یوزایل ظلمتینه دوشمن نور
دوتر مزاج قرنفل طبیعت کافور
فلک بو شیوه ایلر ایش بی مشهور
همیشه فکر محبت دلمده در مذکور
که خلقه در سبب فیض کردگار غفور

(۵) +

کلمت

کلمت

کلمت

کلمت

کلمت

کلمت

کلمت

کلمت

فتحت عین رجائی بسینک القاهر
قد استغنت به من عدوک المقهور
یک الملاذ وانت المعاذ فی الدارين
علی الصراط اذا خان للامام عبور
رجوت انک تقضی الامور فی يوم
بامر ربک قد ترجع الیک الامور
لرمت ذیلک ارجو رضاک فی الدارين
کفی وثوق رجائی بطفک الموفور

(شها فضولی دلخسته ام بحمدالله)

(ره شریعتکه تابع امریکه مأمور)

اولوبدر سوزمک نظم ونثری نعتکده
همیشه گوهر منظوم ولؤلؤ منشور
فصاحت اهلی آراسنده اعتبارم وار
نه اعتبار کر اولدیسسه هیتم محقور
اوزوم حقیر بغایت سوزم مفید ولی
نیچون که حکم مثالده سطر بین سطور
امید وار که طوطی قجه ملک روح نظام
امید وار که تابدو قجه عهد عمره مرور
(مرور عمری شای رسول ایلر کیچورم)

(اولنده ایدم آنی ارغان اهل قبور)

(قصیده در نعت حضرت نبوی)

صاحبه ای گوزاشکدن کوکله کی اودلاره صو * کیم بود کارد و تشان اودلاره قیلمز چاره صو
آبکوندن کنبند دوار رنگی بیلزم * یا محیط اولمش کوزومدن گنبند دواره صو
ذوق تیغکدن عجب یوق اولسه گوکلم چاک چاک * کیم مرور ایلر بر اوقور رخنه لر دیواره صو
وهم ایلن سویلر دل مجروح بیکانک سوزن * احتیاط ایلر ایچر هر کیمده اولسه یاره صو
صویه ویرسون باغبان کلزاری زحمت حکمسون * بر کل آچیلمز یوزک نک ویرسه بیک کلزاره صو
اوخشیده بیلزم غبارینی محرر خطکه * خامه تک باققدن اینسه کوزلرینه قاره صو
عارضیک یادیلر نمناک اولسه مژگانم نوله * ضایع اولمز کل تمناسیله ویرمک خاره صو
غم کونی ایتمه دل بیمار دن تیغک دریغ * خیر در ویرمک قرانلق کیجه ده بیاره صو
ایسته بیکانک کوکل هجرنده شوق ساکن ایت * صوسزم بر کز بو صحراده بنه چون آره صو
من لیک مشتاقیم زهاد کوثر طالی * نته کیم مسته می ایچمک خوش کلور هشیاره صو
روضه کوبنه هر دم دور میوب ایلر گذار * عاشق اولمش غالب اول سر و خوش رفتاره صو
صویولن اول کویدن طبراق اولوب دوتسم کرک * چون رقیم در دخی اول کویه قویم وارده صو
دست بوسی آرزوسیه اولورسم دوستلر * کوزه ایلک طیرانم صونک آنکه یاره صو
سرو سرکشک قیلور قمری نیازندن مکر * دامن دوتنه ایغینه دوشه یالواره صو

کوزل

ایده

نیم ناصیل مقامده
در و فارسی میشود

هم روز کلام
مراعات نظر صنعتی
نامیل عقل کلام
مناسبت کلامه مثال
اولاده ریوانه به
شیر بار

طوبیسیه اشاره
کند

قاله دیکدر

بوبر

(بازی) ده

اچمك ايستر بلبلك قاتن مكر بر نكيله * كل بوداغينك مزاجينه كيره قورتاره صو
طينت پاكيني روشن قيلمش اهل عالمه * اقتدا قيلمش طريق احمد مختاره صو
(سعيد نوع بشر دريای در اصطفا)

(كيم سپو بدر معجزاتی آتش اشرا ره صو)

قلمغيچون تازه كلزار نبوت روقن * معجزدن ايلمش اظهار سنك خاره صو
معجزی بر بحر بی پایان ايلمش عالمه كيم * یتش آندن بيك بيك آتش خانه كفاره صو
حیرت ايان بر مغن ديشلر كيم ايتسه استماع * پر مغدن ويرديكي شدت گونی انصاره صو
دوستی کر زهر مارا چيسه اولور آب حیات * خصمی صوا چيسه دوز البته زهر ماره صو
ايلمش هر قطره دن بيك بحر رحمت موج خيز * ال صو نوب اورغچ وضو اچون كل رخساره صو
خاك پينه یتيم دير عمر لر در متصل * باشی طاشدن طاشه اوروب گزر آواره صو
ذره ذره خاك دركاهينه استر صاله نور * دوزمزا اول دركاهدن گراولسه پاره پاره صو
ذكر نعمت وردنی درمان بيلور اهل خطا * ايله كيم دفع خمار اچون اچر ميخواره صو
يا حبيب الله ياخير البشر مشتاقكم * ايله كيم لب تشنه لار يانوب ديگر همواره صو
سندك اول بحر كرامت كيم شب معراجده * شبنم فيضك يتورهش ثابت و سياره صو
چشمه خورشيددن هر دم زلال فيض اينر * حاجت اولسه مرقدك تجديد ايدن معماره صو
سيم دوزخ نارغم صالمش دل سوزانمه * وار ايمدم ابر احسانك سه اول ناره صو
يمن نمكدن گهر اولمش فضولی سوزلری * ابر نيساندن دوتن تك لؤلؤ شهواره صو
(اومدوغم اولدر كه روز حشر محروم اوليم)

(چشمه و صلاک ويردن تشنه ديواره صو)

(قصيده ايضا)

چكربى رحلر ياننده هر ساعت زبان خنجر * كناهم ثابت ايلر اولمكيم خاطر نشان خنجر
زالال وصلنه لب تشنه ام بر ترك بدخويك * كيم آندن قطره آب ايستيم دار تر روان خنجر
ويرر پروانه اوز جان سكاچون اختيار ايله * نه حاجت شعله دن اى شعع چكملك هر زمان خنجر
حذر قيل گرمه چوق پروا ايز ايلل كه قلمكچون * ديكسندن دامنى آتنده قيلمش كل نهان خنجر
مژده كقام دو كوب نمزده الور جام عجب صانمه * ايشيدردو كسه فانوق عاتيدر آله جان خنجر
قاشكه كوزلر گدر هر طرف ياتور تراغ اوزره * چكوبدر بر يينه ايكي سر خوش تركان خنجر
خيال غمزده ايله بس كه راحت كشدی جسم مدن * صنار سن پهلوی جامه ددره استخوان خنجر

ياك كوزل

بوده كوزل

مهرور ملعات نظر
صنعت مرغور
بر جوهره مثالي
مناسبت روز ملكوت
فوق العاده تشهير

ايلتم خنجر ك شوقيني قبره هر زمان ظاهر
قوجار زرین كمرله بيلكي وه بونه طالعدر
خيالی كوزده در كر بكار كدر تيمه اى مردم
كوز اچوب بوستانه خط سينك گر نظر قلم
دهانك يوق ديشلر سويله بو كفتاری قانددنر
محال عقدر كيم اوله مژگانك كبی خونی
رخ زردم صالوبدر خنجر ك كوز گوسنه عكسن
(زبان تيز ايله اور تايه گيرمش متصل گویا)

(اولهم دير ماح پيغمبر آخر زمان خنجر)

شنشاهی كه تيغ آبداری ظاهر اولدقه
يمندن باش چكنده مهچره رايات اقبالی
صف آرای مصاف بدر در اظهار معجزده
عدوی جاهنك قطع حیات چون چكر هر اى
سحر فیضی كه دون تك تيره قيلمزدی دل صافن
سخی طبعی كه رخساری سیرتك چين بر افزدی
اولوردی دیده بدینه اظهار نبوتده
غزالده دعای جوشينه چاره قيلمزدی
اياشاهی كه دائم خنجر شرعك نظام چون
اكر ناموس شرعك اولمى سیدی خلقه مستولی
نقیض حكمنك قطع فساد چون الفلردن
منافق ایده بيلمز شرعنه مدخل كه چور كده
(محمد الله كه حالا دیده بدخواه نمكدن)

(فضولی نظمك هر سطر بدر بر جاستان خنجر)

زبان خامه سی اثبات اعجاز كده كفاره
شفيع المذنبينا محشر ايامی كه دوزخدن
(بودر امید كيم محفوظ اولم حصن پناه كده)

(غلاف ايجره نه كيم صاقل نور كور مزیان خنجر)

هول
ماز قیل
او صا
بی پاك او قدر قیل
کمی ایچ ایدی و بونه
کمی ایدی بوها لده
خنجر زده مکاره
طوندی دیک
ایستور

تور کچی دیک
تور دکون کچی و
کوندوز دیک

بوم و بوم
و لاله بوزده
خنجر در فیض
برنده قوللا
نمکنده

بلند مرتبه کیم علو قدرند
ایا بلند نظر ماه آفتاب اثر
صفای مشربکه اعتماد ایلین
تفر ایل کیم بیکم بن بیکس
شهابن ایسترم ایدم بر زوالسز سایه
سکا بتوردی بی هادی ره تحقیق
بوکون امید ایل بر عمر در که در گه که
امید وار که امیدم اولیه حرمان
جمیع اهل جهان بو نکته روشندر
تمام زمره اسلامه هم مقرر در
بو هم محقق اولوبدر جمیع ساداته
دلیل واضح ایلن واضح اولدی کیم سنسن
کرک که سن اوله سن جمله جهان پناه
اگر طریق مروت سکا هم اولسه رسم
عجب بوق ایلسم اکراه اهل ایماندن
نخفده باغلم حق خدمتینه کمر
بالارک چکون دونیوب طریق کدن
بی طریقکه اخلاص پاک و صدق درست
اگر گناه ایسه اخلاص ایلیم توبه
اگر قبول و اگر نا قبول خدمتکه
اگر طریق خدمتده قیلمش تقصیر
بکا حرام اوله راحت که بولشم انکار
(شها فضولی دلخسته خاک راهکدر)

(همیشه نقد حیاتی سنک بولکده نثار)

دیمه که ملکه هوس ایده یوقسه ماله طمع
اسیر دام بلاد و کر نه زیور ایچون
مدام تا فلک تیز کرد دایر در
نه ملک و ماله بقار دیده اولو الابصار
توجه ایتسه دکل آکا دار دنیا دار
همیشه تا که تابه امر عالم استمرار

سنی که

(سنی که جمله عالمده فرد کامل سن)

(پناه امن وامانده صقلسون ستار)

(ایضا قصیده در مدح حضرت شاه ولایت)

غنچه بغری دهر بیداد ایل اول قان اولور * صکره یوز لطف ایل کوکلی آچیلور خندان اولور
قطره باران که بر مدت صدف حبسن چکر * یوغیکن قدری طایوب قیمت در غلطان اولور
دانه طبراع ایچره شدت چکدو کیچون نیجه کون * باش چکوب خرمنلور ارایش بستان اولور
قهردن اکراه ایدنلر لطفه اولمز مستحق * مستعد درد اولنلر قابل درمان اولور
مخته صبر ایلین راحت طایر چون یوسفه * سلطنت تختینک اول پایه سی زندان اولور
کر رضا اولسه قضایه مشکل اولمز هیچ حال * عارفه صبر ایل هر مشکل که وار آسان اولور
فعل در اصل رضای حق نه کیم اصل ونسب * خاک فرمانبر بشر عاصی ملک شیطان اولور
سایر مخلوقدن بر کسه اولسه پاک دل * اهل بیتک فرقه سنندن صاییلور سلمان اولور
خواه سید خواه عامی کام بولمز بی ادب * فعلی مستحسن اولن مستوجب احسان اولور
(یوز مشقت چکسه کام دل طایر انجام کار)

(هر کیمک عالمده مولاسی شه مردان اولور)

تابع فرمان ایدر حکمین جمله عالمی * مرضی حکمین هر کیم تابع فرمان اولور
تیره اولمز راسترو کر چکسه بند آهنین * راسترو تیر خدنکک زیوری پیکان اولور
اول شهنشه کیم اکبر رموره قیلسه التفات * مور حکم ایلر سلیمان اوسته سلطان اولور
اول امام دین دنیا کیم آنک دشمنلکی * مشرکک دیننه و دنیاسنه نقصان اولور
طاش اولور ارسلان اگر قهر یله قیلسه بر نظر * حکم قیلسه دشمنی قصدینه طاش ارسلان اولور
ذره مهر رخندن طایلسه بر تو آسان * آسان اوزره تمام انجم مه تابان اولور
فیض لطفیلن اگر انسانه قیلسه تربیت * قدرله انسان ملک نسبت عظیم الشان اولور
لطف قهرندن طایر مقبل عظامد بر جزا * قطع و فصل حشر ایچون اول لحظه کم دیوان اولور
کوثر جنت آنک حکمنده در بوجه ایل * جمله نسلدن همین آدم آکا مهمان اولور
نوح صندوقنه کشتی تک آپارم شددر پناه * احتیاط ایلر که نا که بردخی طوفان اولور
کر چه اسماعیله قربان کو کدن اینمش قدر ایچون * حق بیلور قدر ایچون اسماعیل اکا قربان اولور
معجزی بر کلشن پاکیزه در کیم استسه * عندلیب اول کلشنه داؤد خوش الحان اولور

بونا چه در دین
صفتی عال
نور در دین
مقول
سوز
وکیل هم طایر
عقل کامل
ناله

هر کیم اخلاصیله خاك مرقدنن ذره نی * آله آنكه طبابت ایله لقمان اولور
دوستی کر معصیت قیلسه اولور غفران بزیر * دشمنی بیک طاعت ایسه موجب عصیان اولور
سایه لطف و کرم کر صالسه خاك تیره نه * جرم خاك تیره رشک روضه رضوان اولور
عقل کیم غواص دریای کمال علم در * جوهر ذاتن تصور ایله حیران اولور
فهم کیم سیاح اقلیم دیار در کدر * وادی ادراکنی سیرایتسه سرگردان اولور
دوری آنکال و احبابندن آنز روزگار * دور آنکدر دور ایلن هر یجه کیم دوران اولور
مصر و صیفیک بناسن قیلسه معمار خرد * عز و جاه و دولت و اقبال درت ارکان اولور
اول سپهر دولت و اقبالن یوز دونددر * دولت و اقبال هر کیمدن که روگردان اولور
وار امیدم فیض لطفندن فضولی کیم مدام * تا دیلمده قوت نطق و تتمه جان اولور
(دم اورم اوصاف اولاد علیدن نیته کم)

(ماح آل علی مستوجب غفران اولور)

(قصیده در مدح حضرت خاتم المرسلین و ستایش سلطان سلیمان علیه الرحمة و الغفران)
چقدی یاشل پرده دن عرض ایلدی رخسار کل * صالیدی مرأت ضمیر پاکدن زنکار کل
جام دوت ساقی که کلبلر کل اظهار ایتدیلر * سندخی برکابن رعنائسن ایت اظهار کل
کلدی اولدم کیم اوله اظهار حکمت قیلمغه * انشراح صدر ایله صدر صف ازهار کل
بندی اول موسم که آماغه کوکلر ملکنی * اوله کلشنده ریاحین خیلنه سردار کل
آدم ایسک باهی سیران ایله بوموسمده کیم * باهی رنگ و بویله قلدی بهشت آثار کل
چارسوی باغ سیرانی بوکون مرغوبدر * کیم شکوفه آنده صراف اولدی و عطار کل
چیقمش ایکن بزم کلشندن نه عود ایلدوب * جام می صو کدردی اهل توبه به تکرار کل
حبسدن یوسف چیقوب سلطان مصر اولمش کبی * اولدی آجوب غنچه سن آرایش کلزار کل
صان زلیخا خلوتیدر غنچه در بسته کیم * چیقدی اندن دامن چاکله یوسف و از کل
چاک اولوب بولمش صفا باد سحر دن صانه سن * باددر جبریل قلب احمد مختار کل
(شبنم کلزار رخسار رسول اللهدر)

(نشر عطریایه قیلور هر دم آنی اشعار کل)

در شبنم صاچدی رنگین برک کلدن هر طرف * لعل خندان ایتدی خوبلر گی کوهر بار کل
صورت حالینه حیران ایلدی غافلری * آچدی عرفان اهله کنجینه اسرار کل
سبزه اوزره گزدرر باد صبا کل برکنی * صانکه سبزه آسماندر کوکب سیار کل

قلدی

قلدی پنهان غنچه نک لعب ایله کوزدن حقه سن * بولق اولمز هیچ رنگیله زهی عیار کل
یوز جویرمش خاردن آیرلق استری سبب * منم ناکس کبی اصلندن ایلر عیار کل
خار غبرت نوله کر صانجیله کلبن بغرنه * آریلوب آندن اولور هم صحبت اغیار کل
سیریدر اودلاره یانسه حسرتیله خار کیم * آندن آور زیبوزینت غیره اولور بار کل
بیو فالق عادتن دوتمش آنکچونددر بوکیم * عمر دن اولمز جهان باغنده بر خوردار کل
قنی بلبل قانی طوتمش بیلزم کیم متصل * گه اسیر خار اولور گه مبتلای نار کل
سیر باغ ایتدم سحر کوردم آجوب مجموعه سن * حفظ ایدوب بومطلی ایلردی استحضار کل
(عاشق اولمش حسنا ای سرو خوش رفتار کل)

(چاک چاک ایتمش سنکچون سیننه افکار کل)

کل نه نسبتدر سکا سندن اکایوز فرق وار * سن بت پرده نشین سن شاهد بازار کل
اوله پنهان ایش کوکسنده سر عشقی * کیم ایاغندن آصارلر ایلز اظهار کل
توتیای چشم ایچون هر صبحدم یوللر دوتوب * خاك درگاهک صبادن ایلر استفسار کل
سیر کلزار ایتدی بیک کر صبادن فهم ایدوب * گنج زر قیلمش مهیا قیلمغه اینار کل
برک کل صانه که زرین خشتلر جمع ایش * چکمه اول گنج زر حفظینه بر دیوار کل
تاسیر سبزه نی در ترمیه تحریک باد * سایه سندن اوردی هر درجینه بر مسبار کل
هر سحر کلزار لوحینه چکریوز دائره * غالباً منقار بلبلن آور بر کار کل
عیش ایچون کلشن شبستانن منور قیلمغه * هر اغاچدن آصدی بر قندیل بر انوار کل
بونجه قندیلی فروزان ایلدی امانه سود * دود دلدن قلدی بلبل روزگارین تار کل
دار دنیایی فضای جتنه دوندردی لیک * غنچه کبی بلبله دنیایی قلدی طار کل
برزبان حالدر هر پیراخی فهم ایتسه لر * پرده دار خاك اولنلردن ویرر اخبار کل

بلبلک زار ایتدوکی فریادلر تأثیریدر * بی سبب خواب عدمدن اولمش بیدار کل
باغبان سلطان عادل دوریدر تنیه قیل * اورمسون کلزاره آتش ظلم ایدوب زهار کل
جور اله غنچه وش پیراهتن چاک ایتسون * جنبش نامعتدلن قیلسون استفسار کل
یوقسه ناگه صورت حالی اولور سلطانه عرض * قهره اوغرار مقتضای وضع نامحوار کل
اول کل باغ خلافت کیم بهار دولتی * عالم افروز اوله لی کورمز جفای خار کل
اولدی دورنده هوا محبوس زندان حباب * غالباً کورمش هوادن شمه آزار کل
برک کل گزدرمز اولدی محمل باد صبا * حدی یوق کیم چکدیره باد صبا به بار کل

۲۵

۲۵

۳۵

۳۵

۴۵

یعنی از بر او خوروی
دینک

لوحه
نیم

چومه کوزل

۸
برایه
قلدی

آکدردی
نشد
خور ایلوب

۱۵

۱۵

صرصر قهر جهانسوزندن آگاه اولی * آچمز اولدی بوستان فتنه اشراک کل
خلوت لطفینه در نور دل دشمن چراغ * کلشن قهرینه در داغ دل کفار کل
(شاه دین سلطان سلیمان سعادتمند کیم)
(کسب ایدر خلق خوشن شدن ترهت اطوار کل)

باشه چالش مهرنی روز ازلدن چرخ پیر * الله کیم کلر خلر ایلر زینت دستار کل
انقلاب دوردن بولزدی هرگز اختلال * آلسه آندن حکمنه فرمان استمرار کل
ذوق بازارنده بولزدی بورنیکله رواج * آتمسیدی نقش مهرین سکه دینار کل
اولغیچون مطرب بزمی دوتوب برداثره * اوکره نور هر صبح بلبلدن فن ادوار کل
مطببخ جودینه کیم دودینه سنبلدر غلام * خار کلشک صنعتن دوتمش دکل بیکار کل
قورتلور فتح ایتدوکی کشور بلای فتنه دن * کیم آچلید قده دیکندن آریلور ناچار کل
شرح ایدوب سوسنلره اوصاف خلقن نیجه کیم * غنچه دن هر صبح آچوب کلشنده برطومار کل
قطره شبنم میدریال آچوب سائل کبی * خازن لطفدن آلمش لؤلؤ شهوار کل
قویوبوب دورنده ویران کار کاه کلبنی * براباغ اوزره دوروب اولمش آکامعمار کل
عدلی ایامنده شبنم صانمکز کیم بلبلک * آغچه سن قویتمده حفظ آتمش اولوب غمخوار کل
دامن پاکیکه اول بهجت فزای ملک در * کرجهان باغنده جنت کللرندن وار کل
وضع عالمدن فلک مقصودی اولدی کیم اولور * بسلمکدن خاری منظور اولوالابصار کل
فرمان ویرمز خلل خاریله قلمغ التفات * زیب زینت ویردیکچون خارده اولماز خوار کل
میوه اول سلطان عادلر نهال دولته * سابقا کلشن سلاطین فلک مقدار کل
نوله کر سابقلر اولدیه فنا اولدر غرض * میوه کوستر دکده دوکمک رسمدر اشجار کل
60 (قیل فضولی مدحن اول شاهک که باغ مدحنک)
(بلبل اولوردی بولسه قوت گفتار کل)

گرچه یوقدر اعتبارک مدحن ایت اظهار کیم * عادت دور زماندر خارده ویرمک بار کل
وار امیدم نیجه کیم رسم مدار دهر در * بلده برکز عالمه عرض ایلک دیدار کل
فتح باغندن آکا هر دم خلاف باغ دهر * تازه تازه آچه لطف ایزد جبار کل
(قصیده ایضا در مدح سلطان سلیمان علیه الرحمة والغفران)

ایده اللهم فی الافاق امن المسلمین بادوام دولت پاینده سلطان دین
نور اللهم فی اسلام مصباح البقا باثبات حشمت شاهنشیه روی زمین

خلد

خلد اللهم سلطانا به باها الزمان
اول کرم در یاسی احسان و مروت کافی کیم
اقتداسی اعتلای شرعه استدلال صدق
بارگاه قدر اورا چرخ خاک آستان
آنکه صدر سلطنت اوراست ازدور نخست
اکبر الانصار للدين القويم المستقیم
مبدأ الاحسان من آن بدا فی کل آن
اولکه عدلن ایلدوب اغلام حفظ شرع ایچون
درگه قدرینه بیک دارا واسکندر کدا
نور عدلش کرده مستغنی زهر روشنی
خسروان عصر رادر آستان دولتش
پادشاهان قدیم المهدرا در ملکها
بذل در حسن مزاجش عطر در طبع کلاب
اولدی حکمندن روان پرور فضای بروجر
فرضدر اول مالک ملکک ثنای رفعتی
سرور جمشیدشان دارای اسکندر نشان
(پادشاه مجربور سلطان سلیمان آنکه هست)
(در خلافت جانشینان بی را جانشین)

هر ضرردن سایه عدلنده در آسوده خلق
مهدملکی مأمن اهل زماندر فتنه دن
عزم اورا هست بیک فتح در زیر رکاب
هر کجا رو آورد هستد زیر رایش
هر یکا عزم ایتسه غالبدر صواب رای
کل عزم فیه مقرون بتوفیق الصواب
لشکری نقصان کور رسه جیش اعدادن نوله
آستانیه جین سورسه فلک لر یوق بحجب
ککر ایوان قدرش راست دایم بر زبان
انهم اصحاب کهف انه حصن حصین
احسن الاحوال فی الارحام احوال الجنین
خزم اورا هست رخس عدل دایم زیر زین
فوز و راحت بریسار و فتح و نصرت بریمین
عزمه عزم عظیم رایه رای متین
کل رای فیه توفیق من الله المعین
هست بهر نصرتش فوج ملائک در کین
هست وضع آستان اوعلی وضع الجین
هذه جنات عدن فاد خلوها خالدين

لشکری نقصان کور رسه جیش اعدادن نوله

Cronau

کل علی اولاد
چشم دیکدر
دوب بیکدر
اوصلار
قوللار

45
همه حرف غلطی
بر داده کل (ایده)
مملکت مشرک بود
در (کالی) دین
لایا ایدر

50
(ادوار)
موشفاده دهم
تک اضلور

55
اگر دارم دیده
ایده

قدرینه
دور و دور
خبره
خبره

63
+ 9

در بهشت لطف و قهرش بر جزای نیک و بد
مقصود قنچ ممالکدن رواج دین همان
هر بری بیکر که کافردن مسلمان ایشان
ای زبر دستان عالم زیر دست همت
نیست دور از نسبتی کر خاتم فرمان تو
و قنچر کیم خامه تقدیردن تصویر آلب
و قنچر کاوه سواد مسند صحرای چین
کردن دوران دونا گشته زطوق حکم تو
آفرینش در پناه عدل ملک آرای تست
نیست حد هر کسی تحدید نعت نعمت
وار امیدم کیم همیشه ارتقاء قدر ایه
گوستره سود بقا پیرایه احسان سکا
(قصیده در توصیف بغداد و مدح سلطان سلیمان)

منشی حکمت که چکمش خامه حکمت نکار
بقعه بغدادک ایشم وصفی دار السلام
اولیا برجی دیشم زیرا که خاک اشرفی
جدا بغداد خیر انجم جمعیت اثر
هم خلافت حکمتی هم سلطنت فرماتی
بونده در باقی نشان معجز خیر البشر
بونده اولمش حجت حکم خلافت منظوی
بونده با غلتمش غزا شمشیری سلطان روم
بونده قیلمش سر حق ظاهر شهید کربلا
بونده اولمش منتشر فیضی امام اعظمک
بونده در معروفه سمرنزل جنیده جلوه گاه
داشتن ایشم سیر بیک حاتم کبی صحرانشین
بونده اولمش صیت احسان و کرم آفاق گیر
صحن صحرانده بیک لیلی و مجنون جلوه گر

بونده المهر معدلت سمن
نشه

تصویر

هر زار
نشه

۱۰ +

شاه صوفیه
مروغی کر صلی الله
خدیو بغدادی
اشا ردا یور

هر غریبه نازنین شهر و ولایاتی وطن
ترتت مقبولی برو فاجره تأثیر بخش
بومجربدر که بولمز ظلم بونده امتداد
گر چه بر قنچ کون فلک خیل بلا تمین ایدوب
کفر مستولی اولوب قیلمشدی اسلامی زبون
دوتدی دست ناله مظلوم دوران دامن
چرخ فی الحال اولدی اول رأی غلطن منفعل
لطف ایزد شامل احوال اهل فقر اولوب
بایر اولمش ملکه تعیین ابتدی معمار خرد
باد پای عزم کشور گیر عالم گرد ایه
(قیلیدی مشهور عرب فتح عجم تاریخی)
(گلیدی برج اولیا به پادشاه نامدار)

روشن ابتدی عدلدن هر گوشه سنده بیک چراغ
خلد اللهم سلطانا سقی ارض العراق
مقتد لولاه ماسرنا الی صحن السرور
عدله عن نائب الدهر کهف للانام
سیفه من حادثات الدور حصن للعدا
صیته بالعدل للاسلام اصل الانتظار
آن بلند اختر که فضل اولین و آخرین
نور ملک آرای ماه از شمع جودش مستبیر
عرضه دیوان حکمش نسخه دیوان حشر
کار گاه لطف و قهرش مظهر نار و نغم
در گهش عرشیت در رفعت که از چرخ برین
حشمتش بحریت در وسعت که هست از وی محیط
گر کنداز صد هزار افزون تر اوصافش رقم
اول شهنشاه فلک تابع که ویرمش دولتی
حد ذاتی ماورای اقتدار وهم و عقل
جاری ابتدی فیضدن هر ملکه بیک جویبار
حین ما اضطرت بارسال السحاب کالبحار
مهند لولاه مانعنا علی مهد القرار
مالهم الا به التسکین عند الاضطرار
مالهم الا فرار فی من هول القرار
ذکره بالمجد للاسلاف وجه الافتخار
یافته در جوهر ذات شریفش انحصار
تبغ عالم گیر مهر از دست فتحش مستعار
کافر آنجا مضطرو مقهور مسلم رستگار
مؤمن آنجا نعم و خوش وقت منکر خوار و زار
می نماید دور باسکان آن قرب جوار
قطره افکنده تحریک تلاطم برکنار
نیست ممکن دادن شرح یکی از صدهزار
بحر و بر حکمنده خورشیده لوی زرنگار
رسم فیض فطرتی مافوق حد اقتدار

بایر
بایر (نشه)

فوز گلزارنده بر سر سبز نخل بارور
فیض دریا سنده بر پاکیزه در شاهوار
هر نه کیم عالم آکا محتاج اول آدن غنی
هر نه آنکه تفاخر خلقه آدن آکا عار
ملك استغنا ده فیض نعمتدن لایزال
خازن گردونه حکم سد باب افتقار
جلوه گاه اوج استعلا ده و همدن مدام
باد پای خوش خرام چرخیم اعتبار

(پادشاه بحر و بر سلطان سلیمان ولی)

(سرور صاحب نظر شاهنشاه شفق شمار)

اول نهال کلشن دولت که شاخ گل کبی
لطف و قهر ندن ویرا جابه کل اعدادیه خار
هر جهتن ذات پاکي نقطه پرگار تک
حاصل آدن هر طرف بمن بمن یسر یسار
بانی حکمت که ارکان عناصر دن مدام
چار دیوار سرای صنعت ایلر استوار
صالدين کوه شکو هندن آنک سنک اساس
هر بنا ضمنتده استحکامه قیلمز اعتبار
هفت اختر کیم قضا امرین سر انجام ایتکه
ناقه تک قدرت بیابانده چکشملر قطار
قطع راه کعبه مقصود ایدر لرسه نوله
اول قضا حکم و قدر فرمانه ویر مشلر مهار
منقطعدر دهر دن عصر نده تدبیر امور
فاش سویلر لکه بزم مزول امر و نهیدن
مر تقدر چرخدن دورنده تکلیف مدار
ایستسه گردون کز و بر روی جهانی سر تکر
شرع حفظنده متم معجزات مصطفی
اولسه ممکن فضای عرصه عدلنده سیر
حق ایکی عادل سلیمان حاکم ایتش عالمه
اول سلیمانک شکوهی دیوه صالمش رستخیز
اول سلیمانیه مجال عز مده محمل هوا
عالمک وصفن سلیمان ملکی دیر لرسه نوله
آلغه قیمت و یروب یردن غبار در گهن
آی و گوندن کیل ایدوب شاهد و توب خلقه ویر
بالله ای دولت که در کا هنده محرمسن آنک
قیلمش ترتیب سخن صدقه بیک در نشا
بندن اول غافل آکا بن روز شب اهل دعا
یارب اولمز می نوله آخر بودرد اشتیاق

بولدی

بولدی عالم فیض عامندن علاج در ددل
حاش لله کیم قاله انحق فضولی دلفکار
وار امیدم کیم اوله هم شامل آکا رحمت
عام اولور البته فیض سایه پروردگار
تامدار گردش گردون بولوب امکان دور
دفتر دوران ایده حفظ حساب هفت و چار
هفت اختر ایده امر پادشاهه انقیاد
چار عنصر اوله طبع پادشاهه سازگار

(ترکیب بنددر مدح سلطان سلیمان)

نه خوشدرالده کلکون جام باشد عشق سوداسی * کوکلده وصل ذوق جانانلر تمناسی
کوکل بر قاج زمان اندوه هجرانیله زار ایتک * ینه آهنگله آهنگ بزم وصل یار ایتک
نه خوشدر اول مسافر کیم سفر عز مینی جزم ایلر * دو توب راه توکل منزل مقصوده عزیم ایلر
بولوب سودین سفر دن کسب ایدوب سر مایه عشرت * دو نوب ملکینه هر منزله بر تدبیر بزم ایلر

(فرخا ک ایله کیم هر نازنین شهباز صید افکن)

(الور میدان اولور خوش وقت و خرم مائل مسکن)

نه خوشدر اشیانیدن دمدم شهباز پروازی * شکار اوزره هوا دو تمقده اولمق چرخ همرازی
اوروب منقار آجوب چشکال دو مک صید لر قاتن * ستور مک کیک دراج و ترزوک شهره آوازی
آلاندن سکره صیدین میل سوی آشیان ایتک * نیجه کیم فتح ایدوب ملک فرنگی سرور غازی
(صفا و ذوقله میل نکارستان روم ایتش)

(خلافت تحتی مستقدم فیض قدوم ایتش)

زهی سلطان روشن رای ملک آرای دریادل * که توفیق ظفر اقباله قیلمش جوهرین قابل
بنای اهتامنندن دمامد اولمسه محکوم * طلسم دین حق طغیان کفر یله اولور باطل
علو اقتدارندن پیایی بولمسه رونق * اولور نقش سعادت صفحه ایامدن زائل
شه دنیا و دین سلطان سلیمان شاه عادل دل * رضاسین صقلین هم دین وهم دنیا قیلولر حاصل

(حوادث دفعنه عالمده قادر پادشاه اولدر)

(پناه استرسه عالم خسر و علیناه اولدر)

حریم حق چراغی سلطنت شمع شبستانی
ریاض عدل سروی اوج رحمت ماه تابانی
خلافتنده ولایت اهلنک همتلوسرداری
ولایتده خلافت تحتک دولتلوسلطانی
سکندر تحتک اقبال ایله مقبول داراسی
سلیمان ملکنک اثباتله وارث سلیمانی
ملاذ مملکت بمدوح ملت مظهر رحمت
هر آفت رفی هر غم چاره سی هر درد درمانی

ترکیب
(۷) +

(شریعت زیوری دین رونق اسلام آینی)

(مروت منبی انصاف دریایی کرم کافی)

که هر کیم هر دلیله هر نه وصفن قیله افزوندر * آکا بکزر شهنشه گورممش تادور گردوندر
شهنشاهی که گردون در که قدرینه جا کردر * جمیع مدعاسی فیض دولتدن میسر در
نه فرمان کیم قیلور سه حق رضاسینه مطابقدر * نمایان کیم عزم ایدر سه بختنه توفیق رهبر در
فضای بارگاه عدلنک اعیان مقبولی * سراسر هر بری عدلنه برپا کیزه مظهر در
مقدم جمله دن اول سرور صاحب سعادتدر * ازلدن طینتی انصاف عدلیله تخمردر
نظام العز والاقبال سلطان ویس روشن دل * که دار الملک روم انوار عدلیله منوردر
گوکل وقت اولدی اولقطب زمان دورنده اظهارایت * نه مقصد کیم زمانلر باطن پاککده مضمردر

(عدالت طینتینک طرزنی اول پاک تندن صور)

(نبوت خر قه سینک ذوقی ویس القردن صور)

شهاجت دیلردم حق میسر قیلدی دیدارک * او مردم نور رحمت روزی اولدی شمع رخسارک
مرادم که بیدیدی طوف در کا هک نصیب اولدی * چکر دم اعلایچون حسرت ایرشدی سمعه گفتارک
قیلوردم آرزو حقدن کلید مخزن مقصود * گورندی دیده امیدمه دست کهر بارک
صفای طلعتک محوایتدی کو کلدن الم نقشن * معالج اولدی حاضر قالدی تشویشی بیمارک
طریق عز و اقبالی استور مشدم اولوب غافل * بنی غفلت یقوسندن اوایتدی بخت بیدارک
نه طاعت اجریدر یانه دعا تاثیریدر یارب * که مطلوبی میسر اولدی مختسز طلبکارک
فضولی حسن اطوار یله اولمش قریکه مائل * بودر تأثیری عالمده همیشه حسن اطوارک
(صفای نیتله یوق دعا قیلقمده تقصیری)

(دعا اولسه ریاسز بویله در البته تأثیری)

بنای دولتک تادور گردون وار وار اولسون * مدار ایتدجه عالم دولتک عالم مدار اولسون
سرای همتک کیم خلقه سالمش سایه رحمت * اساسی نصرت و فتح ایله دائم استوار اولسون
متاع ارتقاع قدر که یم حوادثدن * همیشه دولت توفیق حق حصن حصار اولسون
تمامی هرامورک هر جهتدن موجب تحسین * جمیع خدمتک منظور عین اعتبار اولسون
سن اولغل ارجمند ملک دشمن قید غم چکسون * سن اولغل سر بلند هر حاسد خوار و زار اولسون
فضای بقعه بغداد عدلکدن اولوب روشن * مزاج پاککه آب هواسی سازکار اولسون
سریر حکم برج اولیا سندن بولوب زیور * صفادن هر کونی نوروز و هر فصلی بهار اولسون

سنگ و صفله گون گوندن بولوب در روغن نظم * بنم نظممله وصفک و رداهل روزگار اولسون
زبان اولدجه بر دم کتمسون ذکرک زبامدن * خیال خدمتک محو ایتسون حق لوح جامدن

(قصیده در مدح ایاس پاشا)

کلدی اول عیسی کیم آننددر حیات اهل حال یوقدر آنسز خلق جسمنده حیاته احتمال
کلدی اول خضر مبارک پی کیم آنسزنی دلیل مضطرب قالمشدی اهل فضل و ارباب کمال
کلدی اول مهدی که صالمشدی زمان غیبتی عقد نظم کشور اسلامه یم انحلال
کلدی اول آصف که قوندردی کال شوکتی دامن ملک سلیمانه غبار اختلال
سرفراز ونیک عهد ونیک رأی ونیک خو سرور پاکیزه اطوار و پسندیده خصال

(جوهر قابل ایاس عاقبت محمود کیم)

(خلقه کو سترمش آئی ایزد فلکدن بر مثال)

مرحبا ای رونق افزای سر بر عز و جاه مرحبا ای زیب بخش مسند جاه و جلال
سرور احقا که خورشید جمالکدن جدا اختر اقباله یتمشدی بغدادک زوال
اولمش ایکن چشمی سیلابیله اعمی شکر کیم بولدی چشم ملک خاک مقدمکدن اکتحال
قالمشدی فیض گویا کیم سکا مدامدایچون اولیا قیلمشدی برج اولیادن ارتحال
ای خوش اولکیم خرمن اعدای بر باد ایتکه جانب دریاه قیلدک سیر مانند شمال
خسر ملکینه خرامان ایلدک خضر اعلی کیردک اول اقلیمه کیم بحر یله برنده آنک
قیلمدک امواج دریای عداوتدن حذر شریطان دفنه آجکدک ملک وش پروبال
کسدک اول فته باشن انتظام ملک ایچون یوق سکا بر مونس و غمخوار غیر ذوالجلال
فتح قیلدک اول یری کیم دور آمدنبرو چکمدک احوال آثار حوادثدن ملال
آلدک اول اقلیمی کیم عالمده یوز بیک پادشاه ابتدای کار خیر ایتدک مبارک اولدی فال
آچدک اول ملک کی یوز بیک سلطنت لافن اورن قیلمامشدی صاحبندن اور که هرگز انتقال
شاهد بصره بریشان حال ایکن ویردک آکا حسرت یله ویردی جان فتن بیلوب امر محال
منبرین ذکر هایون ایله ایتدک سر بلند اولدی عجز یله آنک دعوی تسخیرنده لال
سکسینه پادشاه اسمیله ویردک زیب و فر خط و خال لشکر اسلامدن زیب و جمال
کسدک اول اقلیمدن اهل فرنگک رغبتین کاول مقامی حیفدر قیلمش اراذل پامال
خلقه اعلام ایتکه دین محمد طاعتن حیفایدی کیم رام اوله اغیاره اول رعنا غزال
آچه بیلمز اولدی کفار اول یکا چشم خیال آچه بیلمز اولدی کفار اول یکا چشم خیال
ایلدک اول مسجد اقصایه تمین بلال

۱۱ +

سرحد هندوستان آجندك سكا يوز آفرين
 كرسكادشمن مقابل دور مدبسه وجبى وار
 فتح يوز طومش سكا هر قنده كيم عزم ايلسك
 لشكر ك عزم ايتسه بر ساعتده ايلر تارمار
 سير قيسك وصفكك صرفينه دويغز بر نظر
 عرصه جنك وجدالك قتلدن خالى دكل
 تيغك استر رزم ايدده باشركسه قانلردو كه
 بويله كيم توفيق حق نصرت نصيب ايتمش سكا
 دوت جهان معموره سن سر عسكر اسلام اولوب
 جوهر ذاتكده چون تدبير نظم ملك وار
 اولدى روشن كيم سكا آغاز حترد بوفتح
 وارا ميدم كيم مخالفلر آراسنده مدام
 متصل فتح اوله روزى جانب حقندن سكا

(ايضا قصيده در مدح اياس پاشا)
 آچه بحريني كه جمع اولمش سپاه روم وشام
 ساحل دريائي دوشمش عسكر دار السلام
 عزم راه ايتدكده لشكر رسمدر نصب خيام
 رسمدر لشكرده صفراوزره قيلمق از دحام
 باش چكن هر سر كشك دفعنه واجيد رقيام
 قيل «مشعشع» ملكنك ساحر لره سيرين حرام
 مد و جزيرني تماشا قيل بودريانك مدام
 منتظر در فتح راه كيه ايچون خاص وعام
 شمسدن مريجه ويرمش توسن زرين لكام
 مادنوفيض شفقندن ايتش كلگون نيام
 احتياط اوزره اولوب كورمش سفر قيدن تمام
 كيم ويه دارالسلامه دشمن سر كش سلام

حاکم

حاکم تقدير دن دورانه اولمش امر كيم
 باغلامش همت بوفرماني سر انجام ايتكه
 ايدده ملك بصره ني محروسه بغداده رام
 حضرت پاشاي گردون قدر و گردون احتشام
 (سرفراز عاقبت محمود قطب راسترو)
 (اعدل اقران اياس نيك راي و نيك نام)

اول مسيحا دم كه اموات الم احيا سینه
 خلد اللهم تكريما لنا اقباله
 اي غبار در كه كندن قدر گردون عاريت
 دوردن حاصل بكا دائم نشاط مستزاد
 جام بزم رزمك ايتمكندن دل دشمن كباب
 هر شعاع خنجر ك برق فغان بر شرر
 عمر لدر قتل اعدادن اجل چكمش الن
 حق تعالدين سكالطف مدام فتح خاص
 رزمگاهكده مزاج تبغ وطبع رنجي
 چالشوب هر برعدو كي تيغك ايتدكده ايكي
 قصد فتح ملك قيلمش سن مبار كدر يوري
 چوق زمانلردر كه صيد مردم تجار ايچون
 آنده قانلر يوتدرو بدرلر تردد اهلنه
 درين عسكر ميدر ياد جله در بغداددن
 دو تمق اولمز بويله سيلابك اوگن خاشا كله
 يل براقدي هند درياسينه عزمكندن خبر
 قلدي قطب الملكي تحريكك يرنندن منحرف
 وهم تيغك ايلدي اهل فرنكي زرد رنگ
 مشك سويلر سم سپاهك گردنه قيلم خطا
 تاشب وروز اختلاقيه مقرر در مدار
 وارا ميدم خواب غفلتن حسودك دور ميوب
 بخنكي بيدار ايدده توفيق حي لاينام

ترجيع بند در حق اياس پاشا
 شكر كيم چرخ استقامت اوزره سيران ايلدي
 جمع اهل دولت اعداسن پريشان ايلدي

وای یعنی وای !
وام ، آه و دج

ترجیع بند
۱ +

بد رادم قانلره

۱۲ +

روز ملاك

روز ملاك

بوتيله هند
ديوانه جديستاره
باينه هنر پيشه

دهره خلق بصره واهل جزایر فتنه سی
عاقبت بیم ضرردن پادشاه عالی
غیرت حلم خلافت اول دیارک فتحی
مظهر رحمت «ایاس» مرحمت اندیشه کیم
سایه وش طیراغه صالیدی دوشمن بدخواهنی
بصره تسخیری جزایر فتحی مشکل امرایکن

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

قلیدی بغداد اوزره فتح ایچون مرتب بر سپاه
کثرت اول غایتده کیم انجم دوکسه چرخدن
کر صباگانا که آریه دوشه مانند حباب
وجشله طیر و ملک یوزد وندی غربت عزمنه
هریکا قالدیردی رایت بر امیر نامدار
طوتدی صف صفر یوزین لشکر سطور خط کبی
ایتمک اولمز بویله لشکر جمعنی تدبیر ایله

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

ماه نودن دجله ده کوستردی ذور قلمثال
هربری بر طائر اوج بالدر تیز پر
یوقسه سائلدر دهاننده قزل بیرق زبان
گوکلی آچلمش مکر بولمش بورنکیله جواب
صوده بر زورقی یاخود آغزن آچمش برهنک
سرور صاحب ظفر زور قله زینت ویروب
صالیدی غوغای قفقکی مغز اعدایه غریبو

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

رایتن بر جانیدن ایلوب گردون خرام
گرداشکردن رخن کردونک ایتدی مشکفام

رخصت

رخصت عزم غزا شاه نجفدن استیوب
بولدی اول سلطان عادلن کمال التفات
بقعه بقعه قلیدی طی معموره محروسه بی
یتدی اول سر حده کیم آغاز ملک خصمدر
کلیدی اول منزله روز عید خاکپاینه
یدی اختردن فلک دوزدی آنکی چون بر قطار

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

شیخی آل قشعمک شریله بر شیطان ایدی
صورتا کرچه اطاعت ظاهر ایلردی ولی
مقتداسی امر نهیندن هوای نفس اولوب
قغنی خرمن سوخته زر عینه قلعه بر نظر
باش چیقرمق استمزدی زر و همدن آنک
هراوه بر کیجه مهمان اولسه قومندن بری
قلیدی پاشای سعادت مند رفع اول فتنه بی

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

اول قضادن کشور اعدایه دیرتدی علم
بر بیابان کیم یوق آنده نوع انساندن اثر
نقش ریکی خط آفت نوک خاری تیغ کین
فصل هم بر فصل کیم سرد اولغین آب و هوا
اولیه مهلک شدتدی کیم حرارت بولمغه
اولیه قاطع تیغ سرما کیم لحددن چقمعه
بویله موسم بویله صحرائی دلیل خیر ایله

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

عرصه ملک جزایر اولدی نا که آشکار
همته عرض ایتدی گردون بر نهایت سز دیار

حالا اولدی ریح
اولمز بر طغز بغدادی
ایستیز کر مقتداری
معینه دکلدر

خوشه
نصرتی

کثرت اشجاری اول غایتده کیم اول ملکده
صانه سین هر نخلی برزولیده مودیوانه در
عرصه شطرنج تک محنتده شطردی خطوط
کرچه آنلر مقصد اصلی دگلای لشکره
اسهل امریله چوق سر لشکری پامال ایدوب
قلعه لر فتحن کلید باب نصرتدر دیو

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

اولدی آندن صکره پیدابصره اهله دن نشان
کلدی استقباله چوق سنکین دل و آهن قبا
هر دلاور نادر ملک خراسان و عراق
لشکر اسلام ایله آغاز الفت ایلوب
منهزم عسکردن اما بر الم سزهم دکل
اول فضای تحت افزادن نتیجه بصریه
لیک بر فرد اولدی ضایع سپادرودن

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

بر سحر کیم تیغ زرین چکدی شاه باختر
بصریه قارشو سپاه رومدن عرض اولدی صف
رایت خضر اچکلدی اول حصارک فتحه
نهر اعشاری عبور لشکراچون دولدیروب
چشم خورشیدی ساز رخ خونخوار ایتدی کور
کلدی دشمندن مقابل بر سپاه بیکران
لشکر اسلامه نصرت و یردی لطف کردار

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

شام کیم رخساره چکدی خسرو انجم نقاب
قیلیدی شیخ بصره بختی سلطنت تختده خواب

و یردی

و یردی عقل و رأینه دخل مهابت انحراف
قاچدی اول دون سیه رود دولت و اقبالدن
سایه سین طپراغه صالدی هر طرفدن اول حصار
صبحدم پاشای عادلدن منور اولدی ملک
و یردی ملک و مال و جسم و جاننه خلقت امان
یتدین عاجز لره غوغای لشکردن ضرر

(هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر)

(پادشاهک ملکنه اثبات استحکامدر)

سرورا بدخواه خاک رهگذار اولسون سکا
اولسون باشکدن اسک پادشاهک سایه سی
قیلمسون لطفن نهان رای منیرکدن فلک
چکمسون شمشیردن منت صلاح دولتک
فتح ایچون هر قنده کیم دپرنسه عزمک رایتی
اولسون خاموش باغ مدحک بلبلری
اول عزمکده فتح ملکه نصرت بولدوغک
هیچ شک یوق کیم بونصرت نصرت اسلامدر

قصیده در مدح ایاس پاشا والی بغداد

جهانی ایلیه لطف بهار رشک ارم
صفای زینت پیوند آبنوس و بقم
صحیفه چن اوزره لالی شبنم
چنار سایه سی آتشده سبزده خرم
مسیح جلوه کهی اوله دامن مریم
خطوط سبزینی که مهممل ایده که معجم
برابر اوله کور و نمکده اشهب وادهم
مثال حکمه نثار ایلیه شکوفه درم
نیتکه خطه بغداده سرور اعظم
شکوفه چن لطف و سرو باغ کرم

بوزاره کورده
۱۳۷
ارغوان
اول کورده

(مه سپهر ایالت ایاس پاشا کیم)

(اساس ملکدر اندیشه سیله مستحکم)

بلند قدر جنابی که رأی روشنه
دکل دقائق آداب سلطنت مهیم
مشرف ایله مشر بر آنک کبی کامل
سریر سلطنتی آندن اسبق واقدم
وجود کاملنه یوق نظیر عالمده
نه احتیاج که بن سویلیم بیلور عالم
ابا بلند نظر آفتاب برج شرف
که خلق رزقه در دست همتک مقسم
فقر سفره انعامک اغنای زمان
غریق نعمت احسانک اولیای نعم
حریم در گه که عزم ایدن فقیر لره
نصاب نعمتله فرض اولور طواف حرم
تقربک سنک اول رتبه سعادتدر
کیم آنده لازم اولور قرب حق تعالی هم
امیدله دوتلی دامن عدالتکی
قضا یازنده سنک اسمنه بقا ملکن
بو اولسیدی غرض صفحه وجوده قضا
فساد طعنه سن انسانه ایلین ملکی
فساده قاتل اولوب انفعالدن باشی
طهارت و ورع وزهد و تقوی ایله مدام
که بحر حیلله ابلیس آکا گراولسه محیط
کلوب حضور که گورسیدی پاک مشربکی
گروب سپاهنه اولسیدی واقف رزمک
بونوعله که زمانکده جسم ملک مدام
وجود حفظنی عدلک اگر ایدنسه مراد
مقرر ایلدی گردون که دهر دوردجه
زمانه اوزره گورر سایه عدالتکی

(شهافضولی زارم که چرخ بپنده گرد)

(صالوبدر آینه طبعمه غبار الم)

تمده زخم خدنگ بلا ولی شادم
که لطفک اولسه بولور جمله زخملر مرهم
امید وار که تسخیر ملک عالم ایچون
فضای چرخده چکدجه آفتاب علم

زمان

زمان زمان یوزیکه باغلو قابولر آچله
نفس نفس اولوب افزون قاپکده خیل وحشم
میسر اوله که توفیق فتحله تیغک
اوله عراق عربده کلید صلح عجم

قصیده در مدح ویس بک

ای صفای شیشه جولانی فیروزه فام
معین یاقوت صها گلبن گلبرک جام
غنیچه گلزار حکمت حقّه شهد غنسا
درج در معرفت معیار ادراک تمام
برده دار دختر رزدایه بنت العنب
محرم سلطان می مطبوع ابنای کرام
ال دوتوب دشمشلی بربر آياغه دور غدوب
صرف ایدن وارن کوکلر آجغه هر صبح وشام
نازنین دلبر کبی احبابه قاتلر یوتدیرن
دردلن عاشق کبی قاتلر دکن کوز دن مدام
و نه جوهر سن که بیلیمز هیچ کیم خاصیتک
عجز اوصافده در تقصیریه قابل عقل تام
که گولوب قهقهه ترابلسن دماغک مجلسک
که اگیلوب خلقه عذریله قیلورسن احترام
نه دعادر بیلیمز قلقل دیوب ذکر ایتدیکک
کاول دعانک حرمتن واجب بیلوبدر خاص وعام
عقل آلورسن جان باغشلسن کال سحر ایلله
دبوسالورسن شیشه اودی قیلورسن صوبه رام
کاه دورمق که اکلک که آياغه دوشمکک
ظاهر ایلر که رکوع و گه سجود و گه قیام
برریای زاهده بکزر برونک کیم اوله
طشهره سی تقوی ایله زیبا ایچی طولو حرام
یوق یوق اطوارک منزله در زیادن شهسز
سند مضمردر خواص شربت یحی العظام
قلمسونلر طعنه گر میخانه لر سیر ایلسک
صوفی صافی درونسن زایر بیت الحرام
الامانت ای چراغ اهل قدر واعتبار
چون صفای نیتک توفیق حسن سیرتک
او مدوغک سر منزل مقصود که باصدک قدم
خاطر کدن چیقمسون محروم اولن افتاده لر
عرضه قیل بندن دعا اول معدن انصافه کیم

(حارس معموره بغداد قطب اهل روم)

(حاجی ملک حما مستخفظ سرحد شام)

ویس بک حضرتلری خورشید اوج اقتدار
شهریار نیک رأی ونیک بخت ونیک نام
امر اقبالن مرتب قلمغه اولمش آکا
شام رهنده کنیزک صبح بر روی غلام
اول بری ترین خلوتکاهنه اقدام ایدوب
بو بری ترتیب ایوانینه ایلر اهتمام
جامه قیلمش جم سپارشلر که یتکج زمنه
اوپالن اخلاص می عرض ایت یور بندن سلام

۱۵+

بني طور دوروب
آياغه قاتلر

روزانک هری
فکف میا راقی
ملک میا قده
راقی خوارک بهیار
وینف سی در
شیر دیو صالعه
آتش صوره رام
اینگ راقی
خاچینه اشارتدر

دولت

روزانک می
ایاس پاشا
ایله قلمی السید
وغیر

بادیه جمید امانت یوگلش کیم تنکر یچون
ای خرامان سرو کیم تادوره گلشدر قدح
ساغر خلقک نسیمندن مصفادر دماغ
قائده کیم گیردیه دشمن کام چقدی جامی
اوز گله درنده چوقان یوتدیروب بیک ساغر
دولت جاوید امدادیه فرستدر بوکون
سرورا فارغ دکل سندن فضولی برزمان
اشرف منکم علی الظلماء انوار الهدی

قصیده شتابیه

بر کونکدی علامت ایتشدی آشکار
باد خزان یسوب حرکات شنیع ایله
صرصر هجوم غارت بستانه عزم ایدوب
برگینی شاخ کل یله ویرمشدی سرکسر
طی قیلیمشیدی سبزه بساطینی بوستان
ایل بویه فصللرده تمنای کنج ایدر
بر باغ دوشدی رهگذرم گوردم آند جمع
دولش قدح شرابه گلش ایامه کیم
مینای سبز لطفله دورمش ایامه کیم
گلش کباب دوره وسویلر که لی قدح
بر طرفه نخل برک خزانیه باغلمش
یغمش فضای باغ خزان برگی خشتلر
القصه اول بساطده بن گرم شوق اولوب
اولدم تمام غرقه دریای شوق و ذوق
هر دم برالتفات فدا ایلدم خرد
هر کیم ایام صوندی بکا بن ایامه
ارواح قدس بز می ایش آنی بیلمدم
بیهوش دوشمش متغیر مزاجله

اولش

اولش هجوم حادثدن هوش منہزم
بر لحظه که صیقل ادراک مستقیم
آچدم گوزیمی گورمدم اول زمندن اثر
قیلمز قو قضیه امری مستدام
گوردم یرم فضای بساط سرور ایکن
هم صحت جماعت اهل قبول ایکن
جسم جفای شدت بردا له ناتوان
اهل جفاننده اولان کسوتم آلوب
نه بر رفیق کیم اوله اول دمده دستگیر
ایزد یوزیمه باغلمش ابواب رحمت
چوق باده بزم دورده نوش ایشم ولی
هم ذلتیه درگه خالقدہ منفعل
دورانہ ایلدم بو مصیبتده اعتراض
بر عمر در که جمع اهل کالده
هرگز اوزیمی گورمشم بویه بی شعور
میخواره لر مجالستدن آلوب سرور
حالانہ واقع اولدی که ایتدک بوگون بی
دوران جواب ویردی بن ناتوانه کیم
ایذای جسم وجان نصیحتدرر سکا
آلایم می نشاطنه و دیمه دبمدم
هر امر ونه عبرت ایلن اعتبار قیل
رفع اولدی بو مصیبت و آندن عیان اولان
ورکتدی رخت هم غم لن قیلمه اضطراب
بورسدر برهنه اولوب قید شده هر درخت
سن هم نهال نورس کازار عشق سن
کسمه بهار لطف و کرمدن امیدکی
جزوی خسارتیله ملول اوله شکر قیل

ایک یه یی یعنی (دو)

صبر تیرد

یعنی خیالدر

ایده ایست

نوار اولانی

کوزل افاده

دیرله بوکون بکا

نقصانه عیسی

امل خانه

دعایه امال (ش)

وز گندی واکر کیده

ایم ریگدر

عجالت شوبه لری

صرف خطا لریه

اولر نهجه

نیلدر
یوزدوری
بزدوان
استغلام

قصیده در مدح رستم پاشا

ینه آچلیدی کوکل قلدی جهاننی خرم
مژده لاله وکل ویردی مکر باد بهار
لاله بر ننگه کشف ایلدی اسرار درون
شاخ کل ویردی چمن بزمنه بر نور سرور
بadden غنچه لره حامله اولدی کلبن
دم جان بخشی کویاله ویرمش عیسی
سبزه خیز اولدی هوا دن اولور طیراخی
دم بود مدر بودمی خوش گوریکزای عارف
خاک جم اوزره چقوب لاله دوتوب جامنی دیر
آدمی استسه طیراغده البته بولور
سبزه دن زنک عیان ایلدی آینه باغ
طرفه کیم سبزه ایله رونق باغ اولدی زیاد
بلبله منت ایدوب دون دیر ایلدی باد بهار
دیددی بلبل اکای اهل خلاف ایله لاف
سن اکر بیلد زایسک جمله آفاق بیلور
تازه کلزار وزارتده آچلمش بر کل
قیلمش آندن بوصفا کسینی کلزار وجود
اول سر افراز کیم آنک کی برفرخ رخ
آندن الدی عظمت امر وزارت گویا
اکا ختم اولدی ره رسم حکومت گویا
حسن رایله بوگون حکمه گیر دیو و پری
که سلیمان زمان آصفی ایتدی نائب
اول جوان بخت که اجرای عدالته مدام
(پرتو مرحمت اول حضرت رستم پاشا)
(سر ادباب سخا سرور پاکیزه شیم)
گر صبادن خبر عدلن ایشته ایدمن
شمع پروانه نه مطلق دیری اولدجه ستم

ملک نظمنده اکر حکمنه اولسه واقف
اعتدال ایستسه ارکان مزاجه عدلی
فیض نصرت بولور البته جهانگیر لاف
صفحه نامه کی جزم دوتر هریره کیم
رفت قدرتی خورشیده سؤال ایتدی زمین
کیم آنک بولیوب احواله بر ذره وقوف
طاعت خالقده در حسن رضای داعی
بهر وکان ایسه لر دعوی احسان اما
قانی اول رتبه که جودیه آنک بحث ایده بحر
هر نه تدریجیه بیک بیلده ویره بحر له کان
بذل ردمده ایدر مجلسنه خازن جود
بالله ارگورمش اولیدی کرم بی بدلن
سرور جمله آفاقه یتورمش عدلک
نوله گردار شفای کرمکدن یتسه
وار امیدم که جهان اولیه خالی سندن
شغل عالم اوله تدبیرک ایله راست مدام

قصیده در مدح سلطان ابراهیم

زلف محبوبی هوا ایلیه بیلمز درهم
ایریش و ر سحت عامیله اطبایه الم
همتی هر کیمه خورشید صفت ویرسه علم
کلک وش چکسه سطور سپه خیل وحشم
خاک درگاهنه یاد ایلدی خورشید قسم
قالشم دائره حیرت انجمنه بن هم
رزق مخلوقه کف بحر نوالی مقسم
کرم وجودنی کوردکده اولور لر ملزم
قانی اول حوصله کیم کان کرمدن اورده دم
هر نه یوز بیلده مرور ایله قیلور حاصلیم
صرف بر کونده قیلور بزمنه قسام کرم
آنی معجز صانوب ایمانه کلور دی حاتم
وسعت اوزره اثر رابطه خون نعم
بوفضولی دل افکار بکا هم بر مرهم
نجه کیم وار نجوم و فلک ولوح و قلم
قدگردون اوله بابوسک ایچون دامن خم

بسم الله الرحمن الرحیم

یتوردی منزل مقصوده ابراهیم سلطانی
بو یولده کوردی حق خضر اولمغه سلطانی ارزانی
امین حق گوروب سلطانه تابشوردی فلک آنی
که سنسن گوهر انصاف و در معدلت کافی
عمارت قیلدی رای گنج بخشک ملک ویرانی
اساس آلدی بنای همتکدن عدل ایوانی
مزارات و بقاع الحیر سندن اولدی نورانی
قبول اولسونکه تابدک هر برندن فیض روحانی
طواف ایتدک جوانمردانه قیلدک چوق زرافشانی
یکی کوردکده مخدومن ال اویمک بنده دامانی

ضیای رفتن سبزه دین سبزه و قنده
 همیشه خصم کی شاه ولایت داشته دوندرسون
 مقام منطقه طوفن قلوب اولدک کر بسته
 جواد و کاظمک عطار بغداد اولدوغین بیلدک
 تقی و عسکری و مهدیه انصار کوندردک
 فرات پاکتک بلبل دیارینه قدم باصدک
 مثال مشهد شمس و مزار حجه بربر
 عقیل بن ابی طالب دن استمداد ایدوب همت
 چودشت کر بلایه لشکر اسلامی جمع ایتدک
 ادای طاعت و عرض نیاز ایتدک بحمد الله
 بتوردک نیت پاکله بربر جندو آباه
 بوگون سرمزل مقصوده بتدک راه وحدته
 نه جانان جان مطلق بلکه جان دن افضل و اشرف
 خدائک انما قولنده خلق ایچره ولی عهدی
 گهی محتاجه و یرمش قبری طغیان ایدوب لطفی
 طفیل گوهر ذات شریفی آدم و عالم
 امیر المؤمنین حیدر علی ابن ابی طالب
 ندر دنیا و عقی بی رضای مرتضی بالله
 مدام اول کیم بودر کاهک فوسادات و خدامین
 بن غافل دن آگاه اولک بر کمتر شناخوتم
 فضولی بو حرم ایچره شب روزو گوبی که
 نه اوراد و دعا کیم قیلدی سلطان آستاندرده

قصیده ایضادر مدح مشار الیه

جهان بی تکلف تکلفده عالم
 هوای خضر خصلت و عیسوی دم
 صبا عطسه آدم و شاخ مریم
 بری فارچ الهم بری کاشف الغم

بینه دشت هر سبزه دن سبزه و خرم
 نباتات امواتنه و یرمش احیا
 مسیح شکوفه ظهورینه مطلق
 بساط بساتین و بسط ریاحین

یا سهر ایدرک

آیه باشی

۱۸

کل

کل اوراقی اشجارده اولدی مضمیر
 کل سرخ سوری عروس مقع
 عنادل خطیینه کلبن منابر
 بوگون زلف اهل ملاحظدن اوزگه
 بوگون ابرو یاد بهاریدن اوزگه
 بهار کدر آیا بو تاثیر بیلدن
 فلك مرتبه قطب خورشید سیری
 مثال ایالتده اسمیه جاری
 حساب سخاوتده امریله مجرا
 ایدرلر زماننده ممکندر ایتدک
 بولغز بو معموره ده بر خرابه
 نظر فیض روح صفاتده عاجز
 کالات کسینه عقل مجرد
 قدر دلکشی رایت نصرت آیت
 عنان بر عنان فتح و نصرت رفیق

(سعی خلیل اختر برج حکمت)
 (که رخسینه درغاشیه کش بوزادهم)

هم اعمال مسترهم اعمال مبهم
 هم اشکال مغلق هم اسرار مبهم
 که جاه حکومت سکا در مسلم
 مه اولمز دخی مهردن ذره جبه کم
 اولور مهر حاضر اکا زاج مظلم
 مزاج سنانیکده خاصیت سم
 قدم تک قد آسمان متصل خم
 کیم اول قدره قادر دکل آسمان هم
 که سننددر البته هر درده برام
 سکا عرض حال ایتدکه تابدی مرهم

همه افعاله مسترهم اعمال مبهم
 هم اشکال مغلق هم اسرار مبهم
 که جاه حکومت سکا در مسلم
 مه اولمز دخی مهردن ذره جبه کم
 اولور مهر حاضر اکا زاج مظلم
 مزاج سنانیکده خاصیت سم
 قدم تک قد آسمان متصل خم
 کیم اول قدره قادر دکل آسمان هم
 که سننددر البته هر درده برام
 سکا عرض حال ایتدکه تابدی مرهم

تک

صدای نورکی
جهت دیگر

زاج نادر
باقیه جبه

امم ام نورکی
علاج دیگر

قصیده در مدح ویس بك

و نه در اول طایر فرخنده بال و تیزر
آغزی آحق چقمز آوازی ایانی بوق بورر
بردمور آنجلی دیوار ایله مستحکم حصار
یشکی آیدر هیاتی اما یکی ایلر کبی
عادی اوچقدر اما قوشلرک عکسی مدام
که ذکر یاکبی چکه ش چوق جفالر یچمودن
بونی باغلو برقا قولدر هو اسی قاجغه
برمصدر که دائم دیده حیرت آچوب
صایلور پهلورلرینک استخوانی ضمعدن
برده کزمن وحش تک اما بورر آندن روان
کر بوکلشدر قدی عیب ایلمک بریردر
باش آچوب یغمور لره صویه با تور مش کسوتن
جانی بوق لیکن رضای خلق حاصل قیلغمه
دیوه بکزر گزدریر باشده سایان تختی

(یوقسه زور قدر آنی قیلمش مرتب سیر ایچون)

(ویس بك حضرتاری اول شهریار نامور)

ای بقای عز و جاهک موجب تسکین ملک
خاکیا یکدن اگر بر ذره تابیدی صدق
اویله امنیتدر ایامکده کیم منعزلرک
تیشه بنایه دیردی اره نچار دون
اویله کیم عدلک ضرر رسمن کوتوردی ملکدن
دشمنک مغلوب اولوب دائم ظفر بیلزم نه در
یول کوتورسیدی سنک احسانکه بر ذره جه

(ذوق ایچون شوقک تابوب سرمست اولان عارفله)

(حاجت اولمز جام می ایچمک سنک شوقک یش)

شام ترامک اویله روشندر که هر کیم شمع تک
بولسه آنک ذوقی قلمز تمنای سحر

(۱۹) +

قیر قطره
باغالی

یانی بوده عجم نیوه

بوده ازری نیوه
یاسه او شقه (نازه)
چو چو و دیگدر

اصل
آپارسی دی

بزم

وصف ذاتک حددن افزوندر شهامعزودوت
وار امیدم تا بو دریا اوزره کشتی هلال
باختردن خاوره اولسون صلاهی صولتک
شهرتکدن اولسون خالی فضای بحرو بر

قصیده

بو صراحی مشلا بر صنم رغسار
سرو تک قامت دلجویه عشاق فریب
کلبن باغ طرب غنجه کلزار فرح
رنک زرد و دیاله سرخن کوروب ایلر حیرت
کاه یوز عاشق شیدانی قیلوب مست و خراب
بزم ایچون هر طرفن طرفه ایکتیر دوتمش
باطن صاف ایله بر صوفیه بکزر که مدام
کهربانی طونیه بر بت سرکشدر کیم
اول شهنشاه که فیضندن او مر کام مدام
چاکر چاکری فغفور ایله خاقان اولوبن
جم و جمشید دکل بزمده همتابی آنک
خان عادل هم آنک پرتو اقبالنندن
نشئه ذوق بولن جام رضاسندن آنک
ای فضولی دون و کون ایله دعا صدقیله کیم

قصیده قلمیه در مدح مصطفی جلی

مکر قیلور رقم وصف خط یار قلم
مکر دیلر صفت لعل یار ایده تحریر
اگر جفا چکه صورت نکاردن بوز ییل
یازنده میم والف اول قد و دهانه شیه
ولی خرام و تکلم ویرده عاجز اولوب
نه یرده کیم یور یور نافه نافه مشک دوکر
خجسته خضر در آب حیات ایچمک ایچون
نه ایچدی محبرده بیلزم که واله اولوب

که خط یار گبی اولدی مشکبار قلم
که لعل یار ککیدر گهر نثار قلم
دیمک چکه صفت صورت نکار قلم
کمال و سحرینه چوق قیلدی افتخار قلم
خطینه چکدی خط و اولدی شرمسار قلم
دوتوبدورر روش آهوی تبار قلم
زمان زمان ظلماته قیلور گذار قلم
اوزینه ایلدی سرگشته لک شمار قلم

(۲۰) +

یکتیر

(۲۱) +

عجایب عرب
مکتب

قرا باشن کتوروب دایم ایلدن ایله گزر
براوزباشینه اولک آلمش قراری یوق دلیدر
سیاه بختانی یازمش آلتنه تقدیر
دیلله اوز باشنه متصل بلا کتورر
تجارت اهلنه بکزر مسافرت یولنه
قرادر یوزی اولو جهدن کیم ایلر فاش
شکسته نامه لری یعنی اهل حسنه صابر
اوپر بحیفه یوزین وه کورک بو طالعی کیم
مداد طرهنه یوز سورر زهی دولت
آنکچون الدن اله گزدرر اکار کیم

(کل حدیقه اقبال مصطفی جلی)

(کیم اولدی دولت قریبه کامکار قلم)

سعی احمد مرسل که قیلدی آکا طفیل
نسیم خلقنک اوصافن ایتمه تحریر
ایا بلند جنابی که مدحتکده اولوب
ریاض قدرده فضلك نهال راقدر
نهال دولته قدرک ریاض حکمتدر
الیننه آلمز ایش مصطفی قلم دیرلر
سکایتوردی اوزین نسبت ایله طایفی ایچون
کلیم طور وفاسن که اهل خیر و شره
براقدی جانی دارالشفاى در گه که
الکدن ایچدوکی شهید شفاى حکمتدن
بسی عزیزلرک خدمتینه باغدادی بیل
نسیات عهدکی ایامدن قیلوب معلوم
آریاوب اهل نظر وارمی تایتجه سکا
ویروب نظام جهان آصف ونظام الملک
سنک مطیعک اگر اولمیدی اولمزدی

دوترلر ایسه دخی ایلز قرار قلم
حقنجه دوتمسه لر عالمی یقار قلم
نوله کچرسه قرا گونده روزکار قلم
که خلقه گزلو سوزی ایلر آشکار قلم
خطوط سطرلندن چکر قطار قلم
اوزیله یاری آراسنده هر نه وار قلم
متاع مملکت هندو زنی کبار قلم
بولور وصال نکار سمن عذار قلم
دوتر همیشه سر زلف تابدار قلم
تا یوبدر آصف دوراندن اعتبار قلم

آلنمش

آلنمش آخه ایله بر قولکدرر مقبول
سوزک یورومکه باشدن ایاع ایدوب یوکورر
سپهر منزلی اول فصولی زارم
ثنای زاتکه چوقدر سوزم ولی نه دیسم
دیدى صاقین سوزی چوق ایتمه صقله شرط ادب
امید وار که نظم نظام عالم ایچون
سن اوله سک قلمه اعتبار ایچون حامی

قصیده در مدح قادر جلی قاضی عسکر

باغ لوحینی خزان برگی زر افشان ایلر
ای کوکل کلدی بهار ایله چمن سیرانی
ینه پیر فلک اطفال ریاحینی پیغوب
صو ایغینی کسوب بیهده گزمکدرن
غنچه بی متن مطالعه ایدوب عقد کشاد
سنبل علم آلهیده قیلوب موی شکاف
درس منطق او قورایکن دل ایان مرغ سحر
بلبل هر نیجه کیم حافظ خوش لهجه آب
گورنراکت که کلوب صبح صحف خوانی آکا
فصل کیفیت قانون طب ایش حاصل
شریت باده ایله چوق صیادم خسته لره
بیلزم سحر می معجز می نسیمک ایشی کیم
هر مزاجه که دیرلر اوله قیلور مدخل کیم
جذا دهر که پیوسته سحاب فیضین
غنچه نیک کورسه اگر رشته طبعنده گره
انتظار ایله طاشی لعل قیلوب رنگ ویرر
قطره بی مدت ایلن متصل بحر قیلور
لیک غایبده تعجب قیلورم کیم نه ایچون
غیره احسانی چوق ولطیف کنیش لیک بکا

باشن اکر کسه لر ایلمز فرار قلم
کمال شفقتکه در امید وار قلم
که حال زارمی یازنجه اولدی زار قلم
که سستلغ قیلوب ویردی اختصار قلم
که چوق سوزندن اولوبدر سیاهکار قلم
فلکده تا اوله لوحیله پایدار قلم
سکا حکومت ایچون اوله دستیار قلم

بازار کردی

+

بو کورده برقیصید
خدا بختی درین
بایتمه معیار توایم
ایچون دور
بو مملکت
قیامتدر

ریاض
ماهی
طرب

هیچ کس
بویله یوق
اهلنی برقیقت
اولد رفته نفق
ایرطس و تربیه
مشکله لرده
ذکر اولوم کلمه

کاش بغیر می قضا صوابه گوزایشی ایچون
کاش جسمی فلک طاش ابدیه بیداده دوزم
یروزنده کوتورلمکده کاشم دخی یوق
یخبرلر بیلکه من اشک روانم نه ایچون
اهل طغیان اثر ایله من کبریۀ نوح
ای فلک بونه روادرکه سپاه ستمک
بردیمن سن می که ناگه ستمدن بوقبیر
اول قضا حکم که چرخ ایته خلاف رده شرع
اول قدر نامه که مور خطک مضمونی

(عرش تمکین فلک مرتبه قادر چلبی)

(که فلک تابعیدر هر نه به فرمان ایلر)

چرخ برتیغ چکوبدر یکی آیدن که مدام
بیک بیلک اهر من موعظه معرفتی
عرض ایمان بته کر قیلکه دم جان بخشی
لفظ جان پرورایلن رشقه کلکک فعلن
ای ورع پیشه که دائم قدم ناستکی
رایض شندرو طبع لطیفک دون وگون
میل ایدر خدمتکه دولت توفیق بولوب
سن مقام ایلدیکک معبدی عابدلردن
صالمسه سبجه اوزین دائره مجلسکه
سکا گردورمه برخلظه مقابل محراب
سندن آیرسه مصلائی ایاقلاره صالوب
هرسیه دل که قوزباش خطکه خامه صفت
گرچه سلطان در اسلام قیامی منسوب
سرورا بنده فضولینی کان گردون
ایشیدوب طغنه دم سردلری هر دم کیم
اوله کیم جان و دلن فهم قیلن سنسین و بس

قصیده در

احمال

قصیده در مدح محمد بیک

نه مشکل اولسه قیلور چرخ روزکار ایله حل
گوکل مرادنی تدریج ایله قیلور حاصل
نظام عالم ایچون اسکک اولمز اهل صلاح
فرست اهل کم اولمز صلاح ملت ایچون
جهانی چرخ مبدردن اینز خالی
نه لطفدرینه کیم خطه عراق عرب
نشان رونق بغداد در بو کیم قیلمش
مصور ایلدی نقش سعادت ابدی
منور ایلدی عدلیله اولسا برجن

(معین شرع شریف بی محمد بیک)

(که ذکریدر سبب ذکر احمد مرسل)

زهی بلند مقامی که پایه قدری
نه مملکه کیم اثر التفاتی صالحه شرف
وجود بی بدلی آفتابدر اما
بلند قدر شها سنسن اول سعادت مند
تفحص ایله لر حسن عاقبت اهلن
میسر اولسه طریق اطاعتک خلقه
احاطه قیلسه جمیع اموره تدبیرک
موافق شرف طلعتک مدد حیات
دکل زمانه ده مخفی دبیر رایکدن
حکیم معرفتک صلحه ملتفت اوله لی
صراردی شهدکلامکدن اهل درد یوزی
کیدردی تلخی قهرک فساد طغیان
شها فضولی بیدل دعای دولتی

(همیشه جاه و جلالتده مستدام اول کیم)

(مدار امن وامانسن نظام دین دول)

احمال

۳۳ + طووز

مقامی، ایرانی
شیوه کی اوزره
بای وحدت

ط

ایک
کامله شفق
معلومه تقریر

قصیده برتیغ چکوبدر یکی آیدن که مدام
بیک بیلک اهر من موعظه معرفتی
عرض ایمان بته کر قیلکه دم جان بخشی
لفظ جان پرورایلن رشقه کلکک فعلن
ای ورع پیشه که دائم قدم ناستکی
رایض شندرو طبع لطیفک دون وگون
میل ایدر خدمتکه دولت توفیق بولوب
سن مقام ایلدیکک معبدی عابدلردن
صالمسه سبجه اوزین دائره مجلسکه
سکا گردورمه برخلظه مقابل محراب
سندن آیرسه مصلائی ایاقلاره صالوب
هرسیه دل که قوزباش خطکه خامه صفت
گرچه سلطان در اسلام قیامی منسوب
سرورا بنده فضولینی کان گردون
ایشیدوب طغنه دم سردلری هر دم کیم
اوله کیم جان و دلن فهم قیلن سنسین و بس

فضولی
بایقیناز
سوز فقص
او معبد بیت الله
اولور دینه ایت

قوزی شیوه کی
مصلائی دیر

قصیده در ستایش ایاس پاشا والی بغداد

نه لطفدرینه کیم بولدی سبزه دن گلزار
مزن اولدی خط سبزه ایله روی زمین
حجاب غیبده هر فیض کیم که مخفی ایدی
صفای عالم ایچون شاهد غایت حق
صحیفه چمنه یازدی خامه سبزه
مظاهر اثر رحمت ایتدی هر طرفی
کورنسه خلق رضائی زمانه دن نه عجب
سهر منق آئنده اولسه دهر نوله
چراغ برق قیلوب شمع لاله یی روشن
دو تشدی حیرت ایله سینۀ ذوی الافهام
دماغی ایتدی معطر هوای غالیه بو
ضمیره ذوق و یروب مژده توجه کل
آنک کیم که بو اقلیمه یمن مقدم ایله
کل حدیقه اقبال و سرو باغ هنر
محیط مرکز دولت ایاس پاشا کیم
سهر منزلی کیم براقسه خا که نظر
محیط حوصله کیم کرایتسه قطره یه میل
صد اقتنه ثبات سعادت و اقبال
صلاح اهله حلم ایله والی مشفق
وجود کاملته پادشاه عالمدن
جهان فروزی کورن اول مه تمای بیلور
ایا بلنسد نظر آفتاب اوج هنر
کمال معدلتک ویردی استقامت ملک
منور ایلدی اقبالک اولیا برجن
رواج بخش طریق امام اعظم اولوب
چراغ طلعتله کمر بلاه صالدک نور

تمامی

تمامی امرادن سبکا مسلمدر
یتربواجر سکا اول زمانکه عرض اولتور
خلاف غیر نصیب اولدی حین حکم سکا
کیم اول خلیفه رابعدر و مناسبدر
شها سعادت و اقبالکه دعا کورد

مبتلاي برينه (مبتلاي)

قصیده ایضا در مدح ایاس پاشا

ینه قیلدی صبا کلزاره دعوت بلبل زاری
 ینه دوشدی هوادن سبزه زاره قطره شبنم
 ینه دیوانه عشق ایلدی دارالشفا میلی
 یردن دیره دن بن مبتلانی شوق غالبدر
 بو عشر تکاهک اتماننده برطاش اولسه اکسک
 قدیم برله تحریکم یرمدن عین حکمتدر
 مکان تغییری تحت موجیدر نوله نقل ایتسه
 بکابن اولدیغ منزله راحت میل ایدوب کلز
 هوای سیر قیلیم ارتفاع قدر ایچون زیر
 رواج عشق و یرمک قصدینه چیقدیم دیارمدن
 محبت قیلیمه اظهار غربت اختیار ایتدم
 مبارکدر سواد دوداهم قنده غزم ایتسم
 مکرمدر سرشکم قنده یرطو تسیم بویوزدن کیم
 ینه ای بلبل بیچاره ایام بهار اولدی
 گوله کل آچیه نرکس لطافت بوستاننده
 سکا اولسه میسر خلوت وحدتده کل وصلی
 زهی پاشای ملک آرای دولت مند روشن دل
 سلوک دلکشی طی طریق استقامتده
 حقیقته خداناک اکبر آیات تقدیری
 زمانده زمانه ظلمی بوق انصافی و اراتمش
 فراغت خوابگاهک بکلیوب یم حوادثدن
 بهار کلشن دولت ایاس پاک دامن کیم

نوقصيده (بعض عاقله واعطاءى وحى اسكى مبالغه برده صرفه تقليل) بلكه حقوق و نظمى ده بيلم سلال و ليس
اوله ره و كيرنده مختار زور. چنگ بوزاده فضولى نه قدر عالم و صنعتكار اولو و غنى افلا ره هوكى ايتيمسه.
ميو ما فيه (عالمته) اسال شكلى (مبالغه) حسه تقليل) مراعاه تقليل) تجاهل عاقله) كسي كنه بر دار تقليل و ده بولو غفلت

زهی شمع شبستان سخا و لطف کیم اولمش
شها شفقت شمار اسنسن اول پاکیزه سیرتکم
وجود بی مثالك دولت اسلامه نصرتدر
فرید عصر سن اما گزهر قلیده مهرک
فلکدر اولیه محکومک که خورشیدی قیلور حاضر
رواندر اولیه فرمانک که گر خورشیده حکم ایسه
اگر قیلسک اعانت و راهانت اختیار ایسک
زمانک جمله اوقاتی صبح ایش گویا
کمال حسن اخلاقک بیان ایلر آجلدجه
صفای طبعک ممکن اولوردی ایلك نسبت
تصور ایلك اولمز سکا مانند بر کامل
صبا و صف رخ قیلد قدده کل وصفی سوبلر کن
نبات عدل ایچون رونق بر اقدک ملک بغداده
بوگون بغدادده بر کسه یوق کیم آنده رافت یوق
دو تشدی دیم محنت گوروب حسن تکلمدن
ممالک پرورا یوق سندن اوزگه بر مدبر کیم
فضولی بلبل کلزار حسن التفاتکدر
دیلر تفصیل ایله حال دلن شرح ایلیه اما
قالوبدر گوشه عزلتده صور من هیچ کیم حالن
جفا سن هیچ دل چکمز آندن غیری اغیارک
امیدم وار کیم رسم مقرر اوزره اولدجه
سکا منسوب اوله خلوتسرای دهر تریخی

قصیده در مدح جعفر بیک

طوطیم گویا یم شکر یرم هندوستان
قاف عزتده بکا سیمرخ نسبت آشیان
برها طبع غدا بسدر بکا بر استخوان
کیم دوتر آینه کیم اظهار ایدم راز نهان

ساکنم

طوطی سیاه
استاره بیک
کوزل برشتی
بوز اوه خورشید
ایلم اولور
کیم بیک بوز خورشید
بوز بوز بوز
کوزل

ساکنم بریده کیم یوق اعتبارم ذره جه
قصر قدر و رشتهدر کم رفیع اولق نه سود
عالم صورتنده گر یوقدر شکوه و شوکت
مسند آرای سریر دولت باقی بنم
دولت دنیا ایچون چکمن سلاطین منتن
بی تردد دو تشم بحر تعلقدن کنار
سر بلندم سرکتم ارباب عجب و کبره لیک
بنده ام اول ماه اوج رفعت واقباله کیم
مقتدای اهل دانش حامی ارباب فصل
نظم بخش ملک جعفر بیک که روشن رایله
طبع گردون طوع فرمانینه ایش افتخار
دقت افکاری اول غایتده کیم فکر ایلسه
مدرك اوصافی رأی صاحب و طبع سلیم
صفوت اخلاصی اول مقدار کیم قهر ایلسه
ای شکوه رفعتک پیرایه کلزار دهر
یم قهرک جان و مال خصمه برق خانه سوز
سرور اسن چشمه احسان و بحر لطف سن
اول زماندن کیم بنی اخلاقک ایش معتقد
وار امیدم تاسدار عدلدر عالمشاه
اول سن اقبال و عزو رفعت واجلال ایله

قصیده در حق قاضی عسکر بغداد

صفحه چهره آل اوزره سواد خطیار
ای عذار و خطکه عنبر و کافور غلام
خط سبز ایله فزون اولدی لطافت رخک
صف عشاق هجوم ایتدی مکر کیم حسنک
بیک بلاوقینه صانعجادی رخک عکسندن
دل بر خونک آینه سینه صالدی غبار
دمدم صفحه کافوره خطک عنبر بار
کیم گوربدر ویره آینه به رونق ژنکار
لعل کنجینه سینه غالیه دن چکدی حصار
اوله لی ساده کوکل عارضه آینه دار

صاحب دلی صاحبخانه
بوز بوز بوز
کوزل

بوز بوز بوز
کوزل

کوزل

زبان

خانم

۲۷

عین باغ

بوز بوز بوز
کوزل

آچدی کوکم چیچکن ذوق خط و خسارک
خط و کل ظاهر اولان آهوی چیندر چشمک
ای بت سنک دل و سیم تن و مشکین خال
کوکم آلدک که بهاسن و بره سن نقد وفا
نه روا اولمیه آثار مروت سنده
دو نه لم کیم بکا چا کر سکا سلطان دیرلر
کرم ایت کوکلی ویر غیرله بازار ایدرم
بالله انجتمه نی یوخسه شکایت ایدرم
لله الحمد دهل ملک تهی حاکمدن
واضع معدلت ورافت و انصاف و ادب
اول ذکی طبع که تحقیق صفاتند آنک

(ذاتی کوهر صدف حکمته لیکن یکتا)

(طبعی کوکب فلک دقته اما سیار)

درکنه قسم بدیده تصور محصور
بزمی ارباب تمنایه مقام و مقصد
علم منهاجته اطواری اصول توضیح
فقهها فرقه سنه صورت فعلی فتوی
ای وجودک سبب تقویت شرع شریف
خدمتک اولسه مقصود نه ممکن که یره
نقطه دائره گر اولسه ذاتک نه عجب
خدمت بزمکه مأمور ملائک صف صف
ماه سیمالر ایله عرصه بزمک گردون
سروا اجر عمل عاجل و آجل حقندن
نوله کوردکجه سنی اولسه فضولی گویا
وار امیدم نیجه کیم کارگه حکمتدن

(سیر افلاک اوله خاک اوزره سنک رایکله)

(کمر خدمتکی ایده دوائر اقطار)

سواد

Il y a des juges à Berlin

قلمش در سینه
شاد

سواد بقعه بغداد چشم هفت کشور در
قو اطرافه آب حیات عدلدر جاری
سروری متصل ذوقی دمدام نعمتی یحد
سرور اهلینه زنجیر تعلق هیأت جبری
بنای بقعه مقبولی اهل خیره منزلکه
روا در اولیا بر جی دیمک اول بقعه پاکه
افاضل بقعه بقعه خاک پاکن منزل ایشلر
سواد آفرینش نسخه سندن پرور قدر کیم
نوله فرهادوش عشاقی اولسه جمله خسرو لر
کتاب کاشانه صر صر فته گذر قیلمش
مکارهدن حذر اقباله رغبت قیلمغه دالم
زال معدلت سرچشمه سی اولسه عجب اولمز
بوملکک شاهد توفیق اقبالی بودر حالا
زهی سردار صائب رأی صاحب عدل در یادل
دکل حدیث حسن عفاف و لطف افعالی
مجلادر غبار ظلمدن مرآت اقبالی
ضمیر بی ملالی اصوب افکاره جولانکه
ثبات ملکنه برهان یتر کیفیت عدلی

(امیر اعدل و اکرم ایاس پاک طینت کیم)

(زلال عدل برله طینت پاکي نخردر)

شهاسن مسند آرای سر بر عزو رفعت سن
جمال انورکدر آسمان معدلت ماهی
بناه ملک و ملتسن سداد حسن تدبیرک
سکا تابع اولان چکمز ملال و محنت عالم
ویرر جان تیغ خونریزک خیالیه عدو گویا
پیام شوکتک یتدکجه اعداتی زبون ایلر
سنک تیغکدن ایستر بر جلا کسب ایله حالا

اعدای مقاصد (اعدای)
اثری شود که ذکر ایدیلر

قصیده
الغایه
بتراد و خوشه
کسیلر

بوندن ایما ایتدی
هکایری بلدی
پوسوز کورده برستی
الکلام

بوده اوله
آخویم او قومه
بر بلری و جملری
شخصه ایدیلر
عبد زار اوله

سنگ تحريك رخسار اقتدار كدن او مر تسكين
مخالف ظلمت خيزنده قلم اعظم رزم ايت كل
جزاير اهلي طغيان اوزره در عزم ايت كه مشيرك
عزيمت قيل كه دوران منتظر در فتح ذوقينه
جزاير ملكي قيل بصره اقليمه ملحق كيم
سرافرازا فضولى غير دن قطع نظر قيلمش
بتر لطفك آكادامه دكل حاجت طلب قيلمق
اميدم وار كيم را يكجه اوله سيري دورانك

قصيده در ستايش جعفر بيك

نه موجود اولسه اسباب دنيان دكل مشكل
نه درددل كه يوز گوسترسه دور اندن دكل محنت
مرضاك اولسه بيك دردي بودرد آنلردن افزوندر
بلادر كيم دل عاشق كي ويران اوله كشور
هوای نفسه تابع اوله اهل ملكدن فارغ
بنای خانه رحمت مرور ايله اوله ويران
نه خوشدر اهل عالم رغبت چون اوله حاكمده
مداوای قلوب منقبض بردرددر مهلك
نه اميد ايله صورت باغلسون اظهار شرح غم
نشان حسن طالع بويتير بغداده كيم هرگز
بحمد الله صلاح دولت همچون مسند رفعت
بوگون بر قطب صاحب عدل و صائب رايه در منزل

(سهر دولت و اقبال ملك آراي جعفر بيك)

(كه يكساندر آنك عدلنه حكم عالي وسافل)

زهي عادل كه دوراننده دهقان تيره طراغه
فلك تأثير اقبالندن آتش قوت طالع
امور خير و احسان بولدى ايامنده بيك رونق
حساب جمال اوصافيدر برلك دفتر كيم
زماننده ضمان اهليه هرگز چكمه مش كاتب
براقسه دانه جو خوشه پروين قيلور حاصل
كيم اولمش بحر محصولينه كان ادوارة عامل
عدالت ملتزمدر اول امورده مرحمت شامل
جهانك خير محصولي آنك جمعينه در داخل
حساب اولدقده غير عز و رفعت باقي و فاضل

توجه

توجه قيل ملالت چكمه اكر اتمه كيم حقدن
اكر حكم ايتسه حسن طالع باران اولور لؤلؤ
سكا نسبت بورتبه رتبه مذمومدر اما
عدالت سنده قومشدر سكا محتاجدر كشور
شها گراولمسيدى لطف ادراك تقاضاسي
نشانى وعز و اقبالك ديلا البته بر مباح
اميدم وار كيم تانور وظلمت اوله عالمده

ايضا قصيده

صبر هر درده مرور ايله مداوا ايلر
دوردن درده هر مقصده بر موعداوار
تيمدن وقت مرادني تقاضا قيلمز
رسم دوران فلكدرد بوكه اهل طايي
صورت شاهد اقبالي قبول اتمك همچون
طالبك دور سهريله مخالف روشي
ضايغ اولمز ايريشور مقصدينه صبر قلوب
دور نيهوده دكل هر نه مقدر اولسه
هيچ مخلوقده بوق قدرت ايجاد امور
قيلمسه لطف حق و دولت توفيق مدد
بن كبي زاده نه نسبت شرف نيل مراد
اي كوكل كسمه طلب باديه سندن قدمك
ليك حق اهله اظهار ايدده گوردردرون
اكمل خلقدن ايتسه شرف و رفعت كيم
كر چه صورتده شريك بشريت جوق اولور
آز اولور قابل ادراك رموز معقول
مستعد شرف رفعت اولان نادرا اولور
جوق اولور گر چه معاندنه جواهر صنفى
ساعد عدلده در قوت ايجاد نظام

صاحب صبر بولور هر نه تمنا ايلر
وقتسز كر چه آكا طبع تقاضا ايلر
هر محقق كه خيريم ديو دعوا ايلر
نيچه كون حيرت حرمان ايله ايد ايلر
غالب آينه طبعي محلا ايلر
عقده بو رشته يي احواله پيدا ايلر
كيه كيه دهر ايله مدارنده مدارا ايلر
آكا تدريجيه اسباب مهيا ايلر
هر نه ايلر اثر قدرت مولا ايلر
زهرى زنبور قچن شهد مصفا ايلر
لطف حقدركه ني مقصده اهدا ايلر
كه طلب رتبه اقبالي معلا ايلر
خسته احوالى معلوم اطبا ايلر
قرب ادنا هوسى رتبه ادنا ايلر
درك اسرار حقيقت دل دانا ايلر
صانمه هر خاكي قضا عالم اسما ايلر
صانمه هر آبي هوا لؤلؤ لالا ايلر
پادشه زيور افسردر يكتا ايلر
عرض اعجاز نبوت يد بيضا ايلر

بر (سم) اوراق
ايشتر بزرگ بوجهد
ناقصه
دستور در

جهالت

نظم دنیا سببی سلطنت عادلدر
 ارتوروب صورت حالیه کمال معنی
 اعدل خلقنی حق ناظم اشیا ایلر
 صورت ومعنی ایله جملهدن اعلا ایلر
 (مجملا حضرت پاشای فلك قدر کبی)

(عالم افروز قیلوب مملکت آرایلر)

اول ذکی طبع که دیوان خلافت حکمن
 اول سخا پیشه که بر دمه قیلور صرف کدا
 سایه رایت اقبالی یتن برلرده
 عرصه رزمده هر دمه که قیلوب میل غزا
 داغیدر تیغ ایله ترکیب عدو اجزاسن
 شب هیجاده که سیاره پیکانی ایله
 زخم تندن آچو بن روح مخالف روزن
 مدد رای ضمیر یله کلور فعله مدام
 لفظیا کندن ایدر حسن عبارت کسین
 عالمی ایلسه بر ذات مشخص تقدیر
 شهرت اسمی یتر شاهد حسن عملی
 ای که اهل نظره ناصیه اقبالك
 سنده مودو عدد اسرار خلافت گنجی
 ممکن اولمز که اوله نظم جهان رایکسر
 روضه خاک درک باغ دکل جتندر
 متصل گرچه نیاز ایله دوتر دامانک
 جلوه کاه عملک مسند امنیتر
 ماری تهدید عذاب غضبک مور قیلور
 اولیا برجه یتدی قدمک شک یوق کیم
 ای خوش اول مقبره کیم بولمغه امواتی حیات
 سرور اصامت ایکن لذت مدحک ذوق
 اویله کیم فصل خزان بلبل لال ایش ایکن
 جان مهجورینه راحت یتورر دیدارک

زیب

زیب مدح کدن آلوب لهجه ناهمواری
 کر چه صاقلردی نهان نظمی بخت سپهر
 دوتلم سرور اعیانه حجاب ظلمات
 داورا بویله زمانلرده که عدلک اثری
 اهل عرفانه کمال کرمک هر ساعت
 نه روادری بوکه پیوسته سپاه غم و درد
 بن نهانخانه عزتده ایکن فقر بنم
 هر زمان خلق بکا قلمغه اطلاق جنون
 بو بلادن سکا اظهار شکایت قیله بن
 واقف سر سخن کمنه یوق سندن غیر
 وارامیدم نیجه کیم مبدع آثار وجود
 اوله باقی اثر معدلتک کیم دایم

ایضا قصیده

خاری مرغوب جمال کل رعنا ایلر
 سکا یتدکده نه کیم واریسه افشا ایلر
 خضر دن آب حیاتی نیجه اخفا ایلر
 چاره دفع غم هر دل شیدا ایلر
 لطفلر ظاهر ایدوب میل محبا ایلر
 کوکلك ملکنی بی واسطه یغما ایلر
 گشفا سرارم ایدوب علله رسوا ایلر
 بی اندوه سر اسیمه سودا ایلر
 هر کیمه ظلم کچویدر سکا شکوا ایلر
 سن اسکر ایلسک کیم بکا پروا ایلر
 صرف تقدیر قیلوب خلقت اشیا ایلر
 اثر ظلمدن آفاق میبرا ایلر

برادره خلدو

ای سکا اقبال روز افزون عطای کردکار
 آفتاب آسمان عدلسن اولمز عجب
 قرب درگاه خلافت شوقی جاذبدر سکا
 عدل بر مقبوض طاعتدر که قالمز اجر سز
 گرچه تحریکک سنک حکمت تقاضایله در
 پرتو اقبال ایله شمع جهان افروز سن
 قنی خار خشکه لطفک ایلسک ایلر بارور
 ابر نیسانسن دکل بهوده تحریکک سنک
 قدمه اولسن اولدیغک کشورده اولمز انقلاب
 لیک سندن آریلن خلقک ایشی دشوادر
 خسته کسمز می حیاتندن طمع کیتسه طیب
 ای فلك بالله ندر موجب که بوملك اهله
 نیجه قیلدک عافیت ملکنی ویران ظلم ایله

متصل تعظیمکه مأمور دور روز کار
 قیلسه اقبالك تقاضای علو اقتدار
 ایلر ایلسک نوله تغییر مکان بی اختیار
 عادلک البته قدرین آرتورر پرورد کار
 قنده عزم ایلسک اولور سندن منور اول دیار
 ذوق دیدار کده در خاصیت باد بهار
 قنی صحرا به کذار ایلسک قیلور سن لاله زار
 هر گون ایلر کسب سندن بحر در شاهوار
 قنی غم اهلینه کیم یتسک اولور سن عمکسار
 بر شبتانک چراغین آلسلر اولمز می تار
 کیتسه جان اولمز می چشم درد پرور خاکسار
 جوری یحیدر ایتدک و بیدادی قیلدک پیشمار
 نیجه صالدک ذوق مرآتیه محنتدن غبار

برادره خلدو
 ۳۱
 کیم بکا پروا ایلر
 صرف تقدیر قیلوب خلقت اشیا ایلر

عجی افاده
 ایلور فلفله
 در عقل حکمی
 صورتک داده ده
 انضامی حکم
 شی تصور اولمز

(سن بیلورسن کیم بوملک اهلنه اولمشدر شفیق)

(حضرت پاشای صاحب رفعت وگردون وقار)

اول صالویدر بونده آثار کرم آوازه سن
نچون آلدک باشمزدن سایه اقبالی
ایتمدگی وهم آدن کیم قیلور بر آهله
عذرا یله گردون دونوب ویردی جوابم کای فقیر
لیک معلوم ایله کیم بو ماجرا بندن دکل
ایلیوب معجزو نیساز ایله دعای بی ریا
لاجرم اولمز تضاعف مسندی تغییر سن
نجه قیلسون آرزوی اختلاط اهل قرب
نوله گر خورشیدوش دورایتسه اول صاحب نظر
قنده اولسه گور مسون تاب حوادندن ضرر
ای که هجرانک دل افکاره صالمش اضطراب
ایسترم داتم کورم دیدارک اما نیلیم
وار امیدم قنده اولسک دولت و اقبال ایله
اوله واصل قنده اولسک دولت و اقبال که

قصیده در مدح محمد بیک

فلک هر دورده بر فیض حکمت آشکار ایلر
قرادن آغی فرق ایتمز بور مزین بلین دهرک
بیاض اوزره سواد نسیخه کیم اسرار حکمتدر
اسیر درد اولنلر روزگارک انقلابندن
فلک دور ایتمکی احواله واقف اولان عارف
مقارن اولسه آثار سعادت تیره طیراغه
مجالا ایلیوب آینه طبعن کدورتندن
ویرر هر خسته به البته دوران فلک درمان
قیلوب هر نامرادی عاقبت مقصودنه واصل
زمانه هر دیاره ایستسه آثار امنیت

ویردی

قضا هر کشورک اهلینه جمعیت مراد آیتسه
بحمدالله بوکون بوملکه صالمش سایه بر عادل
سر افزای که فیض خاکبوس آستانندن
صفای ذکر خاک پاییدر اول صیقل رحمت
فلک مشاطه سی ویردکه زیب شاهد دولت
زمانه انقلابندن فراغت ایستین عارف

(سمی احمد مرسل محمد بیک او دریا دل)

(که عدلی خلقه عرض رحمت پروردگار ایلر)

ایاسردار روشن رأی ملک آرای فرخ رخ
کمال و معرفت هر قنده وهر دورده اولسه
بوملکه سایه دولت بر افش سن بحمدالله
نچون کیم ذات پاک مظهر فیض عدالتدر
مشاهد رونقینه عزم قیلمش سن زهی همت
شهید کر بلایه صوکتور مک قصیدین آیتشن
سر افزا از فضولی خسته به بوملک غریبته
اگر چه بقرار ایتمشدر اول بیچاره بی محنت
جمع خلقندن قطع ایش سن رشته الفت
سن اول پاکیزه طلعت آفتاب عالم آراسن
ویرر مدح شریفک جوهر گفتارمه رونق
قیلور شمع جلالک نوری طبع تیره می روشن
امیدم وار کیم وار اوله سن عالمده قدر ایله

قصیده در ستایش جعفر بیک

جهانی ایلدی فیض بهار رشک جنان
هوا صنوف ریاحینه ویردی زیب ظهور
دیکوب شکوفه و غنچه چند چتر و اوراق
دکل علامت فصل ربیع وقوس قرح
مکمل اولمغه اسباب عیش بی تنقیص
براقدی فیض لطافت زمینه لطف زمان
طراز حله خاک اولدی حلیه الوان
مقام بزم سرور اولدی عرصه بستان
ادای خدمت ایچون باغلدی سپهر میان
میسر اولمغه آلات بزم بی نقصان

بای وحدت

۳۳

سحاب و سیل ایله ارسال اولندی کلزاره
 تمامی برکتی زمین قیلوب مبدول
 بساط سبزیه کلین یشیل سر ردیکوب
 یغلدی نسترین و سوسن و کل و لاله
 فقیره سیله هم آوازدر تقارده رعد
 چمنده ایلدیلر طفل غنچه بی تختون
 بتوردی اویله صفا دور روزگاره بوسور
 که سور ختنه تقد یکانه دوران

کل بهار امارت جناب جعفر بیك
 که طوع رأیته در چرخ بنده فرمان

نظام سلطنت و ملکه اشرف اسباب
 بهار رفعت و اقباله الطف ازهار
 سپهر منزله سندن اول مکان حیا
 مبارک اوله بوسور و سرور بزم حضور
 نشاط عیشکک اوصافی دوتدی آفاقی
 سپهر قیلدی بو بزم نشاطه بذل صفا
 که اصل قاعده حفظ شرعدر بو عمل
 شها فضولی زارم که دور عدلکده
 نثار بزمک ایچون کر بولور سه حسن قبول
 امید وار که اولدنجه روزگاره وجود

قصیده ایضا

ای هلال عید غالبدر سکا اروی یار
 یار اروسینه بنکرتن سنی ای ماه نو
 قاشلر کندر خجیل کویا هلال عید کیم
 جلوه ایلر ماه نو ایل قارشوسنده شام عید
 ناتوان کوردم هلال عیدی دون یارم کبی
 یکی آبی قاشلرک سوداسی رسوا ایلش
 ماه نودر بیلعزم تابان شفقدرن یوقسه کیم
 حسن صورت سنده برور اریسه آنده ایکی وار
 سن کونش برله کورنمز سن سکا نه اعتبار
 کیجه آکک کورینور گوندز چوق اولمز آشکار
 سن کیروب اور تابه قاشک کوستر اول دوستون کنار
 اول دخی کویا که ضعف روزمدن اولمش تزار
 کوستر لر بر برینه آتی اهل روزگار
 قانه باتمش نونک شمشیر امیر نامدار

حسین

اول سر افر از فلک رفعت که رأی روشنی
 جوهر پاکیزه ذات شریف کاملی
 شفقت و قهریله در بر سایه گستر نخل کیم
 قهری اولرنکیله کیم دریامز اجن خشک ایدر
 شفقتی اول رسمه کیم آتش طبعیدن چقر
 هم طریق معدلت رأیدن آنک مستقیم
 ای صفای مشربک ملک ازل تک بیکران
 کرسن اولسیدک امیر شوکت اسکندری
 ورسن ایتسیدک قبول منت نوشیروان
 محض شرع اولمش عفاک الله وجود کاملک
 صفحه مهر رخکدر موضع نور بی

منظومه حسب حال و ستایش سید محمد غازی قاضی بغداد

بن کیم برفقیری بی سرو یا
 سایر کارگاه صبر و سکون
 نه مزاجده ارتکاب غرور
 کنج عزتده فقر و فاقه ایله
 مرکز خاکی ایتسه زیر وزبر
 عزل قیلمش بی عملردن
 قیلمزم کار و بار عالمه میل
 بکا ویرمش جهان قو فقرن
 عالم عزلتک یکانه سیم
 صورتم فقر و سیرتم منع
 رفعت قدوم التماس ایتمز
 فانی مطلقم قبول ایتمن
 دیمزم وحشیم طبیعت ایله
 بر دیار ایچره ام که خلقندن
 کیمسه یوقدردم ایلیم اظهار
 ایشدر رفع مرأت حقایقندن غبار
 عالمه لطف و مروت معدندن یادکار
 تا کدر اصلی ویرهم غوره هم انکور بار
 چالسه گر موسی صفت دریایه تیغ آبدار
 صالسه ابراهیم و ش اود اوزره لطفیله کذار
 هم اساس عافیت عدلندن آنک استوار
 وی محیط همتمک بحر ابد تک بیکنار
 وادی حکمتده بولمزدی ارسطو اشتهار
 ایلزدی هیچ کیم بوزر جمهره اعتبار
 فیض تفسیر و حدیث و فقهدن لیل و نهار
 چار طبع کاملک مأوای مهر جاریار

کیمی بیادش

برایک غمزه
 استوب ایله
 افاده ایله
 آرام عقلی
 قصیده در

او کیم

لعل و شطاش ایچده در و ظم
دون بو حال ایچره مخو حیرت ایکن
بر عجب نامه فرح تأثیر
ظاهری دلپذیر و فیض رسان
نقش خطنده الطف صورت
جلوه گاه نظرده هر لفظی
عشوه و شیوه و گرشمه ایله
فهم قیلد قده حسن مضمون
بنده بی لطف برله یاد ایش
اول فلک قدر کیم آکا و یرمش
ذات پاکی جمیع عالمین
فیض علم افاده بشری
اصلیدر نور پاک مصطفوی
علمیدر باعث رفاهت خلق
آز اولور بر آراده جمع اولق

(میر سید محمد غازی)

(منبع علم و حلم و جود سخا)

عظم الله قدره العالی
زید الله عز رفعتنه
ای قضا حکم کیم میسر در
کل کلزار عترت نبوی
نور چشم تمامی سادات
بکا تقصیر حکمن ایش سن
لیک بر بنده حقیرم بن
صاحب عسرتم بکا نه دوشر
محض جهلم بکا نه نسبتدر
گرچه افلا که رغبت ایلر خاک
رفع الله شاه الاعلا
نفذ الله حکمه ایدا
ذاتکا اقتدار عز و اعلا
چمن افروز ملت زهرا
مقتدای جمیع اهل ذکا
دیمک اولمز بو حکمه حکم قضا
علم اهل خیره خیر دعا
کیم اولم همنشین اهل غنا
که قیلیم میل صحبت فضلا
تمز اعلا یه رتبه ادنا

لطف

اولمه نتم

لطف سندن بکا مناسب ایکن
(ای فضولی بو نوع دعواده)
(مصلحت در دوتم طریق رضا)

حال مشکلد رآند کیم بر اوله
وار امیدم که تا مؤثر اوله
اوله حکم قضا ایله باقی
صاحب حکم و صاحب دعا
ثابت و سایر ایله ارض و سما
قاضی غازی خجسته لقا

قصیده در ستایش جعفر بیگ

قیلیدی دفع غم دل عشاقدن ذوق بهار
ساکن خانه پیدا قیلیدی شوق سیر باغ
صالیدی گوزگردانه نظاره کل موج خون
غنیچه تک چاک اولدی جیب سر ارباب عفاف
دوتدی جام لاله گون ارباب عشرت کل کوروب
دوستلر ایام کل اولسیدی ایام سرور
فصل کل طبعنده امنیتدن اولسیدی اثر
سینه همراه تیغ سندن دوشمزدی چاک
ژاله طاشندن گوگر مزدی تی کلنلرک
بو علامتلردن آگاه اولمیاندر بی خبر
نوله گر حیرت قیلوب سوسن زبانی اولسه لال
ای دل غافل دکل بیهوده تشریف رسیع
غالبا تقدیردن سکان خلوتکاه خاک
جمله ازهار خلوتده گیوب رنگین لباس
ایدهلر غافلله تکمیل اسباب غرور
دوتلهلر بردم قرار اماینه دلکیر اولوب
دار دنیا اوله سر منزل دکلدر کیم اوله
تنکنای عالم فانی دکلدر اول مقام
ای قضا گر آرزومند ثبات دهر ایسک
اول فلک رفعتکه رأیندندر استحکام ملک
آه کیم کوستردی عشق اهلینه دوران هجر یار
کلیدی اولدم کیم قیله بیچاره لر ترک دکار
قیلیدی دل آینه سن پرژنک ذوق سبزه زار
آلیدی میل سیر کلزار اهل تمکیندن وقار
قان ایچردی خلقه نیرنکیله چرخ حبله کار
رعد نالان دمدم اولمزدی باران اشکبار
غرق خون لاله زار اولمزدی تیغ کوهسار
نوعروس غنیچه تک داماتی دومزدی خار
کلشنی زنجیره ایتمزدی مقید جویسار
یخبردر اولکه عیش ایلر بوموسم اختیار
نوله گر حسرت چکوب آغلر سه بلبل زار راز
آندهدر مضمحل کال قدرت پرور دکار
رخصت آملش کیم ایدوب سر حکمت آشکار
ایلیوب هر یلده بودنیاه بر نوبت گذار
اوله لر عارفله منظور عین اعتبار
ایدهلر سر منزل معبوده دنیادن فرار
نازنینلر طبعنه آب وهواسی ساز کار
کیم اوله بنیادی مستحکم اساسی استوار
امرک ایت تسلیم خدام امیر نامدار
اول ملک سیر تکیم آندندر رواج روز کار

۳۶ +

با

عبدل

چشمه لطفندن ایتش بحر تحصیل سخا
 دور طور دلکشا کدکندن ایتش اکتساب
 نقش لوح اعتباری سر خط احکام عدل
 (کار ساز ملک جعفر بیک اوروشن رای کیم)
 (نسخه حکمینه در مضمون رضای کرد کار)

اهل حکمه تالبد افعالی دستور العمل
 ای ازلدن مسند رأفته ذات کاملک
 نوبهار ذوق وصلکدن جدا کلزار ملک
 حق بیلور کیم کلشن وصلکدن آرو مرغ دل
 اولزم هر لحظه بی رعده فغان و برق آه
 عاقبت کلزار شوقکدن نهال محتم
 مؤده تشریف وصلک کلدی چون امانه سود
 سرورا کلبرک رخسار لطیفک گورمه
 نیجه مشتاق المسونلر دولت دیدار که
 وار امیدم کیم بهار اولدجه نرم آرای ملک
 قصیده در ستایش محمد پاشا

صنع حق کیم یوغیکن عالمی ایتش پیدا
 اقتضای نسق ملک و نظام ملت
 تضرر تیمیه ادنالر اعلالردن
 انیسا برله سلاطینه مفوض قلمش
 حکمدر حکم که دنیا به ویروب زب نظام
 حکم اگر اولسه دنیا به صالور ظلم فساد
 حاکم اولدر که موافق اوله حکمینه قدر
 حاکم اولدر که آنک اولیه ذاتنده طمع
 شعبدن گورسه که پروانه به بر ظلم یت
 بولین دولت و توفیق و عنایت حقندن
 آندن آتش اثر نظم نظامن اشیا
 خاص و عامک کیمک اعلایک ایتش ادنا
 ایش عالمه فرمان خلافت اجرا
 اوله نیت عدلیله ممالک آرا
 حکمدر حکم که دین رسمی ایلر احیا
 حکم اگر اولسه بولز نسق ملک بها
 حاکم اولدر که مطابق اوله امرینه قضا
 حاکم اولدر که آنک اولیه فعلنده ریا
 کسه باشن دیمیه ضایع اولور تقع ضیا
 نه روا کیم قیله اجرای حکومت دعوا

روش

اداره امرنده (۱) اظهار و افشا ایدکیا بحیثه شایانم ذکر و ایضا حد

روش عدله در مرتبه قرب قبول
 برورع اهلی اگر قیلسه عبادت یوز بیل
 حکمدار واسطه موت و حیاتی خلقت
 قیله مظلوملری مرتشدن محروم
 رحمت اول حاکمه کیم اولیه ایلدن غافل
 عدلسز حاکمه دعوی حکومت نه روا
 ساعت عدلجه ویرمز اثر قرب خدا
 وای اول حاکمه کیم ایلیه حکمنده خطا
 ویره ظالملره اوز نفی ایچون استیلا
 نقد اوقاتین ایده صرف نشار فقرا
 (نته کیم خطه بغدادی مشرف قیلمش)
 (مظهر مرحمت و عدل محمد پاشا)

اول سر افراز که بمن قدم محترمی
 نیتی خیر اولوب افعالی صلاح اولمق ایله
 بویله حاکم اثر رحمتدر یزدانک
 وار امیدم کیم آتی قیلمیه شرمنده عمل
 وار امیدمکه بوله فیض اجابت حقندن
 اولیا برجنه اولمش سبب دفع بلا
 هیچ کس یوق کیم آکا ایلیمه خیر دعا
 قنئی اقلیمه قدم باصه ویرور ذوق وصفا
 اول زمانکیم قوریلور محکمه روز جزا
 هر دعا کیم قیله صدقیله فضولی کدا
 قصیده در حق ابراهیم بیک

گوتوردی باد برقع چهره کلبرک خندانندن
 ندر یارب چنده عندلیبک رشته دای
 اگر قوس قزح دن تیر باران ایتدی گردون
 و کر برداغ بنهان ایله بغیرین یاقدی گردون
 بهار ایامیدر قورتلدی هر عالم کدورتندن
 بهار افاصدی چکمش خار دن نشتر مکر بیلدی
 کوز آجیدی غنچه شبنم دن طراوت کسب ایدر ترکس
 صفا کسب ایتدی حسن استقامت ایلدی حاصل
 صلاح و اعتدالی دهر منسوب ایتدی اضداده
 چمن بزمنه رونق ویرمه کل غنچه دن چیقدی
 نوله چشم تر ایله چیقسه حبس خاکدن ترکس
 براقدی ژنک مرآت سرایه سبزّه صحرا
 معالج صحت بیمار ایچون چوق چکمسون زحمت
 فضیلت اولدکل کیم صفحه کلزاری دولدردی
 کتوردی عالمی مرغ چمن فریاده افغانندن
 مکر آجیدی گره سنبل سر زلف پریشانندن
 ندر ایلسب کیم دولدی کلبن جسمی بیکانندن
 ندر مقصودی هر دم لاله نک چاک کر بیانندن
 قیلوب کسب صفا جلاب فیض ابر نیسانندن
 کدوشمشدر گره کلنلرک اعضاسنه قانندن
 عرق قورناردی تدریج ایل اول بیماری هجرانندن
 مزاج ملک عالم اعتدال عهد دورانندن
 فساد و اختلافی دور مرفوع ایتدی ارکانندن
 مزین قیلمق ایچون مصری یوسف چیقدی زندانندن
 نوله گر چیقسه یعقوب بلا کش بیت الاحزانندن
 نم خاک ایتدی رخسار گربادی منع جولانندن
 بوگون کیم کسب اولور اول مدعا سیر کلسانندن
 بهار عالم آرا سنبل و نسرين وریحانندن

حکومت
قور

۳۸
بیک قوریلور
نه حکم
کدوشمشدر
دور

بیک قور

۳۷

بوزاره کی
قلم کلوسی
autorite
بوزاره کی
کندی قور
اعتمادی

کوزل دروغ
دانه ده بولور

بودر کیم روضه دارالسلامی ایلدی مملو
(نظام ملک ابراهیم بیک اول پاک سیرتکیم)
(تقاضای تفوق ایلیمش افراد انساندن)

سرافرازی که ادراکی فلک رأی و ملک سیرت
کمال فضل ذاتی آصف اوصافده ختم اولمش
دل بر نورینه قیلمزگذار افکار ناصائب
کوکل گرمیل کلزار ایتسه فصل کل آنکه چوندر
وگر گوزمردمی پستان تماشاسینه میل ایتسه
سرافرازا بحمدالله بهار رافت عدلک
عجب بوق سبز ووش کر خاکدن باش چکسه امواتی
فضولی خامه ووش سرگشته سحرای وصفکدر
یتربانینه مدحکدن دمام ذوقلر گویا
آلمی تانسیم صنع تحریکله عالمده
ریاض قدر کاگون کوندن افزون اوله جمعیت

ایضا قصیده در ستایش مشارالیه

بردونکه چندشام ایله جنک ایتدی آسمان
آلدی الینه تیغی بهرام داد گر
حفظ ایتکه قلاغنی قت قت فلک لک
اطراف کاشانه خبر قیلمغه گونش
طوب آتمش ایدی قلعه گردونه خیل شام
بندی تکاور فلکه عزم رزم ایدوب
قلب وجناح ویمینه سن تار و مار ایدوب
سلطان صبح بویه یوز آغلی ایدرمیدی
فهرست کار نامه تکوین نه سپهر
آصف صف زمان سلیمان شرق و غرب
بوعزو شوکی که سکا ویردی حق شها
گورسه مهلباتی ایا رستم و غا

خصک

ختمک قفاسی قله قاف اولسه فی المثل
هندوی مقبل اولغه قابکده دمبدم
آلدی قتادی آلتنه گردونی بیضه سان
بنکزندوی وارسه کشیدی رخس جلالکا
ابراهیم اولدی آدک ایاکان معدلت
کلزار مدحکه اوچرایکن گوکل قوشی
(اغزک حدیثه آچه من ذره جه دهان)
(اسرار طبعه واقف اولان طبع خرده دان)

ای سروخوش خرام صاقن یولکه کلور
گوزدن خیقالی کلدی هیچ عنینه یاشم
جام صفای صون دولو ای پیردیر کیم
مداح اولهلی سکا ایا معتبر جناب
قالدم ایاقده غصه و محتسده آل الم
رومک کمالیدر دیر ایدی بکا خسروا
ختم ایله داستانی شروع ایت دعاسنه
تا حلقه سپهره هجوم ایله نجوم
طاقوب کمند گردننه ضرب دستیه

قصیده در توحید حضرت باری

آفرین ای صانع تن پرور و جان آفرین
مبدع انار قدرت عقد پیوند وجود
ای سموم سطوتک تأثیری نیران جحیم
قدرتک کلزارینه برسبزه سدر المنتها
صنعتک ایواننده بر قندیل دور آسمان
درگه تعظیم و تکریمکده عالم کاججوی
عرصه ادرا که فوز رأفتک دار الامان
خاکدن هر ذره تأییدگله بر جسم لطیف
اول عمیم فیض منعمن که فیض شاملک

خالق الاشیا آله العرش رب العالمین
ضابط ارکان فطرت نقشبند ماء وطین
وی سحاب رحمتک سیراتی فردوس برین
حکمتک شمعینه بر پروانه جبریل امین
صنعتک دیباچه سندن بر ورق روی زمین
خرمن احسان والطافکده آدم خوشه چین
رشته امیده فیض رحمتک جبل المتین
آبدن هر قطره توفیقکله بر در ثمین
رزق تقسیمنده قیلمز امتیاز کفرو دین

بای و مدح

۳۹
قافیه
مهر و خنده
ایلم بونی قیاس
ایتمک زکدر

شاید
مردانه بود زور
که نایکدم بیایم
زور و زور و زور
حافظ

ادراک غل

۴۰
بوقصد بکن
رابطی و جودی
باز گذر
هیچ در جلد وود

مستند به بعضی از ایدیه‌های متداوله

وادی در کده در سرگشته فهم تند	ملک توحید کده در محصور عقل دورین
علم عرفان کده هر کم برین بولش ولی	هیچ شک یوقدر کم اول ادراکی حصر امتزین
اقتضای حکمتک اظهار قدرت قیلمه	اختلاف طبع ایلهاضدادی ایتش هم نشین
حادثات اختلاف دوردن گورمز خلل	کیمه کم معموره حفظک اوله حصن حصین
هیچ کم جرمیه درگاه کدن اولمز ناامید	سندن ایستراکم اگر رسوا و اگر خلوت نشین
نشئه عشقه کده در مجنون سرودی دردناک	رتو حسنکله در لیلی جمالی نازین
پادشاهای اقتضای حکمتک ثنیه ایدوب	گرچه خورار و ضه طاعانه قومش در جین
طاعتک ایلر فضولی طاقت اولد قجه ولی	حر صله نه روضه رضوان دیلر نه حور عین
حور عین و روضه رضوان هوای نفسدر	نفسدن کچمشدر اول سندن رضا ایستهرمین
زهی کامل که عقل نکته دان در کده حیراندر	سلیمان علیه الرحمة والغفران
فلک بر درج آنک ذات شریفی گوهر یکتا	وجود بی مثالی انتخاب نوع انساندر
اساس حکمتی معنیده بر سد سکندر در	جهان بر جسم آنک حکم روانی فی المثل جاندر
بنای قدریدر معنیده بر عالی عمارتکم	آنک یا جوجدر بریانی و بریانی انساندر
مظفر دائما سلطان سلیمان خان عاد دل	مقوس طاق گردون اول عمارتدن بریواندر
جهان گیری که گون تک ملک تسخیرینه عزم ایتسه	که هر کم تابع فرمانی اولمز نامسلماندر
سختی طبع و مروت پیشه در کم بحر الطافی	محقر جلوه کاهی عرصه ایران و توراندر
کینه مفلسه کمتر عطاسی حاصل دریا	توج قیلسه موجی فقر بنیادینه طوفاندر
وجود پاک ایله حق رحمتیدر عالمه نازل	محقر مجلسه بذل حقیری بهره کاندر
سلیمان بار کاهیدر یقین هیتلو در کاهی	اطاعت اهله گوستردیکی عدلیله احساندر
سمندی سکر دنده لامع اولمش اختر ناقب	کیم آنده دیولر تابع پرلر بند فرماندر
زماننده بتوب جمعیت اسبابه عارفلر	سپاهی دپره ننده موجه کش بحر عماندر
خلایق صبح تک خندان اولوب مهر جالندن	اولوب درهم همین محبوبلر زلفی ریشاندر
حوادثدن مزاج ملکنه تغییر امکان یوق	دل سوز ان ایله دورنده انجق شمع گریاندر
محمد الله بوگون خوف و خطادن شرع ناموسن	کال عدله تا ملکه عثمان اوغلی سلطاندر
نشان فیضدر اول نصرت و اقبال کیم حالا	بولوب توفیق نصرت صاقلین سلطان سلیماندر
دل و جانندن فضولی عز و اقباله اول شاهک	نه یاه عزم قیلسه رهبری تأیید یزداندر
	رضای حق ایچون داهم دعا گوی و نساخواندر

چو
پادشاهان تبار و از پیوسته حقیقت در جهاندر

نه کم مد خندن اوز که سولش آندن بشپاندر	چو اولدر حامی اسلام واجبدر آنک مدحی
جهان فانی ایچره تابقای نوع انساندر	آلهی باقی اولسون دائم انسان پرور اقبالی
بی دوا دردیکه زین در که نمی یابد شفا	نیست اهل درد راجز در گهت دار الشفا
بنده دردم که شد سوی تودردم رهنا	بود بیدردی مرا مانع زدوق وصل تو
غالبه واقف نه از درد مندیهای ما	نیست جز مادر دمندی که تودرمانی نیافت
کرده در حکمت ارسطوی زمانرا اقتدا	درد مارا میدهد درمان لب لعلت مکر
میشود از لقوه و فالج بری ارض وسما	آنکه گرد آفرینش دخل سازد حکمتش
میتواند بر د صفرار را زطبع کهربا	میتواند کرد زائل ضعف از ترکیب کاه
و آنکه در علم طبابت گر شود طبع آزما	آنکه خود را گر کند در ذات حکمت امتحان
بو علی رای و ارسطو سیرت و لقمان لقا	هادی قانون فن مستخرج فتوای طب
ذات پاکت مودع آثار قدرت ربنا	ای ضمیر انورت آینه دار فیض حق
چاره میکرد لقمان نیز در فوت قضا	در طریق علم میکفتم ترا لقمان اگر
کار عیسی چیست پیش حکمت غیر از دعا	بر نمی آید ز عیسی کار فیض حکمت
خسته جز چشم بیمار بتان دلربا	ضبط علت آنچنان کردیکه در عالم نماد
میکرفت از سرمه دان فیض آن هم توتیا	گر نمی بد ظالم و میداشت اندک مردمی
کر ضمیر حکمت آیین ترا باشد رضا	شمه از اعتدال طبع ارکان فی المثل
گردد افراط رطوبت زائل از آب و هوا	حدت خشکی شود از خاک و آتش بر طرف
کی کشد منت باب زندگی بهر بقا	گر سلوک از تو بگیرد خضر دستور العمل
یافت زان کل بنیه ترکیب معمورت بنا	خاک دانا یان یونانرا فلک تخمیر داد
طاعت ایزد بشر طر صحت نفس وقوا	هست از ایجاد عالم طاعت ایزد مراد
کیست غمخوار خلائق جز تواز بهر خدا	صحت نفس وقوا وابسته تدبیر تست
حکمت رادخل در ذات شریف پادشا	پادشاهرا دخل در کار نظام عالمست
دولت باقی که عالم را تو میداری بقا	زان سبب فرض است در عالم دعای دولست
لفظو معنی از تو خوا هدایف اصلاح خطا	چون حکیم رای تو دارد تصرف در علوم
حرف علت را نماد در دل تصریف جا	جای آن دارد رودستی ز ترکیب کلام
میرسد جبار را از نسخه ات بوی شفا	هست رکن العز و الاقبال والدین رکن تو

بوده صرف علمنده معلومات صانع الهی
طوغمشه زوزن بر فکر در

(۷۲) +

آغازی حایرین
نزدیک آمد
مهر و بدیانت
روز طاهره

بو قصیده نک
مردی یا
شیخ الاسلام
یا علی باشی
اول بیک

مرد کزانی
آغوش سیرم
بلبل بر کوی در
و علم یقین در کین
مرفقک مرتبه
زات اوله کدن
طوره و زوق اولر
واجبه بر فکر اضافی
ایرانی شمس دمی
یوقدر ایچا زوبان
ایله سولم مدر

(۷۱)

یای و مدد

چو کوزله و عوی
بر استعاره در
بولوب مرد
زوز طاهره در

بوسولر مدحیه
قیلند و کینه
او نسیم یله
سلیمان

سروا نا که ز تأثیر هوای مختلف
زد بجان عشق آتشم ز انسان که شد در عنصرم
از بخار خون دل سودا ظفر بر من رساند
بسته شد در هر و گم از خون فاسد صد گره
نی تشخیص مرض در نبض کس دستم گرفت
که به پرهیزم گروهی در بدن افزود ضعف
خود نمیدانم مرا امکان به بهبودی نماند
ضعف قوت یافت قوت ضعف در ترکیب من
بخت بعد از نا امیدیا نویدم از تو داد
شربی میخواهم از دار الشفای حکمت
میکم پرهیز اگر فرمائی از آب حیات
تا توان بهر خدا مگذار تا سازد مرض
سعی در تنظیم ترکیب فضولی کم مکن
دارم امید از خدا تا دور گردون دایر است
تا که باشد ماه منت خواه نور از آفتاب
باد ممکن خلق را تحت بیض حکمت
(ترکیب بند فارسی)

ای خوش آندم که بهر نیک و بدم کار نبود
روش عاشق و عشق نمیدانستم
برده دیده ام آرایش خونا به نداشت
در نظر جلوه نمیکرد مرا شاهد حسن
غفتم داشت زدام غم هر قید برون
بحریم حرم قید مرا بار نبود
(عاقبت رشک بر آسایش من برد فلک)
(بهر دردم بوجود از عدم آورد فلک)

جان آشفته گرفتار دل شیدا شد
تن سرگشته اسیر الم دنیا شد
روح را وسوسه شوق بدن برد زجا
دیده را دغدغه ذوق نظر پیدا شد
سینه خالم آتشکده محنت گشت
منزل درد سرم جلوه که سودا شد

شاهد

شاهد برده نشین اثر فطرت من
برده انداخت زراز و بجهان رسوا شد
دل و جان و تن من مائل دنیا گشتند
در میان من و جان و دل و تن غوغا شد
(عاجز و بیگس و مغلوب خود بدند مرا)
(هر سه در سلسله ضبط کشیدند مرا)

اقتدای تن و جان و دل شیدا کردم
مدتی عاشقی شاهد دنیا کردم
بهر آرام تن و کام دل و راحت جان
رنجها بردم و اسباب مهیا کردم
گشت اسباب پریشانی من در عالم
بهر جمعیت خود هر چه تمنا کردم
بودم آسوده گرفتم ره تشویش و تعجب
داشتم راحت دل دغدغه پیدا کردم
هیچ سودا گره از کار دل من نکشود
چون شدم عاجز و ترک همه سودا کردم
(عشق پیدا شد و گفتا که رفیق تو منم)
(آتش افکند ز غیرت بدل و جان و تنم)

بغ عشق کلی کرد گرفتار مرا
در عجب آتشی انداخت بیکبار مرا
گاه در جلوه در آورد قدر عناد را
گاه بنمود خم طره طرار مرا
گاه سویم نظر از ترکس شهلا افکند
گاه بازلف سیه کرد گرفتار مرا
سوخت بر سینه ام از آتش محنت صد داغ
ریخت خون جگر از دیده خونبار مرا
آه از آن سیمبر و سر و قد و لاله عذار
که دمام بجفا میدهد آزار مرا
(میشود شاد دل او بدل آزاری من)
(هیچکه رحم ندارد بگر فتاری من)

تا گرفتار نبودم سر آزار نداشت
سر آزار من زار و گرفتار نداشت
نظر مردمی از ترکس اومیدیدم
غمزه خونی مردمکش و خونخوار نداشت
یاد میکرد زمن حال دلم میرسید
با خبر بود تغافل زمن زار نداشت
روش جور ز اغیار نیاموخته بود
فرج بزم وصالش غم اغیار نداشت
هر دم از صحبت اودوق دلم می افزود
می اورنج خسار و کل اوخار نداشت
(لطف اوعین ستم بود نمیدانستم)
(قصه اوصید دلم بود نمیدانستم)

کرد چون صید دلم روی زمن پنهان کرد
جورها بر من آشفته سرگردان کرد
گوش بر قول رقیبان بداندیش نهاد
هر چه میخواست زبیداد بجایم آن کرد

من چه گویم که چها کرد بجانم زفراق
آن ستمگر بمن آن کرد که آن نتوان کرد
دل بامید وفا داشت گرفتاری او
بجفا خانه امید دلم ویران کرد
نتوان همدم او شد نتوان دل برداشت
چه کنم چاره من چیست مرا حیران کرد
(دوش از پرده ناموس برون افتادم)

(یا قلم فرصت و این راز بر او بکشادم)

کای دل زار من آزارده آزار غمت
قامتم خم شده از بار بلای ستمت
نیت یکدم که دلم از تونه بیند ستمی
چند بینم من بیدل ستم دمیدمت
پیش از اینت نظر مرحمتی بامن بود
داشت چشم تر من سرمه ز خاک قدمت
چیزست جرم چه شد آیا که خلاف رده و رسم
دور شد از سر من سایه لطف و کرم
پیش ازین بار الم بر من پیتاب منه
که نمائند است مرا طاقت بارالم

(گفت ماسیمبرایم زماهر بجوی)

(سخنی را که بر ما نتوان گفت مکوی)

گفتم ای سرو قد و سیمبر و لاله عذار
مائل ظلم مشو جور مکن بر من زار
اثر خوب ندارد روش بیهری
رحم کن رحم که از عمر شوی برخوردار
مردم چشم مرا غرقه خوناب مکن
مردم کس مشواز مردم مردم آزار
سخن باطل اغیار مخالف مشنو
جانب یاری یاران موافق مکذار
غره برخوبی صورت مشوا ز راه مرو
زود باشد که ز حسن تو نمائد آثار

(یدم سبزه نو گرد کل رخسارت)

(آشت دود کند سرد شود بازارت)

عزم سیر سیر کوی تو نمائد کس را
میل نظاره روی تو نمائد کس را
نکند میل تو خاطر نکشد سوی تو دل
تاب بر تندی خوی تو نمائد کس را
سر بسیر موی تو تازی بی آزار شود
سر مویی غم موی تو نمائد کس را
رهد از قید توجان و دل شیدا هوسی
بخط غالیه بوی تو نمائد کس را
سوی هر کس که روی از تو بگرداند روی
اثر میل بسوی تو نمائد کس را

(انچنان زی که در آن روز ملالی نکشی)

(الم طعنه هر شیفته حالی نکشی)

بند بی حاصل من در دل او کار نکرد
کرد آزار دل اندیشه ز آزار نکرد

بر گرفتاری من رحم نیامد اورا
ترك آزار من زار گرفتار نکرد
بهر محنت دل من چون دل او سخت نبود
صبر بر محنت آن شوح ستمکار نکرد
کردم آهنگ سفر از سر کوشش ناچار
چکنم چاره درد من بیمار نکرد
چند روزی که شدم بسته دام غربت
چه جفاها که بمن حسرت دیدار نکرد

(دمیدم خون دل از دیده روان میگردم)

(اشک میریختم و آه فغان میگردم)

گره از کار دل زار بغربت نکشاد
بلکه هر لحظه زیاده غم دل گشت زیاد
اشک میریختم و صبر مرا بردی سیل
آه میگردم و میرفت قوارم بر باد
درد میکشت فزون محنت دل می افزود
لذت دولت دیدار نمی رفت زیاد
باز از غایت بیصبری و بی آرامی
آرزوی وطم در دل آواره قتاد
چون رسیدم بوطن بهر تماشا رقص
سوی آن یار که بر جان من این داغ نهاد

(دیدمش سبزه بر اطراف گلستان دارد)

(صفحه مصحف رویش خط ریحان دارد)

سبزه اش پرده حسن کل رخسار شده
خط آزادی دلهای گرفتار شده
عاشقان کرده همه ترك طلبکاری او
همه را او ز سر شوق طلبکار شده
همه منتظران قطع نظر کرده ازو
جمله معتقدان منکر اطوار شده
نشسته باده غفلت ز سرش رفته برون
مستی داشت بخود آمده هشیار شده
راست مانند گدایشه که خود را در خواب
پادشاه دیده و زان واقعه بیدار شده

(سوخته در دلش از آتش حسرت صداداغ)

(از یریشانی جمعیش آشفته دماغ)

سوزش داغ دل من ز خطا و کم شد
بی تکلف خط اوداغ مرا مرهم شد
اندک اندک غم عشقم به کمی روی نهاد
رفته رفته دل غم پرور من خرم شد
کر چه او شیفته دل گشت و پریشان خاطر
دل من بی الم و خاطر من بیغم شد
جان که از عیش و طرب محنت محرومی داشت
بحریم حرم عیش و طرب محرم شد
دل که غافل ز هوا و هوس عالم بود
باز مشغول هوا و هوس عالم شد

(من که بیدردی خویش و غم آنرا دیدم)

(صبر ناکرده بآن حال سبب پرسیدم)

c'est tout à fait grec
voyez
l'alciabade
de Platon

گفتم ای سروروان شیوه رفتار تو کو
 خویی طلعت و شیرینی گفتار تو کو
 سالکان ره سودای تو آياچه شدند
 عشقبازان دل افکار گرفتار تو کو
 چه شد آياکه اسیران تو در بندیند
 می کیفیت لبهای شکر بار تو کو
 سبب تفرقه جمع احباب تو چیست
 اثر سلسله طره طرار تو کو
 گفت بر من چه زنی طعنه ترانیز چه شد
 دل سودا زده و دیده خونبار تو کو

(کار صورت همه فانیست از دول بردار)

(گر بقا میطلبی دامن معنی بکف آر)

کرد ذوق می این بند موافق مستم
 همه برهم زدم از قید علایق رستم
 غرقه بحر شدم از نظرم رفعت سراب
 بت من بود بت من بت خود بشکستم
 یاقم راه بسر حد حقیقت زجهاز
 مرده بودم بحیات ابدی پیوستم
 دست بر دامن آن عشق زدم بهربقا
 که زدم زود گرود از هم دستم
 شد یقینم که کدورت همه در ملک فناست
 طالب ملک بقایم پس ازین تاهستم
 یارب از کار فضولی گره غم بکشا
 ز مجازش برهان راه حقیقت بنما

قصده در مدح حضرت شاه ولایت و ستایش ائمه اثنی عشر

الحمد لله الذي خلق السموات العلا
 کاندن طبر خاک زمین فیض بهار دلکشا
 برهان حقد رای گوکل هر نستر نسبتوکل
 صانع اولن ممکن دکل مصنوعدن اوله جدا
 تاختم احوال درون عرض ابتدی عقل ذوقتون
 معبوده اولدی رهنمون طابدی طریق اهتدا
 ثابت حق کلنار ایدر خلقی که یوقدن وار ایدر
 بر کاندن اظهار ایدر بیک طرفه لعل خوشنا
 جمع پریشان کیم ایت رهبر لری سنبل یت
 کیم نیره طور اقدن پتایلر کوکلر مبتلا
 حق مظهر یدر هر چیچک کرایتمه نقاش شک
 بر ناردن شکلی چک ویرکل آکانشو و نما
 خطو بردی ریحان کیم یقین بر تنگری واری اهل دین
 عودوا رب العالمین استعوذوا منهنها
 دوتمش حقه ترکس بوزن آتش حقیقتین کوزین
 قیلمش نظر کورمش اوزین سر حقیله آشنا
 بستانده گور نیلوفری دوتمش طریق برتری
 راه طلبدر بیعدد معبوده ای اهل خرد
 ازهارک اولمش رهبری گور آمده اسرار خدا
 زنهار محو اول حکمته باق کل کال قدرته
 کرایستسک قرب صمد صد برك اولور رهبر سکا
 نیلوفر خوش صورته کوز کیم ویرر آب وهوا

کلیت
 بقا
 دانای
 هب
 اجمره
 ز...

۴۳

دو قاسم
 بنم

سن

ذات منزله بر توی قداحی تمیسه معدودی
 هم صورتی و هم معنوی گور آمده اسرار خدا
 الطوره الحاله بعدد نقاش الحاله - بحمد الله رب العالمین

گر اولمک مد هوش تک با قسک بر اهل هوش تک
 حقا که زر نکوش تک تسبیح خواند رهبر کیا
 سخن چنده ارغوان هر برگنی ایتش زبان
 تکرار ایلر هر زمان مدح علی المرتضا
 ضایع گیچور من یاسمین عمر لطیف نازنین
 اخلاص ایله ایلر اوزین خاکره خیرالنسا
 طرفه ریا حین سر بسر کسب ایتدی عطر مشک تر
 خلق حسندن بر اثر کلزاره کوستر ملک صبا
 ظاهر قیلور خونین کفن لاله قیلور یوز پاره تن
 دوترد و نوب طرف چمن شاه شهید ایچون عزنا
 عابد صفت چکمکده غم اولمش بنفشه قدی خم
 گویا قیلور اول پاک هم زین العباده اقتدا
 غم دفعی ایچون هر طرف کلشنده چکمش بنزه صف
 فیض حق ایتش آرزو چقمش شقایق سرخ رو
 قهر ایله چرخ لا جور دگر یاسمینی قیلسه زرد
 کشف ایتمه اسرار حق آتش من سیمین ورق
 لعبت صفت کور زنبق کلزاره ویرمش رونق
 مداح تک صومسن دیلی اولمش مداح ناقلی
 نسرینک آچوق دفتر ای اولمش حقایق مظهري
 وقت اولدی غنچه آچه کل خرده سن ظاهر قیله
 هر یرده تانوروز اوله کل بوستان افروز اوله
 یعنی کل کلزار جان حیدر امام مؤمنان
 اولکیم آکادر بیکیمان مسکین فضولی برگدا

(تمام شد قصاید و ترکیب بند)

(بنه و کر مه)

فضولی

سعد نیل:

بلکه در خانه بن در نظر هوشیار
 لعل و ورق دفتریت معرفت که کار
 بنی بنار تا نفسیایتم اولور

نیز نکوش
 ۹۰۰۰
 کج

صادق
 بنی صادق

بوکلار
 اثری اولم
 بر کرد
 سلاسه
 برود و
 خطای مردم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ای ورن بزم کاشانه نسق
عشق میخانه سن قیلان معمور
کیم ایدوب اول غرور جامی نوش
جمله دن مخفی اوله اسراری
براقن جام عشقه نشئه حق
صون آندن جهان جام غرور
اهل نطق اوله والهم ومد هوش
اولیه هیچ کیم خبرداری
بجملی داستان باده وبنك

ای صفاتکده خیره هر مدرک
نشئه دانشک مفرح جان
می عشقکدن آفرینش مست
ما عرفک حق معرفتک
عاری اول کیفیتدن اهل جهان
بزم شوقکده جمله باده پرست
در مناجات فاتح الابواب

یا رب افسرده ام بن نا اهل
قویمه افسرده و پریشان حال
بزم عشق ایچره صون بکا برجام
قیلم آثار معرفت اظهار
حددن اوندی خمار دیده جهل
عشق اودندن بکا حرارت سال
لیک جامی که تقصم ایده تمام
اوله مفتاح خزن اسرار
کوکی طاعتکده غافل ایده
بوله آندن زوال شرع نبی
اوله مطلق فساد دین سببی

بای وحدت

بای وحدت

طاعتکده کوکی

اغوشی
صوفیه
بیان
دستور
ایچیم
ایده شایسته
بویله
مشاوره کی اول
بای وحدت
بای وحدت

هست این نعت احمد مختار

نجی هاشمی که بزم وجود جام عشقندن آلدی نشئه بود
پیر میخانه قدیم و قدم ساقی بزم وحلقه خاتم
هر زمان بیک سلام و بیک صلوات آکا و اول امامه قیل بالذات

شعه وصف حیدر کرار

یار سلمان و خواجه قنبر والی روضه ساقی کوثر
اولدر آینه دار صورت حق نه وصی وارث نبی مطلق
ناظم شرع و ساقی کوثر باب شیرو والد شعبه
ربنا لا تغیرا اولی واسقنی شربه بکف علی

باشد این مدح شاه اسماعیل

ساقیا صیحه مدد ایله شتاب دوره کاسون چو مهر جام شراب
اضطراب ایچره ام خمارم وار باده خیلی انتظارم وار
غالب اولمش بکا مهبات بنک وهم ایدوب ایلم هر ایشده درنک
جام می صون که تا دلیرانه مدح ایدم پادشاه دورانه
اول صفا بخش جام جم که مدام تحت غیرینه در چو باده حرام
اولکه باشلر زمانده بزم فراغ پادشاهلر باشندن ایلمر ایاغ
جام فیضن ایچن مسیحاتک فیض روح القدس تار بی شک
می کبی خلقه فیضی نشئه رسان نشئه تک حکمی ایل باشنده روان
دوری بر بزمدر بهشت آیین جام زرین صراحی هم زرین
بو صراحیدن اولمین خوشحال درد نسبت مدام اوله پامال
مجلس افروز بزمکه خلیل جم ایام شاه اسماعیل
آندن آسوده درغی و گدا خلد الله ملکه ایدا

باشد این وصف ساقی دوران

ساقیا باده صون که فرصتدر بزه فرصت بو کون غنیمتدر
لا اله تک قویه غل الکدن جام وار ایکن فرصت ایله عیش مدام
ترکمی کور که نشئه سی کیتمز باشی کیدرسه ترک جام ایتمز
سن دخی عاجز اوله جانک وار جانک اولدجه باده دوت زینهار

ایستسک

یعنی یا صافه

ایستسک کیم می آب کوثر اوله اول سکا متصل میسر اوله
بزم آل علیده مسکن دوت مستلرکی اوزگه بزمی اونوت
اولکه جام می اوله لی بنیاد قدح آندندر اول قدحدن شاد

ابدای حکایت می و بنک

ساقیا بیلزم بزم نمدر همدم غصه محرم غمدر
غم می لعل آقندی باشمدن غصه بنکم اوچوردی باشمدن
کله خشک اولمک چو بنک یتر بر آغیه قیل دماغی تر
تاسکا بر عجب حکایت ایدم بنک ایله باده دن روایت ایدم
بر کون ایام نوبهارده بن دوتمش ایدم چولاله طرف چن
سبزه وکل صولده صاعنده بنک باشنده می ایاغده

بنک تک نشئه ایله باشم خوش بنک و می حاضر و معاشم خوش
باغ هم غیرت بهشت برین بزم قورمش جهان خلد آیین
لعل تردن نسیم غنبر بو غنچه میناسن ایشم مملو
نقل ایله طولمش ایدی کل طبق قرص لیمو دوکوب سمن ورق
دولدروب ساقی صبا هر دم جام کل ایچره باده شبنم
بلبل خسته دن آبارمش هوش قری زاری ایشم مدهوش
یاسمن دولدروب صراحی زر ذره جه باده ایله وقت سحر
سبزه نی ایشم اوله لایعقل که دو شوب چویه رختن ایشم کل
در صفات شراب و محبت او

کورددم اول بزم ایچنده بر محبوب کوردی خوب و سیرتی مرغوب
طرفه آدی زمانه مشهوری لقی باده اصلی انیسکوری
صفت ایلن قرینه خورشید نطفه جم سلاله جمشید
ایشم اول باده سهیل خواص نیچه همدملر ایله صحبت خاص
حاضر و جمع خده شده چو جام عرق و بوزه و نیید تمام
گرم ایکن مجلس ایچره نوشانوش ترک بدست اولوب می ایدی خروش
کیم بزم هر نه وار آکافلق خدمت خلقدن بکا لایق
اوله می کیمسه کوستره جرأت بکا ایندر میه سر طاعت

قدح

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

جناکی

باده قلچ شجاعت اظهارین
کرم ایدوب زرق و لاف بازارین
سخن ساقی واهانت او

دیدی ای باده عشرتک باقی
دونی که محروم ایدم جمالکدن
ایستر ایدم سنی که و بیکاه
صدر بزم اولش آنده بر سر هنک
ظاهرین خوب کوردم ایله که وار
دعوی ایله که خضر در بکا پیر
بر زمان بن که آکا همدم ایدم
صحیحی دلکشا اوزی خوش خو
اورر اول هم یکنه لغدن دم
بویله کیم بئلاک ایله اول ناکس
قتی مغرور خود پرست ایدی می
زور دستینه اعتماد ایتدی
تند و تلخ اولدی اول حکایتدن

غضب می بساقی ساده

دیدی ای ساقی ریکک سخن
آکادم بویله رنگ رو بکدن
که خیال تفاق ایدوب سن سن
بو آرادن بی کورتورمک ایچون
کورهیم اول خیال خام اولسون
تفاتم سکا حرام اولسون
سر قلیبی ایلهک سن فاش
سندن اولدی که کوکلی یقدم
نقل تک محبتده صادق ایسک
دستگیر ایله یارو یولداشک
چکدی اول قصه دن بشیمانغ
دیدی مستم امان بکا بو محل

طایسی
زانا بیاید
اسره دیک
سیر

سنی اگری
نیه فاسم
نیمه

صبحدم گردوش گذارم آکا
آنی طاش ایله سنکسار ایدین
باده تند اولدی اول تعلدن
ساقی بی دوتدی می عیان طوتدی
اولدی ساقی میک گرفتاری
عزم تدبیر کردن باده

ساقیا قیلمه ترک باده ناب
می در آینه جمال الله
برقدح باشله نشه ایله تمام
ساقی اولفج اسیری مضطر
بیغدی یانسه باده اصحابین
که بودکلو فساد چاره ندر

مصلحت دیدن عرق بامی

دیدی اول عرق که ای می ناب
شاهین خصمه چاکرایمه اوزک
صورت حالته نظر قیلمه
دوشه سوداسنه تغافل قیل
اول سنک قدر وشوکتی بیلور

کفت وکوی نیدهیم ازبی

چوق عرق سوزلرین دوکتدی نید
دولت اولدر که دشمن اوله زبون
برشیخون ایله هلاک ایدین
اولیه آرایکن بواش چوق اوله
چون نید ایلدی سوزنی تمام
نه تغافل نه جنک قیل پیشه
ویر آکا لطف مزده سیله فریب
یانکه کلکچ اول فساد زمان

بوزده قلم

نه مصاف ايله کیم یمان اوله آد
 قیلدی هیچ قوی باده پسند
 دیدی اولدر صلاح کیم اول
 کوندهرم قاصد ايله بند ویرم
 بند ايله تابع اولسه یارمدر
 کیمدر ایمدی که عزیم راه قیله
 اوزنی بئیک مجلسینه صاله
 کیم بزی گوزه ساقی آلز ایدی
 شکر لله که امتحان ایتدک
 سویلدی بوزنه آکا وارهین
 کر سوزک ساقی ایتدیه قبول
 کلدی گفتاره بوزنه بد نام
 کیم بکا امرک اولسه منقادم
 بن که بیغامک ایلیم ایصال
 ضربلن آتی سر نکون ایدین
 دوتدیمی بوزنه سوزینه قولاغ
 یوری آنک شکوهینی صندر
 سویله بندن که ای فسرده مزاج
 بو علاج ايله دفع سودا قیل
 ای زنا کشورینک اوباشی
 ای بنای اساس هر وسواس
 ای سراسر تصورک باطل
 غالباً کیم وجودکی تقدیر
 دیر ایش سن که هر نه وار بنم
 سن یمان جهل ایچنده قالمش سن
 هیچ معقول سوز دیمز سن سن
 کیمه اولسک مصاحب ای جاهل

رایه

ایش

ایش محلی قیلورسن ای سرسام
 اکل وقتی سکادر ای بد شکل
 ای خرد رهگذارینک تنکی
 باعث نکبت و فلاکت سن
 خواه درویش اوله خواه غنی
 هر سعادتیز اولسه یار سکا
 محو اولور آنده مردلک اثری
 خرم اوله که سبدر سکا رنگ
 سندن اولور بو کل آغر باشلر
 علتکدر مخالف حکمت
 بو ایشی ایتکک کرک ناچار
 یابو اقلیمدن باشک آل کیت
 می دکلسن چوق ایتمه استغنا
 بن اگر راضی اولسم سندن
 کله خشک اولغی شعار ایتمه
 یاقه حرص اودینه قورو ویاشک
 شرم قیل سرگرانلغ ایتمه بوکش
 یوق اوزندن مکر سنک خبرک

(کوش قیل فضلکی بیان ایدین)

(اولان اسرارکی عیان ایدین)

وار ایدی اصفهانده برمی کش
 برعجب قصرده دوتوب منزل
 برگون اول رند مجلسنده شراب
 حاصل اولدی آکا صداع خار
 اثر بئیک ایدوب هجوم تمام
 شب ایدی لیک ماه شب افروز
 رنک مهتاب ایدی نمونه آب

اغلام
 ندر

خدا

ایزایلی

بای ودر

قصردن رند طشره قیلدی نگاه
دیدی ایوای اولادی ایش مشکل
صویه چارم بودر اوزوم براقم
اوزومی قورترم سیاحت ایلن
اله بر تختہ پاره سن آلدی
لت کوروب باشی فرش طاشندن
دردرسر بولدی کلدیلر حکما
سکا بودر هنرکه شرح ایستدم
بنم اصلم کوکم تفحص قیل

صفت خوبی می و میخوار

بیلمش اولکم عظیم جبارم
کیمکه بحث ایله باش قوشرسه بکا
که اولور هوش آلم دماغندن
بن کیم همدم جم وجشید
محک جوهرم تمام عیار
بر بنادر وجود شرع بشر
هر بناده که یخشیدر بنیاد
هر بناده که سستدر ارکان
بوسیدن بکا یقین اصحاب
دوشدی داؤددن ضمیرمه ذوق
عرض قیلدم کلیمه صورت حال
قوم ترسایه بن تاتندم راه
بن حقیقتدم اهل عرفاتم
آدمه سجده قیلمیوب شیطان
بندن اولسیدی نشئه سی بردم
رقت افزای عاشق زارم
نظر عاشق و رخ محبوب

رو
ترجمه
اراد

بوی کلیمه می فریاد
بخت اوقوت تمام
که آتیه یار منم
و بر بر ناله ضلالت
و کل او قدر
چو قدر که مرشد
خطای ره
اولم مار

فتاکل

هجر

هجر ایلن مشکل ایکن آنلره حال
گرچه دشمن لکمدہ فتم چوق
هر نه درد اولسه بن دوا ویرم
بر خرد مشد عالم ماهر
مکتب میکدمده شام وسحر
بنم ارباب رفعت درجات
پادشاهی ایستدم آسان
ورگد ای ده استم فی الحال
بنم اول پادشاه هفت اقلیم
هرکیم اولسه ایامه باش اورر
جوهرمدر بنم مفرح ذات
حسنایتمی آندن ایله قیاس
وصف ذاتدمه بر حکایت وار

صفت ماه روی کار خسار

ماہ طلعت نکار مشکین خال
نقل کفتاری نغزو بزم آرای
آلو بن متصل قدحندن کام
قیلیدی زهاد مجلسینه گذار
کچمش اوقاتی زهدله مه وسال
خط مشکین وروی ساده ندر
صفت حور و جنت و کوثر
دیدی عجزایه ای خدای غفور
بن دخی مستعد رحمت اولم
قوانینه که ای حریف ظریف
فیضی مجموع خلقه شاملدر
ایلز هیچ کسبهی محروم
کیمی دنیاده شادمان ایلر

آیاغ خدای

زکوه شایند

کرم عام قار قیوم

سنکه دنیاده اهل عشرتسن
ایچد ککدر نشاطله می صاف
غرضک کوثر ایسه میدن کیچ
باده محرومی آب کوثر ایچر
بودلیل ایله باده کوثر ایتمش
بنک کیمدر حریف باده اوله
جدباکم حقیچون ای اسرار
کلوب ایندر مسین ایامه باش
قیلمدیم تیره روز کارکی بن
دوتسم آرام بی قرار اولهیم

﴿صفت بزم بنک نافرهنک﴾

باده قلعج تمام گفتارین
قیلیدی عزم ره محله بنک
بنک خوش سیرت ونکو کردار
برعجب مرغزار ایچده مدام
ترش ایدی هم مفرح وافیون
که دوشوب علم شرعدن گفتار
گرم ایکن بحث علم و فضل و کمال
ویردیلر بنک حضرتینه خبر
دیرکه میدن گتور مشم بیغام
بنکدن رخصت ایلوب حاصل
گیردی اول بزم خاصه عامانه
می سوزین دیدی اول پلید کریه

﴿دیدن بوزه طعنها از بنک﴾

بو خبرلردن اولدی شید ابنک
باشنه چیقدی قهردن سودا
کای غلیظ و پلید ناهموار
بوزه به دوشدی بی محابا بنک
بوزه بی قیلیدی طعن ایله ایذا
کنده وزشت نا تمام عیار

سن قدیمی بنم اینسم ایدک
باده نك خود سنکله یوق میلی
سن نه سن کیم سنکله یار اوله لر
حیف می هم اگرچه دشمندر
لایق اولدر سنی ملامت ایدم
کودن واحق و ترش روسن
میله اولدک بو فتنه ده اورتاق
فرض اولوبدر سکاچفا قیلمق
میهمانسن بوکیجه ایشل خواب
حالیسا چون رسولسن ناچار
بزم بنک ایچره بوزه طوتدی نبات
بوزه اول جمعه هم نشین اولدی
مجلس خاص ایدی و جمع ظریف
چون کدورت کیدوب صفا کلدی
چکدیلر طرفه طرفه مانده لر
هر چه اندیشه درکان آورد
کاه پالوده کلدی که حلوا
بس که چوق کوردی بنکیانه طعام
قالدی قلیبانک اول جوشی
دیدی ای بنک باده دن کچدم
بن سنک بر کینه چا کریمکم
چوقدر رباده نك فسادو شری
بنکه چون بوزه اولدی خدمتکار
اول کیجه بنک وسائر اصحاب
صبحدم کیم نسپر نیلی قام
در دسانه نشین اولوب اختر
بنک فکرک دکزینه دالدی

نه اینسم که کاسه لیسم ایدک
اولسه داخی بعید در خیل
کیزلو ایشلرده رازدار اوله لر
که رفیقی بو نوع کودندر
بوگونی باشنه قیامت ایدم
بدرک و بدخصال و بدخوسن
بنه جقدر سنک باشکده چناق
یوزکی آغ ایکن قرا قیلمق
ویریم صبح سوزلرینه جواب
سکا بنیدن روا دکل آزار
بنک خدای ایتدیلر خدمات
سعدله نحس هم قرین اولدی
مأمن پاک ایدی وقوم شریف
گرم اولوب معده اشها کلدی
نتکیم شاعر عجم سویلر
مطبخی رفت و درمیان آورد
که مزعفر چکلدی که بغرا
نخته لق قیلیدی بوزه بدنام
اولدی گفتار می فراموشی
کیتزم اول یگانه آند ایچدم
ایشیککده غلام کتیریمکم
سنده در فقر و مسکنت اثری
بنک فیضیه واقف اسرار
قیلدیلر راحت و سرور ایله خواب
صاچدی بنک اوسته می کلفام
صاف می کی چیقدی شعله جوت
اورمیله طرح مشورت صالیدی

کودنه ؟
الامامی

آزادی شوه کی
بزم (یگا) دیل
کافیسه
بنک واسرار
نکته می

جام خرام

که ندر چاره شرارت می

(در نصیحت نمودن افیون)

دیدی افیون که اولفل غمناک
بنم اول زهر دفعنه تریاک
قیله بم کیچلر یوقومی حرام
یمیم نسنه دویم آرام
ایدیم ضایع ایتدوکی امکان
آغریدوب همنشینلرین یوره کن
(بنک هم متفق شدن با آن)

ریشه چون دوشدی سوز دیدی ای بنک
آنک ایله نه حاصل ایتسن جنک
نه رواجنک او یله سرکش ایله
علف خشک تنسون آتش ایله
نیجه کیم ملکه اول ویرر رونق
کیسه میل ایلز سکا مطلق
صنمدن بوتزاعی ترک ایده ایم
بتون ایکن بوملکدن گیده ایم
دیدیم معجون آکا که ای اسرار
نه هزیمت نه جنک ایله شعار
لایق اولدر آنکه صلح ایده سن
کر طلب قیلنه یانه کیده سن
ایله دفعنه مکر ایلن تدبیر
صاف دلدر یوری مزاجنه گیر
غافل ایتنه اوزک مداردن
حیله یکرک دکی غوغادن

(بنک تدبیر کردنش اظهار)

قیلمدی بنک هیچ قولی پسند
ایتمدی هیچ سوز آتی خرسند
دیدیم بن هم رسول گوندردم
سوزلرینه جواب دوندردم
قیلنه طاعت رعایت کورسون
قیلمز اولسه سیاست کورسون
(ذکر معجون و در رسالت او)

ای مفرح سکادر ایمدی امید
اوله سن فتح قاپوسینه کلید
سنده در حسن خلق و لطف ادا
چوق کوروپسن مجالس حکما
سنده عرفان جواهری چوقدر
سنده کی رتبه کیسه ده یوقدر
غرضم ایتمه سن ایله شتاب
سن بکا قومسن نه بواجاب
وار بنندن میه نصیحت قیل
گر قبول ایتنه فضیحت قیل

(در صفات می و شرارت او)

سویله ای بی حیای سیهده گرد
مفسد هر صلاح اولن نامرد
همدمک هر کیم اولسه لیل و نهار
گاه دیوانه در گهی بیمار

بوجهانده

بوجهانده بودر سکا تأثیر

سنسین اول رهنای اهل عذاب

مکر ایکن آلاک ایل اوینی یقر

ای بسا اهل تخت و صاحب تاج

ای بسا هوشمند فرزانه

باعث فتنه و شرارتسن

قنده کبر اولسه همنشینکدر

انما الحمر آیتی اوقی

اولولر سنندن ایتنه اسکراه

چون خمیرک زنایه راغبدر

سنسن اولمش مقید اوزاوزینه

کیسه اولدکسه محرم بولدش

اترک دوشه هریره چوق و آز

چاکرک اولدی جنک زار اولدی

دوتدی بر او حمایتکده حباب

شیخ صنعانه بردم اولدک یار

حرره تدبیرک ایله قیلدی عمل

سنده یوقدر طریقه جدواب

سنده یوقدر طبیعت فرزند

سرکه سنندن دوندنه تاپدی قبول

بی سبب هرزه هرزه قیلنه غضب

بس که اهل خطاسن و مرند

بیسی ایولر خرابدر سنندن

آچرم سرکی تر اولمز ایسک

(صفت می که هست نامشروع)

مصر ملکنده وار ایدی برپیر
هرگز اخلاصی تاپمش تغییر

اول جهانده دخی زقوم و سمیر

که ایغاک یقن بر اولدی خراب

بو فسادکده صالنه باشه چقر

که قیلوبسن براتمه که محتاج

که قیلوبسن سفیه و دیوانه

نجس العین و بی طهارتسن

بو سبیدنکه دینی دینکدر

که سنکدر کنایتکده چوقی

اولور البته عاصی و کمره

چقر البته کون دریده و حیز

آخته قیلدی سنی مناسبدر

جز و ایشدن چقارسن ایل یوزینه

گیزلوسیرنی قیلدک ایللره فاش

قیلمز اهل شریعت آنده نماز

دامنک دوتدی دردخار اولدی

ایلدک اوینی الکله خراب

ترک دین ایتدی باغلدی زناز

ناقه صالحه بتوردی خلل

سن ادبسن سن انلر اهل ادب

سن منافقسن اول سعادتمند

مجلس اهل شرعه راه وصول

شیشه کی چاله طاشه صاقله ادب

قائده یوزدوتدک ایسه اولدک رد

چوق بغرلر کبابدر سنندن

درد نسبت مکدر اولمز ایسک

صداغینم

کوفی برتیشه

صید (بوش)

آخته قیلدی

جزم کریتی

آل ایله ایونی

جه

تبریزی

کت

یکدیگر
نیکی
یکدیگر

عالم و عارف و عقیف الذیل
آخر عمر اولنده فرقت شیب
اولدی تدبیره علتی محتاج
ایلدی میل می ضرورت ایله
ذوق می صالیدی چون دماغنه شور
مغیچه مطربی چکوب آواز
پیر شوقیه مائل اولدی آکا
دیدی ای سرو قدسیم اندام
بی وصلیه شادمان ایتسک
دیدی بنیدن مراد حاصلدار
دینک آردینه مناسب اولور
پیرتا راضی اوله خاطر یار
اولدی ضایع جمیع طاعانی
ای می زشت خو بودر عملک

❖ صفت بنک و در خیالاتش ❖

بنم اول تیز طبع پاک ضمیر
بنده در شکل قبه خضرا
شیخار ایلر احترام بکا
جوهرم قدر ایلن مکرمدر
فلک انجمن مهندسیم
نوله کلسه بکا صغارو کبیر
سبزه بوستان ادراکم
خضر واقف اولوب حقیقتمه
بکا ایلدن دگر طایفه و زور
کنج هر مدرسه مقاصددر
شوکت اهلیه اولزم همدم
دولتک جوق مشقتی چوقدر

قد

قنده بر مفلس و قلندر وار
بنده یوق می کبی محبت شور
میدن ایمانده کلشم افزون
فقرا فرقه سینه بن باشم
سندن اولغج اسپردرد مزاج
قائده اولسم مقرب و محرم
بنم آینه دار فیض ازل
ویرسم آینه ضمیره جلا
سبز خط دلبرم حجابم یوق
بونجه فاسقلر ایچره بی باکم
بکا عارفلرک ارادتی وار
ای بسا بنوای مفلس دون
دکم باده کیم کوروب آتش
چکمشم شدت حرارت نار
عالی بر خیالدر دیرلر
قطب عالم بنم بوگون مشهور
درک ذاتی صائمک آساندر
بیلیمزم قنده گورمشم مکتوب

❖ در صفات مرید و حالاتش ❖

بصرده بر مرید روشن دل
آنی صالمشدی نشئه اسرار
بیلدی پیر اول مریدک افعالن
قلیدی ممنوع صحبتدن آنی
برگون اول نامراد خسته جکر
دیدی ای هر کلاه راهبرم
نه سبیدن کنه کار اولویم
پیر صالح مریده ویردی جواب

idealisme

یعنی طرفه

ویر
خوار

دیرلر اسرار ایله اولوبسن یار
صالح بن قصر آسمانه کئند
کوکده در متصل سنک سیرک
کامل السیر اولدیغک بیلدم
بودیل ایله بنک کامل ایش
شدن می بختک آماده

ایلیکچ بنک سوزلرینی تمام
لیک تا کورمه جفای قدح
باده روح بخش جانپرور
انتظار ایچره کیم فخن بوزه
قیله بنکک حکایتن تقریر
دیدیلر بنکک دوندی بوزه دون
شکر قیلدی که نکتم کیتدی
میه معجون و یروب خبر و این
باده نک حدق فزون اولدی

بنک هم در مقابل ایستاده
یغدی یانسه باده اصحاب
دید می معجون اختیارک وار
بیلدی معجونکه بنک اولور مغلوب
بنکدن چکدی باده خوار اولدی

عزم میدان نمودن اسرار
بنک هم اولدی حالدن آگاه
هربری بر طرفه چکدی صفی
مید میدانک اواسرار

اول اسرار کیردی میدانه
باشنی آچدی و کورتدی کوتک
اوردی غایتله پهلوانغه لاف

(کفتن)

گفتن صلح نقل خدمتکار

نقل کوردی کیم اول ایکی بی باک
بیلدیکم آنلر ایله اولسه جدال
بنک باشینه چزکنوب هر دم
که مگر دفع اوله طریقه جنک

منع شان کردن مویز از جنک

وار ایدی برمدیر آدی مویز
هم شرابک آناسی قرداشی
شامدن قیلدی صلح ایچون ایلغار
اولدی وعظ و پسند فائده مند

شدن نقل در مقابل بنک

نقل چیقدی آنکله قیلغه جنک
قیلدی بر حمله ده شهید آتی بنک
در مصاف آمدن مویز تمیز

ایتدی عزم مصاف بنک مویز
اولدخی اولدی حریف ستیز
از پیش هم کباب آتش تیز

عرصه رزمی کرم قیلدی کباب
ضربه اولدخی کتورمدی تاب
کردن باده جنک را مقدم

کوردی باده که لشکری بربر
ویرمدن غیره جنک ایچون رخصت
چون سپاهیلک ایچره ماهر ایدی
ر نیجه عترتینی قویدی گمین
کیردی میدانه ایلدی جولان
بنک ایله چون مقابل اولدی شراب

کردن بحث بنک و می باهم

می ایدر بن نبیره تاکم
بنک ایدرسن پلید و بن پاکم

می ایدر بن ندیم سلطانی
می ایدر حاکم حواسم وهوش
می ایدر بن شفق کی آلم
می ایدر خوش بنله در عالم
می ایدر غملو خلقه غم خوارم
می ایدر بن چراغ انجمن
می ایدر پیر عشق راهمدر
می ایدر نورس جهانسوزم
می ایدر ایلرم سنی فانی
بحث ایلن اولدی چو قطع نزاع
ابتدا اولدی چونکه جنک وجدل
حدت بنک میدن ایدی فزون
کوردی چون دولته یم خلل
نذر ایدوب ایلدی خدایی گواه
کیمی دوندیسسه ایلله آزاد
بولدی سائل اجابت مسؤل
چیقدی ناگه کیندن اول لشکر
بوزه و برش و بنک اسیر اولدی
باده نک خاطرینه یتدی صفا
قیلیدی آزاد اودرت سرهنکی
هر برین قیلدی برایشه مأمور
حاقبت بنک ایدوب اهانت عار
شمدی کزد کده قورقه قورقه گزر
او زنی مطلق آشکار ایتز

﴿ طلب مغفرت زرب غفور ﴾

توبه ای کردکار عذر پذیر سوزلرمدن کیم ایتشم تقریر

طافی
اشقی
مبقار

نطق و یردک که وصف ذانک ایدم
نه که اوصاف می قیلوب عمدا
الله الله بو محض عصیاندر
چون فضولی درر بنم لقیم

﴿ وار امیدم که عذرم اوله قبول ﴾

﴿ اولیه بویله جرملر مسؤل ﴾

تمام شد

براره
قالدم

مکتوب حکمت اسلوب از زبان افصح الشعرا مولانا فضولی
 بغدادی علیه الرحمه بخدمت حضرت نشاخی پاشا حفظه
 الله تعالى مما يخاف ويخشى

ملاک ملک آرای عالم و حاکم حکمت افزای اقالیم معموره جهانی وقف استرزاق
 ایدوب تولیت ملوک عدالت شعار و حکام مرحمت دانه تقویض ایندجه ، و خانقاه تنکنای
 عرصه امکانده آثار ارباب استحقاق اولوب هر فردنه مقدارنجه خزانه غنیدن وظیفه
 مستمره یتدجه ، اول عملی ارقام دیوان خلافتک قلم مشکبارلری مفتاح کنوز ارباب
 ارزاق احباب استحقاق اوله . و اول ناقل اعلام استحکام بنیان سلطنتک رقم غیرنثارلرنده
 حدائق احداق ارباب نظر بصارت بوله . شرح شمه ثنا و رفع رقعه شیمه دعادن صکره
 عرض ایدر خاکسار بمقدار بنده کمترین فضولی زار
 که مقیم مقام عزالت ایکن ساکن گوشه قناعت ایکن
 باشمه دوشدی جاه سوداسی ذوق اهل طمع تمناسی
 هوس کسب نیک و نام ایتم طلب رفعت مقام ایتم
 ایستدم کیم علو قدر بولم مظهر لطف پادشاه اولم
 بیلمدم کیم شکسته حال اولورم حسد اهلینه پایمال اولورم
 طبع اشراره خادم اولم ایش سفهایه ملازم اولم ایش
 کیمیکه اللهدن ایا ایلر غیر درگاهه التجا ایلر
 حاصل ذلت و خسارت اولور رخت امیددی یاسه غارت اولور

الحاصل فرق اقتدارمی افسر قناعت ایله و قالب اعتبارمی خلعت عزالت ایله مزین قیلوب
 و تملیک عوالم معنایی تسخیر اقالیم صورتدن بیکرک بیلوب پادشاه ملک استغنا و حاکم
 علی الاطلاق ممالک فقر و فنا ایکن جوهر ذاتم اقتضای تکمیل ایدوب و صورت سلوکدن

بدن ، ده موافقه درهای

تألیف صاحب
 بونیه قوتی شاد
 اول زمان
 حدایع حدیقه
 یعنی باغ نیک
 جیمی . اهداف
 حدقه یعنی کوزه
 بیکند جیمی

رنک توکل کیدوب عالم همتدن بوسروشه ملهم اولدم و بو الهامی اصفا قیلدم که ای غافل
 عالم صورت مظهر صفات الهیدر . و مهبط انوار حظوظات نامتناهی در هر آینه ملک
 ملکوتدن منفک اولمز و خصائص ملکدن بهره مند اولمین سرایر ملکوتیه دسترس بولمز .
 لاجرم حکام ملکه توسل موجب حصول مواهیدر . و ملوک عصره توسل باعث
 وصول مطالبدر . و حدیث محمدیه که « السلطان ظل الله » و آندن استغنا خطادر و خبر
 صریحدر که « لارتبة فوق رتبة السلطان الا انی امرسل او ملک مقرب » و آندن انحراف
 ناروادره خصوصاً بزم پادشاهز که رتبة سلطنتی معنیده پایه خلافتدر و سریر حکومتی
 حقیقته مسند امامتدر

قطعه

پادشاه بحر و بر سلطان سلیمان ولی اولکه محض عدل در ذات ولایت پروری
 خالی آندن اولسون یارب ولایت نابد کیم ولایتدن دکل خالی صفای جوهری
 القصه بونحریکه درگاه معالمن برنصبیه طالب اولوب ، و ارکان دولتدن سعادت امداد
 و شرف اسعاد بولوب . طقوز افلاک پای استغنا اوررکن اوقافدن طقوز آخه وظیفه
 قناعت قیلوب عرض آلدیم و برات ایچون درگاه عالمنازه ارسال ایدوب مترصد اولدم
 مدت ترصد منقضی اولدقده ، و ایام انتظارسر انجام بولدقده . مبشرلر که زده تشریف
 بشارت یتوردیلر ، بکابر مثال میمون و برات هایون کتوردیلر ؛ حلیه معارف ایله آراسته
 و زیور عرفان ایله پیراسته ؛ غیر سوادنده صبغت (واللیل اذا سجد) و کافور بیاضنده
 صفوت (والصبح اذا تجلی) بحیفه سنده سطور خطی حایب امطار مواهب ؛ و خطوطنده
 افراد نقط کالکواکب ، اموار مطالبی مثابه صدق ایدی و لؤلؤ سیراب ایله ملو دریا
 مکارم تموج ایدوب کناره صالمش ؛ و نمائل نافه ختن مشکینایه طولوب قائد عز و احترام
 ایله وارد اولمش . فاتحه عنوائی کریمه (هو الحق المبین) و خاتمه تاریخی (العاقبه للمتقین)
 غایت مضمون (ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم) نهایت مفهومی
 (انه من سلیمان و انه بسم الله الرحمن الرحیم)

نظم

زهی مثال شریف و نشان عالیشان زهی مراسله ذوق بخش و فیض رسان
 زهی هلال سپهر عواطف و اشفاق زهی کلید کنوز مراحم و احسان
 زهی بحیفه صافی دل صفا انگیز زهی جریده غنیمتار و مشک افشان
 حقا که اول آیت رحمت نزولنده خاطر قاره بر نوع مسرت سرایت ایتدیکه وصفی قابل

تقریر دکل خارج احاطه تحریر در اول سرمایه دولت وصولند قلب منکسر
 بر سرور بتدی که ذکر مافوق احتمال تقریر در (بیت) نفسه آنکه یقین ذوقدن
 اولدم آگاه * قلت انی لک قالت هو من عند الله * مجلا میدتام ایله اختیار سز دوردم ، و ابراز
 حکم ایچون متولی اوقاف حضورینه یوزاوردم . الحق متولی ملاقاتنه فرصت دوشمدی
 و آنک دامن ملازمتنه دست نیل ایرشمدی اما دیوان البلاغته تهجم ایتدم چون انجس
 اوقانده واضعف حالاتده حضور گرینه کیتدم بر جمع کوردم حکایتلری پریشان نه صفادن
 انده اثر ونه صدقندن آنده نشان . جمعیتلری دام حیل حضار مجلسلری (اولک کالانعام
 بلهم اضل) حرکات ناهموارلری مثابه سوهان روح ، و کلمات پر آزارلری مشابه امواج
 طوفان نوح . سلام و یردم رشوت دکلدر دیو آملدیلر . محکم کوستردم فائده سزدر دیو
 ملتفت اولدیلر . اگر چه ظاهرده صورت اطاعت کوستردیلر اما زبان حاله جمیع سؤالده
 جواب و یردیلر دیدم یا ایها الاصحاب بونه فعل خطا و چین اروردم ؟ دیدیلر متصل بزم
 عادتین بودر . دیدم بنم رعایتی واجب کورمشلر و بکا برات تقاعد و یرمشلر که اولندن
 همیشه بهره مند اولم ، و پادشاهه فراغتله دعاقلیم . دیدیلر ای مسکین سنک مظالمکه کیرمشلر ،
 و سرمایه تردد و یرمشلر که مدام فائده سز جدال ایدهن و نامبارک یوزلر کوروب
 نامالیم سوزلر ایشیده سن . دیدم براتمک مضمونی نه ایچون صورت بولمز . دیدیلر زوانددر
 حصولی ممکن اولمز . دیدم بویله اوقاف زواندسز اولورمی ؟ دیدیلر ضروریات آستانه دن
 زیاده قالورسه بزدن قالورمی ؟ دیدم وقف مالن زیاده تصرف ایتک بالدر . دیدیلر
 آنچه من ایله صاتون آلمشوز بزه حالدر . دیدم حسابیه آلهلر بوسلو ککیزک فسادی
 بولور . دیدیلر حساب قیامتده آلور . دیدم دنیا ده دخی حساب اولور خبرین
 ایشتمشوز دیدیلر آندن دخی باکمز یوقدر کاتبلری راضی ایشمشوز کوردمکه سؤالده
 جوابدن غیری نسنه و یرمزلر ، و بوبرات ایله حاجتم روا قیلیمغی روا کورمزلر ،
 ناچار ترک مجادله قیلدم و مانیوس و محروم کوشه عزلمه چکلم بن براتمدن اهانت
 چکدیکم ایچون آندن منفعل ، براتم بندن فائده سز عذاب کوردیکم چون بندن خجل اول شاهد
 مجروح کی تقریردن پشیمان بن مدعی کاذب کی تشنیدن پریشان ؛ اول آیت منسوخ
 کی ممنوع العمل ، بن امت منسوخ کی مقطوع الامل

قطعه

بن آکا قنسه اول بکا آفت متفر بن آندن اول بندن
 بن آکا غصه اول بکا محنت متکر بن آندن اول بندن

بیا اوقات فاقص
 دیک در میون
 دور میون
 قاصد دیکدر
 جمع (قالا باله)
 سوهان (تورپو)
 نه که

اوقافده
 متصل
 کیر و بکا

یعنی اوقاف
 زواندی آستانه
 عازلر آلهلر
 آرتقه قاس
 بزم الیزور
 فورقورمی
 بز یوتار
 (بزه مالدر)
 دیو لری ده
 رشوت و یروب
 بومقاف
 صاتون آلمش
 دیکدر

القصه شدت حرمان کاله بتدکه و دریای حیرت طغیان ایتدکه خاطر مه بوتیدی
 و قلبه بومعنی سرایت ایتدیکه البته مطالع مکارمدن طالع اولان آفتاب مکرمت
 احتجاب سجاب تیره بی قبول ایتز . و منبع مرحدن ترشح قیلن زلال مرحمت
 گردید تزلزلدن غبار فنا دوتمز . عن قریب مانع رفع بولور و دافعه دفع اولور

قطعه

حاش لله کیم فراغت گنجنک سکانه مطرح مگر اوله درکام خلافت دستکاه
 حاش لله کیم قناعت گنجنک مشتاقه آذرر بیداد اوله طغرای حکم پادشاه
 خداوندا مخفی بیورلیه و مستور اولمیه که وارد اولان برات هایون مضمونی ارسال
 اولسان عرضه مطابق اولیوب تصرفده ناقص قالمشدر . فی الواقع اگر لفظ زوانددر
 غرض بویسه که وظائف خدام و رواتب ارباب تقاعد و اخراجات علیق الدواب
 و علف عوامل و مایحتاج خفر و بناد نصره بنده فائده مرتب اوله حقیقتده درگاه
 معلا دن بویله اشارت اولققدر که بنده واجب التقصیر فضولی حقیر استعدام تقدم
 واستحقاق تکرم دعواسن قیلورکن و کندوستن اکثر ارباب استحقاقندن مقدم
 بیلورکن مرحمت ملوکانهم و مکرمت خسروانهم ظهوره کلوب بوبرات سخاوت
 ایاتی و یردم و بیوردم که ؛ من بعد رتبه اقتدارین و پایه اعتبارین جمیع گدالردن بلکه
 بهایمدن و طاشدن و طیراقدن اخس و ادانیله ؛ و بهوده تصرف برات قیلیموب مرتبه سندن
 خبردار اوله . حقا که بواقعه دن بنم چکدو کم رنج ملالت و ایتدو کم خرج و خسارت
 ایچون دکلدر . محضا تحریرنده حضر تکز چکدو کی امک ایچوندر که ضایع اولدی نیده لم
 الدن نه کلور عوض میسر اوله و قلم قضا تدارک قیله

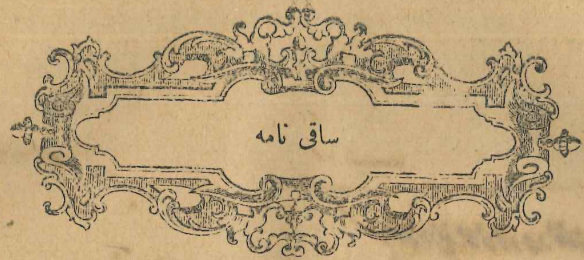
قطعه

سرور اگر دش سپهر کبود دلم اولز موافق مقصود
 بغلامز هر شکوفه میوه تر اکثری بتدوکی یرنده ایتز
 کرچه اندوه و محنت چوقدر هیچ کیمدن شکایت یوقدر
 طالعندر بکا جفا کتورن هر بر آنده بیک بلا کتورن
 یوخسه درکام پادشاه زمان لطفه منبعدره مروته کان
 وار امیدم که اول بلند مقام اوله پاینده تا زمان قیام
 سر فراز اوله جمله اعیانی بی تزلزل جمیع ارکانی

مرحمت
 طوغری بودر

نیم دولت عکروکم
 عکروکم رنج و
 ایتدو کم خرج و
 خسارت ای
 طوغری بودر

مراد

سر از خواب غفلت، چو برداشتم
فکندم با تار حکمت، نظر
ندیدم به از میکرده منزلی
با و دوش، نالیدم از جور دور
خرد مند پیری پسندیده رای
که در رشته آرزویت گره
خرد را خیالات بیهوده هست
به تفسیر آن هست تو ام الم
بدار الشقای مغان، آر روی
مطیعت دوران بدور قدح
منه بر دل از دور دیرینه داغ
ز سیر کواکب مشو تلخ کام
طرب کن چو خورشید گیتی فروز
چو یکشنبه آید چنان می بنوش
کر از بهر صرف میت نیست زر
دوشنبه بخور تا دوشنبه شراب
ورت نقل باید زگر، دون بخواه
چو نوشی سه شنبه می ارغوان
وگر زاهد از منع، گوید سخن
ز می، چارشنبه جویابی نشاط
طلب کن که گردیده برمت ندیم
گرت پنجشنبه بگفت جام هست

moderne
بر نظر
عقد علی

به مستیت جزمی که رفقت از خیال
به جمعه بجمی زار، باب دل
ورت ساز باید اشارت نمای
چوشنبه شود، بخود ازباده باش
وگر باید از هرگز ندت امان
بساقی کلرخ اشارت نمای
که بر دار بار از دل این فقیر
می ده که گیرد خرد نوازو
می ده کزو شرع، گیرد نظام
ز ساقی بارشاد پیر مغان
از آن جام دل نشئه شوق یافت
برویم در معرفت باز شد
عفا الله ای ساقی تیز هوش
ز می قفل، بکشادیم از زبان
کنون غافل از من مشو می بده
بسبع المثانی که تا هفت جام

زیر جیس هشیار، دل کن سؤال
بخور تاد گر جمعه می متصل
که خنیاگری زهره آرد بجای
وزان تاد گر شنبه افتاده باش
زخل رابد، ربانی خود نشان
ره بسته را بر دل من کشای
فشاده است اورا بجی دستگیر
نه آن می که گردد خرد نوازو
نه آن می که در شرع باشد حرام
چو جامی کرقم من ناتوان
فرح بر فرح ذوق بر ذوق یافت
دل خالیم مخزن راز شد
که کردی نظر بر من درد نوش
که ظاهر کنم بر تور از نهان
لبالب بدارو پیای بده
پیای بده کاسه پر کن تمام

کیفیت جام اول

بیا ساقی آن آب آتش مزاج
بمن ده مده بیش از این انتظار
بیا ساقی آن آتش آب و ش
بده تا برویم به توفیق او
بیا ساقی آن راح راحت فرا
بمن ده زمن ساز غافل مرا
چو یکجام دادی من خسته را
زباز را زمان تکلم رسید
بر روی تو خواهم دری کرد باز
کز وجهه درد یابد علاج
که دارم بسی درد سر از خمار
که هست آرزوی من در دکش
کک شاید در گنج صد آرزو
که هست از همه کار مشکل گشا
بغم کار مگذار مشکل مرا
گشادی زبان فرو بسته را
بسر نشئه جام اول دويد
کنون بشنوا من خود این گنج راز

(دوست، کبر)
آبروی او بجهت او دور
بر داشته ده امر
حاضر (بردار) قالی
(آبار) یورد

یعنی عاری تراب
دکل، الهام
ایستور

طوطوی ایچیه

طوط داشته
مصدر، نوله امر
حاضر و عاطفه

﴿ مناظره بانی ﴾

شی بود در سر مرا ذوق می
 باو گفتم ای همدم اهل درد
 نگویی که زردی رخسار چیست
 مرا محرم راز خود ساختی
 که من پیش از این در فضای عدم
 بر آسایش من قضا رشک برد
 که از باد شد جنبش و خلغم
 که از خاک نشو و نما یافتم
 برافراشتم رأیت سرکشی
 چو تبحر بستم قصبها بهم
 مرا ساخت مغرور برک و نوا
 بنا که قضا چشم زخمی رساند
 محبانم اعدای جانم شدند
 نسیمی که بر پیکرم حلیه بست
 زمن آب دامان الفت کشید
 زدل خاک بر بود آرام من
 دلم زین الها بر زدرد شد
 ولی دوش دیدم درین بوستان
 زتاک که بگرفت دهقان شراب
 همان تاک از باغیان آب خورد
 کس از انقلاب حوادث نرسد
 اگر می ستاند و کرمی دهد
 چو وام همه میشود مسترد
 بر آتم که هنگام عرض نیاز
 سرودی که در هر محل می کشم
 و گر رونماید خلاف قیاس
 مذاق می ساخت دمسازی
 چرا همچو من گشته زار و زرد
 ترا موجب ناله زار چیست
 زراز نهان برده انداختی
 دلی داشتم فارغ از قید غم
 بدست بلای حوادث سپرد
 با آتش گهی گرم شد الفت
 که از آب ذوق و صفا یافتم
 بسر سبزی و خرمی و خوشی
 چو منعم گرهما زدم بر درم
 شدم غافل از حادثات قضا
 زمانه باین روز شای رساند
 همه دوستان دشمنانم شدند
 مخالف و زیدو قدم را شکست
 مرا صد مضرت ز آتش رسید
 که در رفتی بازده وام من
 بدین گونه رخساره ام زرد شد
 عجب رمزی از تاک و از باغیان
 هاندم بدو در عوض داد آب
 بدو در عوض شهد شیرین سپرد
 فلک هر چه باشد بهر کس که هست
 اگر میگذارد و گرمی نهد
 در ایام رسمست داد و ستد
 دهند آنچه از من ستاند باز
 بشکرانه این عمل می کشم
 از آن نیز چندان ندارم هراس

من از آتش و آب و خاک و هوا
 زمن داده خویش هریک ربود
 ز فوت علایق چراغم خورم
 مغنی ببین اقتضای زمان
 چو خاشاکم اول با آتش بسوز
 بکار فضولی میفکن کره
 خوشارند بیدار رسوا و مست
 ز غوغای داد و ستد و ارهد
 گرقم دوسه روز نشو و نما
 همان ماند در من که در اصل بود
 چه آورده بودم که با خود بکشم
 بهی باده و زنی آتش فشان
 و ز آن پس چو شمع روان بر فروز
 قراری کزو برده بازده
 که وقف رهمی کند هر چه هست
 نه چیزی ستاند نه چیزی دهد

﴿ کیفیت جام دوم ﴾

بیاساقی آن راحت افزای روح
 بمن ده کی از غم نجاتم دهد
 بیاساقی آن مظهر اسم ذات
 بد زنده گردان من مرده را
 بیاساقی آن جام آینه فام
 بمن ده که تشویش دل کم کنم
 چو کردی مرا آگه از فیض جام
 که دل از دوم نشئه گردد دلیر
 که طوفان عمرست و کشتی نوح
 نجات از غم حادثاتم دهد
 که خضر خروم راست آب حیات
 ز نو تازه کن نخل پژمرده را
 که عالم درومی نماید تمام
 زمانی تماشای عالم کنم
 بحام دوم نشئه ام کن تمام
 کند یاتو اظهار ما فی الضمیر

﴿ مناظره بادف ﴾

شی معتبر محفلی ساختم
 مزین بساطی بساز و کباب
 در آن دایره رقص میکرد دف
 باو گفتم ای پیر بر کشته قد
 بر ازدوستیها ترا پوستیست
 توان برکی از کلشن وجد و حال
 ز دیوان حکمت تویی آن ورق
 مجالیست طرفه ادایی کنی
 بهار از عالم بگفتار نفز
 بنای طرب را بر انداختم
 منور رباطی بشمع و شراب
 چو دیوانه برب بر آورده کف
 بسی دیده در جهان نیک و بد
 که در زیر هر پوستی دوستیست
 که از صرصر غم نداری زوال
 کمی خواند از تو محقق سبق
 چو آینه کیتی نمایی کتی
 بیان کن برون آ از پوست مغز

ز بزم فریدون و اسفندیار
 تپی کن زراز درون سینه را
 که چون شد فریدون چه شد حال کی
 سواران میدان در آن جای تنک
 میان چنان فرقه بازاع
 بگفتا که در بارگاه کمال
 همه ساکن تخت آسایشند
 نه بهر ممالک جفای کشند
 بریده دل از هر هوا و هوس
 تو بگذار این کاخ فرسوده را
 بزن الحذر رخنه در این حصار
 بسویت رهم بهر آن داده اند
 که از من فری خوری هر زمان
 زدند اره بر شاخ بار آوری
 با تش دل سنک بگدا ختند
 سرب زبانی جدا شد زن
 سه نوع شریف و سه جنس رشید
 که ترکیب من حسن اتمام یافت
 کنون من هم اذ دست هر بی ادب
 که شاید سوی من تو مایل شوی
 چه دانی توان گوهر گنجها
 دل از دهر بر کن مده ز انقلاب
 مغنی زمانی به تقریر دف
 که دست فلک چون دف از چون و چند
 فضولی که دارد ز گیتی ملال
 خوش آن رند کز نشئه جام می
 شب و روز در عالم افتاده مست

درین دور حالا تویی یادگار
 بگو حال شاهان پیشینه را
 چرا رفت همرا ز کف جام می
 کنون صلح دارند یا باز جنک
 هنوز اجتماعست یا انقطاع
 به تغییر اشخاص و تبدیل حال
 منزله زالاو آلایشند
 نه تشویش فوت و قنای کشند
 همین انتظار تودارند بس
 بنای خیالات بیهوده را
 برون آور آن جمعا ز انتظار
 برای همینم فرستاده اند
 مقید بمائی بملک جهان
 بریدند از بهر من چنبری
 جلال جل پی زیورم ساختند
 که شد پوستی حاصل از بهر من
 غم اره و آتش و تیغ دید
 دم از فیض هستی زدو نام یافت
 طپانجه برومی خورم روز و شب
 دمی از غم دهر غافل شوی
 که هست از پی راحتی رنجها
 از این پیش مارا و خود را عذاب
 بیان ساز کیفیت ماسلف
 بضرب طپانجه چه سان پوست کند
 بگویش که دل بر کند از محال
 نداند که شب کی شد و روز کی
 ندانسته عالم چه سان عالمست

یوراد به آغوش
 قدر باد معنیدار
 سوز گدازد که
 وضو نشین
 آید در روضه
 ابرائی اولدوشی
 ایات ایدر

❖ کیفیت جام سوم ❖

بیا ساقی آن جوهر صاف و پاک
 بمن ده که جشیدی من از اوست
 بیا ساقی آن ساغر سینه سوز
 بمن ده که آتش بهستی زخم
 بیا ساقی آن راح ریحان شمیم
 بمن ده دلرا گره بر کشای
 ازین بیش فکر دل ریش کن
 که نطق از سوم جام گویا کنم

❖ مناظره باتار و چنک ❖

به بزم چراغ می افکند نور
 زمانی شدم همدم تار و چنک
 چرا ناله داری تواز حد فزون
 گره کرد از رشته راز باز
 باحسان او بسته تار امل
 شده غرقه بحر احسان او
 سوی هستیم لطف آورده نمود
 اسیر غم دوریم ساختند
 بدل شد بهجران زمال وصال
 بسی تاب دیدم ز آزار چرخ
 بدینگونه ام ساخت زار و زبون
 مرا غافل از خود چو ذوق از شراب
 هواهای پیشینه برباد رفت
 که گیرم سر رشته بار دگر
 کنم حاصل از دور مقصود دل
 که دل داده بودم بفوت و فنا
 که بندد بکاری زمن رفت هوش

شبی محفل داشتم بر سرور
 سرم گرم بود از می لاله رنگ
 باو گفتم ای گشته زار و زبون
 به پیچید برخویش و بکشاد راز
 که من منع می داشتم در ازل
 زده دست عمری بد امان او
 درین ره مرا ذوق هستی نبود
 ازان منعم دور انداختند
 سر افراز بودم شدم پایمال
 بسی کرد سرگشته ام کار چرخ
 غم چرخ دولابی و آژکون
 چنان ساخت اندیشه انقلاب
 که جمعیت سابق از یاد رفت
 نمودم ازان حال قطع نظر
 بمقصود اصلی شوم متصل
 پس از ذوق حرمان و قطع رجا
 عزیز بیصد خواریم برد دوش

زمانه
 ادب و عده

که بازم برای جفا می برند
بمزلگی خود مرا بسته برد
جوان بخت پیری پسندیده
سر افکنده ز اندیشه دهر پیش
چو من دیده صد محنت روزگار
پس از پرسش حال ایام غم
همان شخص بوده که روز نخست
پی من گرفته ره جست وجو
ازین دور غافل زهم عمرها
همان منع خویش را یاقم
پس از محنت راه دور دراز
مستدار بیهوده دم میزنم
چنین بوده آیین کون و فساد
مقرر چنین گشت براهل حال
دو کس را زهم کر فلک باستم
مغی جدا چند مانی ز چنگ
به تنگم من ازدوری وجد و حال
فضولی ناکام را در فراق
خوشا آن خرابائی باده نوش
نه از محنت هجر یابد اثر

کیفیت جام چهارم

بیا ساقی آن لاله باغ ذوق
بده پیشتر ز آنکه از روزگار
بیا ساقی آن صیقل زنک غم
بمن ده که بسیار غم می کشم
بیا ساقی آن مرهم ریش دل
بمن ده که تشویش دارم بسی

که دارم از و در جگر داغ شوق
شود بقعه تربتم لاله زار
کز وی شود هر غم پیش کم
غم دهر را بیش و کم می کشم
کز وی شود دفع تشویش دل
ز تشویش من نیست آگه کسی

چو کیفیت می مرا دست داد
که در چارمین نشسته شیدا شوم
بچارم قدح نشسته ام کن زیاد
باظهار اسرار کویا شوم

مناظره باعود

شب خواستم بزمی آراستم
صدایی بگو شمع رسانید عود
بدو گفتم ای خازن گنج راز
بگو این نوا از که آموختی
چه رمزست مضمون گفتار تو
که سر زنده باهواهای تر
تو یکمشت چو بی نوای تو نار
بر آنم که کر در تویی بود درد
هانا تو از حال خود غافل
نداری بازار خود آرزو
چنین گفت عود مروت اثر
مرا روز اول که می ساختند
که آن شوق از من مراد روبرود
نمی دانم این پیکر من که ساخت
زمن نیست این ناله زار من
مدان از من این نغمهای حزین
نه تنها مراداده این حال دست
چو من غفلتی دارد از حال خویش
ولی هست سازنده در ازل
من و تو درین کار که آلتیم
مغی بده عود را کوی شمال
بزن تا بگوید بسانک بلند
ظهور حقیقت نما از مجاز
خوشا آنکه سرمست افتاده است

سرودی نه بهر طرب خواستم
که چون عودم از سر برون رفت دود
که هم اهل سوزی و هم اهل راز
که برک نشاط مرا سوختی
چه سرست در پرده ککارتو
ترانست جان داری از جان خبر
ز نارست کافی ترا یک شرار
نمی ماند تا این زمان از تو گرد
از آنرو بدینگونه فارغ دلی
نمی گوئی از کس بگوید بگو
که من ز آنچه کفتی ندارم خبر
درون دلم ذوق انداختند
در بخود بها بویم کشود
چرا سعی کردو برای چه ساخت
ز استاد دان جنبش کار من
نه بر من بر استاد کن آفرین
در این محفل بی خودی هر که هست
نمی دانم انجام احوال خویش
کز نقش پیداست در هر عمل
نه صنعتگری آلت خلقتیم
که ظاهر کند بر تو تحقیق حال
که ذاتست چون صفاتست چند
مگو کز فضولست افشای راز
ارادت به پیر مغان داده است

کود

بوند کز در
علی الاطراف
دو که عیانند

نمی داند از مستی می مدام
که ساقی کدامست و ساغر کدام
کیفیت جام پنجم
بیا ساقی آن جام کوثر سرشت
بن ده که من چاکر حیدرم
بیا ساقی آن لعلهای یمن
که دیوانه ام ساخت سودای عقل
بیا ساقی آن جام عاشق نواز
بن ده مراست و مدهوش کن
که چون باده اندر خم لاله گون
که در نشئه پنجم آرم شکست
مناظره با سه تار

شبی رقتی داشتم در نماز
گهی در قیام و گهی در قعود
در انشای طاعت من بی قرار
زدل رفت اندیشه طاعت
بدو گفتم ای منشاء هر صدا
چرا رسم راحت همه گمراهیست
کلید در گنج هر آفتی
بدست تورشته که هشته است دام
بصدجا میان بسته متصل
اگر سینه را وطن ساختی
و رانگشتی از توبه جنبش رسید
بیا چون من از آتش اندیشه کن
چنین گفت طنبور صاحب خبر
میندار بر خود هنر عیب من
منم کرده قطع بیابان دور
درین ره شده همنشینم بسی

زکریا شایان
گلور در
عقل عیب نده
می باده کرد
نجم لاله گون
نشد

تو بر سینه ام می نهی دست رد
چه آگاهی از کارگاه جهان
بدر یای احسان پرورد کار
در آنجا که دیوان عفو و عطاست
مگر قافلی در بساط بسیط
مغنی به طنبور رغبت نمای
کز آن درر و احل زفرط نشاط
فضولی کند ترک بیم عذاب
خوشا آنکه سرمست خیز دزگور
شر رهای دوزخ بوقت عذاب

کیفیت جام ششم

بیا ساقی آن گوهر بی بدل
بن ده که فیضی رساند مرا
بیا ساقی آن ساغر پر شراب
بن ده که من هم بدل لعل تر
بیا ساقی آن مایه عز و جاه
بن ده تا بدانم من بی نوا
چو ذوق رساندی ز می بردم
که ذوق از ششم نشئه گیرد کمال

مناظره با قانون

شبی داشتم محفلی چون ارم
بری چهره داشت قانون بدست
چه قانون یکی طرفه صندوق راز
چو لوحی که نقاش گیرد به پیش
چو کشتی که آورا بودسیم بار
ازو چون شنیدم نوای حزین
شنیدم که چون من توهم عاشقی

نه اندوه ره داشت آنجانه غم
چو من نغمه اش خلق اگر ده مست
درش خازن معرفت کرده باز
کند نقشها و رزش کار خویش
زدر یاش موج افکند بر کنار
بدو گفتم ای لعبت نازنین
درین شیوه بر عاشقان فائق

ولی حیرتی دارم از کار تو
همه عاشقا تراست شام و سحر
همه بید لائراست از دست غم
همه خسته وار از شفا بی نصیب
گذشته است در هجرشان ماه و سال
ترا رتبه از عاشقان بر ترست
پسندیده طبع جانانه
سرت راست بالمش ز زانوی دوست
در آغوش یارست مأوای تو
شب و روز از غایت قرب هست
چه کردی ترا این مقام از کجاست
دلیل ره وصل جانانه باش
چنین گفت قانون که ای سست رای
نشد راضی از من بد آنها حیب
گذشتم ز خود در سر کار خود
گزیدم طریق رضای همه
سرا پای چشمم همه گشت گوش
اگر چه مرا بود چندین دهن
رک جسم زارم کسی گر برید
زدم دست بر دامن اهل دل
بدین شیوه مقبول جانان شدم
مشو خود نما شود دوست رام
مغی ز قانون تو پندی بگیر
بکجا عاشقی و کجا جمع سیم
تو یا سیم زاری بیاموز کار
خوشا آنکه رفت از طبیعت بدر
بپای خم می چو دردی نشست

که از عشق دورست اطوار تو
برخ اشک چون سیم روی چو زر
بهر پهلوی صد خدنگ ستم
رک جان سپرده بدست طیب
بجز نام نشنیده اند از وصال
مگر شیوه و طور تو دیگرست
که با او هم آغوش و هم خانه
ترا متصل روی بر روی اوست
وزو گشته حاصل تمنای تو
ببوسیدن دست دلدار دست
بگور از خود در این خسته راست
بما کاری آموزو مردانه باش
همه آنچه گفتی رساندم بجای
نخورد از چنین ریودانگی فریب
بدادم بر سوای آزار خود
نهادم سر خود بیای همه
که پندی کنم گوش از اهل هوش
نگفتم بخود پیش کسی سخن
نه آهم بر آمد نه خونی چکید
رضا جوی دلها شدم متصل
سزا وار تشریف احسان شدم
که رسواست محبوب رسوا مدام
که سیمت چرا کرده زینسان اسیر
بکن ترك سیم و مکن هیچ سیم
فضولی صفت باش بی سیم زار
نشد هر طرف چون قدح جلوه گر
بدردی همی شد چومی پای بست

ایزدی
نور
مکمل

کیفیت جام هفتم

بیا ساقی آن شهد شیرین مذاق
بده پیش ازین تلخ کام مدار
بیا ساقی آن نشئه بر کمال
بمن ده که دفع ملالی کنم
بیا ساقی آن لعل یاقوت رنگ
بمن ده که بخشد صفای تمام
به بین مستیم مست تر کن مرا
که در نشئه اولین بی حجاب

که مارا بدو هست صد اشتیاق
بدین تلخکامی چو جام مدار
که کامل از وی شود اهل حال
وزین جهد کسب کالی کنم
که سنگست بر شیشه نام و ننگ
دلراز اندیشه ننگ و نام
بهفتم قدح بی خبر کن مرا
کنم شمه شرح حال خیراب

مناظره بامطرب

شی داشتم مطربی همنشین
باو گفتم ای همدم دلپذیر
بدو دست بی ساز لکن روان
که باقوت نطق و تحریک دست
باو گفتم این فیض را رتبه چیست
چنین گفت کین فیض روحانیت
مشو مائل غیر کاسرار دوست
به بی راز مگشای کان سست رای
به دف مصلحت نیست اظهار درد
مکن چنکرا محرم هیچ راز
زعودار ترا هست رازی بهوش
نهان کن زطنبور راز درون
بقانون مکن راز خود را عیان
ملاقات این فرقه زان شد حرام
هما نانه واقف از ما مضمی
نشد مستعد امانت جماد
که مخفی زنا محرمان داریش

وزو بود بزم چو خلد برین
بساطی بر انگیز و سازی بکیز
ادا کردی سازی بدست و زبان
به تخته همه ساز را دست بست
که در ذاتش آرایش غیر نیست
بدو نسبت غیر نادانیت
همیشه خود از خود شنیدن نکوست
گشاده دهانت و هرزه درای
که خواهد به یک ضرب تقرر کرد
که می گوید او را بهر گوش باز
که خالیست ز اسرار و از عقل و هوش
که از پرده رازت نیفتد برون
که دارد باظهار آن صد زبان
که غماز راهند در هر مقام
که چون کرد رد امانت قضا
قضا آن امانت بدست تو داد
بدست سپارنده بسپاریش

قدارنده
عظمی الایمان
فایده ان غمناک
ظلامت و نور
آینه ایما اینست

تو بر هر جادای مکن آشکار
مشو غافل از نطق حکمت بیان
چنین گشته روشن باریاب هوش
نمی ماند از هیچکس غیر نام
ولی آن سخن گوی کانجام کار
چنان کن که گفتار تو سر بسر
مگو باطن دین بر هیچکس
مغی چو با ضرب دست اصول
مخوان وصف حال کسان دگر
که هستم قضولی صفت مانده لال
خوشا آنکه هر جانشیند چومن
از آن وصف آن باده کار منست

❖ تمت ❖

❖ مرثیه در حق خامس آل عبا حضرت سید الشهداء ❖

ماه محرم اولدی شفقدن چیقوب هلال
اولاد مصطفایه مدد قیلماش فرات
چوقدر حکایت الم شاه کربلا
عبرتله باق غم شهدا شرحن ایتمکه
تجدید ماتم شهدا قیلدی روزکار

❖ میدان چرخ جلوده که دود آه قیل ❖

❖ گردون دونی کونه ماتم سیاه قیل ❖

ماه محرم اولدی مسرت حرامدر
تجدید ماتم شهدا نفعمیز دکل
غوغای کربلا خبرین سهل صانم کیم
غفلت سرای دهرده تنیه عامدر
نقض وفای دهره دلیل تمامدر

هر ذره اشک کیم دو کیلور ذکر آل ایله
هر مد آه کیم چکیلور اهل بیت ایچون
(شاد اولسون بو واقعه ده شاد اولان کوکل)

(بردم بلا وغصه دن آزاد اولان کوکل)

تدبیر قتل آل عبا قیلدک ای فلک
برق سحاب حادثه دن تیغیر چکوب
عصمت حرمراسنه حرمت روا یکن
صحرای کربلا ده اولان تشنه لبره
تحفیف قدر شرعدن اندیشه قیلدک
فکر غلط خیال خطا قیلدک ای فلک
بربر حواله شهدا قیلدک ای فلک
پامال خصم بی سرو پا قیلدک ای فلک
ریک روانی سیل بلا قیلدک ای فلک
اولاد مصطفی به جفا قیلدک ای فلک

❖ بر رحم قیلدک جگری قان اولنلره ❖

❖ غم بسته روزکاری پریشان اولنلره ❖

باصدقه کربلا به قدم شاه کربلا
دشمن اوقینه غیر سپر گور میوب روا
دود دل پر آتش اهل نظاره دن
اولدجه عمری راحت دل کور میوب دمی
اعدا مقابلنده چکنده صف سپاه

❖ پادشاه کربلا نه روا بونجه غم سکا ❖

❖ درد دمامد والم دمبدم سکا ❖

ای درد پرور الم کربلا حسین
غم پاره پاره بغریکی یاندیردی داغله
تبع جفا ایله بدنک اولدی چاک چاک
یاقدی وجودینی غم ظلمت سرای دهر
دور فلک ایچردی سکا کاسه کاسه قان

❖ یادایت فضولی آل عبا حالین ایله آه ❖

❖ کیم برق آه ایله یاقیلور خرمن کنه ❖

تمام شد

تعلیم ادبیات
مرحوم رجبانی
زاده اکرم بک
بو قطعه بیضیات
طبیعیه مثال
اولم رقمه ایراد
ایتمشدر

بای و دهر

سجده سرتی
سویله دی
اشافی قرآن
نقصیل ایچون
کربلا
کتاب الله یامدر
حالیته قرآن
کتاب الله
صدا مده

مشهور مرثیه

کربلا

استاء عزلیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حرف الف

قد انار العشق للعشاق منهاج الهدا
سالك راه حقیقت عشقه ایلر اقتدا
عشقدر اول نشئه کامل کیم آندندرمدم
میده تشویر حرارت نیده تاثیر صدا
وادی وحدت حقیقته مقام عشقدر
کیم مشخص اولمز اول وادیده سلطاندن گدا
ایلمز خلوت سرای سر وحدت محرمی
عاشق معشوقدن معشوق عاشقندن جدا
ایکاهل عشقه سویلرسن ملامت ترکن ایت
سویله کیم ممکنیدر تغیر تقدیر خدا
عشق کلکی چکدی خط حرف وجود عاشقه
کیم اوله ثابت حق اثباتنده نفی ماعدا

ای فضولی انتهاز ذوق بولدک عشقندن

بویله در هر ایش که حق آدیه قیلسن ابتدا

یا من احاط علمک الاشیاء کلها
نه ابتدا نسکا متصور نه انتها
کیم ویرسه جان بولکده بولور خاک مقدمک
گویا که خا کراکه در تقد جان بها
سنسن قیلن مظاهر امید ویم ایدوب
موسایی علم گنجی عصاسینی اژدها
سندن بولوبدر احمد مرسل مقام قرب
تحسین یا سینه تشریف طاوها
یعقوبده نشانه شوقک غم والم
یوسفده نشئه نظرك بهجت وبها
بولزدی قهرک آچسه خوان سیاستن
هل من مزید لقمه سینه دوزخ اشتها

بد کوزل و حکیمه
برغز لور خطوه
عشق عاشق و معشوق
و هرقا عیده ی
سوزاری تهووف
نظریه و صاکن
مضاد و ماضی غما
ارایه و کئی ایچونه
بدن مضر

﴿ یارب بلای قیده فضولی اسیردر ﴾

﴿ اول بیدلی بودام کدورتدن ایت رها ﴾

یارب همیشه لطفی ایت رهنا بکا
قطع ایله آشنالغ آتدنگه غیردر
بر یرده ثابت ایت قدم اعتبارمی
یوق بنده بر عمل سکا شایسته آه اگر
خوف خطرده مضطربم وارامیدکیم
بن بیلیمز بکا گرکن سن حکیمسن
اولدر بکا مرادکه اولدر سکا مراد

﴿ حبس هواده قویمه فضولی صفت اسیر ﴾

﴿ یارب هدایت ایله طریق قنا بکا ﴾

زه ذاتک نهانی اول نهاندن ماسوا پیدا
بلندو پست عالم شاهد فیض وجودکدر
کمال حکمتک اظهار قدرت قیلمغه ایتش
دمادم عکس آلور مرآت عالم قهر و لطفکدن
گهی طیراغه ایلر حکمتک بیک مه لقا پنهان
جهان اهلینه تا اسرار علمک قلمیه مخفی

﴿ نشان شفقتکدر کیم اولور اظهار حمد کچون ﴾

﴿ فضولی تیره طبعندن کلام جانفزا پیدا ﴾

اشرفت من فلك البهجة شمس و بها
چقیدی برکون که ضیا سنده تمامی رسل
اولدی بازاری جهان رونقی بر در یتیم
رتبه حکمت معراج کالینه کوره
منهی معرفتی حال دلیله دائم
نیجه تقریر ایدهیم وصفی بر شاهک کیم

﴿ ای فضولی ره شرعی طوت اول راهبرک ﴾

﴿ بو طریق ایله ضالالتدن اوزک ایله رها ﴾

یوغزل مایه
ای در بارشده
آشنای بر خیز
صبر و اخلاص
ایله یازشده
فضولی تک غیر
قلبه رحماندر

چو بهیم کوزل

آینه کتی تا عالم
صفت اولون
آشاند

بغیر معنده
شکونی نه
طوغزل سوزلر
مکملی رحمت
در در پیش
آینه و معرفت
ایله سوزلر

یوغزل مایه
ای در بارشده
آشنای بر خیز
صبر و اخلاص
ایله یازشده
فضولی تک غیر
قلبه رحماندر

ای اولان معراج برهان علوشان سکا
حین دعوی نبوت مدعی الزامنه
کلك حکمک چکدی حرف سائر ادیان خط
باقی معجزلر نه حاجت دین حق اثباتنه
وصف جبریل امین ایتش قبول خدمتک
سنسن اول خاتم که رفع ایتش جمیع حاکمی
اولقدر ذوق شفاعت جوهر ذاتکده وار
ماه نودر یوخسه سن استکده سیر آسمان

﴿ یانی لطفک فضولیدن کم ایتمه اول زمان ﴾

﴿ کیم اولور تسلیم مفتاح در غفران سکا ﴾

کارگر دوشمز خدنگ طمغه دشمن بکا
ایتم سنک ملامتدن کیم آلوب چوره می
آندم رسوا که سیلاب سرشگم چاک ایدر
دمدم شمع جالکدن منور اولشم
هیچ مسکینه قرام یوقدر راول ذوقدن
باشده بر سرو سمنبر وصلک سوداسی وار

﴿ ای فضولی اودلره یانسون بساط سلطنت ﴾

﴿ یکدر آندن حق ییلور برکوشه کلخن بکا ﴾

ای ملک سیا که سندن اوزگه حیراندر سکا
ویرمین جان سکا بولمز حیات جاودان
عالی پروانه شمع جالک قیلدی عشق
عاشقه شوقکده جان ویرمک سکا مشکل دکل
چیمه یارم کیجهر اغیار طبعندن صقین
پادشاهم ظلم ایدوب عاشق سکا ظالم دیمش

﴿ ای فضولی خوب اولنلردن تغافلدر یمان ﴾

﴿ کر جفاهم کلسه آنلردن بر احساندر سکا ﴾

جام ایچره می که دائره صالمش حباب آکا
آینه در که عکس صالور آفتاب آکا

آنگاه

یوغزل مایه
ای در بارشده
آشنای بر خیز
صبر و اخلاص
ایله یازشده
فضولی تک غیر
قلبه رحماندر

زاهد سؤال ایدر سه که میدان ندر مراد
قان یاش دو کوپ یاننده دوتر آتشین کباب
ایلر کوکلده اشک خطک شوقی فزون
چشمک مریضی اولدی کوکل لعلک تور
تکلیف جنت ایله کویکده کوکله

زده صفادر آنده کدورت جواب آکا
معشوقه بکزر آتش وعاشق کباب آکا
اوددن چیقار نحر صاحلدنجه آب آکا
رنج خاره دوشدی دواذر شراب آکا
چون جنت اهلیدر نه وررسن عذاب آکا

(مسدود در فضولی به میخانه لر بولی) ❀

(۱) یارب ہدایت الہ طریق صواب آکا

دو ستم عالم سنکچون کر اولور دشمن بکا
عشقہ صالدم بن بنی پند آلیوب بردوستدن
جان و تن اولدقچه بندن درد و غم آکسک دکل
وصل قدرین بیلمدین فرقت بلاسن چکمیدین
دودواخکردر بکا سرویلہ ای کل باغبان
غزہ تیغن چکدی اول مه غافل اولہ ای کوکل

ای فضولی چیقسه جان چیقم طریق عشقدن ❀

﴿ رهگذار اهل عشق اوزره قیلک مدفن بکا ﴾

کمال حسن و یرو بدر شراب ناب سکا
سنی ملک کوره لی یاز من اولدی عشق کنه
لبک سؤالنه ویرمن جواب عشاقک
جزا گونده صوران خطار ایلدیکک
بنی قرارم ایله قویمز اولدک ای گردون
صفای جوهر تیغندن اومه رحم ای دل

﴿ فضولی باشکه اول سرو سایه صالادی بو کون ﴾

(علو رفعتیله تمز آفتاب سکا)

دشته در جسمم که دور چرخ ویرمش تاب آ کا
سایه زلفک شبستانده در شمع رخ
درد در دیدر صفا بخش حریف بزم عشق
قامت خم بر اهل کرامتد ر قاشک
مردم چشمم دیزر هر دم دُسر اب آ کا
بچه ی تسون قدر ایله خورشید عالم تاب آ کا
ساقیا چوق ایتمه تکلیف شراب ناب آ کا
طاش اولور التگر باش اکسه محراب آ کا

چشمی اهل نظر قصدیہ تعیین ایلین
ترلمش رخسار ایلہ خوبان آچر لر کوکلی
ناز و غمز کدن مہیا ایلش اسباب آکا
گور نہ کلشندر کہ آتشدن ویر لر آب آکا
سن کی برسم قدرین بیلدیر سباب آکا
سلک اهل حالہ چکمش زاهدی اشک ریا

ای فضولی قالماش غوغای مجنوندن اثر

(غالباً افسانہ لیلی گتورمش خواب آکاه)

عشق اطوارین مسلم ایلدی گردون بکا
قیلدی بدن رفع تکلیف نمازی مستلک
باغبان گرمیل قیلم سروکا معذور طوت
دوستلر قان یاش دوکوب قیلدی بنی رسوای خلق
اولمز هر قنده کیم اولسم گرفتار اولمدن
بونجه کیم یلدی یوگوردی تمدی مجنون بکا
صالدی الحق نشئه جام می کلکون بکا
سرودن بکرك کلور اول قامت موزون بکا
وه که دشمن چیقدی آخر دیده پر خون بکا
بر بالادر گوز بر آقندر دل محزون بکا

ای فضولی ناوک آهمله آلام انتقام

دونه دونه گره سدا د استدی خرخ دون بکا

غَم ديارنده اجل پيكي گذار ايتمز بكا
يار جور ايتمز بكا اغيار تعليم ايتدين
داغيدر هر لحظه برك عيشمى آهم يلى
عشق درد يله خوشم ترك نصيحت قيل رفيق
چرخدن آشور مدين يادكله آه آتشرين
نقد جان نازاج غمدين صافلق دشوارد

❖ یاد لعلکاه فضولی گوزلیوب راه عدم ❖

﴿ وار و تدبیری اما آشکار اتمز بکا ﴾

حاکم جوهری اول لعل شکر باره فدا
درد چکبش سرم اول خال سیه قربانی
گوزلرمدن دوکان قطره اشگم گهری
چاک سینمه اولان قاتلو جگر پاره لری
پاره پاره دل مجروح پریشانم
جان و دل قیدنی حکمکدن اوزم قورتاردم

محکمہ دیہی کھیتی باڑی
صاحبان زمینوں
طولی سبیل
استعارہ

الم اناس اعلا
المر
يوسوزم مقصده
نه قدر طوع و زور
هجومه قارن الفقيه
برخود مشله لربها
زوشه اولدي.

صاعقه

هو و حجاب
فیال

(ای فضولی نوله گر صاقلر ایسم جان عزیز)

(وقت اوله کیم اوله بر شوخ ستمکاره فدا)

هر زمان منظور بر شوخ ستمگر در بکا
 اول خم ابرویه قیلم سجده هر ساعت نوله
 غم دکل جسممده گرسنگ ملامت زخی وار
 گوزده خون آلوده بیکانک خیالیه خوشم
 زخمردن ایتمم هر گز ادای شکوه کیم
 عقل ارشادیه بولق کام نمکندر ولی
 اختر بختم وبالن گورکه اول مهند کلن

(ای فضولی منزل مقصوده یتسم نه عجب)

(خدمت پیر مغان ارشادی رهبردر بکا)

غمدن اولدم دیمدم جال دل زار سکا
 ایچی ناب که بفرندن ایدر جمله کباب
 می کلکونده دکل ترکس مستک عکسی
 عارضک کل کل ایدوبدر می کلکون تابی
 باغه سیرایت بولب لعل ایله کیم غنچه دکل
 در ایدم قامتکه سرو ولی اوزگه ایش
 آگیلوب طرف بنا گوشکه درد دلی
 تا گرفتار گم آزاد اوله بیلیم غمدن
 لعل نابک هوسی بغرمی قان ایلدیکن

(ای فضولی فلکک وار سنکله نظری)

(کیم غم وختی ویردی نه کیم وار سکا)

غمزه سن سودک گوکل جانک کرکزمی سکا
 آتشین آهله ایلرسن بکا تکلیف باغ
 یله ویرمه داغدوب هردم آقاردن گوتور (تالار)
 ای کان ابرو رقیبه ویرمه غمزکدن نصیب
 یاندروب جانم جهانسوز ایتمه برق آهی
 کفر زلفندن بی منع ایلک لایقیدر

بالواسطه استاده
 باغچه کوزل وصال
 در آتشی آهله
 بی باغچه دعوت
 ایدوبدر سکا
 باغچه کوزل وصال
 در آتشی آهله
 بی باغچه دعوت
 ایدوبدر سکا

(طوتهلم کیم اشک سیلابینه یوقدر اعتبار)

(ای فضولی چشم گریانک کرکزمی سکا)

ای بیوفا که عادت اولوبدر جفا سکا
 که نازوکه کرشمه وگه عشوه در ایشک
 بیک جان اولیدی کاش من دل شکسته ده
 عشقکده مبتلا لغمی عیب ایدن صانور
 ای دل که هجره طویعیوب ایسترسن اول می
 ای کل غمکده اشک رخ زردم ایتدی آل

(دوشمز چو شاه قربی فضولی گداره)

(اول شهن التفتات نه نسبت بکا سکا)

شب که مفتاح مه نو اوله گنجینه گشا
 گزیلوب چشمه خورشید صوین کوزه چرخ
 لاله رنگ اوله شفقندن فلک مینا قام
 مه نو جامی دوره کتوره ساقی دهر
 بن هم اول روح فزاراحی دوکم ساغره کیم
 طوتر اولسم نه عجب می اتکن درد صفت

(جام دورنده فضولی اوقورمی وصفین)

(آتش خرمن غم آب حیات حکما)

فقر ملکی تحت و عالم ترکی افسردر بکا
 زلف ورخساری خیالیه ندر حالک دیمک
 حور و طوبی وصفن ای واعظ بوکون ازایله کیم
 آره دن ای شمع چیق برکوشه طوتکیم بوکیجه
 ویردی باد صبح بر خورشید طلعت مژده سن
 زاهدان سن قیل توجه کوشه محرابه کیم

(ای فضولی جمع اولور پیوسته ایل نظارمه)

(عرصه دشت جنون صحرای محشر در بکا)

شربت لعلک که دیرلر چشمه حیوان آکا
 اول ویرجان دمدم عشاقه و بن جلن آکا

یعنی (اوتو)

چو کوزل و طوطی

یعنی (صاحب بیدر)

او طایفه

غایت یار لایه

کوزل و سایه

بر خیال

بو زکریه شایانه

نظر بیک و رنگینه

فضاوت ایدر بیدر

نظر بیک و رنگینه

بالکری و کل ادعیا

چو کوزل و طوطی

او قلرندن کیم تیکن تک سانجیو بد هر طرف
کلبیدر خم قدم هر غنچه بر پیکان آکا
خال و خطدر بیلیم اول آینه رخساره
یا کوزیدن عکس صالمش مردم مژگان آکا
طومه ای قان دمیدم طغیان ایدوب تن چاکنی
قوی بو منظر دینم نظاره قیلسون جان آکا
بحره لؤلؤ دیشلرک وصفین مکر سویلر صبا
کیم قولق طوتمش صدف ایچره در غلطان آکا
کوکله صالمش خطک ذوقن فلک قانون وروب
طفل تک کیم او قودر لر زجر ایله قرآن آکا

ای فضولی اول صنم افغانه رحم ایلز

طاشه بکنز بغری تاثیر ایلز افغان آکا

کرچه ای دل یار ایچون یوزوردی یوزمخت سکا
ذره چه قطع محبت ایتدک رحمت سکا
صاقلمه نقد غم عشقی ای جان ظاهر ایت
کیم وره حبس بدنن چیمغه رخصت سکا
چاره بهودمی صوردم معالجدن دیدی
درد درد عشق ایسه ممکن دکل صحت سکا
طو تریم یارین قیامتده حییم! دامنک
مست سن غفلت شرابندن بو کون مهلت سکا
اهل عشق آتش هجرانه ایلرسن کباب
دونه دونه امتحان ایتدک بودر عادت سکا
انجیدر ناله سنی نوله اگر بر تیغ ایله
چشم جلادک ایده احسان بکا منت سکا
ایضا صفتی اچره سنده دون کوردم فضولی میل محراب نماز
ترک عشق ایتکمی استرسن ندر نیت سکا
دگر ستایند

حرف الباء

بنم تک هیچ کیم زار و پریشان اولسون یارب
اسیر درد عشق و داغ هجران اولسون یارب
دمادم جورلردر چکدیکیم بی رحم بتلردن
بو کافرلر اسیری بر مسلمان اولسون یارب
کوروب اندیشه قلمده اول ماهی بودردردم
که اول اندیشه دن اول مه پشیمان اولسون یارب
چقمرق ایتسه لر نندن چکوب پیکان اول سرونک
چقان اولسون دل مجروح پیکان اولسون یارب
جفا و جور ایله معتام آنلرسن نولور حالم
جفاسینه جدو جورینه پایان اولسون یارب
دین کیم عدلی یوق یا ظلمی جوق هر حال ایله اولسه
کوکل تخینه آندن اوز که سلطان اولسون یارب

فضولی بولدی کنج عافیت میخانه کنجنده

میارک ملکدر اول ملک ویران اولسون یارب hook 7

ای ناوک شوقک سپری سینه احباب
زلفک خی ارباب وفا صیدنه قلاب
محرابده شکل خم ابروی لطیفک
واجب بوجهتدن قویه سجده محراب
سوزم دیر ایدم شمع سکا ایله روشن
نظاره رخسار که یوق شمعده هم تاب

طوبی و سبیل و غیره
استعاره نره
غزلده ای شاعر
و ابر

ایضا صفتی اچره

خوب و کباب خیالی
حیثیت و اولد استعاره

Caracteristique
روغن لدر استعاره
عشق و یاری
ملاطه عشق و

خورشید جانندن اومه صالیدی تقاب
صبح اولدی طو رای شمع ندر بونجه شکر خواب
دون صبح یتوردم فلکه موج سرنگم
غرق ایتدی فلک اوزره اولان انجی گرداب
ساقی مکر اول لعل سوزن دیر می نابه
کیم دوشدی ایغینه الن اویدی می ناب
جمعیت اسبابه کوکل ویرمه فضولی
کیم تفرقه در خاطره جمعیت اسباب

صبح چکمش چرخه تیغ طاشه چالمش آفتاب
ظاهر ایتش اول مه دلا که عین انتساب
دمدم تحریک تیغدن بولور یاشلر صفا
اوبله کیم صومج اوروب ظاهر قیلور دم حجاب
هر سر مو عده بر باش اولسه موی سر کبی
کسه یارم تیغ خوزیزندن ایتیم اجتناب
کشف اسرار ملاححت جوهر تیغده در
کیم آلور باشلرده کی سودا جانندن تقاب
غصه بندن باشمک قیل کبی انجلمش تم
کیم تمه تیغی اور تاسنده باشمدر حجاب
تیغ چابک سیرینه آهوی چین دیر سم نوله
سیر قیلدجه دوکر بحر ای چینه مشکتاب

موی زولیدمله تیغندن امیدم کسمزم

ای فضولی خالی اولز برق لامعدن سحاب

صبح صالوب ماه رخکدن تقاب
چیق که تماشایه چیه آفتاب
رشته جانم یترایت بر کمره
صالمه سر زلف سمنسایه تاب
مست چقبوب صالمه نظر هر یکا
کورمه روا کیم عالم اوله خراب
کسمه نظر جانب عشاقدن
ناله دلسوزدن ایت اجتناب
کیجه لر انجم صایرم صبحه دک
ای شب هجرک بکا یوم الحساب
دوزخه کیرمن ستمکدن ینان
قابل جنت دکل اهل عذاب
صالدی ایاقدن غم عالم بی
ویر بکا غم دفعنه ساقی شراب
رحم قیل اقتاده لرک حالته
هیچ کرکزمی سکا بر ثواب

یار سوال ایتسه که حالک ندر

خسته فضولی نه ویر بر سن جواب

غالبا بر اهل دل طبر اغیدر درد شراب
کیم قیلوب حرمت بنالر طوتمش اوستنده حجاب
برق و باران صامه کیم کوردجه آهواشکمی
بیلیمز ندر بنم آغلر بکا یاز سحاب
ای صورن حالم بو استغنا سؤالندن نه سود
حالم ایلرسن سوال اما اشتمز سن جواب
دشت غمده خاک قبرم اوزره سرو و کردیار
چکسه باش اول سرو دن صو کسمه ای سبل سراب

نمایه های

صوبی و سبیل و غیره
ایضا صفتی اچره

سحاب = موی و لوله
برداشت = تیغ
طوبی و سبیل و غیره

فکر کیم ان کوزلی
غزل و نور و سبیل
نقیص و طبیعت
الطوب و سلم ایله
یاز لشد و او
غریب استعاره لر
تسبیح لدر و او
دیوانه و هر و لدر
غایتی و هر و لدر
و ارس و هر و لدر
ساده لکی اثر
اخلاص و هر و لدر

نور و طاهره منک

برقانی تابیده است از پای و نور ز داله ده خورشید
 غلغله جاسده آل اوزر کونترم ریا نوشی

عمر سکیل
 حکمت

تیموب وصلینه سن لیلی وشك بر عمر در
 اول بت ابروسن قویوب محرابه دوندرم یوزم
 بن کی مجنون اولوب صحرا یه دوشمش آفتاب
 قوی بی زاهد بکا چوق ویرمه تنکر یچون عذاب

تقد عمری بر صنم عشقده صرف ایتدک تمام
 ای فضولی آه اگر سندن صور لسه بوحساب

قیلسه وصلک شامی صبحه برابر یوق محجب
 کونکه سایه کدوشد یکی بردن طور بر روحی وار
 اولدین میخانه عشقده مست جام ذوق
 جنت وصلکدر اول مقصد که ایمان اولمشه
 غالب مقصد وصالکدر که دون گون طور میوب
 بسته زنجیر زلفکدر نسیم تر مزاج
 رسمدر فصل بهار اولق برابر روز و شب
 کلسه عالی قدر لر فقرا هلی طور مقدر ادب
 قلسه حق روزی جهنم آتشی اولدر سبب
 چرخ سرگردان گزر بیلمز ندر رنج و تعب
 تشنه جام وصالکدر محیط خشک لب

قیلمه فیض نعمت وصلک فضولیدن دریغ
 یوقدر اوزگه مقصدی سندن سنی ایلمر طلب

سن یوز کدن عالی روشن قیلوب صالدک تقاب
 سن نه نور پاکسن ای مظهر صنع آله
 عکس رویک صویه صالمش سایه زلفک طیراغه
 لعلگون میدر الکده ساغر سیمین بیله
 کلک قدرت لوح سینه مده سنی ایلمر رقم
 یلده بولمش بوی زلفک صوده عکس عارضک
 یازیه صالسون یوزندن بیله نورن آفتاب
 کیم آلور شمع رخکدن نور مهر و ماه تاب
 غیر ایتمش طیراغت اسمن صویک آدین کلاب
 یانگین لعلدر رشک لبکدن اولدی آب
 ایلیوب محبوب لر جموعه سندن انتخاب
 کیم بی باغری نه با صوب صویه گوزدیکمش حباب

ای فضولی هر عمل قلسک خطادر غیر عشق
 بوددر بن بیلایکم والله اعلم بالصواب

کوهکن شیرینه اوز نقشن چکوب ویرمش بر رقیب
 قاشلر کایای بر اوق لطف ایلمش هر عاشقه
 توتیای خا کپاک فیضیه یول بولشم
 مضطربدر چاره دردمده وه کیم بیلمیوب
 برق آهندن او هر گوشه بولمش رخنه لر
 ای بکا صبر ایتدین حال دلمدن بیخبر
 گورنه جاهلدر یونار طاشدن اوزینه بر رقیب
 بن هم اندن ایلمر براوق تمنا یا نصیب
 نور چشم عیب قیلمه کور اولور دیر لر غریب
 بردواسر درده اوغرا تمش اوزین مسکین طیب
 کل کور ای کل کیم گرفتار قفسدر عندلیب
 عشق اولان یرده ندر آرام یانیلر شکیب

تخص هنر و طبع
 وصالی بر اولور
 یوقدق زلفک
 ویرلری

نقد صاعجه

کوزل مبالغه
 عیون لطیف

نورده

توتیا و غلغله
 فداستجی نجبه
 و کرمی

ای فضولی ایچمه سندن تفاعل قلسه یار
 رسمدر کیم کویسته احبابه استغنا حبیب

اولکه هر ساعت گولردی چشم گریانم کوروب
 ایلین تعیین اجزای مداوا دردمه ترک ایدوب جمع ایتدی حال پریشانم کوروب
 لاله رخلر گوکسمک چاکینه قیلمز لر نظر هیچ بر رحم ایلزلر داغ هجرانم کوروب
 طوت کوزین ای درد دل چرخک که دورین ترک ایدوب
 قالمسون حیرته چشم کوهرا افشانم کوروب

پرتو خورشیدی صائمک برده کیم دور فلک
 صوده عکس سرو صممک کیم قوپاروب باغبان
 ای فضولی بلکه اول کل عارضی گورهش دکل
 اولکه عیب ایلمر بنم چاک گریبانم کوروب

روز کارم بولدی دوران فلکدن انقلاب
 شعله آمله یاندردم دل سر گشته بی
 لعلک ایله باده بحث ایتمش زهی کمر اهلوق
 ویرمز اولدی یول وصاله پیچ زلفک آه کیم
 اولدی اول ماهه روشن یانديغم هجران گونی
 گوز که پیکانک خیالیه صاچر هریان سر شک
 اولدی ابر دود آهم پرده رخسار ماه
 کسمدی بنسندن سر کوینده آزارین رقیب
 ای فضولی نیجه جنت ایچره یوق دیر لر عذاب

درد عشقم دفعنه زحمت چکر دائم طیب
 بر زباند شرح غم تقریرینه هر برک کل
 بیلشه ذوق وصالن فرقه افزون اولدین
 طعن غفلتدر بری طلعتلره اظهار حال
 آه بیلم نیلم قورتلق اولمز قیددن
 شمع قریبله قفاخر قیلمه ای پروانه کیم
 شکر کیم اولمش آکا زحمت بکار راحت نصیب
 ایلز بیهوده کل گوردکده افغان عندلیب
 دمبدم منم روا گورمز دی رشکندن رقیب
 صنم کیم احباب حالتدن اولور غافل حبیب
 بن حریف ساده دل خوبان جمالی دلفریب
 خرمن عمرک یار برق فسادن عنقریب

ظریف مبالغه
 کذا

حاله گریبانم
 شکل شکسته

حنای افکار (ایلاغ)
 قفا

مراجعات نظیر

طلایه سبیل
 استعاره

حکمت

گورنه = یانار

(نوله آغارسه فضولی روضه کویک آکوب)

﴿ لا جرم گریان اولور قلغج وطن یادن غریب ﴾

بای بند اولدم سر زلف پریشانک گوروب
اوده یاقدم شمع وش جانم باقوب رخسارک
کردیر ره ریان گوزم اشک اوزره بقرم پاره سن
بر زمان کیمز که دل تیغدن اولمز چاک چاک
کوکلی تنهالق ایلردی پریشان سینه ده
بند زندان غم ومختدن اولمشم خلاص

نطقدن دوشدم لب لعل در افشانک گوروب
چرخه چکدم دود دل سرو خرامانک گوروب
خلعت کلکون ایلدر خشن اوزره چولانک گوروب
آچلور هر دم طوئش کوکلم احسانک گوروب
اولسیدی جمع هر یاننده پیکانک گوروب
آه کیم دوشدم ینه چاه زخندانک گوروب

ای فضولی بونجه کیم طوتدک نهان حال دلاک

﴿ عاقبت فهم ایتدی ایل چاک گریبانک کوروب ﴾

غیرہ ایلمر بی سبب بیگ التفات اول نوش لب
جور اولور عادت غضب وقتی نه عادت در بو کیم
نوله غمزہ فکری دوشدیسہ دل سوزانمہ
دمبدم کردر اشکم دوشسہ کوزدن وجہی وار
جوری کو کلدر چکن کوزدر کورن رخسار ک
یار سداد ایلمر عشاق فریاد اتمدن

التفات ایتمز بکا مطلق ندر بیلیم سبب
جورن آز ایلمر بکا اول ماه رخ ایلمر غضب
ظالمک گر اولسہ آتش منزلی اولمز عجب
یاش اوشقلدر در یتیم آنلرده یوق رسم ادب
الله الله کام آلاں کیمدر چکن کیمدر تعب
هر نیجه روزی مقدر اولسہ واجبد رطلب

﴿ مطرب آغلاتمه سرودکله فضولی خسته بی ﴾

﴿ سیل اشکندن صاقن قویمایه بنیاد طرب ﴾

حرف التاء

وسلك بكاحيات ويرر فرقتك ممت
هجرانك تحمل ايدن وصلكي بولور
مهر كدر آفتاب مقاصد وسيله سی
دو كمش رياض طبعمه باران شوقی
حق آفریشه سبب ابتدی وجودی
ازد سرر حسنه سنی قبلدی پادشاه

﴿ قیلدك اداى نعت فضولى تمام قیل ﴾

﴿كَلِمَاتٌ بِالسَّلَامِ وَتَمَّتْ بِالصَّلَاةِ﴾

بوری یتربکا ای سیم اشک بیداد ایت
ایتورمه ایتلری آوازنگ کوکل ذوقن
خراب اولان کوکل ای بت سنک مقامکدر
خلاف عاده چوق اولمه ای پری مائل
ایشتمدکی کوکل عشق مشکل اولدیفنی
صبا اسیرلرن قصدن ایلش اول کل

گر آچه ایله آلمش قول ایسم آزاد ایت
یتر قرا کیجهر هرزه هرزه فریاد ایت
تغافل ایله بر قاچ طاش ایله آباد ایت
سکا بو مشکل ایشی کیم دیدیکه بنیاد ایت
یتر فسون ایله تسخیر ادبی زاد ایت
بزی هم آنده اگر دوشسه فرصت یاد ایت

(فضولی ایسترایسک ازدیاد رتبه فضل)

﴿ دیار رومی کو زت ترك خاك بغداد ایت ﴾

عکس رخسارک ایله اولدی مزین مرآت
بکریزیردم قد موزونکه فی الجمله اکر
خطبومضمون ایله در طرف زنجنانکده
کا کلک قیلدی مقرر بکا سر گشته لی
غمزه پیکان ایدر عاشقه چشمک صدقه
آفرین جوهر مقبولکه کم عالمده

ای فضولی ورع زهد ایله معتاد اولدک

(يَلْمِذْكَ حَالِکِ يَهُودَهُ کِچْرَدِکْ اَوَقَاتِ) ❀

ای اسیر دام غم بر کوشه میخانه طوط
دیشد مسه لعلک ای قائم دو کن قهر ایله
جز کنور کن باشکه شمع رخکدن گوکلی
کر سکا افغامی بیهوده دیرسه مدعی
طوتمزم زنجیر زانی ترکن ای ناصح بی
ای اولو سلطان دین دنیاده ندن غیریوق
طوتمه زهادک مخالف پندنی پیمانه طوط
طوتکه قان ایتمد عدالت ایله قانی قانه طوط
منع قیلمه آتی هم اول شمع بر پروانه طوط
اول سوزده طوتمه قولاق بن چکدیکم افغانه طوط
خواه بر عاقل خیال ایت خواه بر دیوانه طوط
سن نی رجغدیل دنیایی بر ویرانه طوط

ای فضولی دهر زالك سن فریبندن صاقن

اوله خافل ارکبی دیرن اوزک مردانه طوت

بحر عشقه دوشدك ای دل لعل جانانی اونوت
ویردی رحلتدن خبر موی سفید و روی زرد
حک ندامتدن گو که دود دلك دوك قانلو یاش

بالغ اولدك کل رحمن ایچدیلك قانی اونوت
چهره کلگونله زلف پریشانی اونوت
سرونازك ترکن ایت کلبرك خندانی اونوت

رضا و حسنی

جناں سے لفظی

نه خفراز روز کلاه
باسه تازه و کج
و کله هالوک کوز
یا شنه دخی ایاوار
کوز یا شنی در شنه
بکزه شور . باسه
اوشاده تازه
چو شور و عیال
هالوک کوز یا شنه
دخی ایاوار یعنی
هناسی لفظی یا شور
یعنی (فرقیته دخی
ایاوار سله)
صوکه توز و نه
و دخی حقیقی
معنا سله مراد
ایریدیلور هالوک
(کوز و نه سله)
یعنی توپری غائب
ایمان معنا سی
ایا ایریدیلور .

الحاصل اوله بر سه گرفت اولسه روزان فکر کروا ستاره که جدا ایضا می ایچوره صحیفه طالع و در مالیدر .

افق ایلک اور
روزان
معناز معنائز
باغیر و علم

تحفہ دوستدار
محکم اللہ

اوله بر باد
عجمی هم سوگند
کلا یا عتقه
اولونه اهل
بوک توبله
دول استیوره
آفرینه سله جوهر
مقبولکه ز راکم
عاده سخی بو
صفتکار لره
ایلام بی هویتی
تعلیل ایدله
فات زهرا
وضع عالم افغانه

(۱) بوبیت دینی
 فنا برضقتنا لایق
 ای پسران اولور
 کو کلمه یانا غایت
 کشف یعنی نوریه
 طوقی بوبیت باطل
 فقه دوزخه (که)
 اوریکدر (۱) اولی
 لایق
 اند غایت

ای فضولی کسمه اول مهوش وصالندن امید

صبر قیل کیم دور دورانی دکل بیهوده گردد

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
 قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
 داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
 آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
 خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
 جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام

ای فضولی صورت فخر قبول دوستدر

هیچ درویشی سنک تک گوردم سلطان پسند

گوز خطکدن مردمن محو ایتدین بولمز مراد
 اوله بیلیمز چین زلفکدن جدا گوز مردمی
 کوکک اهدن ترحم صورتن گوستردی لیک
 اشک احم تفرقی قطع ایتدی ایلدن القم
 یکدی تندن او قارک تنهاقالوب دل دمبدم
 چاک سینمدن گوکل چیقده شادا اولسمه نوله
 شیوه شمشاد قدک گورسه ایلر باغبان
 قویمه ناقص اهل درد ایچره فضولنی طیب
 ایاله بر درمان که دردین ایده گون گوندن زیاد

حرف الذال

ای مذاق جانہ جورک شہدو شکر تک لذیذ
 آتش برق فراقک نار دوزخ تک الیم
 شرح احوالم سن مسته نصیحت کبی تلخ
 داغ عشقک دردی ذوق سلطنت تک دلپذیر
 نوله بولسم ذوق قویدر دیکه سینم اوزره داغ
 تازه تازه داغ دردکدن دل سوزانمه
 ای فضولی طالع کوردم قو نعمتلرین
 دمسیم زهر غمک قد مکرر تک لذیذ
 جرعه جام وصالک آب کوثر تک لذیذ
 تلخ گفتارک بن مخوره ساغر تک لذیذ
 خاک کوپک سیری فتح هفت کشور تک لذیذ
 اهل درده داغ اولور بی درده زبور تک لذیذ
 فی المثل حرص اهلنه جمعیت زرتک لذیذ
 هیچ نعمت گوردم دیدار دلبر تک لذیذ

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام

یعنی تازه تازه باره لریم دل سوزانم
منلا حریف مال اولمغیم بخت آتونه
بیریکدرم قدر طاعتی در

حرف الراء

جلوه عکس رخک آینه ده ای رشک حور
 برق احم کوک بوزن طوتمش سرشکم ریوزین
 عشق رسمی کر بوذر مشکل یتر درمانه درد
 داغ دلسوز فر اقلک اولدی گون گوندن فزون
 وعده وصالک چوق اما بخت یار اولمزه سود
 تار زلفکدر می رخسار کده جانلر مسکنی
 اول سرکوی ایتلری ایچره فضولی بوق یرم
 بکس بکا ماتم سرای قاندن و بزم سرور

یان عشق آتینه آتش دوزخدن ایمندر
 بر اقدم زورق دل اشک بحرینه صاقن ای ماه
 دهانک درجنی خال لبک کوزدن نهان ایتش
 غمک کیم دو کدی قائم دلدن ساکن اولدیغن بیلیم
 جگر داغینه مرهم اولدی بیکانک بحمدالله
 رخکدن نور اوغر لر شمع باشن کسسه لر جاژ
 فضولی خالی اولمز صورت دل دوست فکرندن
 بومغینده که بیت الله دیرلر قلب مؤمندر
 چشم آتش بازمه مژگان صف هنکامه در
 کوستر هر دم علامت قیامتدن قدک
 تا خطک اوزره خم ابرولرک سرگر میم
 یوزده نقش خون دل راز نهانم فاش ایدر
 قورقم اولدر کیم مسلمان اولمش اول ترسانچه
 ای صبار حمایت که اول بی درد قیلیمش ترک جور
 ای فضولی بولدم رنگ ریادن برصفا
 نوله گر میلم بورنگیله می کلفامه در
 صبح ایچون بکا دزدی شبانه یتر
 جفا او قک بکا یاغدر ماک انجق ای افلاک

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
 قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
 داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
 آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
 خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
 جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام
 ای فضولی صورت فخر قبول دوستدر
 هیچ درویشی سنک تک گوردم سلطان پسند
 گوز خطکدن مردمن محو ایتدین بولمز مراد
 اوله بیلیمز چین زلفکدن جدا گوز مردمی
 کوکک اهدن ترحم صورتن گوستردی لیک
 اشک احم تفرقی قطع ایتدی ایلدن القم
 یکدی تندن او قارک تنهاقالوب دل دمبدم
 چاک سینمدن گوکل چیقده شادا اولسمه نوله
 شیوه شمشاد قدک گورسه ایلر باغبان
 قویمه ناقص اهل درد ایچره فضولنی طیب
 ایاله بر درمان که دردین ایده گون گوندن زیاد
 حرف الذال
 ای مذاق جانہ جورک شہدو شکر تک لذیذ
 آتش برق فراقک نار دوزخ تک الیم
 شرح احوالم سن مسته نصیحت کبی تلخ
 داغ عشقک دردی ذوق سلطنت تک دلپذیر
 نوله بولسم ذوق قویدر دیکه سینم اوزره داغ
 تازه تازه داغ دردکدن دل سوزانمه
 ای فضولی طالع کوردم قو نعمتلرین
 دمسیم زهر غمک قد مکرر تک لذیذ
 جرعه جام وصالک آب کوثر تک لذیذ
 تلخ گفتارک بن مخوره ساغر تک لذیذ
 خاک کوپک سیری فتح هفت کشور تک لذیذ
 اهل درده داغ اولور بی درده زبور تک لذیذ
 فی المثل حرص اهلنه جمعیت زرتک لذیذ
 هیچ نعمت گوردم دیدار دلبر تک لذیذ

بدی قات کوکله (سبح سادات طباقا)
کاندرا اولور فضولی ده نشانه

ناله دندر نی کبی آوازه عشقم بلند
قیل مدد ای بخت یوخسه کام دل ممکن دکل
داغلر داوردلو گو کسمدن قراسی قومامش
آچلور گو کلم گهی کیم کر به تلخیم کوروب
خاک راهکدن بی قالدیره بیلیمز سایه تک
جام طوت دیرساق کلچره زاهد ترک جام
ای فضولی صورت فخر قبول دوستدر
هیچ درویشی سنک تک گوردم سلطان پسند
گوز خطکدن مردمن محو ایتدین بولمز مراد
اوله بیلیمز چین زلفکدن جدا گوز مردمی
کوکک اهدن ترحم صورتن گوستردی لیک
اشک احم تفرقی قطع ایتدی ایلدن القم
یکدی تندن او قارک تنهاقالوب دل دمبدم
چاک سینمدن گوکل چیقده شادا اولسمه نوله
شیوه شمشاد قدک گورسه ایلر باغبان
قویمه ناقص اهل درد ایچره فضولنی طیب
ایاله بر درمان که دردین ایده گون گوندن زیاد
حرف الذال
ای مذاق جانہ جورک شہدو شکر تک لذیذ
آتش برق فراقک نار دوزخ تک الیم
شرح احوالم سن مسته نصیحت کبی تلخ
داغ عشقک دردی ذوق سلطنت تک دلپذیر
نوله بولسم ذوق قویدر دیکه سینم اوزره داغ
تازه تازه داغ دردکدن دل سوزانمه
ای فضولی طالع کوردم قو نعمتلرین
دمسیم زهر غمک قد مکرر تک لذیذ
جرعه جام وصالک آب کوثر تک لذیذ
تلخ گفتارک بن مخوره ساغر تک لذیذ
خاک کوپک سیری فتح هفت کشور تک لذیذ
اهل درده داغ اولور بی درده زبور تک لذیذ
فی المثل حرص اهلنه جمعیت زرتک لذیذ
هیچ نعمت گوردم دیدار دلبر تک لذیذ

موتك شعلی !
تخت دوتو بخورده

بیانه یتیمکه درد غم فسانه لری
زبانم آتش دلدن چقان زبان یتیر
قوپاردی مردم چشمم گوکل بناسن کیم
جباب اشك هوا نقدنه خزانه یتیر
لبك خیالی ایله پاره پاره اولدی جکر
گواه حال بکا اشك دانه دانه یتیر
حریف بزم غم خون دل شرابم اولوب
ترانه طربم آه عاشقانه یتیر
(فضولی استنزم مسند جم و جمید)

(بکا نشیمن دولت شراخانه یتیر)
شعله شمع رخک اغیاره بزم افروز اولور
آه کیم یتکیج بکا بر برق عالم سوز اولور
غیر چشمکدن بولور هر دم نگاه مرحمت
بن نه قیلیم کیم نصیبم ناوک دلدوز اولور
هر گون آچر گوکلی ذوق وصالک یکیدن
کرچه کلر آچغه هر پیلده بر نوروز اولور
هاله وش چیقمز اوندن ماه طلعتلر مدام
هر کیمک دور قرده طالعی فیروز اولور
(ساعده ذوقله ترک ایتیم فضولی عالی)

(میل صحرایلر بر قوش که دست آموز اولور)
که گوزده که گوکلده خدنگک مکان دوتر
هر قنده اولسه قانونی البنده قان دوتر
دل چکسه نوله جان وتی خاک کوپکه
خار و خس آرترا آنده که قوش آشیان دوتر
ذکر لبکه زلفکه جان اولدی دست رس
آنک کی که او قیوب افسون بیلان دوتر
دل طوندی غنچه ایله برابر دهانکی
بوعقل ناقص ایله اوزین نکته دان دوتر
خورشید خرمینه اورر شعله شعله اود آتمه
آهم که لحظه لحظه ره آسمان دوتر
جان ایلدکه میل تماشای قامتک
گوز روزن سرشک روانم روان دوتر
(طوتمق دیلر فضولی قپوکلده مقام لیک)

(بوسری کسه به آچه بیلمز نهان دوتر)
خوشم کیم دمدم گریان کوزم اول خاکپادندر
زیانی اولمز اول کوز یاشنک کیم توتیادندر
دمادم مردم چشمم ایچر قان خط و خالندن
بلی اکثر معاشی اهل دریانک قرا دندر
دیهمه فرهاد قان دوکش انجق عشق شمشیری
بنم گور قانلویاشم هم که هپ اول ماجرا دندر
معتبر سنبلکدن آلدن بو اولدم رسوا
بورسوالق بکا سندن دکل باد صبادندر
جباب اشک ایچنده موی زویدمله خوشحالم
باشمده بوهایون سایه اول عالی بنادندر
وفا رسمن اونو تمشن دیو انجتمزم زیر
بو کیم بدن جفا کم ایلمز سن هم وفادندر
کال حسن مشرب عاری اولمقدر تعرضدن
ریا اهلینه هم چوق اعتراض اتمک ریادندر

کوزل فضولی

باشکد
خوسه

بورده عجب دوتو بخورده
صاحب حکمت کور
مهر و قشیر زلف و صبر
یعنی آهی کوی بی یار و یاور

خاکهای دلبز توتیای
بیشتر هاشمه
پوده دامغانی آملی
فکر و ندر و کور
یعنی سنبل صاحب خلعت
معتبر قوشی بار صبا
کیز و به اوئی رسوا
ایستاده
بولوغه و بوسوز

(*) نغمه بیایلم اولوی... فضولی نلک کوز بیک (مقط مرزوم اصل اوم و یکدر) سوکلی شلک
(کم بوراره غیر معینه و خیالی در) خالنده و تریلنده قانده ایچر معینه یعنی و نغمه و نغمه و نغمه
بوده طبیعی در و بوسر هیولکه اهل دریانک انجوه اسباب معیشتی قاره و نه ایچمه
بوراره فضولی نلک اغلا بایه کوزی اصل در یا اولوبور و محبوبان خال و خطی ره قاره
اولوبور که جناسی لفظی او بونه کوره هم سیاه و رنگ همدره قاره یعنی contentment دیلک!

فضولی دوکمه چوق یاش احتیاط ایت کیتسون ناگه
گوزندن سرمه کیم گرد ره اهل صفادندر
(۷۲)

پیشان خلق عالم آه و آفغان ایتدیکم دندر
پیشان اولدین خلق ریشان ایتدیکم دندر
دل زار مده درد عشق گون گوندن فزون اولق
یتن بی درده تدبیر ایله درمان ایتدیکم دندر
گوزم کیم باغبر مک قان دوکر بوکندن اول کانه
دمادم آرزوی لعل جانان ایتدیکم دندر
دکل بیهوده گریاغسه فلکدن باشمه طاشلر
بناسن تیشه آمله ویران ایتدیکم دندر
چن رسوا اولوردم قان بودوب صبرایده بیلسیدم
ملاحت چکدیکم بیهوده افغان ایتدیکم دندر
خطا سندن دکل جسمم او قلدن بی نصیب اولق
جباب اشک کلکون ایچره مهمان ایتدیکم دندر
(فضولی اختلاط مردم عالم اکر اهرم)
(پریوشلر خیالان مونس جان ایتدیکم دندر)

قبرم طاشینه کیم غم اوندندن زبانه در
طعن اوقن آتمه کیم خطری چوق نشانه در
قالدردی اشک دون بی اول آستانه در
کیم مقصدم بنم دخی اول آستانه در
واعظ سوزینه دو تمه قولاق غافل اوله کیم
غفلت یوقوسنک سبی اول فسانه در
نذر ایتیم فراقکه کیم یوق نهایی
نقد سرشگی که توکنمز خزانه در
ایلر قدح زمانه غنم دفع غالباً
دور قدح مخالف دور زمانه در
جان ویریمعی غربته کیم یم طعنه در
یاد وطن فغانمه سنسز بهانه در
ای دل حذر قیل آتش اهکله یا تمسون
جسمم که درد قوشلرینه آشیانه در

بندن فضولی استمه اشعار مدح و ذم
کوزل و افقا زم بومه
بن عاشقم همیشه سوزم عاشقانه در
فقط مدح و حومه
جانی کیم جانانی ایچون سوسه جانان سور
جانی ایچون کیم که جانان سور جان سور
هر کیمک عالمده مقدار نجه در طبعنده میل
بن لب جانانی و خضر آب حیوان سور
باشه دم دوشدکه تقصیر ایلمز ایلر مدد
اول سیدن متصل چشمم جکر قان سور
مشک چین آواره دوشمشدر و طندن بن کی
قتی شوخک بیلمز زلف پیشان سور
صوکه سرگردان گزر باشنده واردر بر هوا
غالباً بر کلر رخک سرو خرامان سور
عاقبت رسوا اولوب می تک دوشر ایل اغزنه
کیمکه بر سر مست ساقی لعل خندان سور
نوله جقدر ترک عشق ایتمه فضولی و هم ایدوب
غایتی دیرلر اوله بر بنده سلطان سور

معنای بکوز
بکوز

جسمی کور باشکد کلکونه
هیای ایچون کور بکوز
ایچون بکوز بکوز
بکوز بکوز بکوز
بکوز بکوز بکوز

خوسه
غایت کوزل

کوزل و نه اسک
طرحه و صفت وار
پوده خادکلی

(*) تعریفی ناقابل بر روزن لاف زدن... اسکیلر و بکوز و راز و نیاز... ماهیت مضاه...
صوکه سرگردان گزر باشنده واردر بر هوا (بوراره) (Passion) دار!
غالباً بر کلر رخک سرو خرامان سور
عاقبت رسوا اولوب می تک دوشر ایل اغزنه
کیمکه بر سر مست ساقی لعل خندان سور
نوله جقدر ترک عشق ایتمه فضولی و هم ایدوب
غایتی دیرلر اوله بر بنده سلطان سور

مژده سر چشمه لرمزل قیلن آشفته مجنوندر
سواد نقطه گردابه بگزر مردم چشم
خمیده قائم کیم داغ دلدن فانه غرق اولمش
ایش دلدن افسانه مجنونه میل ایتمه
فرحبخش دل معشوق اولور شرح غم عاشق
کنند چین زلفک و همی کتمز زار کوکلدن

❖ فضولی ویرمدی طعن اوقاری کوز یاشنه تسکین ❖

❖ اوگن بند ایتمک اولمز خارو خاشاک ایله جیجوندن ❖

غبار سجده راهک خط لوح جینمدر
اگر غم ره ایتم شوق وصلک هادی راهم
هوای روضه کویک بهار کلشن جانم
یقینمدر که مقصودم اولور حاصل سکایتسم
طلبکار وصالم مژده وصلک دریغ ایتمه
چقاردی ذوق وصلک خاطر بدن خلد پرواسن
بکایوز کوسر هر لحظه یوز بیک شاهد دولت
سر بر سلطنت ذوقدن افزوندر بکا اول سوز

❖ بری اولدم فضولی غیردن اول دلریا آتجق ❖

❖ انیسیم مونسم یارم نکار نازینمدر ❖

دیش هر غنچه عاشقلم رازن صبا دیرلر
اسیر درد عشق و مست جام شوق چوق اما
سنگ مهر و وفا کوسر دیک اغیاره چوق کوردم
سکا دیرلر بت چین زلفک زناز سویلرلر
بکا دیرلر دی اول برملکدر سودیک اما
مریض عشق عقد زلفک ایلم آرزو زیر

❖ فضولی عاشقه دیرلر اولر کیم ترک عشق ایله ❖

❖ دیمزلری خطا تغیر قیل حکم قضا دیرلر ❖

دوباره مصلحت
کریستولی چشمه بناری
ایتمه باورایه طعنه
او طور اندر ده دیوانه
مجنونه ایتمه باورایه
ایچونه فکله کوز بیکار
زنجیر کی دلازه سستی
ایلم باغلی ایتمه

کوزل
کذا

جودی با قیام نازل آتی معنا قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام
ناله قیامی کورده کلک بجه قیام

مهر و خاییده غنچه
کفر زلفک مشک
خطا خطا
بوییت بک معروف
و مقبول بر قلعه
نکال اولور غنچه ایچونه
شرح و تحمیل و ایضاح
کلیفته ده کر

بهره ده فکته یوز زلفک سرمایه کینه جناسی در کفر ایسا سیاه و ظلمت معنایه بر منوعدر خطا یعنی
یا کلمه و یکدر مایه کورده براهه بیت جیه استعاره سنگ قرینه سیله خطا نک ایما ایتمه ایستد و ایکی
معنایه یعنی تور کشته جینی و صلا اولور خطا و فتنه در که اصل طوغر و تلفظی قیطای و هو طانه در
و ان کوزل مشک کورده کله یکی ایچونه محبوبه نک صافی خطا مناسبتله ذکر ایتمک اکن شاعر بر هر در

صبا دن کل یوز کده سنبیل پر پیچ و تاب اوینر
خیال عارضک جولان ایدر بو چشم پرتمده
رخک کور کچ اولور سوز درون و درد دل حاصل
ایراغ اولسون یان کوزدن نه خوش ساعت اول ساعت
ریایی زاهد خشکک سماعدن نولور حاصل
بو غملر کیم بنم واردد بعیرک باشنه قویسن
قیلور کوز پرده سن خواب حسرت چاک هر دم کیم

❖ فضولی رشکدن دتر دل بر خونی عشاقک ❖

❖ بنا گوشنده یارک هر زمان کیم در ناب اوینر ❖

آه ایلیدیم سرو خرامانک ایچوندن
سر گشته لکم کا کل مشکینک اوچندن
بیمار تم ترکس مستک المنسندن
یا قدم تمی وصل کونی شمع تک اما
قور تار مغنه یغمای غمکدن دل وجانی
جان ویرگوکل اول غمزده کیم بونجه زماندر

❖ واعظ بزه دون دوزخی وصف ایتمدی فضولی ❖

❖ اول وصف سنک کلبه احزانک ایچوندن ❖

قنی کلشن کلبی سرو خرامانکجه وار
قنی کلزار ایچره بر کل آچیلور حسنک کبی
قنی باغک نخلی وارد اول قدک تک بارور
قنی خونی سنکی جلاده اولمشدر اسیر
قنی بزم اولمش منور بر قدک تک شمعدن
قنی یرده سا که بگزر بولور بر گنج حسن

❖ قنی کلبن ببلن دیرلر فضولی سن کبی ❖

❖ قنی ببلن ناله سی فریاد و افغانکجه وار ❖

ونه قامت نه قیامت بونه شاخ کل تردد
گوز یولیدر که کوکل ملکنه خوبلر گیر آندن
نه بلاد نظر اهلینه نه خوش مد نظر در
طوتمه بالله آتی ای اشک محب راهکدر در

غایت غریب تر کیم
عجب شکر سنک خیار کله
طوغر و فدا کلدر

یاد خوشه!

بوغز لده کی هزار
حکیم

هیا ستار
معلوم و مبتذل
فقط اولور
شیوه کورده
ادای استقام
ایله هر حال
ایتم

نه گهر بولسه بكنمز بر اقور يازيه دريا
 غالبا كيم آكا مقصود ديشك كي گهر در
 عشق عيني يلو بسن هنراي زاهد خود دين
 هنرك عيسدر اما ديديكك عيب هنردر
 ستمك كر چه يماندر آني ترك ايله بالله
 كه تفافل ستمكدن دخي البته بتردر
 آخر اولمز نيجه كيم گوزياشي آقرسه هانا
 كه دمدام آكا امداد قيلن خون چكر در

سرسري باصمه قدم عشق طريقه فضولي

فضله زياره

حسنك اولدغه فزون عشق اهل ارق زار اولور
 حسن نه مقدار اولور سه عشق اول مقدار اولور
 جنت ايچون منع ايدن عاشقاري ديداردن
 صوفي بيلماش كيم جنتي عاشقار ك ديدار اولور
 عشق دردندن اولور عاشق مزاجي مستقيم
 عاشقك دردينه درمان ايتسار لمار اولور
 زاهد بخودنه ياسون ذوقني عشق اهلنك
 بر عجب ميدر محبت كيم ايچن هشيار اولور

چوم گوزل

عشق سوداسينه صرف ايلر فضولي عمرني

بيلزم بو خواب غفلتن قن بیدار اولور

اي كل نه عجب سلسله مشك ترك وار
 وي سرونه خوش جان آليجي عشوه لك وار
 آجتدي ني آجي سوزك تند نگاهك
 وي نخل ملاحت نه بلا برك وبرك وار
 پيكانلري ايله طولوردر چشم بر آبم
 اي بحر صانورسن سنك انجق گهرك وار
 اول سنگدله ناله زارك اثر ايتش
 اي دل سكا بو ذوق يتر تا اثرك وار
 عشق ايچره گوكل ديمه كه بن يخودم انجق
 اي غافل اوزكدن سنك انجق خبرك وار
 چوق باقديغه غمزه ايله باغرن اوزرسن
 هر كيمه كه باقرسن آنكه نظرك وار

عشق اهلته اول ماه فضولي نظر ايتش

سن هم اوزكي گوستر اكر بر هنرك وار
 سن هم اوزكي گوستر اكر بر هنرك وار
 لحظه لحظه لبك آكوب ايديك افعالنر
 قطره قطره صاچلور ديدلرمدن قانلر
 قطره قطره ديمه قاندر كه چيقن چشمندن
 دمبدم گوكلم اوديله ازين پيكانلر
 قاشلرك يانه ميل ايله لي جان وگوكل
 دون وگون بن ييلورم كيم نه چكرل انلر
 آچه كا كل گرهن باشيچون گورمه روا
 كه پريشان اولهلر بر نيجه سرگردانلر
 يل دگر زلفكه ياقو عيوب اوز حالي ايله
 گزدرلر آني الدن اله هر دم جانلر
 ايله عشاقه جفالر كه وفالر كورهن
 صانمه گيم ضايع اولور ايلديكك احسانلر

يازيه خرمه
 زياره مضامنه
 قطره يازيه يازيه
 كوزل برور

بوفكر قورده وطي
 طبا بنه قالم بر
 باطل نظير ايجاد
 قلبه بر نقطه سورا
 واسه اوليك
 اهترافي عشق ايجاد
 ايدرسه وگوزياشي
 اونك بخدا عايشه
 باسه تو كبريه
 قانه هارمه

ملاحظه طوز لايك
 ده ديكدر
 نكه نك رومي
 بوور
 اسكي شاعر و اعا
 خورن عذار و كوت
 صابانه مشقاره
 مستند ايديلور
 كند يله ده روا
 اولرني عاشق قفلنك
 شادي بيلر كوي

نيمه ايكي معنا وار
 قالكلك خلق ايني
 چوزم روگورم
 نيجه ياخي رومنه
 عاشق اولر زياره
 اولسونه برده اسكر واه
 كالا يا ايدرك او تقديره
 ساره چه صاچلر كي چوزم كم
 طاعنا سيمه سكر واني
 اولر سيمه نيمي باطل اطلانده
 طوبه سيمه سيمه ديكدر حيايت قابله

صورمه زهاده فضولي ره ورسمن عشقك
 نه بيلورلر روش اهل خرد نادانلر

دوكدكجه قائمي اوقك اول آستان ايچر
 بر برده يم اسير كه طيراغي قان ايچر
 اهل زمانه قانسه چوق تشنه در زمين
 قان كيمك دوكرسه فلك اول زمان ايچر
 مي ايچمدين آچلمز ايتش باب مغفرت
 سوگندلر بوبابده پير مغان ايچر
 عقباده كوثر استمسون رند ميكده
 دنيا ده بس دكلي مي ارغوان ايچر
 غمزه گورنيموب كوزه قانلر ايچر مدام
 زهاد كي باديني ايلدن نهمان ايچر

ميدن اگر چه توبه ويرر ايل فضولي به

اي سروسن قدح صور ايسن روان ايچر

گيروب ميخانه به مغ شربيله هر كه خوايلر
 اولوب مؤمن بهشته كافرم گرازو ايلر
 مكر ديوانه در سوداي ابروسيله زاهد كيم
 باقوب محرابه دائم اوزاوزه گفتگو ايلر
 دمدام قطره قطره قان ياشمدر كيم چيقر كوزدن
 ويا پيكانلرك كيم آتش دل آني صو ايلر
 ره عشقه كده اولم تنك دل سودا هجومندن
 طريق سلطنت هر كيم طوتر غوغايه خو ايلر
 ديدم كيمدر پريشان ايلين عاشقار احوالن
 صبا گوستردى تارسنبل زلفن كه بو ايلر

فضولي زلفكه باغلندي اما اويله ايچلدي

كه گوياضف آني هم زلفكه برتار موايلر

صاچك اندیشه سي تحريك زنجير جنومندر
 جنوم دفعنه ذكر لب لعلك فسومندر
 ديار درد سرگر دانيم هر كيم ني ايستر
 دليل راهي قطره قطره اشك لاله كومتدر
 فلكده برق آهمدن سراسر ياندي كوكبلر
 قان اودلاره ياتمش كوكب بخت زبومتدر
 كن ناوكار ك بربر ياقوب قويمز بولم ذوقن
 ني حرمان اودينه ياندرن سوز درومتدر
 سرگويكده كوكلم برق آهن صانمه سپه رده
 قرانغو كيجه عزم كوك ايتسم رهنومتدر
 لب شيرينرك شوقيله فرهادي بنم عصرك
 يانمه جمع اولان سنك ملامت بيستومتدر

فضولي خالي اولق جام عيشم صاف صهبادن

نشان بخت نافر جام واقبال نگوتمدر

بنده بخونندن فزون عاشقلى استعدادي وار
 عاشق صادق بنم مجنونك انجق آدى وار
 نوله قان دوكمكده ماهر اولسه چشمك مردمي
 نطفه قابلدردر غمزه ككي استادي وار
 قيل تفاخر كيم سنك هم وار بنمك عاشقك
 ليلي نك مجنوني شيرينك اكر فرهاي وار

بوفكر قورده خرمه

بوفكر قورده خرمه
 كير سيارينك اوتي
 يا ناله قافل
 آتشي ايتش
 اولر ره صو
 بوفكر قورده خرمه
 بوفكر قورده خرمه
 بوفكر قورده خرمه

بوفكر قورده خرمه

بوفكر قورده خرمه

اول تمکینم بی بکزنمه ای کل بلبله
 اوله بدحالم که احوالم گورنده شاد اولور
 هر کیمک کیم دور جورندن دل ناشادی وار
 کیم بو صحرانک گذر کاهنده چوق صیادی وار
*Le coeur a des raisons
 que la raison ne
 peut pas comprendre*
 عقلت تدبیردیر اول صانع که بر بنیادی وار
 عقل اوله بوقدر
 مقوس قاشلرک کیم وسمه ایله رنگ طوتمشدر
 قلیجلردر که قانلردو ملک ایله رنگ دوتمشدر
 حرامی قاشلرک رسم وره نیرنگ دوتمشدر
 قیلوب تغییر صورت وسمه دن یغما قیلور لر دل
 خوش اول بی با کلر کیم ترک نام و ننگ دوتمشدر
 اولر کیم اولرین دنیا ایچون دلتک دوتمشدر
 بلاداغن چکن فرهاد ایله هسنگ دوتمشدر
 قیلوب تسبیح ترکن تار زلف چنک دوتمشدر
 سحر بلبلر افغانی دکل پیوده کلشنده
 فضولی ناله دلسوزنه آهنگ دوتمشدر
 کوزل
 آشیان مرغ دل زلف پریشانکنده در
 عشق درد یله خوشمال چک علا جندن طیب
 حکمه دامن ناز ایدوب افتاده لردن وهم قیل
 گوزلم یاشن کوروب شور ایتمه نفرت کیم بوهم
 مست خواب ناز اول جمع ایت دل صد باره می
 بسکه هجرانکنده در خاصیت قطع حیات
 ای فضولی شمع تک مطلق آچلمز یاتمندن
 تابلر کیم سنبلندن رشته جانکنده در
 ساقیا جام دوت اول عاشقه کیم قیغولوردر
 قیغو چکماک نه ایچون جام ایله عالم طولوردر
 چوق هوس ایلمه اول شربته کیم آغولوردر
 طوتماق اولمز آنک حرمتی بر اولوردر
 دیده بختم اویانمز نه عجب اویقولوردر
 حذر ایت شیشه نه گه ضرر ایلر طولوردر
 کنج غمدر نوله کر بویه دمور قیبولوردر
 گولک زخمه پیکانکی ایتدم مرهم

فضولی مرعنه
 sentimentalism
 در راسیونالیزم
 عیسینده در

دایه ایله طالع
 جناسی
 یازار قید یله
 درهم مناسنه
 کلر کیم طالع
 آخیر نشانه می
 ورنه ونگه
 ماله بوز توره
 ورنه طالع

مهر و برکت
 پسندیده در
 طو لو و و راه
 و غمونی

قلب و عقلت
 یار غی و اوله
 بر باره می
 معترفه یلک صافه
 بر تله آیدیه
 اوله جبهه

ایاغ هنکا
 و حرمت هنکا

دلی صابری
 (طولوردر) کلر
 بر جناسی لفظی
 تشکیل ایدیلور

ترکسک فکری فضولی کوزو کوکله گزر
 طوتر آهو وطن اول یرده که اولو صولودر

۹۲

بی ذکر ایتمز ایل افسانه مجنونه مائلدر
 نه بکزر اول بکاردی آنک درمانه قابلدر
 بیابانلرده مجنوندن غم و درددم سؤال ایتمک
 نه بیلسون بحر حالن اولکه منز لکاهی ساحلدر
 بنم تک اوله بیلمز شهره شهر بلا مجنون
 قبول ایلمی اول رسوالی هر کیمکه عاقلدر
 نه مشکل حالی اولسه عاشقک معشوق ایدر چاره
 گر اول بی درد بیلمز سه بو حالی حال مشکلدر
 فراق ایامی لیلاب سر شکمدن خبردویمز
 قیامت ماجرا سندن گور اول ظالم نه غافلدر
 فقیه مدرسه معذور طوط آنکله عشق ایتسه
 یوق اوز که علمنه انکار من بو علمه جاهلدر

فضولی کندنی جنت
 و ملامت عشق مجنون
 و اما مجنون نه او کوزه
 طو تار

مهر و برکت
 اولو و و راه

بوره و قاف
 ریه
 تشکیل ایدیلور

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

فضولی ایل سنی مجنوندن افزون دیر ملامتده
 بوکا منکر دکل مجنون دخی معقوله قائلدر

۹۳

اول پریوش کیم ملاحظت ملکک سلطانیدر
 حکم آنک حکمیدر فرمان آنک فرمانیدر
 سوردی مجنون نوبت شمدی بنم رسوای عشق
 طوغری دیر لر هر زمان رعاشقک دورانیدر
 لحظه لحظه گوکل اودندن شر لر در چیقن
 قطره قطره گوزدوکن صنمک سر شکم قانیدر
 چا کار گو کسمده تیغ عشقندن عیب ایتمکمز
 کیم جنون کلزارینک بونلر کل خندانیدر
 ای فضولی اوله کیم یار ایده رحم افغانکه
 آغله کل زار نهجه کیم زار آغلمق امکانیدر

بوره و قاف
 ریه
 تشکیل ایدیلور

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

کوزل و کوزل
 کوزل و کوزل

بنم کیم بر لب خندان ایچون گریانلغ واردر
 باشم تحت رواندر تاج زرین شعله اهم

۹۴

یوملمز اشک طغیانندن آنسز چشم خونبارم
 خیال صورت جانانه خوش حیرانلغ واردر
 سر شکم گور بنم ای ابر اوز کدن کم خیال اتمه
 هوای عشقه ییک سنجه اشک افشانلغ واردر
 فضولی جام می ترکن قیلوب زهد ایله تقویدن
 قو دانایه روشندر بو کیم نادانلغ واردر

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

ذوق شوقیله جهان قیدین چکن زحمت چکر
 اهل ذوق اولدر کیم آندن دامن همت چکر

۹۵

کون چکر هر دم گوکه بردن غبار راهکی
 توتیا ایچون ولی یردن گوکه منت چکر
 ای چکن غیر ایله پنهان بزم ایدوب می کاه کاه
 یاد قیل آندن که بزمک یاد ایدوب حسرت چکر
 خالی ایتش غیروندن زلفک خیالی کوکلی
 نوله صاحب کشف ایسه بر عمر در خلوت چکر
 چک صبحی صبح نقاشینه عرض عارض ایت
 بویه چکسون کر فلک لوحینه بر صورت چکر

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

زاهد طالع
 طوغر در
 سایه رفته

یعنی اگر فلک لوحینه صورت چکر
 و عکسدر که توتیا بی عجب شوه کی در

دلی صابری !
 اوله صابری و عاقله کاهنه یکی طور یله سوکوب صابری یله
 بو بونک انقامت عدا ایدره جاک . بو طور هر نه قدر قویه جرائی و دوان ایتمک
 و قوی حکمه بر حال اوسته ده . به صابریوم که حافظ شیرازی بیکت نصیحت با صابری و قویه
 یازمه اولور و بی (جواب تلخ ای) بیتمه صابری و لوب با صابری و اوسته کور

جانہ جسم اول خدك غمزہ دن اولمز پناه
عشقدن بر دم تن سوزانی دورا تمز فلک
علمی شیدا قیور گراولسه کوزدن هم نهان
ایلرم یخود فغان گوردکیه کوی ایتلرین
(بی سبب صائمك فضولینك ملامت چکدیکن)

(بی خبر در مشربن اهل ریادن صاقلمز)

راز عشقك صاقلرم ایلدن نهان ای سروناز
خوبلر محراب ابروسینه میل ایتمز فقیه
کیمسه اول بدخویه اظهار ایدیه بیلمز دردی
قالیم کورمش تپی دوکک دیلر بر نازه روح
بن خود اولدم ای ترا بندن اولان ساغر مدام
خوب صورتلر دن ای ناصح بی منع ایتمه کیم
(ای فضولی قالمشم حیرتده بیلمن نیلیم)

(دهر ظالم بخت نافر جام غم چوق عمر آز)

فغان کیم باغرمك اول لاله رخ قان اولدیغن بیلمز
حییم گوکللی جمیع ایلمز رخساری دورنده
بیلوری دولت وصلن بولان مغرور اولان عاشق
کوزلار دولت وصالک بولان مغرور اولان عاشق
دل صد پاره دن بیدادی کسمز غمزہ مستک
صانور زاهد اوزین خالی خیال کدن غلط در بو

(فضولی خسته به دست سوزیله دوست جور ایلمز)

(زهی ساده معارض قوی بهتان اولدیغن بیلمز)

کوکله بیک غم وارد کره پنهان ایلکم اولمز
نه مشکل درد اولورسه بولور عالمده درمائی
قاملکیته چوق غم ایتمه ای دل چکمه زحمت کیم
صقین کوکلیق سینه بنددن دم اورمه ای ناصح
بوهم برغم که ایل طعنتدن افغان ایلکم اولمز
نه مشکل درد ایش عشقک که در مان ایلکم اولمز
بوتدیر ایله دفع درد هجران ایلکم اولمز
هوای نفس ایله برملکی ویران ایلکم اولمز

دهانك اوزره لعلك ایتشم دل دفعی مشکدر
دعالم ایلرم بندن یکا بر دم گذار ایتمز
گورنمز هیچ جرمی یوق یره قان ایلکم اولمز
نه چاره سحر ایله سروی خرامان ایلکم اولمز
(فضولی عالم قید ایچره سن دم اورمه عشقندن)

(کمال جهل ایله دعوی عرفان ایلکم اولمز)

نیچه بیللر در سر کوی ملامت بکلر
ساکن خاک در میخانه ز شام وسحر
جیفه دنیا دکل کرکس کبی مطلوبمز
خواب گورمز چشممز اندیشه اغیاردن
صورت دیوار ایدوبدر حیرت عشقک بزی
کاروان راه تجریدز خطر خوفن چکوب
صائمک کز کیم کیچلر بیوده در فریادمز
لشکر سلطان عرفانز ولایت بکلر
ارتفاع قدر ایچون باب سعادت بکلر
بر بلوک عنقلارز قاف قناعت بکلر
پاسپان گنج اسرارز محبت بکلر
غیر سیر باغ ایدوب بز کنج محنت بکلر
کاه مجنون کاه بن دور ایچره نوبت بکلر
ملک عشق ایچره حصار استقامت بکلر

(یادتیلر فرهاد و مجنون مست جام عشق اولوب)

(ای فضولی بز اولر یاندجه صحبت بکلر)

تشنه جام وصالک آب حیوان استمز
ظلمت زلفک گرفتاری دم اورمز نور دن
ایلز میل بهشت اقتاده خاک درک
جوردن آه ایتمه ای عاشق که عین لطفدر
عشقندن آه ایتسون عاشق بیقر کوکلم دیو
مائل مور خطک ملک سلیمان استمز
طالب شمع رخک خورشیدر خشان استمز
ساکن کنج غمک سیر کلاستان استمز
دوست اسباب کمال حسنه نقصان استمز
هیچ سلطاتم دین ملکینی ویران استمز

(ای فضولی متصل دوران مخالفدر سکا)

(غالبا ارباب استعدادی دوران استمز)

خلقه آغزک سرنی هر دم قیور اظهار سوز
آرتورن سوز قدرنی صدقیله قدرن آرتورر
ویرسوز ما حیا که طوطی قهسنی خواب اجل
بر نکار عنبرین خطدر گوکلر الماغه
خازن گنجینه اسراردر هر دم چکر
اولیان غواص بحر معرفت عارف دکل
بونه سردر کیم اولور هر لحظه یوقدن وار سوز
کیم نه مقدار اولسه اهلن ایلمز اول مقدار سوز
ایده هر ساعت سنی اول او یخودن بیدار سوز
کوستر هر دم نقاب غیدن رخسار سوز
رشته اظهاره بیک بیک گوهر اسرار سوز
کیم صدف ترکیب تندر لؤلؤ شہوار سوز

(کرچوق ایسترسک فضولی عزتک آیت سوزی)

(کیم چوق اولمقدن قیلوبدر چوق عزیزی خوارسوز)

بکا باد صبا اول سرو کار خدن خبر ویرمن
 دوکوب کوز یاشنی سمنز هلاکم استرم اما
 گوزمده مسکن ایت خارمه مدن احترازا تیه
 اگر جان آلق استرسن تمدن تیغکی کسمه
 قیاس ایت شمعدن وهم ایله چرخک انقلابدن
 بلاضمنده راحت اولدیغن اظهار ایدر خلقه
 (فضولی دهردن کام آلق اولمز اولمدن گریان)
 (صدف صو آلمینجه ابر نیساندن گهر ویرمن)

بنم اشگم مکدر خاطرمدن دفع غم قیلمز
 خم ابروی مشکینک گورسه زاهد کج بین
 سکاای شوخ سنگین دل دیم بت نیجه کیم بت هم
 جفا و جور ایله قان اولدی باغرم یارب اول بدخوی
 مرادم گریه دن کسب غبار رهگذار کدر
 خطک دورنده اشک خون ایله دردغم شرحن
 (فضولی خسته دل تاروضه کویکده سا کثدر)
 (تمنای بهشت و میل کازار ارم قیلمز)

کوهکندن گورینور کوهده آثار هنوز
 چکدی مجنون ایغن بادیهدن لیک ویرر
 وادی عشقده سودا ایله سرگشته ایدم
 نقطه خالنه باغلمشیدی جان وگوکل
 ماهه چکدم شب هجران علم شعله آه
 ناله زارم ایله خلقه حرام اولدی یوقو
 (مرهم وصلی ایله بولدی قو درده دوا)
 (بو فضولی الم هجر ایله بیمار هنوز)

طوبی سیله
استعاره

شعری
شعری
اولمور
طوبی سیله
استعاره

هم اولمور
نور کلام

طوبی سیله
استعاره
نور کلام

ازله عکانه
ایسته

یوقو کلام
شعری
نور کلام

حرف السین

ای گوکل اول خنجر مژکانه ایلسن هوس
 چکمه غربت عزمنه ای ساریان محمل صقن
 حال زارمدن سنی فریادم آگاه ایلدی
 بر برینه سانجلوب هریان تمده اوقلرک
 طعنه اهل ملامتدن نه نقصان عاشقه
 سوز عشق تنده تا کیم بولسون نقصان دیو
 (ای فضولی بن قناعت ملککنک سلطانیم)
 (سلطنت اسبابی اگنمده پلاس فقریس)

خاک ره ابتدی عاشق مسکینی اول هوس
 راز درونی طشریه صالقی روا دکل
 دیدار دوستدر ایکی عالم نتیجه سی
 سینم هوای عشقکه طولدی نی کبی
 هر قید اولورسه محض بلاد که بلبله
 اول غمزدهن کوکل اگر ایسترسک التفات
 (اولمز وجود عاشقه عشق ایچره اعتبار)
 (طویمز فضولی آتش هجرانی خار وخس)

کوز یاشمدن سوز پنهام قیلوب عارف قیاس
 قان یترکیم دمبدم گوزدن اینوب اورتر تم
 خشتلرک بربری اوزره جکر پرکاله سک
 ای صان ژولیده مو باشنده مجنونک صقن
 لحظه لحظه خم قدم پیکانک ایستر یاقیاور
 تیغ غمزدهک اولیه برهاند که جلاد اجل
 (ای فضولی زهر قهر ایله طولودر طاس چرخ)
 (چکمز آنک قهرینی هر کیم جکر بر طولو طاس)

مسکن ای بلبل سکا که شاخ کلدگره قفس
 یار کوینده مسلمانلر گر اولسیدی یرم
 کافر کمر روضه رضوانه ایلردم هوس
 کافر کمر روضه رضوانه ایلردم هوس

طوبی سیله
استعاره
اولمور
طوبی سیله
استعاره

هم اولمور
نور کلام
طوبی سیله
استعاره
نور کلام

ازله عکانه
ایسته

یوقو کلام
شعری
نور کلام

کوه فریادی صداسین و پردی فرهادک دیمک
ناله لیلی محلمان چکمش بیابان سیرنه
بر نفس قالمش حیاتمدن حیم صبح تک
خالی ایتمدم دل هوای اختلاط غیردن
نقش شیریندر و پرور آواز اولوب فریادرس
ایله مجنوننی بو حالتدن خبردار ای جرس
نوله کر بر مهر کوسترسک بکا آخر نفس
بزم عمده فی کبی همد بکا فریاد رس
ای فضولی کر سکا جمعیت دلدر مراد
باغله بردلداره کوکک غیریدن پیوندی کس

حرف الشین

ای خوش اول مست که بیلمز غم عالم نه ایش
بر پری سلسله سی عشقنه دوشدم ناگه
واعظ اوصاف جهنم قیلور ای اهل ورع
اوقی سینمدن آتوب قالمش ایدی بیکانی
نه چکر عالم ایچون غم نه بلور غم نه ایش
شمدی بیلدم سبب خلقت آدم نه ایش
اوار آنک مجلسنه گورکه جهنم نه ایش
آه بیلدم سبب آه دمام نه ایش
ای فضولی مزه ساقی وصها بیلدک
توبه قیل تا بیله سن زرق وریاهم نه ایش

بو کون تیغ چکوب چیمشدی اولسر و روان سرخوش
آکا هشیار ایکن درد دل ایستردم دیم ساقی
دکل تقویدن ایتم باده ترکن وهم آندندر
مکر قان ایچمک عادت ایلشدر ترکس مستک
می عشقهکله سرمست اولدیم ایلدن نهان قالمز
گوکل تا اولدی یخود آلدی غمزک جامی تندن
ای فضولی بزم قیلش غیرلرله بو کون اول کارخ
رقیب شومله ایچمشدی اولش یمن سرخوش

بت نورسم نمازه شب و روز راغب اولش
اثر قبول طاعت آکا ویرمش او یله حالت
فرحم گوروب جفاسن حسنا نه داخل ایلر
نه عجب گر اولسه غمدن دونم و گونم برابر
بونه دیندر الله الله بته سجده واجب اولش
که قلوب اهل حاله حرکتی جاذب اولش
نه ملک کیم اول پرینک عملینه کاتب اولش
نظر مدن اول یوزی کل نیچه کونکه غائب اولش
غم هجر درکه آتر الم ایله عشق ذوق
غلط ایش فضولی که وصاله طالب اولش

بیلمز ایدم بیلکم آغزک سرتی دشوار ایش
عاجز اولمش یقمغه آهله کوهی کوهکن
طاشه چکمش خلق ایچون فرهاد شیرین صورتن
کعبه احرامینه زاهد دیدیلر بل باغلدی
عمر لر در ایلرم احوال دنیا امتحان
ذوق دیدار یله دلدارک یوق ایتم وارمی
آغزکی دیرلردی یوق دیدکلر نجبه وار ایش
نیلسون مسکین آنک عشقی هم اولقدار ایش
عرض قیلش خلقه محبوبن عجب بیعار ایش
ایلدم تحقیق آنک باغلدینی زنا ایش
نقد عمرو حاصل دنیا هان برابر ایش
دولت باقی که دیرلر دولت دیدار ایش
دون فضولی عارضک گورکچ روان تابشوردی جان

لاف ایدوب دیردی که جام وار امانتدار ایش

غنچه سین کل بلبلک قلینه بیکان ایش
کل عرو سین صلح ایچون بلبل نکاح ایش مگر
غنچه بیکانی تیز ایتمکک ایچون شاخ کل
دهر آرا کر برصق دیوار کورسن او یله پیل
بلبل آچلغان کلی یوزینه قلقلان ایش
اوزنی یاشل بوداغ ایچنده پنهان ایش
جسمی باشند ایاغه مثل سوهان ایش
اول سلیمان ملکیدر کیم چرخ ویران ایش
ای فضولی مهر نه آلامه چرخک گردشی
گوکه یتورمش ولی خاک ایله یکسان ایش

دلکه سره زلی اول زلف پریشان اولش
شاهسن ملک ملاحظه سکا قوللر چوق
رحم ایدوب عاشقکی حشر کونی یاقیه لر
دیدیلر غم کیده رر باده چوق ایچدم سمنز
باغبان چمن دهره خیال دهنک
آدم اول سرکویک ووروب آتش جنت
نوله جرمی که اصلما سنه فرمان اولش
بری اولدرکه واروب مصرده سلطان اولش
که بودنیاده اسیر غم هجران اولش
غم هجرانه مفید اولدی اول قان اولش
سبب تربیت غنچه خندان اولش
ایشیدوب طعن ملک صکره پشیمان اولش
ای فضولی بنم احواله برواقف یوق

او یله کیم عالم آنک حسنه حیران اولش

حباب اشک خونین جسمی ایلدن نهان ایش
کوتورمش خاکدن طغیان اشکم خار و خاشا کی
بوکوب محنت یو کندن قدمی چیتمش تمدن جان
سنکله دعوی حسن ایتدی کچون ملک حسن ایچره
مکر ترکیب عیسی گرد خاک در گهندندر
غم عشقک نی رسوای بی نام و نشان ایش
باشم اوزره ملامت قوشلار ایچون آشیان ایش
طواف کویک ایتمک قصدینه طی مکان ایش
فلک تعز بر ایدوب لیلایی رسوای جهان ایش
که دورمش خاکدن قدر یله عزم آسمان ایش

گزن پیکانلر کدر تنده یا جان باغنه عشقک

فضولیدن مزاجن منحرف گوردم بوگون یارک

مکر فرصت بولوب بر شمه حالندن بیان ایتیش

تا که طاق زرنکدان چرخ ویران ایلش

کاتب تقدیر خط سبز تحریر ایتیمکه

قطع ایدوب فصل خزان آب روان شیرازه سن

دور جورین گور که زهتگاه اهل ذوق ایکن

ایلش تدبیر تشویش خزان تاراجی

روز کارک تیره بختن قاره تطقن لال ایدوب

ای فضولی دهر حالن شاخ کلدن قیل قیاس

کیم ووروب اول تجمل صکره عریان ایلش

جسمی یاندرمه رحمت یاشمه ای باغری طاش

خوش کیچر نظاره حسنکه عمرم وارامید

طوف کویکده ایاقدن باشه ایرمش برمدد

فته یاین قورمغه آتشی اولمش احتیاج

ای حجاب اشک نایاب ایت تن عریانی

پاره پاره کولک سوز درونه تابی یوق

ای فضولی غرق خوناب ایتدی گوز مردملرک

کوریم قلاب مزکانه دیزلسون قانلو یاش

حرف الصاد

زهی جواهر احسان عامه معدن خاص

یتوب حضورکه معراج وقتی قیلمشله

فلک هم اول گیجه بولمش صفا که صوفی نک

ره متابعتکدر طریق فوزو نجات

(تفاخر ایله فضولی کی آدن اوزگه دکل)

(سکا زمانده نقش صحیفه اخلاص)

حرف الصاد

خالقه خوبلردن وصال راحت افزادر غرض

عاشقه انجیق تصرفنر تماشادر غرض

افلاطون عشقک تصرف و

منصفه تمام ابرار اوطی

لزد قانع ایدی

زاهدا ترک ایتمه شاهدلر وصالی راحتن

حور کوثر دن که دیر لر روضه رضوانده وار

ذوقسز لازم چیقیر دنیادن اول دنیا پرست

راحت اولسیدی غرض دنیاده فقر ایستردی خلق

عارف اول سودای عشق انکارن ایتمه ای حکیم

قیل فضولی ترک ابرام تکلم کیم یتر

صورت حالک که اظهار تمنا در غرض

قیل صبا گو کل پریشان اولدیفن جانانه عرض

درهم اولمش سنبلک کویاکه قیلمشدر آکا

تسده جانم بر پرینکدر امانت صاقلرم

خلق کفر اهلینه ایمان عرض ایدر بن دمبدم

صورت بی جانله جنت طولر تخته تانک

منعمک عرض تجملدر ایشی فقر اهله

ای فضولی بویله پنهان طومه اشک الکی

ایله هر رنگیله کیم وار اول کل خندانه عرض

حرف الطاء

قیلمه غل محکم کولک دنیا به عقد ارتباط

بوچنده غنچه لر کللر گورن عارف بیلور

اهل عرفاندر جهان کیفیتن تحقیق ایدن

عشق دورانی بکاتاپشوردی مجنون نوبتن

هر یتن مهرویه صرف ایتمه فضولی عمرکی

بیوفالردن حذر قیل طوت طریق احتیاط

حرف الطاء

در جدر لعل روانبخشک در شهوار لفظ

اویله آغزک تشکدر کیم سولشور ساعت سکا

تیمک اولمز لفظ جان بخشکه آغزک سرته

وحی در کویا بکیم مطلق آغز بوق وار لفظ

قوتور شر و غله زمانه

نیله پشاورانه

آغز ایله دار

یوقه صوفی

کفر خناسی

صوفیه نقیسه

صوفیه نقیسه

نیچه لعلك گچ كلور گفتاره كویا کیم گورر بن کبی اول لعلدن آیرلمی دشوار لفظ
غنچه لعلك تك لطافتدن دم اورمش بیلیمز نیلر اظهار ایلکچ اول لعل گوهر بار لفظ

ای فضولی ایسترم دلدار حالم صورمیه
رشگدن کیم بولسون وصل لب دلدار لفظ

حرف العین

آفتاب طلعتك طو تدخیه اوج ارتفاع قتل اهل عشقه تیغ غمزه در آندن شعاع
دشت طو تمق عادتق قویمشدی بخون عشقدن شهره شهر اولمغین رسمن بن ایتدم اختراع
زوق دریا سنده برخاشا کدر کیم جز گنور صوفی سیاد کیم دوران طو توب ایلر سماع
کیچدی کیم دنیا و عقبادن سنکچون اولدی فاش طوغری دیرلر کل سر جاوز الانین شاع
اول بت سرکش کلور صالاش جمالندن نقاب ای سلامت الفراق ای عقل و ایمان الواع
جان و دل بر عمر در تیغکچون ایلر لر جدال گیرمدین تیغک سنک اور تابه قطع اولمز نزاع

ای فضولی آخرت ملکینه لازمدر سفر
بویله فارغ گزیه تقویدن مهیا قیل متاع

یار وصلن استین کسمک کرک جانندن طمع هر کسی کیم وصل یار ایستر کسک آندن طمع
آرزوی وصل جانان جانه آقندر کوکل یاتعلق جانندن اوز یا وصل جانانندن طمع
چون بکا بر ذره جه یوقدر تماشا ای جمال بن کیم وصل ایتک اول خورشید رخشانندن طمع
عاشق اولدر کیم تمسای بالای هجر ایده یوقسه چوقدر مهر ایدن اول ماه تابانندن طمع
رشته طول امل دام بلاد نیلیم کسمک اولمز اول سر زانق بریشانندن طمع
عارضك گورمک حیاتم تازه ایلر وه نه عیب گر گدا وجه معاشن قیلسه سلطانندن طمع
متصل حرمان قیلور حاصل طمعندن اهل حرص طرفه کیم آرت بکا کلدکجه حرمانندن طمع

ایستر ایسک حسرت و حرمانه بر دم دوشمه مک
کس فضولی دهر دن امید دورانندن طمع

دل اوزادر بحث ایله اول عارض جانانه شعاع اودچقر اغزندن ایتزمی حذر کیم یانه شعاع
نوله غیرت آتشی جانم ایتسه موم تک بونه سوزدر کیم دیشلر عارض جانانه شعاع
عارض جانان ایله بحث کال حسن ایدر دل اوچندندر که هر ساعت دوشتر قصانه شعاع
که ایانغی باغلو که بونی نذندر بیلیمز بریری عشقندن اولمشدر مگر دیوانه شعاع

نوله گوکل عارضك ایسترسه جانم قامتك رسمدر عالمده بلبل کل سور پروانه شعاع
قیل شبستان مشرف کیم نثارک قیلیمغه رشته دن درلر چکوب جمع ایلیمش دامانه شعاع

ای فضولی ذوقدن یاقدک تنک روز وصالی
بیلیمدک غافل گر کز می شب هجرانه شعاع

کل ای راحت صائن اسباب جمع قیلیمه نادانغ طریق فقر طوط کیم فقر ایش عالمده سلطانغ
مراد ارسطتندن کام دلدر نفسه تابعین نه حاصل سلطنت ادیله قیلیمق بنده فرمانق
بریشانلقدن ای اهل جهان سز جمع ایدک خاطر که بن جمع ایلیم هر قانده واردر بر بریشانغ
نه طالعدر بو کیم عالمده آغاز ایتدم برایش کیم اول ایشدن سر انجام ایتدم حاصل پشیمانغ

بکا ظلم صریح اول کافر ایلر کیمسه منع ایتز
فضولی کفر اولور می گردیسم یوقدر مسلمانغ

ساقیامی صونکه دام غمدرر هشیارنغ مستلکدر کیم قیلور غم اهله غمخورانغ
وار فکرن یوق غمن چکمک ندر بر جام ایله یخبر قیل کیم بکا بر اوله یوقلغ وارنغ
بندن آخر چون قیلور یزارلق اسباب دهر دهر اسبابندن اول یک کیم قیلیم یزارنغ
جان متاعینک بهاسیدر نه کیم دوران ویرر طرفه کیم بن صانورم شفقتدر اول غدارنغ
طغنه اغیار چکمکدر ایشم بریار ایچون کیم اولور اغیاره یار ایلر بکا اغیارنغ
چکمکه زحمت چک الک تدبیر درمدن طیب کیم دکل سن بلدی بکا بن چکدی بکا بکارنغ

ای فضولی ایلرم قطع تعلق یاردن
بو طریق ایچره بکا توفیق ایدر سه یارنغ

عیش ایچون بر طرفه منزلدر بهار ایامی باغ آنده دیکسون غنچه وش هر کیمکه عیش استرا و تاغ
غنچه لر آجلدی سیر باغ ایدک ای اهل دل کیم گوروب کلر کوکلر آچان چاغدر بوچاغ
سندن ای بلبل فزوندر بنده محنت فصل کل سنسن و بیک تازه کل حالا بن و بیک تازه داغ
باغه سروم کلدیگن بیلیمش سحر دن شاخ کل روشن ایتک رهگذاری اوزره هر یان بیک چراغ
چکسهر زنجیر ایله کلزاره کتمن کیم بکا سنبل زلفک فراقتدن مشوشدر دماغ
موسم کلدور ولی کیتمن چمن سیرینه کیم روضه کویک بکا اول سیردن ویرمش فراغ

محرم اولمز رندلر بزمنده می نوش ایتمین
ای فضولی چک ایاغ اول بزمندن یاچک ایاغ

حرف الفاء

اگر خدنگ غمکه سینه احباب هدف
منتظر خنجر مژگانکه جانلر صف صف
خاك درگاهكه هر صبح سورر گون يوزنى
غالبا آندن آكا حاصل اولوبدر بوشرف
حاش لله كه بو ديوانه شوق خطكه
سبب قيد اوله زنجير سطور مصحف
صالدى دريايه صبا خنجر غمزه وهمن
كه چيقرمايه دخي گوهر ناسفته صدف
اي كوكل عالمه آلدانه سكا رنك ويرر
خاكدر كيم آنى كه لعل قيلور كاه خزف
بزم جمشيد فنا بولغييله بيلدم كيم
دور جورندن ايمش ناله نى نوحه دف

ای فضولی طلب رتبه عرفان ايله

چهل ايله حاصل اوقات شريف اولدى تلف

محت عشق اى دل آساندر ديوچوق اورمه لاف
عشق بر يو كدر كه خم بولمش آنك آلتنده قاف
اوله غافل درد كشلر محبتدن اى كوكل
گرديلر سن ايده سن آينه ادر اكي صاف
صبحدم زلفك داغيث ناشام عرض عارض ايت
قويمه صبح وشام آراسنده طريق اختلاف
رشد رخسارك دل خورشیده صالمش اضطراب
غيرت قدك مزاج شمع و ير مش انحراف
خاك كويك كعبه به نسبت قیلن بيلمزى كيم
بونده هر دم آند برونوب اولور واجب طواف

ای فضولی زاهد اردعواى عقل ايلر نه سود

نقى ذوق عشق در جهلينه عين اعتراف

حرف القاء

اولور رخسار كه گون لعلكه كالبرك تر عاشق
سكا آسك دكل گوگدن اينر يردن بتر عاشق
بكا مقصود ترك عشق ايدى وه كيم به حسنك
اولوب كون كوندن افزون قیلدى كون كوندن بتر عاشق
تماشای جمال كدن نظر اهلينى منع اتمه
نه سود اول خوب يوزدن كيم اكاييلمز نظر عاشق
چنده باي بوسندن اولوبدر سبزه لر خرم
هان بر سبزه جه اولماغه عالمده بتر عاشق
قيلور سن بيك جكر قان هر بكا باقدجه اى ظالم
نه باقددر بوهر دم قاندن آسون بر جكر عاشق
قيرارسن اهل عشق طو تالم كيمسه لك طو تمز
نه ايشدر بوگر كرمى سكا اى سيمبر عاشق

نه پروانه دوير بر شعله به نه شمع بر آه

فضولی صائمه كيم بکزر سكا عالمده بر عاشق

تاب خورشيدمه روبكه ويرمش رونق
تاكه زيباخط ايچون اوله بوندهيب ورق
عكس خدكله گورن دائره ده آينه يي
ديرمه بدر در انگشت نبوتدن شق

سكا كلشنده نثار ايتك ايچون هر تركس
گو توروبدر باشه آلتون طولو برسيم طبق
هر خطك مصحف حسن حقه بر آيتدر
مكتب عشقده هر دل آكا بر طفل طبق
عاشق اولمق سكا بسدر بزه برهان جنون
حسنه عقل اهلى مقيد اوله بيلمز مطلق
رسمدر عاشقه كلك قاشى يايلردن اوق
عشق پيدا اوله لى بويه قورولمش بونسق

شاهدر حسن بساطنده بوكون اول كلرخ

ای فضولی بن آواره سوزلش بيدق

اولز اولدى گوروب احوالى ايل خوبلره عاشق
عشق نينده بورسوالنى گور شرعه موافق
كلور اولسن قيلورم فرش رهك برده چشم
دخني نم وار عزيزم گوزه قارشو سكا لايق
گولوب آچلمق او مولز دهنكدن مكر اولدر
جزو كيم لايحيزى دير آكا اهل دقايق
بغرمك ياره لر ين كوزلرم آصمش مژه لرده
مردم گوشه نشين قدن وقدن بو علايق
كيجه لر شمع ياز اشك دو كر صبح كنجه
جان ويرر صبح كن دمه زهى عاشق صادق
سبقت ايتمشدى جكر قانى گوزم ياشنه هر دم
عشق حكيم ايتدى ينه جارى اوله عادت سابق

ای فضولی اوزو كى گوشه نشين ايت خمى تك

اوله تا كيم اوله سن كاشف اسرار حقايق

اي فراق لب جانان جكرم خون ايتك
چهره زردى خونا به كلكون ايتك
جكرم قاتى كوز ياشنه دوكدك اى دل
واره واره آنى قلمز بونى جيحون ايتك
نيجه حسنيله سنى ليلى به نسبت قيلهيم
بيلموب قدرى ترك بى مجنون ايتك
سويلدك كيم طوتارم شاد گولكلرده مقام
شاد ايكن بوسوز ايله كوكلى محزون ايتك
عهد قیلدك كه جفا كسيمه سن عاشقندن
عاشق وعده احسانه ممنون ايتك
جرعه جرعه مى ايچوب زيب جمال آرتوردك
ذره ذره كوزمك نورنى افزون ايتك

ای فضولی آقيدوب سيل سرشك آغله لى

عشق اهلينه فغان ايتكى قانون ايتك

قيلدى زلفك تك پريشان حالى خالك سنك
برگون اى بيدرد صور مز سن ندر خالك سنك
گيتدى باشكدن كوكل اول سرو قدك سايه سى
آغله كيم ادباره تبديل اولدى اقبالك سنك
زينت ايچون جسم ديوارنده ايتدم ريك
چكمسيدى عشق جان لو خنده تملاك سنك
تيز چكمز سن جفا تيغين بى اولدرمكه
اولدر هر كون بى آخره اهلاك سنك

خط زنجير طور
ادبى
نورن

نما قلم ياد
نما قلم ياد

زلفى قان
زلفى قان

صباح
صباح

نورن
نورن

نورن
نورن

نورن
نورن

نورن
نورن

درمى ما يانك بونى عنى در
درمى ما يانك بونى عنى در

غرق خواب جگر قیلمش گوزوم مردملرین آرزوی خال مشکین ورخ آلك سنك دامكاه عشقندن دوت بر كنار ای مرغ دل صینمندن سنك ملامتدن پر و بالاك سنك

۱۵۱

سایه وش چوقدن فضولی خاك پایك یاصلنور
اول امیدیه که برگون اوله پامالك سنك

چشمی اشکله گنجدر مکنون آیتدك مردم چشمی احسانله قارون آیتدك می کلکونی دیدك عقله زیاندر زاهد بومیدر عقل که ترك می کلکون آیتدك جانم آلدک می ایچون ساقی ایچوردك بکافان داد الکلدن که بنی الله مغبون آیتدك خطنك آفت جان اولدیغنی بیلدردك لطف قیلدك که بنی واقف مضمون آیتدك دل دوتر مار سر زلفکی وهم ایلیوب بیلزم کیم آکا تعلیم نه افسون آیتدك بیله من اولدی بنی طغنه ایدن اهل ریا شکر کیم حلی ای عشق دگرگون آیتدك

۱۵۲

ای فضولی نه مراد اولسه میسر بیلسم
بونجه کیم حسرت لعلیه جگر خون آیتدك

جان ویرر رایحه تربت پاک ای تان نور الله لك الارض سقى الله تراك حرمت آیتدك میه تعظیم ایله طوتدك ساقی عظم الله لك الاجر علی الله جزاك طال ما آتسنا القلب جعلناه فداك حین ماحل نفی الغیر عن القلب هواك ره عشقنده کونور غیردن ای دل رغبت فاذا شئت رفیقنا الم العشق كففاك خواب غفلته کوکل وصلدن اولدك محروم فاز من نال صفا الوصل وماخاب سواك

۱۵۳

ای فضولی نه بیلور اهل ورع می ذوقن
انکر الحکمة من لامك جهلا ونهاك

شمع رویك آفتاب عالم ارادر سنك نور حق خورشید رخسار گده پیدادر سنك سنسن اول گوهر که درج کاشات ایچره بوگون ممکن اولان عییدن ذاتك مبرادر سنك جان ویرر لعلك تمناسنده بیک آب حیات فیض کلب تشنه بیک خضر و مسیحادر سنك سرووکل نظاره سن نیلر سکا حیران اولان کیم قدك سروورخك کلبرك رعنادر سنك راز عشقك خلقدن قیلمق نهان ممکن دکل عاشقك اول وجهدن عالمده رسوادر سنك قیلدی شوقك اشك غواصی گوزوم مردملرک ای در تر متزلک گویا بودریادر سنك

حمله آفاقدن چکمش تعلق دامنن
تافضولی خسته به وصلك تمنادر سنك

۱۵۴

شویله رعنادر کوزم سروخرامانك سنك کیم گون برکز اولور البته حیرانك سنك کاکلک باشینه چزکنمك ایستر خاطر م ای بن ویوزبن کی سرگشته قربانك سنك عارضك دورنده جمعیتدن اولسون ناامید اولمین آشفته زلف پریشانك سنك چوق عجبدر لعل کویالقی نه معجزدر بوکیم ایلر اظهار سخن لعل درافشانك سنك چرخ یاشندن آتلدی جانمه تیر اجل لیک آندن تیزك دپرندی مژگانك سنك داغ هجرانك اودن بکزتمك اولمز دوزخه اولسون کافر اسیر داغ هجرانك سنك

۱۵۵

ای فضولی اوپله کیم بیمار درد عشقسن
یوقدر اولمکدن اوز که هیچ درمانك سنك

داغ هجرانك یانمقدن جگر قان اولسه یك ملك دل غم منزلی اولنجه ویران اولسه یك یاری اغیار ایله گورمك عاشقه دشوار اولور بویله گورمکدن اسیر داغ هجران اولسه یك سینه مه پیکانکی گوندر گوکل دفعینه کیم سینه ده سوزان گوکل اولنجه پیکان اولسه یك سر می رسوالغ فاش آیتدن عالمده زار جسم اشک گردانده پنهان اولسه یك داغیدر سه نوله عقد زلفکی باد صبا فتنه اهلی اوله نك جمی پریشان اولسه یك

۱۵۶

دون فضولی سهو ایدوب کیچمش می و معشوقدن
توبه ایدوب بویمان ایشدن پشیمان اولسه یك

قیمدك ساکن کویك اولانه پیکانك بر ایچم صو ایله آغز لکدك مهمانك ناوک غمزه دریغ ایله عاشق لردن کسمه ارباب وفادن نظر احسانك خواهشك جان ایدی خاك ره که طاپشوردم یتدی اول خودیرینه شمعی ندر فرمانك جانیه یتدم الم هجرک ایله ای ظالم رحم قیل جانك ایچون واریسه بر درمانك داد خواهم سوبله دامن نه چکر سن بنندن یوقی و همک که طوتم حشر گونی دامانك ظالم اولسن نه عجب یوق سکا دوزخ و همی سکا خود یتیه جکدر سنك اوز هجرانك

۱۵۷

وصل ایامی روان یاره فدا ایلدك
ای فضولی الم هجرایله چیقسون جانك

ای مه بنمله دوستلری دشمن ایلدك دشمن هم ایلر بو ایشی کیم سن ایلدك پیکانلر که دولدی تم آفرین سکا بیداد چکمه ده تپی آهن ایلدك تحسین سکا که گوکل ایوبن تیره قویمدك هر زخم ناوکک بکا بر روزن ایلدك اولسون زیاده رفعلک ای آه آتشین محنت سرامزی بو کیجه روشن ایلدك

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

یازمک

اگلسون طراوتك ای اشك لاله گون
جان چقسه منزل ایتمه ایودوت حبابدن

❖ ممکن دکل جهانده فضولی اقامتک ❖

❖ بیهوده سن بومر حله ده مسکن ایلدک ❖

صباطف ایتدک اهل درده در ماندن خبر ویردک
خزان غمده گوردک اضطرارین بلبل زارک
سوزنی وحی نازل گردیم بن هیچ گفر اولمز
دیدیلر یار عشاقک کلور جمع ایتمه کوکلن
سایان مسندن دیو گمره رغبتن کسکد

❖ فضولی روز کارم تیره اولدی شام هجراندن ❖

❖ نسیم صبح تک خورشید رخشاندن خبر ویردک ❖

بقا ملکن دیلرسن وار ییکی یوق ایله دنیاتک
تعلق ظلمتن تجرید خورشیدینه قیل مطلع
کوکل هر صورت شیرینه ویر ما ایچی معنی
رفیقک اولسه دلستر جانور هم صاقله راز آندن
یتر طاوس تک عجب ایله قیل آرایش صورت
گهر تک قیلمه تغییر طبیعت دلسلر بغرک

❖ فضولی کائنات اسبابنک قیلیم تماشا سن ❖

❖ ندامتسن تنم یوق تصرفسن تماشا تات ❖

دهنن دردمه درمان دیدیلر جانانک
اولسه محبوبلرک عشقی جهنم سببی
کیچدی میخانه دن ایل مست می عشقک اولوب
اورمزم صحت ایچون مرهم اولقک یارده سنه
نه بلور اولقیان مصحف حسنک شرحن
یردن ای دل گو که قاومشدی سرشگم ملکی

❖ ای فضولی اولوبن غرقه گرداب خون ❖

❖ کور نه قهرین چکریم دونه دونه دورانک ❖

کلور اولسرو سهی ای کل ولاله آچلک
عزم باغ ایلمش اولسر وروان ای کلر
کوتورک اوقلرین ای دیدم لرم طیراقدن
ایلمک ای دل و جان خنجر مژگانه میل
کوزیاشی تیغکنز ایچون دو کیلور ای خوبلر
دوشدی اود جانمه ای تنده اولان پیکانلر

❖ ای فضولی قدمن قیلدی فلک خم یعنی ❖

❖ وقتدر چقمغه دنیا قیوسندن اکلک ❖

ای کوکل چوق سیر قیلمه کنبه دیوار تک
اون ویرر جان رشته سی خم قامتدن چکسم آه
سینه می نی اوقلرک دلدی دم اوردخه گوکل
عارضک اوزره خم زلفک آکوب دون تاسحر
جسم زارم تیغ بیدادکله اولدی چاک چاک
بیلیموب بهودی جور کدن ایتدم اجتاب
خاطرک شاد ایلدک اهل وفا کوکلن بوزوب
بی بقادر نشئه می ذوقن ایتدم امتحان

❖ ای فضولی خاطر اهل صفا آینه در ❖

❖ چرخ جورندن اثر آینه ده زنگار تک ❖

وار امیدمکه گوروب جولانکی اولسم هلاک
اولدیکم منزله دقتم قیلمه صائمک لحد
مست بجان ویردم مزارم اوزره تعظیم ایلوب
چون جفا معتادیم بیلیم ندر مهر و وفا
هر کدورتدن نی پاک ایتدی سیل خون دل
آه بیلیم نیلیم جانمده راحت قالمیدی

❖ غیر نقشن محو قیلمشدر فضولی سینه دن ❖

❖ ماله فی الدهر مطلوب و مقصود سواک ❖

لبک رشکی مزاجن تلخ قیلدی باده نابک
گر هدار اولدی جاتم رشته سی تسبیح تازی تک

بیهوده او
مغرب

واضع
افاده

عشق دردمه
کیچدی میخانه
قاف قناعت
ماده طوشت
طاووس کیچی
بکشد

انجمن صوفیه
بروین کرم
توفیق رحمت
شماره
انجمن مشرق
ذکر اولد

جانانک
درد و دمانه
نفسه بخت ایچون
نفسه بخت ایچون

درد و دمانه
نفسه بخت ایچون
نفسه بخت ایچون

حرفیان

روز و شب
طولو

قطع علاء الدین
و غنی ز طاهره اده
فریاد طالع دیده

خم زلف ایلد
مار اولدی

حیاتک
روشن بیک و مکرر
بخت ایچون
دختر نور مایه
بوزوی شوکر
چون شکر زنگار
ایستدور

جانانک
نفسه بخت ایچون
نفسه بخت ایچون

چون کوزل بلبل طاعت
ایله مختار در
بخت ایچون

ایاغت توزنه یوز سورمکه ویرمن صبارخصت یوزن یوز کره شبنم یومدین کلبک سیرابک
صبا اول زلفی دیرتدکجه تشویشم زیاد ایلر صاقن دیرتمه کیم باغیر مدده در باشی بوقلابک
درود یوار که گستاخ یوز سورمش دیو گردون یوزنی کیجه لر تا صبح سور تر پیره مهتابک
محبت ظاهر ایتمک جاننه قان دو مک ایسترسن حیدیم بونجه هم رغبت ندر جرمنه احبابک
(۱۶۴) فضولی غمزه مردم کشکدن التفات ایستری
صانور کیم التفاتی رحم اولور قربانه قصابک
نه خوشدر عارضک دورنده زلف غنبر افشانک بودورنده نه خوش جمعیتی وار اول بریشانک
رخک دورنده بر دیوانه در سودای زلفک کیم که هر دم چز گنور باشک ایستراوله قربانک
هوادن کا کلبکدر دیرن یارشته جاندر بریشانقده اولمش بن کی مشهوری دورانک
مسلسل زلف مشکینکدن آرتورمش رخک رونق زهی سنبل کیم اولمش زیوری کلبک خندانک
قراردیر توتونک روز کارم اول زماندنکیم تم خاشاکنه اوتلر اوروبدر برق هجراتک
ایشمدر سایه تک بردن پره یوز اورمق اول کوندن که باشمدرن گیدوبدر سایه سرو خرامانک
(۱۶۵) فضولینی ایاقدن صالادی بار محنت عشقک
یچون دوتمزسن ای کافر الینی بر مسلمانک
ای مصور یار تمثالینه صورت ویرمدک زلف رخ چکدک ولی تاب و طراوت ویرمدک
عشق سوداسندن ای ناصح نی منع ایلدک یوغ امش عقلک بکا بخشی نصیحت ویرمدک
دون که فرصت دوشدی خاک در گهندن کام آلم تولدی ای کوزیاشی کوز آچقه فرصت ویرمدک
گوز یوموب عالمدرن ایستردم آچم رخسار که جانم آلدک گوز یوموب آچنجه مهلت ویرمدک
بومیدر در حاک که خالک ایلر ایکن قصد جان چیقدی خطک کیم آتی منع ایده رخصت ویرمدک
ویرمه حسن اهلنه یارب قدرت رسم جفا چون جفا چکمه مکده عشق اهلینه طاقت ویرمدک
(۱۶۶) ای فضولی اولدک افغاک ایتدک رحمت سکا
رحم قیلدک خلقه افغانکه زحمت ویرمدک
حرف اللام
چرخ هر آی باشنه صالمش قاشکدن بر مثال بوجهتندر هر آی باشنده اولمق بر هلال
ماه نواولمش قاشک سوداسنک سر کشته سی شهردن شهره گزر آواره لرتک ماه وصال
ایتدیگیچون حسنکه قارشو کمال اظها رگون بر کون اولمز کیم آکا کردون یتیم بر زوال
صبح قیلدک جلوه گون چکدی اوزین بر کوشه یه شام عرض ایتدک رخک شمی ایتدی انفعال

قیلمه گوزدن چهره خالک نهان کیم قیلمیه دود آهم آفتابی چهره گردونه خال
اولیوب مقبول خاک در گهک ماه تمام ضعف طالع ویردی کون کوندن آکا تغییر حال
(ای فضولی ماه نسبت محو قیل وارک تمام)
(کردیلر سک بولمق اول خورشید برله اتصال)
ملک حسنک بویله ظالم پادشاهی اولمفل کیم سکا ظالم دیسه عادل کواهی اولمفل
غمزه تیغن چکمه هر ساعت کوکل یغماسنه چکمه تابع ملکه غارتگر سپاهی اولمفل
آهنی ای ماه عشاقک یتورمه کوکلره درد اهلینک نشان تیر آهی اولمفل
کردیلر سک شمع تک غیرت اودینه یانیم شاملر اغیار شمع بزمکاهی اولمفل
عادت ایتمک خوش دکل بیداد رحمت تکریمچون کاهی اولسن مائل بیداد کاهی اولمفل
عاشق رسوا کوروب منع ایتمه ای ناصح نی منکر آثار تقدیر آهی اولمفل
(ای فضولی ایله طاعت ربانی ترکن ایت)
(توبه قیل من بعد مشغول مناهی اولمفل)
یسکه ضعف روزه دن هر کون اولور تغییر حال اوله جقدر عید ایچون ماه تمام بر هلال
قیلدی ماه روزه اول خورشیدی کون کوندن ضعیف ذره آیه سان کون نوری ایلر انتقال
بر خیال ایتشمی ضعف روزه یاری بیلیمز یوخسه یاری کور میوب بو کوردیکمدر بر خیال
دوتنه بیلیدیم صوا ایچمزدم قیلوردم دفعی روزه نک کیم کوز کوره خورشیدمه ایسترزوال
آی دوتلسول روزه ایافنده کون دوشسون پره کیم بوی کوندن بولوبدر مهربال ماهم هلال
قامتی ایچمک دیلر اول لعل میگون هر کیجه روزه دوتمش غالباً افطار ایچون ایسترحلال
یک ایچمک فکرین اهل روزه دن کس ای کونش بر ثواب ایت صبحلر تاشام قیل عرض جمال
(روزه تکلیفن فضولیدن کوتور ای محتسب)
(نا تواندر آنده بو تکلیفه یوقدر احتمال)
اویله مستنا کوزلسین کیم سکایوقدر بدل سندن ای جان منقطع قیلمز بنی الاجل
یجه صورت باغلسون کوکل خلاص عشقندن عشقدر بر حال کیم اول حاله کوکلدر محل
عشقمه نقصان یتورمن کورمک اول عارضی جوهره تغیر آثار عرض ویرمن خلل
ایلدی رسوا کوکل چاک کریبان ادب کورنه اهل علمدر آداب ایله ایلر جدل
حالی کوردکجه منع اهل عشق ایلر فقیه حجت مقطوعی یوق ایلر قیاس ایله عمل
مدرسه ایچره مدرس ویردیکی بیک درسدن یکدرر میخانه ده برجام ویرمک بر کوزل

عاری تضاد تقابلی

روزه کلیمه کوزلسین
صبره کوزه کلت
سایارون هر قیلین
منفی رمضانده
اورور قیلمه کوزلسین
عاشق برده کوزلسین

نفسه
روزه کلیمه

عاری تضاد تقابلی
اویله کوزلسین

تجانی فکر

رومانه
ایاقده دور دوری
شمت وورمانش
ایستری دیکدر
قودنه نی ایچکی
دیه ده وار کوزی
دیلر اولور

نوروز

سایارون

صبره کوزه

﴿ ای فضولی بن دم اورمشم صفای عشقدن ﴾
﴿ مطلع خورشید ایجاد اولدن صبح ازل ﴾

ای رخ قبله جان خاک درك كعبه دل ره عشقكده قبا سرحدی اول منزل
لاله رنگ ایتدی گوزوم قان ايله خاك دريكي كيميا كردير ايدر كوردیكي طیرانی قزل
اولكه يارك شب هجرینه قیامت كونی دیر خلق آراسنده قیامت كونی اولمزی خجل
قانی مشكدر ایشم زلف گر هگیر كدن صبر بو مشكلی دیرلر آچر اما مشكل
ایتمك اولمز سنی آگاه كوكل حالندن وای آكا کیم ویره كوكلن سكا سندن غافل
سورم زاهدی کیم گوشه محرابی سور خم ابروکه رقیب اولوب اولمز مائل
دلی دیرسم نوله عشاقنه کلچهره لرك اوزینی گوز كوره اودلاره سالورمی عاقل
سنی جانان صانورم چیق بدعندن ای جان بن وجانتم آراسنده چوق اولمه حائل

﴿ ای فضولی یازم کیم نه ایچون اول کل رخ ﴾
﴿ بکا یاز اود اولور اوزکیه شمع محفل ﴾

هیچ سنبل سنبل زلفن کبی مشکین دکل نافه چینی صاچک تک دیرلر اماچین دکل
وار برک کلد هه الحق تراکت برله رنگ لیک جان پرورلر لعلک کبی شیرین دکل
مهربان دیرلر سنی اغیاره لیکن بن آکا باور ایتمن کیم سکا مهر ایلمک آیین دکل
خوبلر محراب ابروسینه قیلمز سن سجود دینکی دوندر کل ای زاهدکی بخشی دین دکل

﴿ نافضولی قامت رخسارگه ویرمش کوکل ﴾
﴿ مائل سروو هوا خواه کل ونسیرین دکل ﴾

یوزکی کوزکویه غیبتده اوخشادن غافل طوقه یوز یوزه اولمزی آره یرده خجل
بوراق نقابکی یوزدن کمال صنعی کوروب فرشته خلقت آدمده شبهه سن باطل
حدیث وحی دیشک ضایع ایتمه اغیاره رومیسدر ایده سن قدرتی آنک نازل
حریم کویکی کوستر نمونه ايله ثواب کیم اوله جنت ایچون خلق طاعته مائل
سنی قویوب بته ایلر عبادتن کافر عذاب دوزخه اول وجهدن اولور قابل
حکیمه نفی قیامت خطاسنی بیلدر قیام کوستر آکا اعتقادن ایت زائل

﴿ غرض فضوله انجق الکلدن اولمکدر ﴾
﴿ ولی محالدر انجق سن اولیجق قاتل ﴾

جانه باصدم غنچه وش پیکانکی ای تازه کل دوزمک ایچون هجریکه یادم دمردن بر کوکل
ونه ساحر سنکه اوددن صوچیقاروب صودن اود ترمش رخسارکی کل کل قیلنده تاب مل
یاندروب اجزاء ترکیم کولم ویرسن یله یوق یولکدن دونمکم وارم سنکدر جزوکل
مردم چشم بیغر ناوکلرک ممکن دکل اول اغاچلر برله طومق اشک دریا سینهل
ای کوکل لوح امل نقش بقادن ساده در فانی ایتمه عمرک اول سوداده کیم باقی دکل
صورت آرا اولمه تحصیل کمال معنی ایت کیم بهایم نوعن ایتمز آدمی زربفت جل
نوله دیرسم قدر ايله افزون مسیحادن سنی یروکوک میزان اولوب فرق اولمش آغردن یوکل
آتش دل اولیه سوزاندرکه باصمز هیچ کیم رحم ایدوب ناوکلرندن اوز گزخم اوزره کول

﴿ حاصلک اول غم جاناندر آخر ترک جان ﴾
﴿ بو ایتمش قسمت فضولی خواه آغله خواه کول ﴾

رهرو عرفانه بسدر ساغرو ساقی دلیل کیم مه وخورشیددن قیلمش تمناسن خلیل
اولسه استعداد عارف قابل ادراک وحی امر حق ارساله هر ذره در بر جبرئیل
هر کیمک تقدیردن مقصودی اوز قدر نجه در اهل حق ایستر زلال وصل زاهد سلسیل
جنته زاهد بیلور جان ویرمدین یتمز ولی جانه قییمز او تمناسنده در مسکین بخیل
ای قیلن اظهار ذلت مژده عزت سکا کیم بودر گهده مقرر در عزیز اولمق ذلیل
وعده و صلاک نبی صالمش خیال زلفکده کیم دیلر طول امل سرمایه عمر طویل

﴿ ای فضولی خوبلر ذکر جالبه خوشم ﴾
﴿ شکر کیم کسب ایتمش علمده بر ذکر جیل ﴾

﴿ حرف الجیم ﴾

دکلسن چوقدن ای کردون جهان سیرنده بولداسم نوله خم اولسه قدم سندن آرتوقدر بنم یاشم
ترازوی عیار مختم بازار عشق ایچره کوزوم هر دم طولوب بیک طاشه هر ساعت دکر باشم
سرشگم آل باغرم پاره برکوه بلایم کیم همیشه لاله ولعلیله رنگیندر انجم طاشم
بکا مانند بر دیوانه صورت باغلمز گویا قلم صندردی تصویرم چکندنصکره نقاشم

﴿ فضولی خازن کنج وفایم اول سبیدندر ﴾
﴿ گهرلر دوکدی اسرافیه بوچشم گهر باشم ﴾

تمده زخم تیغک چشم خون افشانه بکزتم اوقک کیم صف صف اطرافنده در مژگانه بکزتم
بقای روحی بیلدم خیال لعل نابکدن حیاتمدر دیدم باغرم به باصدم قانه بکزتم

(*) کور و شاعری و مشهور بهر هابه یاشانک کانی نالی ناک بر قطم سنک ایکنجی و
صوت بیجی ده بو منظومه معروفی افاده ایدر:
[هر چه بستانم او فکر رفیقم + هر زلف و ریشم + اصل دور و دوریم]
زلف ایدر رشتۀ طول امل نکته ایچونه (۱۷۹) بی غزلده ستوبیت ده بر کوزل متاودر:
[رشتۀ طول امل + دام بلور + یلدهیم + کسک او طاز اول سر زلف ریشانده طبع]

سید محمد غفران

کوزل و طوع و نحر

نفسه

کوزل و طوع و نحر

بطل امل و طوع و نحر
زلف ایل علاقه دار
دور و دوریم
شاعری نایبانه ده
بود برین واد
ذکر کوزمدر

سکرتی (طبع)

قافیه قریه

کینه اوده
قانه

خوشخانه
خام روی جان
مکرمه شفا
در

زلف سنبل
نافه چینی
سکرتی (طبع)
سکرتی (طبع)
سکرتی (طبع)
سکرتی (طبع)
سکرتی (طبع)
سکرتی (طبع)

نه روز و فکر
قیامت و قیامت
کلمه ریله اوینور

سوگش گوکسی کم دولدر غمزه خیالیه
تدن اینجنوب چقمش روان جان کی بیکانک
گوزومده بسلنوب قیمت بولن بیکانکی گوردم
صدفده گوهر اولان قطره بارانه بکزتم

﴿ فضولی اولدر هر دم بنی اهل نظر طغی ﴾

﴿ که نیچون یار لعلن چشمه حیوانه بکزتم ﴾

عشقند جامده بر پنهان مرض وار ای حکیم
وار بر دردم که چوق در ماندن آرتوقدر ولی
گر با صوب ال نبضه تشخیص قیلن دردی
کل بنم تدبیر بهوده مده سن برسی قیل
گور تن عربانیله احوالی هجران گونی
چکمینجه چاره دردمده زحمت بیلدک

﴿ رنج چکمه سخت امیدن فضولیدن گوتور ﴾

﴿ کیم قبول سخت ایتمز بویه بیمار ای حکیم ﴾

دهنک شوقی جانسوز کان ایتمز ایدم
وصل خال لبکی بیلسه ایدم تا مقدور
خوبلر عاشقه میل ایتمدیگن بیلسه ایدم
دوشمسیدی گوزیمک یاشنه فیض نظرك
صالمسیدی دل ویرانه عمارت طرحن
ستم طعنه اغیاره دکلام واقف

﴿ ایتمسیدی ستم یار فضولی بنی زار ﴾

﴿ بونجه فریاد چکوب آه وفغان ایتمز ایدم ﴾

بر قول اوغلینی گوکل ملکنه سلطان ایتمد
دلکه بردلبره سر منزل ایدی آهم ایله
عشق ترکی دل و جاندن گورینوردی مشکل
جان غمک چکمشیدی وارایدی بویتده حق
ره عشقک دوتوب ایتمد غم دردم دفعن
سکا طابشور دینغ اوقلارنی یاقدک ای دل

﴿ مصر ایدی پادشهن یوسف کنعان ایتمد
یله ویردم آدنی تخت سلیمان ایتمد
ترك عشق ایله دیدک ترك دل و جان ایتمد
بو آنک اجری ایدی کیم سکا قربان ایتمد
گور نه جمی بو طریق ایله پریشان ایتمد
ضایع ایتمک تقدیر کیم سکا احسان ایتمد

﴿ سبزه تک قیلدی فضولی چیقروب اشک عیان ﴾

﴿ تن غبارنده اوقن هر نیجه پنهان ایتمد ﴾

پنبه داغ جنون ایچره نهاندن بدنم
جانی جانان دیش ویرمک اولمز ای دل
طاش دلر آهم اوقی شهد لبک شوقدن
طوق زنجیر جنون دائرة دولتدر
عشق سر کشته سیم سیل سر شک ایچره یرم
بلبل غمزه ده ام باغ بهارم سنسن

﴿ ایده من ترك فضولی سر کون یارک ﴾

﴿ وطنمدر وطنمدر وطنمدر وطنم ﴾

فاش قیلدک غم ای دیده خونبار بنم
دهن ایسترم ای عشق یوق ایت وارلغ
چقمش اغیار ایله سیرایتمک اول مردم چشم
بوتمنده کیم اول شمع ایله هم صحبت اولم
موج ایله گوکلای ای اشک قوپار یامدن
چقمش اولشوخ بوگون دو کسکه قان گوردهک

﴿ ای فضولی در و دیواره غم یازمقدن ﴾

﴿ شاهد حال دلدلر در و دیوار بنم ﴾

ای ماه وصالیه خوش ایت بر کیجه حالم
فریاد که بر ویرمدی بیداددن اوزگه
صینمش مژگن خلق گوزندن آقیدریاش
اول شمع خیالیه خوشم اوله که دایم
سوزاندر اودندن تمه سانجیلن اوقلر
ساقی غم دورانه غایتده ملولم

﴿ لطف ایله فضولی بنم احوالی عرض ایت ﴾

﴿ اول شاهه که سویلشمکه قالمادی مجالم ﴾

﴿ ای اختر طالع قومه بوینسکده و بایلم
گوز یاشی ایله بسلیدیکم تازه نهالم
نظاره ضعف بدن موی مشالم
بو صورت ایله جزگنه فانوس خیالم
پروانه یم ای شمع دوتشمش پرو بایلم
برجام فرح بخش ایله دفع ایله ملالم

هر حجاب اشکمه بر عکس صالمش بیکرم
 اهل قدردم یانه لی عشق اودنه پروانه تک
 جسممی یاقد کسه پامال اتمه گو کلدن صقین
 عشق سرگردانیم گو کسمده بیک داغلر
 چشم تار جسممه دوشم شدی اشکم گوهرن
 نوله هر ساعت اوداوستنده دور رسم دود تک

ای فضولی چوق ملامتدن بنی منع اتمه کیم

بن نهال کلشن دردم ملامتدر یرم

ایشکک طاشنی قانیله یودی چشم ترم
 بولدم بن جگرم داغنه مرهم سندن
 دیدی او یار سحر وقتی کلم لیک نه سود
 ای خوش اول شامکه بخود گیده یم کویکه صبح
 دوشمزم گو کلمکه زیرا اولوبم اویله ضعیف
 نیچه بیک عاشقه انحق براوق آتدک دیمدک

ای فضولی طوره بدن آله تعلیم وقا

ناگهان مرقد مجنونه دوشرسه گذرم

زلفی کبی ایغن قویمز اویم نکارم
 انصاف خوشدرای عشق انحق بنی زبون ایت
 بیلدی تمام عالم کیم دردمند عشقم
 وصلکدن آرو قائم نوله دو کسه کل کل
 تصویر ایدن وجودم یازمش المده ساغر
 دور ایستمن زمانی می نشئه سن باشمدن

رسوالرندن اول مه صایمز بنی فضولی

دیوانه اولیممی دنیاده یوقی عارم

جانلر و یروب سنک کبی جانانه یتشم
 شکرانه وصالکه جان ویردیکم بوکیم
 حالم دیوب مرادمه یتشم عجب دکل
 رحم ایله کیم یتتجه سکا جانانه یتشم
 چوق درد چکشمکه بودرمانه یتشم
 بر بنده یم که درکه سلطانه یتشم

عجائب دیوانه یتشم

گزار = ایینه

شایان

یتشم کلام اولوبناری

زگر

مور محقرم که سراسیمه چوق گزوب
 نا کاه بارکاه سلیمان یتشم
 بر بلبلم که کلشن اولوبدر نشیمن
 یا طوطیم که بر شکرستانه یتشم
 دور فلک میسر ایدوبدر مرادی
 کویا که طالب گهرم کانه یتشم

مسکین فضولیم که سکا دوتشم یوزوم

یا بر کمنیه قطره که عمانه یتشم

دل زارمده نه کیم وار بیلوبدر بیلورم
 یار حال دلی زار بیلوبدر بیلورم
 یاری اغیار بیلوبدر که بکا یار اولمز
 بن دخی آتی اول اغیار بیلوبدر بیلورم
 زلفی اهل وفاصیده دام ایلیله
 بنی اول دامه گرفتار بیلوبدر بیلورم
 بن نه حاجت که قلم شرح آ کاحال دلی
 دل زارمده نه کیم وار بیلوبدر بیلورم

یارهم صحبت اولمزسه فضولی نه عجب

اوزینه صحبتی عار بیلوبدر بیلورم

خوش اول زمانکه حریم وصاله محرم ایدم
 نه مبتلای بلا نه مقید غم ایدم
 گزردم اینترک ایچره فضای کویکده
 یرم بهشت برین ایدی بن بر آدم ایدم
 همیشه سجده گهم خاک آستانک ایدی
 بو اعتبار ایله بر سر بلند عالم ایدم
 گدای کویک ایدم بویله ذلم یوق ایدی
 سر بر سبطت قریده معظم ایدم
 زمان زمان اثر پرتو جمالکدن
 معالج دل پر درد و چشم پرتم ایدم
 زیاده غمزده ام هجرله خوش اول گونلر
 که بن بو غمزده لکدن زیاده خرم ایدم

فضولی اولمز ایش محنت فراقه مفید

بو ذوق ذکری که بروقت یاره همدم ایدم

نی کبی هر دم که بزم وصلکی یاد ایلرم
 تانفس وارد رقوری جسممده فزاید ایلر
 روز هجراندر سیون ای مرغ روح کیم بوگون
 بوقفسدن بن سنی البته آزاد ایلرم
 وهم ایدوب تاصلسون اولماهه مهرن هیچ کیم
 کیمه یتسم جور و ظلمکدن آ کاداد ایلرم
 قان یشم قیلمز وفا گریان کوزم اسرافه
 بونجه کیم هر دم جگر قاتندن امداد ایلرم
 اینجمن هر نیچه کیم اغیار بیداد ایلسه
 یار جور یچون گوکل بیداده متقاد ایلرم
 بیلشم بولم وصالک لیک بوماییده
 کاه کاه اوز خاطر ناشاد می شاد ایلرم

لوح عالمندن یودم اشک ایله مجنون آدنی

ای فضولی بن دخی عالمده بر آد ایلرم

کوزل آغیلر فاده

احول فاده

ایست عشق فاده

آه فاده

مستور بر فاده

فانوس فاده

مکاشنه کوز

بازمانده کوز

شمع شام فرقم وصالی نیلرم
غیره عرض ایت هر نه اسباب که واری دهر دون
یوق عجب گر مالہ رغبت ملکہ قیلن التفات
احتمال حجر تشویشنه دگمز ذوق وصل
اهل حالم دیمه بت وصفن بکا ای بت پرست
نخل قدك ایسترم کاندن بلادر حاصلم

ای فضولی قیل کمال عقل کسبن یوخسہ بن

کامل عشقم دخی اوزگہ کالی نیلرم

باغہ گیردم سرکویک آکوب افغان ایتدم
باقوبن ترکسہ بیمار گوزک قیلدم یاد
غنچه ولالہ دیمہ داغ قراسن قوپاروب
کل تر اوزره دوشن شبنمہ دوشدی نظرم
برک کل صائمہ که خوناب دوکن دمده گوزوم
گوریجک سنبل آکدم شکن کا کلکی

ای فضولی روش عقل ملول ایتدی بنی

سهو قیلدم که جنون دردنه درمان ایتدم

طوتشدی غم اودنه شاد گوردیک گوکم
دیار هجرده سیل ستمدن اولدی خراب
نه کوردی بادهده بیلن که اولدی باده پرست
فراقک اودنی گوردیکه موم تک ایددی
گتوردی عجز گوروب عشق مشکل اولدیفنی
دکلدی بویله مکدر براهل عشرت ایدی

فضولی ایلدی آهنگ عیش خانہ روم

اسیر محنت بغداد گوردیک گوکم

چن کیم قامتکدن آروسیر بوستان ایتدم
قوپاروب کرباد آهله خورشیده طاہشوردم
نشان صورت خوبک ووروب بتلر سجودنده
فساد اعتقادن کافرک خاطر نشان ایتدم

فانویانہ

تکلیف مشهور
تشییر لری
تشییر ایدر
تشییر ایدر

ایچین افاده
فغانیشده
عاری

اولوب سرمست قیلدم نشئه ذوق لبک ذکرن
میه راغب اولئر کفرنی خلقه عیان ایتدم
گوروب دیوار لرده کوهرکن نقشن دیمک عاشق
بنم عاشق که طوتدم دشت ترک خاتمان ایتدم
ره عشقده اول کل رخ جکر قان اولدیم بیلمش
چکر هر دم بکا تیغ سیاست صانکه قان ایتدم

غیامه بیری

۱۹۵

فضولی شاهباز اوج استغنا ایکن بیلن
نه سهو ایتدمکه بوویرانه دیری ایشان ایتدم

قیلدی اول سرو سحر ناز ایلہ حمامہ خرام
گورینوردی بدنی چاک گریساندن
نیلگون فوطیه صاردی بدن عریان
اولدی بابوس شریفله مشرف لب حوض
صاندیلر کیم صاتیلور دانه در عرقی
کا کلن شانه آچوب قیلدی هوایی مشکین
طاس الن اویدی حسد قیلدی قرا بفرمی صو
چیقدی حمامدن اول پرده چشم صارینوب
مردم چشم ایغینه زوان صو دوکدی

مزد حمامه فضولی ویریم جان تقدن

قیلمسون صرف زر اول سرو قدوسیم اندام

سجده در هر قنده ربّت گورسم آیینم بنم
باغبان شمشاد و نسرين بکا عرض ایتمه کیم
خاک در کاهن نظر دن سورمه ای سیلاب اشک
اشک موجی گزیرر هر یان تم خاشاکنی
چاره اومدم لعل شیرینکدن اشک تلخمه
بنده ساکن اولدی درد عشق مجنوندن کچوب

ای فضولی هر بتن طعن ایلر اولدی حاله

بویتر اهل ملامت ایچره تحسینم بنم

زائر میخانه ام مغ سجده سیدر طاعتم
هریکا باقسم صراحی تک سجود ایتک ایشم
طور میوب زاهد اگر صورتده ایلر اعتراض
عشق پیرم نقد جان نذر توکل نیتم
قائده اولسم باده تک دوشمک ایاغه عادتیم
اختلاط ایتسم آتی شرمندہ ایلر سیرتم

Platinus

عاشق جگر فانه
اولدک کرک

صفت
ایک ایلر

فانویانہ
ایچین افاده
فغانیشده
عاری

جوایب تیغی زبید
لب لعل کر خارا
حافظ

ایغ جناح

بسکه جامی کبی خوش مشرب و صافی دلم
معتبر لکدر غرور اهلی بن آندن فارغم
عشق ارباب وفادن زائل ایتمش مهری
فقر اسباب علایقدن گوتورمش رغبت

❖ ای فضولی فقر اسبابنده دولت ایسته کیم ❖

❖ سایه اول طبراعه صالمشدر های همت ❖

ای کمان ابرو شهید خنجر مژگانکم
کاکلک تارینه پیوند ایتشم جان رشته سن
نوله قیلم ترکمی منت قیلوب زاهد لره
شانه وش یوز ناوک غم سانجیلودر جانمه
الچکوب قطع نظر قیلمش علاجدن طیب
جانمه میلک وار ایسه حکم ایله تسلیم ایله یم
غنچه قیلمز شادکل آچز طوتلمش کوکلی
قان ایدوبدر بغیریمی آیتمه هر دم ای فلك

❖ ای فضولی آتش آه ایله یاندرک نی ❖

❖ غالباً صاندک که شمع کلبه احزانکم ❖

میم حرفیله زبرده مندرج بولتان یدی غزل بی بدل
مطبوع و غیر مطبوع بشقه دیوانلرده بولنیوب برقدیم یازمه
و معتبر نسخده لدی المقابله گوزه ایلیشوب عدم
درجی منافی شیوه انصاف

اولدیغندن اشبو

محله درج

اولندی

(۱)

غمدن باشه دون حسرت الیله اولقدر اوردم
بوکولدی قدم آهمیتدی خورشیده صقن ایمه
که صبح اولدجه مرده جسمی طبراعه تاپشوردم
که محنت اوقی پیکانلدم غم یانی قوردم

دیمک مجنونه عاشق کیم باشنده قوش یوواد و تمش
بنم عاشق که سیل اشکمی باشمدن آشوردم
کانه کدن مرتب ایلدی برهان اثباتن
نه صاحب کشفه کیم درج دهانک سرنی صوردم
تجرد سیر نه سایه مدن اوز که بولدم مهره
صاووردم گوکاره طبراعمی هر یرده کیم دوردم

❖ فضولی عشقی مهلاک دیدرم اولموش ایناتمزدی ❖

❖ بحمدالله که جان ویرمک طریقیله ایناندردم ❖

(۲)

عقل یار اولسیدی ترک عشق یار ایتزمیدم
لحظه لحظه صورتن گورسیدم اول شیرین لبک
یارله اغباری همدم گورمکه اولسیدی صبر
واعظک کفرک بنم رسواغمدن قیل قیاس
اول کل خندان کورمک ممکن اولسیدی بکا
دردمی عالمده پنهان دوتدیغم ناچار در

❖ ای فضولی داغ هجرانیله یاتمش کوکلی ❖

❖ لاله لر آچسیدی سیر لاله زار ایتزمیدم ❖

(۳)

در دوش سرگشته جام و خراب باده ام
هیچ وجهیله بکا آبادک ممکن دکل
دیمزم دکمز بکا غمزک خدنگی یادگر
آب چشمم جز گنور کو یکده اما قدری یوق
چرخ دورندن نه حاصل کیم ویرور تغیر ذوق
زاهدانندن نه حاصل کیم اوقورسن مسجده

❖ ذوق ایسترسین فضولی ترک دنیا قیل که بن ❖

❖ بولدم بر ذوق بوندن غیر تا دنیاساده ام ❖

(۴)

هجرانیله یاتر کیجه لر رشته جانم
بر شمع شبستان بلایم که دکل کم
ای خلوتمه شمع رخندن براقان نور
روشن اوله ای شمع سکا سوز نهانم
تامن ویریم سوز دل واشک روانم
دیدار کا مشتاق ایدی چشم نگرانم

سمنز کیجهلر آه وفانم مه ایشندی
جانانه روادركه چكوب تیغ دمام
هرنك لبگدر دیو قطع نظر اتمز
خون جگرمدن مژه اشك فشانم
پنهانم او دم عالمه فاش اولدی فضولی
یارب که بنم شمع کبی یانه زبانم

(۵)

مخالف دوردن کلگون شرابی قانه دگشوردم
دخی ذوق وصال دوست شوقن ایستن هرگز
بی ای باغبان معذور دوت کلزار سیرندن
گوکلدن ذوق بولمزد چیقردم چاك سینمدن
تقاب صورت حال ایلدم خون جگر سیلن
گوکل ویردم فنا وقره ترك اعتبار ایتدم
سروندن چنك وعودك ناله و افغانه دگشوردم
که بن ذوق وصالی محنت هجرانه دگشوردم
که بن کلزار سیرن کلیه احزانه دگشوردم
قانی یایلر خدنکیله کلن پیکانه دگشوردم
عیان رسوالنی درد وغم پنهانه دگشوردم
محمدالله که آخر کفرمی ایمانه دگشوردم
فضولی بنده ذوق عاقبت آز ایسته کیم چوقدن
بن آنی آرزوی طلعت جانانه دگشوردم

(۶)

کل برو لطف ایله ای سر وخرامانم بنم
سندن آروحق بیلور ای نازینلر سروری
کارم اولمش روزوشب شیون فراق یارله
ویرمه کل زاهد بکا قورقو جهنمدن صقن
شول لب جان پرورکدن ویرکلن کام بنم
محنت وغمله کیجر هر صبحله شام بنم
بویله یازلمش ازل گوندن سر انجام بنم
جشمدر عارضی زلفیدرر دایم بنم
کیچمسون هیچ کیمسه نك یارب فضولی نك گونی
هپ کیچر غمله فنا دنیاده ایام بنم

(۷)

یاندی جانم هجرله وصل رخ یارایستم
بلبل زارم دکل بیهوده افغان ایتدیگم
دهر بازارنده کاسددر متاع همتم
قانی اولمق ایستم یعنی بلای دهردن
دردمند فرقم درمان دیدار ایستم
قللمش نالان قفس قیدنده کلزار ایستم
بومتاعی صاتمغه بر اوزگه بازار ایستم
راحت جسم ضعیف وجان افکار ایستم

نوله گر قیلمش شب هجران تمنای اجل
چون بقایزمنده در دلدارین هم طور مزیم
نیلیم چوقدر غم دفعینه غمخوار ایستم
بو فنا عالمده بزم وصل دلدار ایستم
ای فضولی ایستمز کیمسه رضاسیله فنا
بنکه بوندن اوزگه بیلیم چاره ناچار ایستم

حرف النون

یاقه جانم ناله بی اختیارمدن صقن
صو ویرر هر صبحدم گوز یاشی تیغ آهمه
جور او دی یاقودی بی یانمده دورمه ای گوکل
تن اوندن رختکی جهدا یله ای جان طشره چك
گرچه برخك رهم کیمسه بی آلمز گوزه
دورمه قیرم اوزره ای عشق ایجره بنك اولین
شاه ملک محنت خیل سپاهم درد وغم
ای فضولی قننی محبوبی که سوسن رحمی وار
قیل حذر انجیق بنم بی رحم یارمدن صقن

هر طرف جولان ایدوب دوندکجه یوزقان ایلین
غیری خوان التفاتی اوزره مهمان ایلین
می ایچوب اغیار ایله سیر کاستان ایلین
جمع اولورمی خوبلر زلفن پریشان ایلین
دیمدك برکیجه کیمدر بونجه افغان ایلین
تیمسون مقصودنه یارب بشیمان ایلین
دشمنمدر دوستلر بودرده درمان ایلین
نجه بولز اجر بر کافر مسلمان ایلین
ای کیوب کلگون دمام عزم جولان ایلین
ای بنی محروم ایدوب بزم وصالندن مدام
ای دمام رشك تیغیله بنم قائم دوکوب
نوله گر جمعیت خاطرندن اولسم نا امید
بونجه کیم افغانمی ای ماه ایشدك کیجهلر
یار دون چکمشدی قلم قصدنه تیغ جفا
عشق دردیه اولور عاشق مزاجی مستقیم
زاهدك طعن ایله دوندردم یوزن محرابدن
درد هجران ناتوان ایتش فضولی خسته بی
یوقیدر یارب دوی درد هجران ایلین

سپهرک فارغم وصلکده ماه و آفتابندن
تماشای رخک عزیمنه چیقدی آفتاب اما
گونش محبوبدر شرم رخکدن یاندروب چرخ
غرض عید وصالکدر بوای وگون حسابندن
کلورکن سرعت ایله دوشدی یوز یرده شتابندن
چیقارمق ایسترا نی شعله آهم حجانبندن

بغیر از اینک هم در میان در Plotinus انسانی نگارایم

دوستان بی پروا فلک بی رحم دوران بی سکون
که هر نه ایله بیلیمز نه ایله اضطرابند
کونش لوحی دکل گو که شعاع او سنده زرب خط
فلک آتش الیه برورق حسنک کتابند
دگر من دانه ایچون جز کور بهوده دور ایتمز
مجرد سن کوکل وهم ایتمه چرخ انقلابند
کیمی هشیار کوردک سن آکا صون جامی ساقی
بمحمد الله فضولی مستدر وحدت شرابند

درد چوق همدرد یوق دشمن قوی طالع زبون
دوست بی پروا فلک بی رحم دوران بی سکون
رتبه ادبار عالی پایه تدبیر دون
سایه امید زائل آفتاب شوق گرم
بخت کم شفقت بلای عشق کون کوندن فزون
عقل دون همت صدای طعنه بریدن بلند
بن غریب ملک رام وصل بر تشویش و مکر
بن حریف ساده لوح و دهر بر نقش و فسون
هر هلال ابرو قاشی بر سر خط مشق جنون
هر ماهی قد جلوه سی بر سیل طوفان بلا
صوده عکس سرو تک تأثیر دولت و اثر کون
یلده برک لاله تک تمکین دانش بی ثبات
متزلزل مقصود بر آسیب راه آزمون
سرحد مطلوب بر بخت طریق امتحان
ساغر عشرت حباب صاف صبا تک نکون
شاهد مقصد نوای چنک تک پرده نشین
آه بیلیم نیلیم یوق بر موافق رهنمون
تفرقه حاصل طریق مهلاک و جمعیت خوف

چهره زردن فضولینک دو تو بدرد اشک آل
گور آکا نه رنگر چکمش سپهر نیلکون

بوجلدک قبرم ای بیدردلر سنک ملامتدن
که معلوم اوله درد اهلینه قبرم اوعلامتدن
مزارم اوزره قویا کمیل اگر کوبنده جان ویرسم
قویک بر سایه دوشون قبرمه اول سر و قامتدن
گورن ساعتده اول قامت قیامن قیعدم جانیه
قیامت هم گله قور تلیم بن بوندامتدن
قیامتده حسابی اولیا نلردند اول غافل
که فرق ایله فراقک شامنی صبح قیامتدن
طریق صبر و تدبیر سلامت لذت بیلیم
بکعشق و ملامت یک کلور صبر و سلامتدن
طبیعت انحرافین گور هوای عشقندن تنده
علاج ایت دوشمدن ساقی مزاج استقامتدن

فضولی کیچ سلامت گوشه سندن صبر کوبندن
فراغت اولیان یرده سفر یکدر اقامتدن

بودر فرق کوکل بچشر کونینک روز هجراندن
کیم اول جان دونددر جسمه بوجسی آبر جانندن
دو تو براه عدم بولش دهانکدن کوکل کامن
بکا هم جزمدر اول عزم بن هم قانلزم آندن
غم شرح ایتمکی چون ایسترم هر کوردیکم ساعت
دوتم دامانکی دگمزم الم چاک کریساندن

طواف کویک ایستردم قیلم بار غم عشق
خم ایندی قامت یوللرد و تلدی خار مژگانندن
نه خوش الفت دو تو بدرد ناتوان جسمه جان کویا
صانور بر تار مودر اول سر زلف بریشانندن
او قلک کلدکجه چشمم دو کسه بغرم قان آندند
که بغرم قاننه بر قالدی سینه مده بیکانندن

ستم طاشی ملامت خنجر بی بداد شمشیری
فضولی هر جفا کیم کلسه خوشدر جانانندن

حرف التون

بزم غم ایچره شرابمدر سر شک لاله گون
قیلیدی غم قدم بو کوب جام شرابم سر نکون
هر طرف بر خون الفلاردر چکلمش گو کسمه
یا هوادن موج اورر بغرمده کی دریای خون
آرتورر ایام هجرانک سر شکم حدتن
مدت ایام می کیفیتن ایله فزون
مسکن ایتمش مارتار زلفی چشمم رخه سن
پندو بر مک کیم آتی آندن جیقر مزیک فسون
قطع الفت غالباً دشوار در کیم ایلمش
نقش شیرین ایله فرهادی مقید بیستون
رشته جان ایلمد پیوند تار زلفه
آه کیم چکمکده امداد ایلهز بخت زبون

ای فضولی بن ملامت گوهرینک گنجیم
ازدهادر کیم یاتر چورمده زنجیر جنون

اگر چه ایکنه تک کچدم جهانک جمله وارندن
هنوز آردمدر قید تعلق زلف تارندن
شید عشق اولوب فیض بقا کسب ایلمک خوشدر
نه حاصل بیوفا دهرک حیات مستعارندن
حباب اشک واه بر شرر قیلمش بی فارغ
جهانک قصر سیم اندود و کاخ زر نکازندن
گورنمز صورت امید و صلاک لوح جانمده
مکدر در مکر اول آینه چشمم غبارندن
اوزانور رشته طول امل دیدار ذوقیله
آجلدجه خم اول کاجهره زلف تابدارندن
سکا در اقتداسی طوف کوی لیلی ایتمکده
خس و خاری قوپارای ناقه بجنون رهگذارندن

فضولیدن ملامت احترازن استین گویا
دکل واقف دل سوزان و چشم اشکبارندن

کوب مهلاک بنم چورمده بحر عشق طغیان
قاجوب بر طاغه جیقمش کو هکن قور تارمده جانن
براقش ایتلر بنه پاره پاره گوکل اول شوخ
اولشدرمش کسوب ارباب استحقاقه قربان
بنم چاک کریبانم گوروب عیب ایلمز اول کیم
گوروب سرمست چیققدقه آنک چاک کریبان
گوکل غم همدیدر قان ای گوزمردمی ایچمه
بیلورسن قانه قادر غم سکا قویتمز آنک قان
گورک کیم گوشه محراب طوتمش دین قیلور یغما
بوشهرک ایتمک اولمز فرق کافردن مسلمان
گوزم مردملری چوقدن قیلور لدعوی عشق
نه حاجت یا شلرن صور مق آکارلر نوح طوفان

بمیان دکل و مکمل بنم چورمده بحر عشق طغیان
نیم عشقه - یا قاضی بی شیمی عیبلا ماز
مغذور کور و درید ایستور

﴿ فضولی چکمه یارین اوقلرین هر لحظه یاره مدن ﴾
﴿ سکاکی قالدی چکمک هر زمان بریار هجران ﴾

شفالطف ایت بن بیاره لعل نوش خند کدن
سمندک قلمه سگرتدی اما قور قورم آندن
مراد خاطرک کر مشکل اولقد رایشم اولسون
بیلور دم سنده هم وار اول هوا کیم بنده درای نی
حریص ایلر بنی پندک مذاق عشقه ای ناصح
دم اوردجه اگر چقسیدی آتش بند بند کدن
دریغ ایتمه که محظوظم سنک پیوسته پند کدن

﴿ کند دود آهکدر فضولی چرخ بویتسده ﴾
﴿ عجب صیاد سن کیم کیسه قور تلمز کند کدن ﴾

ال آلور یور یجک اول کل رعنا اتکن
دادلر قیلغه اول کافر التدن کجهلر
بیایکیم خالک ره اولدم اتکن طوتمق ایچون
شاملر قانلو یاشم موجنه البته دکر
اویله عریان کرک آواره صحرای جنون
رند خاک اولسه دخی درد خم باده اولور
وهم ایدر کیم دوته برعاشق شیدا اتکن
چیقیر آهم گو که تادونه مسیحا اتکن
گوتورر دوشمکه قویغز ره عمدا اتکن
هر نیجه کیم گوتورر چرخ معلا اتکن
که تعلق دیکنی طوتمیه قطعلا اتکن
نه ایسه قویغز التدن می صهبا اتکن

﴿ کللر آچیلدی فضولی یقهلر چاک ایدوبن ﴾
﴿ کل طوتهلم می و محبوبله صحرای اتکن ﴾

صنع معماری یابن ساعتده گردون خزن
گون باتوب بلدز چیقیر صناک که کوک دهقانیدر
گوز دوکر اسرافله خواب لعلن گویا
دوزمک اولمز تیغ بیدادینه شیرین لبلرک
دود آهم چیقمه آجش کواکب روزن
کیجه آهم داغیدر گوندن ییغلمش خرمن
کیم جکر طاغنده اول لعلک بولوبدر معدن
گر فلک فرهادوش طاش ایسه عشاقک تنن

﴿ صبح تک چاک ایت فضولی بیرهن عشق ایچره کیم ﴾
﴿ بیلیمه کسه کر باندن آنک دامن ﴾

گورمشم هر کوز ایچنده اول کل رعنا یوزین
کرچه کافر سن سکا ای بت یترواجر کیم
پرده چشمده نقش جوهر تیغک سنک
گوزیومنجه اشک کلکونم دوتاردنیا یوزین
رغبتک تنهاندن دوندردی یوز ترسایوزین
موجه بکزر کیم دوتحریرکله دریا یوزین

اوله ای صحرانشین غافل دکل هر صو سراب
یادر خسار یله اول ماهک گوزم قان یاش دوکر
نازایدوب دوندرمه ای نی درد یوز عشاقدن
موج اشک گرم مجنوندر دوتن صحرای یوزین
هر گورن ساعتده خورشید جهان آرایوزین
بونیجه هم کوسترمه فقر اهله استغنا یوزین

﴿ ای فضولی دود آهم تیره ایلر عالمی ﴾
﴿ گورمسم بر لحظه اول ماه ملک سیما یوزین ﴾

قورتمش غالباشوق اودی فرهادک کوزی یاشن
بلاد شتده غوغایه قن بن تک طورر مجنون
دیماک گوزیاشی ایله دفع اولور عشق آتشی بندن
بیان عشقه بسدر لوح رخسارنده خون دل
که کر آقسیدی لعل ایلردی بیشک بیستون طاشن
قن بن تک دوزر اول یک بیلور هر کسه بولداشن
بو اودهر بیرده دوشه فرق قیلمز قورودن یاشن
بصیرت اهله ظاهر قیلور هر نقش نقاشن

﴿ فضولی باده خواری دوزخی دیر خلق حیرانم ﴾

﴿ که حق نیچون صالوبدر جنته میخانه اوباشن ﴾

کوهکن کند ایلمش بیک تیشه بی بر طراغلن
غم یولنده بن قالب کندیسه مجنون یوق عجب
غم اوقورلر عشق بازارنده تقد عمر می
گرد راهک ویرمه گوزیاشنه تسکین نوله
بن قویاروب صالمش بیک طراغی بر طراغلن
خسته به دشوارد هر هلاک ایتک صاغلن
قیلمق اولمز سود سوداده یمان اور تاغلن
دوتمک اولمز بویه سیلابک یولن طبر اغلن

﴿ روضه کویکده بولمشر فضولی بر مقام ﴾

﴿ کیم آکا جنت قوشی یتز بیک ایل اوچاغلن ﴾

گرد رهن ای اشک یودک چشم ترمدن
خونین مژده درمی ویا مردم ایله
هر باده که سنسز ایچرم بزم بلاده
سیلاب سر شکیله خوشم عشق یولنده
طاشلاره دوگوب باشی رسوا گزر اولدم
کس مهر کی ای چرخ گونشدن سکا هر صبح
ترک ادب ایتدک نوله دوشن نظرمدن
اوقلر چکلوب طشره آتلمش جکرمدن
خوناب اولوب البته چیقیر دیده لرمدن
خاشاک تعلق قویار رهگذرمدن
ای عقل قاچوب قور توله کور درد سرمدن
بر شعله یتز آتش آه سحرمدن

﴿ سیاب سرشک ایتدی بنی غرقه فضولی ﴾

﴿ تا دور جدا قیلدی بت سیمبرمدن ﴾

جمع کوکک دور جورندن پریشان اولسون
یرایشی کوک جنبشی رأیکله بر دم اولسه
چرخ فرمانکله گزمکدن پشیمان اولسون
یدی اقلیم وطقوز کردن کردان اولسون

صباح

ایکینجی دغ یاره دینک
طوغوز

یونلر دال اید یازلمه
اولدیم که چنایه
یایای روزنک

دو دوزل سیلاب
دارد

بیایغی رخزل

عاشق کوز یاشی اوبلر بر سیلابد که قلمه جو جو
یولنده سو یوزر یا لکن معشوقه قایلر نظر عاشقده

بر بنادر دولتک اولمش پناه خاص وعام
 قيلمسه عالم مرادجه مدار اولسون خراب
 جز كنوركن دوستلر كامنجه فرمانكده چرخ
 تابع اولسون جمله عالم سنك فرمانكه
 لحظه لحظه كلشن مدحكده گویا اولسه
 بلب نطق فضولينك خوش الحان اولسون

طبر آقدن كوتور بنی ای اشك لاله كون
 ایل عطنه سندن ایسترم اول كویه كتیم
 تسکین بولور جگرده حرارت سرشكه
 ای خون دیده كسمه جكردن تعلقك مهره صاوتمه سینهدن ای آتش درون
 برگون بزه سعادت وصل ایتمك نصیب
 اول غمزه خنجرینه براوغر اتمك بزی
 ای چرخ قیل فضولينك آهندن احتراز
 کیم برگون اتمیه بدی طایقی سرنکون

بار محنتدن نهال قامتك خم اولسون
 حاصلم رخسار ولعل و چشم و غمزك اولسه
 گرده راهك غزم گردون ایتدی کیم بو قدر ایه
 التماس ایتدم صبادن توتیا چکدرمگه
 سنك آفت کلدیکن بیلمشدی کیم حقدن ملک
 دیر ایش زاهدکه اولمق عیدر رسوای عشق
 بوسوزی فاش ایتسون رسوای عالم اولسون

ای فضولی ذوق درد عشقه نقصان حیفدر
 احتیاط ایت پنبه داغنده مرهم اولسون
 نون حرفیه زیرده مندرج بولنان درت غزل بی بدل
 مطبوع و غیر مطبوع بشقه دیوانلرده بولنموب بر قدیم یازمه
 ومعتبر نسخه ده لدی المقابله کوزه ایلشوب عدم
 درجی منافی شیوه انصاف اولدیندن

اشبو محله درج
 اولدی

نوله زاهد بیلسه کفر زلفك ایمان اولدین
 بن اگر عاشق اولوب دین ویرمیدم غارته
 قیل ثواب ای گوز تو کوکوب قان واقف ایت عالمی
 عشقی آسان بیلوب اولدم اسیری طفلکدن
 ای فضولی خوبلر وصلینه ایلرسن هوس
 گویا بیلمز میسک وصلی ایچرم هجران اولدین

(۲)

یره دوشمزه نه اوق کیم آتسه اول ابرو کان
 عشق ناموسی بن و بخنونه دوشمزه لاجرم
 یوقره عشقکده بر منزل یاشم گردانه
 کام نمکندر اوزون عمریله زلفکدن ولی
 هیچ کیم سردهان بیلمز اول عیسی لبك
 شمع رخسار کهنان دوت چشمه خورشیددن
 ای فضولی چکمه سن راه توکلدن قدم
 منزل مقصوده یتمکدر مقرر بن ضمان

(۳)

تاسر شک دیدنه فرهادی گوردی لاله کون
 تا علم قالدردی آه آتشینم شرم ایدوب
 داش بغرلو اولمیدیدی بیستون فرهاد اچون
 ای گورن بیک داغله صبر وثباتم ایلمه
 قوش یواسی صاتم کیم دیوانه بخنونه باشنه
 تا گورندی صفحه رو بکده خطک رشکدن
 ای فضولی خاک کوی یاره یتدم قاتی خضر
 کیم ویروب کامن اولام آب حیانه رهنمون

(۴)

چراغ گوندی بچك آتش نهانمندن
 قیله سن ایدرم مغز استخوانمندن

بینمک قاتی و کوز
 تاشی و خوشی

سکه کیت کیره بر
 آفت دورانه اولمق
 ضیاء

یتیمک اورمیه
 غایب و ضایع ایتیم
 دهانک سر اولوشی
 خوشی

داغ جناسی
 مهرور علیه

غریب و کوی

زلف نازك
اوه بهاره لری
نچره اولور

صوغون و صوغون

زور ایل

مهرور حقایق
قوتلای باشه نور
یا صبر ایسه

بو کولمه قدی
عشق بار محنته
در زکانه بکدر
آه عاقبت ایسه اوزنه
حقیق اولور

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

آجادی گیرمگه غم جان اوینه روزنلر
اوقک تصرف ایدوب جسمی قصد جان ایتدی
برایگنه ایتدی نی ضعف رشته اول قاندر
ادای شگر خدنک کدر اول صدا که جیقر
اوقک مصاحبتیه کیچر خوش اوقاتم
غم نهائی ایار فضولی ایلره فاش
عجب عذابده ام ناله و فغانمندن

حرف الواو

گور سرشگم شب هجران دیمه کیم قاندر بو
صانع کیم قانلودیکن سینه دلوب باش چکمش
کسمه امید گولک باشنه چز کمکدن
دمبدم جانی ای دردو بلا انجتمک
نه یاقرسک اوقک ای آتش دل وصل گونی
کولک ایستر آله بر بوسر زلفکدن لیک
دون دیمشدر که فضولی بکا قربان اولسون
سکا قربان اولم یینه نه احساندر بو

نهال درددر بخون پر ایش ساینه آهو
بکازال فلک چکدردی اول موی میان جورن
اولور میل دل افزون آستانک طاشنه هردم
ترحم قیل بو کولمش قدمه وهم ایله آهمدن
ندر دیدم رخ صافکده عکس مردم چشم
قاشک یایی فراقدن خدنک کبی انجلم
فضولی آری دوشدک یاردن صبر ایتمهک یر بوق
دوشوب صحرايه افغان ایده لم سن آرو بن آرو

رمضان اولدی چکوب شاهدی پرده رو
بیلیدی مطرب که ندر حال کتوردی قوپوزن
بزم قانونی بوزولدی نه ایچون چنکه دف
می ایچون چنک دوتوب تعزیه آجادی گیسو
بزمیدن چکدی ایاغنی صراحی و سبو
بغلیوب ایتمهک حاکم ایشیکنده غلو

نیر ایاغ
چنای

ای نورانی
ساز

قانونه کلمه
جناسی یا بیور

ایر باب زهد
و تقوی مطلق
سیرت بر ملک
ایچون بویله سوز
سویله نیر و بو
حریت زندان
صدا بیلر دی

بو دهرج بر طوغرو
سوزدر

بهره حاکم قانی
قیامت ایل قامت
وقت انز زمانه
معموف

مراعات نظر

نیت، سکره طو قات

ایکله ایملک ده زلف
در انکی طول اهل ایل
برابر زکریا بولوب
ضمت یا بیلر

آیا قاتی

رمضان آتی کرک آچله جنت قپوسی
فتح میخانه ایچون اوقیه لم فاتحملر
آفتاب قدح ایتمز رمضان آتی طلوع
انتظار می کلگون ایله بیرام آینه
رمضان اولدی بودر و همی فضولینک کیم
نچه گون ایچمیه می زهد ایله ناگه دوته خو

۲۳۲

اگر چیسیدی دردک جسمدن دیردکه جاندر بو
دمادم خوبلر جوریه آرتر لذتی عشق
خدنکی سایه سنده خوش کچور اوقاتی ای دل
دوتشدم آتش دلدن جکر قانیله غرق اولدم
جهانه قدک اوزره کا کلکدن فتنه لر دوشمش
دیدیلر یخبرلر باغ جنت کویکه بکزر
فضولی قیلدی فریاد و فغانم تیره گردونی
نه حاجت درد یکی یکدر دیمک جانندن عیاندر بو
یماندر بو که تحقیق ایتدین دیرلر یماندر بو
که کلزار حیاتک زینتی سر و رواندر بو
اگر چه بر شراره اود در اول بر قطره قاندر بو
قیامت ابتدای فتنه آخر زماندر بو
خبر و یردی بکا آندن کلان آدم یلاندر بو
هنوز اول ماه صور مز کیم نه فریاد و فغاندر بو

حرف الهاء

۲۳۳

عاشق اولدم یینه بر تازه کل رعنايه
لت اوروب قالب فرسوده می که حبس قیلور
گوزیمک قانی ایله سینه می آل ایتدم کیم
بو بر ایشدر که بی ایگنه کبی انجلبوب
ایاغنی باغلمش آواره لک صنعتله
لحت لحت اولمش ایگن غمزه درفشینی چکوب
یقه چاک ایدنی بشمق کبی صالور ایاغه
ای فضولی باق آنک ایتدیکی استغنايه

۲۳۴

اولسیدی بنده کی غم فرهاد مبتلاده
ویرسیدی آه مجنون فریادمک صداسن
فرهاده ذوق صورت مجنونه سیر صحرا
اشک روانه ایل جمع اولدی وار امیدم
بر آهله ویرردی بیک بیستونی باده
قوشمی قرار ایدردی باشنده کی یواده
بر راحت ایچره هر کس انجق نیم بلاده
کیم اوله واره واره جمعیت زیاده

فضولی دلا هوشه قهر مانده
بالا ترا اولور غمی اوعا بیدر

که غمزه ایچمک ایست قاتی کاه چشمک
سرورک ایستریسک افتاده لک شعار ایت

بوسه طومور
گر گورمک دیلرسک رسم جفا فضولی

اوله وقایه طالب دنیای بیوفاده

ایستدم مرهم او قدن جگرم یاره سنه
بر بریله چکشور گرد رهکچون مژله
چکمز اولدی کوکل او قلیوکن اول سرومکر
قنی کوز یاشی کی اهل نظر کیم یوریوب
هر طرف اشکرمدر کورینن یانغلوب
بیلمدم کیم نظر اهل نسق آکسلدر

ای فضولی جگرم قاتی قویمز دوکوله

جان فدا اول صنمک غمزه خونخواره سنه

باغه گیر بلبله عرض کل رخسار ایله
باغ شاهدلرینه زلفه چشمک گوستر
غنچه یه لاف لطافتده اغز آچدرمه
سروه آزادلق اسمیله یاراشمز یوریمک
دار دنیای کوکل جهدا یوبن ترک ایده گور
ای جکر زخمی اغز آجه خدنکین گوریجک

بوره یله کس فضولی طمعک غیر تمالردن

صوفیانه قانده اولسک طلب دولت دیدار ایله

ایوب آهونه دوشدی مشک تک مجنون بیابانه
چکر کافر کوزک هر دم جکر دن غمزه پیکانک
بلا ناوکاری سانجلمسونی بغرمه مردم
اوقن کلدکجه سینه مدن صالدر در چیقن بیلمن
صدای ناو کاک چیقده دل خرم اولور کویا
بویانوب قانه اولمش پاره پاره کلر اعضاسی

غمزه نلک قانه
ایچمکی و صوفی
ینه ایلاخ غنای

نه غمزه ایله
جگر مشکی
یورلک طومور
توتیای غمزه

مضامین
طومور
کوز یاشی
ینه غمزه و جگر

طومور
یاغیه
غنچه
بوسه

آهونه
افشان
بیابانه
غمزه
پیکانک

غمزه نلک قانه و جگر مشکی

ملا مت اودینه یاندک فضولی چیق بو عالم دن

ترحم قیل روا کورمه که عالم اودنه یانه

ای دل سرگشته وشکسته واله
صل وسلم علی النبی وآله
نعت نبیدر کال عقل نشانی
فات بما شاع من صفات کماله
داغ فراقینه احتمال نه ممکن
احرقی نار اشتیاق وصاله
ذکری ایله خوش کچور همیشه زمانک
مقتضی فی جماله و جلاله
ایله خیال رخن نظرده تصور
واقبس النور من شعاع جماله
مرضی و مشکور در جمیع فعالی
احسن من خصه جمیع خصاله و زنی

تابی اولمقده در نجات فضولی

یسرک الله تابما لفعاله

ینه اول ماه بنم آلدی قرارم بوکیجه
شمع وش محرم بزم ایلدی اول ماه بنی
پاره پاره جگرم ایتلرینه نذر اولسون
صبحه صالدی بوکیجه شمع کی قلمی هجر
حیقه جقدر فلک ناله زارم بوکیجه
یاناجق آتش هجره ینه وارم بوکیجه
اوله سرکویه اگر دوشه گذارم بوکیجه
اوله کیم صبح کلنجه کله یارم بوکیجه

وار ایدی صبح وصالینه فضولی امید

حیقمسه حسرتیله جان فکارم بوکیجه

نهال سرور دقدک قاشک نون اول نهال اوزره
اولوب حیران کورتور من خط و خالکدن نظر کویا
خم ایتدک قامت کترک سر قیلد مسه معذوم
زالال خون دلندر گوزوم پیمانه سی مملو
یازار کوز پرده سینه اشک شرح حال بیلمز کیم
دمادم کلک مژگانیه طفل مردم چشم
مثال نقطه نون خالک اول مشکین هلال اوزره
کوزم مردملر یدر نقطه لر اول خط و خال اوزره
نه عذرم وارا اگر دیر لرسه اولمز نقطه دال اوزره
حباب اوستده در اول نقطه کیم فور لر زلال اوزره
اوقونمز قانیله یازلسه خط اوراق آل اوزره
خط سودای خالک مشق ایدر لوح خیال اوزره

فضولینک طریق نظمه طبعن مستقیم ایش

خیال قامتک کیم برالقدر اعتدال اوزره

مصحف دیمک خطادر اول صفحه جماله
رخساره نقطه اولمق رسم خط اولمسیدی
حیران ماه رویک خورشیده مهر صالز
بو برکتای سوزدر فهم ایدن اهل حاله
دوشمزدی منزل ایتک رخسارک اوزره حاله
مشتاق طاق ابروک آکسک بقر هلاله

هلال زانان نام آری

زور ملک باقی کز فضولی و صوفی
رخساره سنک (خا) غمزه نقطه قویمه رسم خط
یازی ده اصول وقاعده اولمز سریدی سنک یاناجق
اوزرینک (بهره) خال منزل طومور عازدی

نفسه

ینه ایتدک غمزه

حرفیانه

غوم و کوزیانی
حباب و صوفی

ینه حرفیانه

طولی و سیله

قوندردی کرد خٹک آینه مراده قفل اوردی عقد زلفك گنجینه وصاله
دوران بكا قلم تك سودا قپوسن آچدی تاقدی نمكدن دوندردی ضعف ناله

رسم وفا فضولی سندن كماله یتش
خوش كامل زمانسن احسنت بوكاله

حذر قیل آه اودكدن جورگی عشاقه آزاله خس و خاشاکی یقمه شعله سندن احتراز ايله
صنم سجده سیدر بزد طاعت تکریم چون زاهد کیمی کورسك سن اوز دینکده تکلیف نماز ايله
حقیقت لفظنی یازمق دیلرسك لوح ذاتکده خطن کار خلك منظور دوت مشق مجاز ايله
صنم سنك دلاردر ایشتمز لر سوزی زاهد یتر پهوده بن تك آنله عرض نیاز ايله
سنك نازك گورنده عقل قلنز حسبه لله اماندر عاشق دیداره بر دم ترك ناز ايله
یولکده انتظار مقدمکله خلك اولان چوقدر خرام ایت بر قدم بن خاکساری سرفراز ايله

فضولی جان طابشوردك خیال شمدی رسواسن
سكا کیم دیرکه هر نا محرمه افشای راز ايله

باهلی قانه اوقك دیده کریان ایچره برالفدر صانه سن کیم یازیلور قان ایچره
یریدر سینه سوزانه کلخن دیسلر بسکه یاتمشدر اوقك سینه سوزان ایچره
جانی تن ایچره نه صاقلردم اگر بیلیمد که دکل گیزی غم لعل لبك جان ایچره
آله گور اوقلرنی دیدله لرمدن ای دل حیفدر اولیه ناکه بته مژگان ایچره
چاك گوکل یاره سندن یراشور پیکانك عقد شبنم خوش اولور غنچه خندان ایچره
قدکه سرو دیش غنچه لبك طعنتندن دوره مز باد صبا هیچ کاستان ایچره

ای فضولی کیمه حال دلی شرح ایدیم
یوق بنم کبی یان آتش هجران ایچره

عارضك گورسه فلک آتی براقز آیه ذره ذره قیلوب آتی براقور صحرايه
لبلرک عکسن آلوب باغه کیر هر دم صو رشکدن قان ایچورر برک کل صحرايه
یریدر عکسکه آینه دمور بند اولسه که نیچون قارشو دور رسن کبی بی همتایه
بولدینی یرده حسدن گون اورر سایکه تیغ که رفیق اولیه سن ماه ملک سیمايه
اوقه پیکان دیکلور غمزك ایچون پیوسته طوقور طعنه اوقی قاشك اوجندن یایه
لعل نابك صفقی شهد مصفادر لبك اجی ایتش آتی صفرای حسد صبايه

یار میلان سکا صالزسه فضولی نه عجب
نیجه میل ایتک اولور سن کبی بر سوايه

صو یرر هر صبحدم گوزیاشی تیغ آهمه کیم دوکم قانن سپهرک صالحه مهرن ماهمه
شمع رخسارک اودی قیلدی بی آتش پرست چاك سینه مدن تماشا ايله آتشکاهمه
توتیا تك چشم ارباب نظر در منزل گرچه خلك رهگذارم دیده بدخواهمه
غم کیمی اولدرسه قانلرک تجر بندن یکا شاه دردم التجا ایلر علو جامهمه
بر فقیرم طور مسك کسه بکا تعظیم ایچون قانده وارسم ای گوزم صوسب غباررهمه
خافلم سر لب جان پرور کدن تاخطک قوندر ویدر کرد مرآت دل آکاهمه

ای فضولی یاره دوندردم یوزوم اغیاردن

یوروتیمک عرق مجلس ایچره باده ايله یوروستم سبقن طفل حسنه خطک
قوماك اویوزی قرابی بولوح ساده ايله یولنده شاه برابر دکل پیاده ايله
بوگو جلویانی چکر اولدم اول کباده ايله بوگو جلویورور هر طرف قیلاده ايله
بشم ایاغکه گر دوشسه منعن ایلزم نیم مدرس علم جنون قی مجنون
که بر مراد اوله دورمده استفاده ايله نه ایلدی بکام وار بر اوقتاده ايله

خی صاغتمه فضولی غم ایچره مجنون تک
که بن زیاده ام آندن غم زیاده ايله

اشبو غزل دخی بشقه نسخته لرده بولمیبو بریازمه دیواندن استخراج اولمشدر
رحم ایت ایشه دل درویش چکن آهله که گدا آهی اثر ایلر اولور شاهلره
مهری یوق ماهلره آه اثر ایتیز یارب ویر بر انصاف بومهری یوق اولان ماهلره
قاشلرک طاقه و رسم دل سوزان نه محبت رسمدر آصیله قنبدیل نظر کاهلره
مایل سرو قدك وصلنه یتز نته کیم نخت شایسته دکل همتی کوتاهلره
ساقی بزم جنون ترکس مستکدر کیم ایچورر باده غفلت دل آکاهلره
باقه ای دیده زنجنداننه محبوبلرک گزمه غافل حذر ایت دوشمه سین چاهلره

ای فضولی ورع اهلی ره مسجد دوتش
سن ره میکده دوت اویمه بوگمراهلره

ای وجودك اثری خلقت اشیا سبی بی اول وقت که بالفعل کر کزدی بی

جناسی مهر
ینه بخره
استعاره
توتیاجی
بر سرب اوز
بر اوده
ایینه
قوندر

یوزی قاره
خطی اولور
یای چمک
قاشک بلدی
چمک
یازمق

مهر شای
قاشلرک کرینه
دل سوزان
آصیله قنبدیل
اولور

نفت بی

آز جور دیگر

شاه غنچه وار

اوم، خندان زقار
مخونلری ایچون شده

عجایب روزگار
تصویرات

یورک فضولی
رهز آفاده
طوبیله شاره
به کوزنی قش اولور

سید ابطی و مکی و امی وزکی
سبقت ذاتله ایوان رسالت صدری
عزم چرخ ایتدی مسیحا که بوله معراجک
ایماندن کیمه سن تک بومیسر در کیم
خلف معتبر آدم و حوا سنسن
هاشمی و مدنی و قرشی و عربی
شرف اصله فهرست رسل منتخبی
تمدی منزل مقصوده طریق طلبی
آدمه وجه مباهات اوله عزو نسبی
جعل الله فداء لك امی وابی

(یانی قیلیمه فضولینی قابو کدن محروم)

(عفو قیل وارایسه درگاهده ترک ادبی)

ای وجود کاملک اسرار حکمت مصدری
مظهری هر حکمتک سن سنکه کاک قدرتن
اختری مسعود اولن اولدر که طبع پاکک
جوهری معیوب اولن ناقص نیم کیم متصل
دفتر اعمالک خطی خطاندنر سیاه
محشری اشکم ویرر سیلابه کر روز جزا
مصدر ذاتک اولان اشیا صفاتک مظهری
صفحه افلاک نقش ایتش خطوط اختری
قابل فیض اوله نطقندن صفای جوهری
ساده در خطک خیالندن ضمیرم دفتری
قان دو کر چشم خیال ایتدیکه هول محشری
اولسه مقبول درگاهم سرشکم کوهری

(کوهریدر عشق بحرینک فضولی آب چشم)

(لیک بر کوهر که لطف حق اکادر مشتری)

ای خوش اول کونلر که رخسارک بکام نظورایدی
قرب شوقی عاقبت بخش تن بیمارایدی
عزتم شمع نور طالع عزیمی قوی
دامن اقباله کرد تعرض تیموب
آدم ایدم قرب درگاهده بولشدم قبول
بخت مطلوبم میسر قیلیمه محکوم اولوب
هر دعا قیسم توقف سزا اولوردی مستجاب
هر وهندن یتور مزیم کدورت کوکله
چشم امیدم چراغ و صلدن بر نورایدی
وصل ذوق راحت افزای دل مهجورایدی
دولتم حکمی روان عیشم اوی معمورایدی
چشم حاسد چهره جمعیتدن دورایدی
منزل جنت میم کوثر انیسم حورایدی
دهر اسبابم مهیا قیلیمه مأمورایدی
هر تمنا ایلم اهل السز مقدورایدی
کرچه دورانک مخالف جنبشی مشهورایدی

(نوله گر صالحه فضولینی غم هجرانه چرخ)

(وصل ایامنده اول غافل ایدی مغرور ایدی)

براقدی خاکه حسنک آفتاب عالم آرای
ایکی کوزدن روان ایتش سرشکم قامتک شوق
کو توردی یرو زدن معجز لعلک مسیحایی
عصای معجزی کور کیم ایکی بولش بودریایی

بو کولاش قدمی قورناره کور قلاب زلفکدن
رخک اوزره خم ابروکی کورمک ایسترم اما
شراب نابه لطف ایت محتسب چوق قهرایله باقه
یدی گوندر اول آبی کور مزیم آهم شرارایله
خطادر چکمن چوق باغری چوکش برصنی یایی
بی دشوار اولور کون و ارایکن کورمک یکی آبی
مکدر قیلیمه عکس تیره دن جام مصفای
نوله قیلیم بنات النعش ایله یکسان تریایی

فضولی اشک سلیله پریشان اوله صبر ایله

آکاهم واراوله آخردوتوب طوررمی دنیایی

نی جانندن اوصاندردی جفادن یار اوصانتمیزی
قوبیمارنه جانان دود ایدر احسان
شب هجران یانر جانم دو کر قان چشم گریانم
کل رخسار که قارشو کوزمندن قانلو آقار صو
غم پنهان دوتردم بن دیدیلر یاره قیل روشن
دکلم بن سکامائل سن ایتدک عقلی زائل
فلک کریاندی آهمدن مرادم شمع یانتمیزی
نیچون قیلیمز بکا درمان نی بیمار صانتمیزی
اویار خلقی افسانم قرا بختم اویانتمیزی
حییم فصل کلدن بو آقار صولر بولانتمیزی
دیسیم اول بیوفابیلیم ایتانورمی ایتانتمیزی
بکاطعن ایلین غافل سنی کور کچ اوتانتمیزی

فضولی رند شیدادر همیشه خلقه رسوا در

صورتک کیم بونه سودادر بوسودادن اوصانتمیزی

کتدی الدن صنمک کا کل مشک افشانی
اولیه معتاد اولوبن آتش هجران ایله کیم
گوکده آهم یلی سوندردی چراغن گونشک
گوز بیاضینه چکر لعللارک صورتی
نیچقدی جان کسمه یه اظهار ایدیه بیلیم دردم
ای ستم طاشنی بیدردلره ضایع ایدن
بنه دور ایتدی پریشان بن سرکردانی
کورمسم یاندریر البته نی هجرانی
یرده اشکم ایاغه صالیدی در غلطانی
دمبدم خانه مژگانله بغرم قاتی
نه دیم آه بو دردک نه اوله درمانی
یابه گور برنیچه طاشیله دل ویرانی

ورسه جان یمیه جانانه فضولی نه عجب

هر کشی کیم سور اوزجانی ایچون جاناتی

فارغ ایتدی مهرک اوزکه مه لقارندن نی
کوکم آلدک کوستروب یوز لطف منت جانمه
وامق و فرهاد تک رسوایه قیلماک نسبتیم
عشوه و نازایله رفع ایتدک غم و اندوهمی
قبل تکلم زلفک اندوهنی کوکدن چیقار
حرز ایش عشقک سنک صاقلار بلالردن نی
ایلدک مستغنی اوزکه دلبرالردن نی
بر فقیرم صانتمکز اول خود نالردن نی
سحر ایله بیگانه قیلدک آشنالردن نی
برفسون ایله خلاص ایت اژدرهالردن نی

نیغیر ایچونه
نفت

الله ایچونه
تزییل

رخسار جریغ
استاره کی

غایت
کوزل
هجران
هجر یونه

طولایر
استاره لره
بریده کوزل
شماره

جوهر کوزل و
مشهور برغزیدر

کوزل مقبول

زلف و اوزدها
ایونوی
طوبی سیله استاره

غایت زهد و ورع زاهد وصال حورایسه و جوی یوق منع ایلمک حوری لقارلدن بی

هر جفا قیلسن فضولی تک شکایت قیلیمز

عشق اطوارنده صامتک بیوقالردن بی

چهره زردمده کورهمدم سرشک آلی
تا که سروم باصه باشم اوزره کاهی بر قدم
ای فلک یوقدر لباس فقردن عارم بنم
ای خوش اول کیم عشق حرفن بردخی تکرار ایدم
هیچ کس یوقدر که ناله مدن شکایت ایلمز
نیم اولدر که رخسارک کوروب جانم ویرم

صبح و شام اول قبله ابرو برابر در بکا

ای فضولی تکرری گوزدن صاقلسون اقبالی

یار قیلیمز سه بکا جور و جفادن غیری
ای دین غیره کوکل ویرمه قتی بنده کوکل
قیلیدی مجنون کی چوقلار هوس عشق ولی
مشک چین زلفک ایله ایلسه دعوی نه عجب
لنه چشمه حیوان دیمز کیم لبنک
هیچ کیم ییلمدی تحقیق ایله اغزک سرین

ای فضولی بزه تقدیر غم ایتمش روزی

قیله لم صبر ندر چاره رضادن غیری

بیقیدی ساقی بر ایغیله بن افکاری
کاه معمور قیلور باده بی کاه خراب
گون چیقجه صاچرم گوهر اشک انجم تک
دل یاقرداغ گوزک فکری ایله هجر کونی
یوق اوزندن خبری کیمکه کلور دنیا
بزه چون قدر بولنمز چقهم دنسادن

قید اسلام فضولی سکا بر آقندر

بر حصار ایده کور آندن اوزیکه زناری

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

مشک چین زلف
پوزی
قزیه
کله ایله ایما
مراعات نظر

آیاغ جناستک
ان کولوخ
مضبوطی

ترشح قبرمک طاشندن ایتمش چشممک یاشی

نه زبائن که صورت باغلمز تصو بر رخسارک

نوله گرداب غم دیرسه دل سرگشته دنیا

سپر بر کواکبدن دکل درده دوا ممکن

بقاسی ممکن اولمز اولسه گردیوار عمر کده

ویراموانه احیاباده گویا کیم چیقوب هر گون

فضولینی ره عشقکده اشک آل ایدر رسوا

بلادر هر کیمک بر یولده غماز اولسه یولداشی

حاصلم یوق سر کویکده بلادن غیری
نی بزم غم ای ماه نه بولسن یله ویر
برده چکچهرمه هجران کونی ای قانوسر شک
یتدی بیکسلیکم اول غایت کیم چورمده
نه یازر کسه بکا آتش دلدن اوزگه
بوزمه ای موج گوزم یاشی حبابن که بوسیل

بزم عشق ایچره فضولی نیجه آه ایلمیم

نه تمتع بولنور بنده صدادن غیری

حیرت ای بت صورتک کورد کده لال ایلر بی
مهر صالزسک بکارحم ایلمز سن بونجه کیم
ضعف طالع مانع توفیق اولور هر نیجه کیم
بن گداسن شاهه یار اولق یوق اما نیلیم
تیر غمزه ک آتمه کیم باغرم دلر قائم دوکر
دهر وقف ایتمش بی نورس جوانلر عشقته

ای فضولی قیلیمز ترک طریق عشق کیم

بو فضیلت داخل اهل کال ایلر بی

گوردم اول خورشید حسنک اختیارم قلمدی
برگون اولمز طلعتک گورمک میسر آه کیم
پاک قیلیدی خاطرمدن دهر دون آینه سن

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

یه قالی کور یاشی
خیال ایلر بی
غزلنده باصه
چهره شک
سپر بر کواکبدن
اولمز

حیوه خالصه و
خزیه بر غزلیدر

نه طغری و زوالی
بو یول ادم

مهر و کور ایلر

تیر غمزه آتمه
یونانه فیم اوسا
شهره ایانه اشغال
ایتمشدر یونانه
شاعر لری ره بونی
کندی اساطیر لانه
المشدر

غم کونی همدلرم غرق اولدیلر کوز یاشنه
 روزگارم خوش کچردی آه کیم دوران دونوب
 رام عشق ایچره بکا انجق فنا مقصود ایدی
 شکر کیم مقصوده یتیم انتظارم قالدی

ای فضولی ایل قو اغیارم اولدی یار ایچون
 سوز دلدن غیری بر دلسوز یارم قالدی

هر کورن عیب ایتدی آب دیده کریانی
 لحظه لحظه خوبلر کوردمکه دل قصدنده در
 چوق یتورمه کولاره افغانم ای کافر صقن
 قیلمه هر ساعت بی رسوای خلق ای برق آه
 چیمه ای دیوانه بازار ملامتدن دیو
 قنی بتدر بیلیمز ایمانی غارت قیلن

ای فضولی جانه یتشدم کوکلدن شکر کیم
 باغلدم بر دلبره قورتاردم آندن جانی

جانمک جسمه ذوق اتصالی قالدی
 شکر لله بخت یار اولدی یتوردم تیغکه
 ایستدم اول ماهه عرض حال ایدم حیرت بکا
 بیلیمز خالک خیالن قنده تصویر ایلیم
 هر کیمی کورد کسه غم افتاده سی دوتدک الن
 ای خوش اول سرمست کیم کوکلنده ذوق وشوقدن

آفرین ای جام کیم سیلک کوکل آینه سن
 زهده نسبت پامال قیددر هر کیمکه وار
 بزم دهر ایچره حریف لا ابالی قالدی

کور فضولی عشق طغیان عدم ملکن کوزت
 عزم کنج ایت چون هوانک اعتدالی قالدی

صانه کیم بلبل آجر اوچاغه بالی ورنی
 کوز ایله یوزم آراسنده مژم سد اولدی
 موج اشکم کوروب ابرویه سالور چین نه عجب
 دوشدی وصف دردندان اغزندن آغزه

کلیما
 او یونی
 خوشه اندیشه
 دنیا و آخرت
 ازاده اولدی ایچون

چون اولدی

چون اولدی

کلیما
او یونی

خوشه اندیشه
دنیا و آخرت
ازاده اولدی ایچون

نوروز

کوز یوزک گورمه قانلاری دو کر آه نوله
 رشحه جام بزی طوتدی نوله گر ساقی
 (اولدی نظاره مزه جمع فضولی اطفال)
 (کل دوتلم بوسپاه ایله جنون کشورنی)

تاب سوز سینه دن آکسلمشیدی گوزنی
 هر کوزم بر موجسز دریا در ایچون
 موی زولیده مده در جمعیت اصناف غم
 حجر و ارای دیده وصل ایامی دو که خون دل
 آدمیدن چون اولور ظاهر پریشلر ولی
 وصل یادیلر کوکل سوندرمه آهم آتشن

(ای فضولی قیلدی جانم رشته سن پرپیچ وتاب)
 (بر پریش دلبرک سودای زلف برخی)

غرق خوناب دل ایتدی دیده کریان بی
 هر طرف یوز غم هلاکم قصدین ایتش تکر ایچون
 یوق بحالم اوز که کار خساره سنسز باقغه
 روز وصل ای دل چکوب بر تیغ منت قوی بکا
 غرق خوناب اولدی جسم خاکسارم آه کیم
 پنبه داغم نهان ایتش سراسر جسمی

(برمه بدمهره ام مائل فضولی یوق عجب)
 (قیلسه هریان ذره نسبت چرخ سرگردان بی)

مرهم قویوب او کر مه سینه مده قانلوداغی
 اویش جنونه کوکل ابرو که دیرمه نو
 قدک غمده سروک صورماغه ضعف حالن
 درتک دیشک سوزنی هر دم ایشتمک ایستر
 زلفی سیه صنمزلر اولمش سنک اسیرک
 کر مشک دیرسه عاشق اول بوی زلفه ساقی

سوندرمه اوزالکه یاندر دینک چراغی
 نه اعتبار آکا کیم سچمز قرادن آغی
 کازاردن کسلسمز ایرمقلرک ایانی
 بحرک مدام آنکیچون ساحله در قولانی
 عشقکده هر برینک اوز زلفی بونی باغی
 تند اوله برقده ویر تر ایلسون دماغی

عجایب دیوانه
شعر
فضولی
عجایب
دیوانه
عجایب
دیوانه

عجایب دیوانه
شعر
فضولی
عجایب
دیوانه
عجایب
دیوانه

دیوانه
شعر
فضولی
عجایب
دیوانه
عجایب
دیوانه

طوبی سیله
نوروز
سرایا

دوران حوادثند یوق باکمز فضولی

دار الامانز در میخانه لر بوجانی

قامتک خدمتیه سروک اکلز باشی
اوگنور دیده که حیرانم ازلدن یوزکه
اشک لعلی ره عشقنده دوتوبدر اتمک
یتدی اول غایتیه ضعفم که چکر تصویرم
محتسب تکرری ایچون کل بکاچوق ویرمه عذاب
کسدی بن شیفته دن اهل سلامت یولنی
(ای فضولی نه بلا اوقلری کیم کلسه بکا)

(سبب اول قاشلری یایک کوزیدر یاقاشی)

خوش کلدی دون اول آیه سرشکم نظاره سی
ای هر مرض علاجه حکم ایلین طیب
چیقمق دیلر سفینه تن جنبشیله جان
دیرلر که وار وراق وچنون عجب دکل
نولدی کتورم دک اله صد پاره کوکلی
سندن همیشه تیر بلادر کان بکا
(ای سویلین فضولیله عشق ایچره صبرقیل)

(سویله بومرهم ایله کیمک بتدی یاره سی)

محشر کونی کوزوم دیرم اول سروقامتی
ترک می ایتدک ای کوکل ایام کل کلور
مجنون که پادشاه وحوش وطیور ایدی
صحرا نورد ایکن بکا تصویر کوهکن
سنگ ملامت ایله چکک چورمه حصار
زاهد چوق ایتمه طعنه می افتاده سینه کیم
(غم ظلمتنده بولمغه دردو بلانی)

(بسدن فضولی آتش آهم علامتی)

یا سر جنبکی
کوز یکنی ایله
عمر یانی

نه او قه قاکم
کوز مقلونی

کوزلی افاده

نه منالغ لک
عاشقنده او
دها عاشقور

نه منالغ لک
او لکده منی او
ایر سوز

رواجن تقدیکانکه بولمش حسن بازاری
مکر دوررخ خطن چکر کل صفحه سی اوزره
چکر بیک دائره چورمده حرز ایچون سرشکمدن
کچر نام فلکدن خم قدیمی چنگه بنکرتک
یکی آیدن یوزوک سطحنده بیک قالب دوزب بوزمش
ضمملر خدمتن طاعت بیلن رنداجر سز قالمز

فضولینک دهانک حسرتی بر درده صالمش کیم

نه پنهان ایتکی ممکندر اول دردک نه اظهاری

ای هر تکلم خط سبزرک حکایتی
ایرمش صحیح نقل ایله اوواح قدسندن
دل کشورنی غارت ایدر لردی خوبلر
بیلدم طریق عشق خطرنا کدر ولی
قدرن هلا کیم دوشه بیلنن ایانگه
بن کیم سنی گورنده کیدر الدن اختیار

شکر ایت فضولی ایتمه فغان یار قیلسه جور

کیم اهل عشقه جور در آنک عنایتی

لک عکسی کوزوم یاشینی می تک لاله گون ایتدی
اوزین نسبت قیلوردی زلفکه زنجیر هر ساعت
انک تک کیم پریشانلق ضیاسن آرتور رشمعک
مژه ک خنجر لرن گوکم باصر بغیرینه وهم ایتمز
بقای صورت شیرین ایچون توفیق معماری
سکا عکسک مقابل طور دیغیچون لاف حسن ایلر

فضولیدن ثبات وصبر وجور وقهر آز ایسته

کیم اول بیچاره نی درد وغمک یحد زبون ایتدی

ای کوزاول ترکس خونخواره نگاه ایتدی
ای کوزوم یاشی بوسر کشته لکک ترکن قیل
ای کوکل عمر می ویردک یله عاشقغ ایله
روز کارم غم حجر یله سیاه ایتدی
سر وقامتله قطع سر راه ایتدی
باقه هر غنچه لب وکار خه آه ایتدی

نور کلمه

خوسه

نور کلمه

بومرهم خوسه

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۸

۲۷۹

۲۷۰

باقه ای جان خط رخسار نه محبوب لربك
 احتیاط ایله كناه اوزره كناه ائمه دخی
 قیلمه ای عشق بكا عرضه پری چهره لری
 صورت حلی لهو ایله تبه ائمه دخی
 کوتور ای نفس هوا وهوسك عالمدن
 هرزه هرزه طلب رفت جاه ائمه دخی
 ❀ ای فضولی می و محبوب مذاقن ترك ایت ❀
 ❀ اوزکی عاصی در كاه آله ائمه دخی ❀

كوكل یتدی اجل ذوق رخ دلدار یتز می
 آغردی موی سر سودای زلف یار یتز می
 یتوردی باشکی گردون ایغه بار مختدن
 خیال حلقه کیسوی غبر بار یتز می
 سكا یتدی اجل پیمان سن نوش ائمه كه توبت
 هوای چشم مست و غمزه خونخوار یتز می
 یتراولدی قولاغه بانك رحلت دهر باغنده
 نه دور مش سن تماشای كل رخسار یتز می
 یتز جمع ائمه بار معصیت تغییر اطوار ایت
 حیاقیل یوقیدر انصافك اولكیم وار یتز می
 ضلالت انجره سن قالدك سكا اول عار یتز می
 هدایت منزله یتدیلر سعی ایله اقرا نك
 طوتن دامن شرع احمد مختار یتز می
 فضولی صانع یتك منزل مقصوده مشكلدر

اشبو غزل دخی بشقه نسخته لرده بولغیوب
 بر یازمه دیواندن استخراج اولمشدر
 او یله شیرین لبرك آشفته حال ایلر بی
 خلق فرهاد بلا دیده خیال ایلر بی
 بر كوكل ایرمن دهانك رمز نه هیچ وجهله
 یوق یره وابسته فكر محال ایلر بی
 کردباد دشت غم تك ای كوكل هر لحظه آه
 عشق سرگردان بر مشكین غزال ایلر بی
 نیچه عرض ایدم نكاره حال زارم بیلزم
 سحر حسنی عارضن كورد كده لال ایلر بی

❀ او یله انجلدم خیال تار زلفندن آنك ❀

❀ ای فضولی هر كورن بر مو خیال ایلر بی ❀

❀ ترجیع بند ❀

بن کیمیم بر بیکس و بیچاره بی خاتمان
 طالع آشفته اقبالم نكون بخت یمان
 نملو اشکمدن زمین نملو او تمدن آسمان
 آه نالم ناوکی پیوسته خم قدم کان
 تیر آهم یخطا تأثیر نالم بیكمان
 متصل غمخانه سینهمده یوز غم میهمان
 قنده برغم آتیه بندن ایستونلر بن ضمان
 یوق بكا دام بلاو قید مختدن امان
 چیمدی كوگلدن اندوه و غم و محنت هان
 ای بنم جانم سن و كوكل سنكه شادمان

❀ سنسز اولن آرو مختدن بلادن بر زمان ❀

❀ الامان هجران بلا و مختندن الامان ❀

فارغ ایدم جمله عالمدن بیلور عالم بی
 عیب ایدردی ییخر صائب بی آدم بی
 قویمدی دوران چرخ اوزحاله خرم بی
 شادایکن عالمده چرخ ایتدی اسیر غم بی
 شمدی مجنوندن ره عشق انجره صنمك كم بی
 یار چون قیلمز حریم وصله محرم بی
 عشق ناكه اولدی پیداطودتی مستحکم بی
 صالیدی یوز سودایه اول کیسوی خم در خم بی
 سن كه محرم سن صبا بالله آكوب هر دم بی
 سویله ای كل کیم سكا بخت ایلمز همدم بی

❀ سنسز اولن آرو مختدن بلادن بر زمان ❀

❀ الامان هجران بلا و مختندن الامان ❀

بلبل زارم كل رخسار آلکدن جدا
 طوطی لالم شکر نسبت مقالکدن جدا
 دیر ایدم صبر ایلیم اولسم جمالکدن جدا
 بیلمدم دشوار یمش اولمق وصالکدن جدا
 تیره اولدی روزگارم زلف و خالکدن جدا
 اولدی صحرانمزل و حشی غزالکدن جدا
 چیقیدی جان ناتوان شیرین زلالکدن جدا
 اولدم القصه رخ فرخنده فالکدن جدا
 موتك انجلدی تم نازك نهالکدن جدا
 خم کتوردی قامت مشکین هلالکدن جدا

❀ سنسز اولن آرو مختدن بلادن بر زمان ❀

❀ الامان هجران بلا و مختندن الامان ❀

سینه چاك و دیده نمناك و بدن افکار در
 جان حزین خاطر غمین شیدا كوكل بیمار در
 بن بوغم انجره كه دفعن ایلکم دشوار در
 مصلحت کوردم دیدیلر مصلحت اظهار در
 سویلدم درد دلیمی بیلدی اولکیم یار در
 قیلمدی بر رحم بس کیم ظالم و خونخوار در
 داخی اظهار ایلمن نه حاجت تکرار در
 ایلرم صبر و تحمل تا حیاتم وار در
 جانه یتکج بنسده تا کیم قوت گفتار در
 سوبلرم ای جان که سندن آریلق دشوار در

❀ سنسز اولن آرو مختدن بلادن بر زمان ❀

❀ الامان هجران بلا و مختندن الامان ❀

عاقبت آهم بنم اول ماهه تأثیر ایتسه
 بونجه افسونم پر یوش یاری تسخیر ایتسه
 یار حال زارمه بر فکر تدبیر ایتسه
 بیسوقالق رسمنی کلدکجه تغییر ایتسه
 اول جوان نازنین میلی بی پر ایتسه
 دوتارم بر یار صادق عمر تقصیر ایتسه
 یار یار اولمز كوكل عشاقله پر ایتسه
 زلفنی عاشق لرك بوینته زنجیر ایتسه
 عاشقك قصدینه یوز نیرنك و تزویر ایتسه
 کورمین ساعتده یوز عذریله تهریر ایتسه

مردم لوز
 و غیر افاده
 و مقبول بوز

مردم افغان
 و مقبولی ذکره
 شایاندر

بر کوزله
 و طوع و نحر

معه

سنسز اولن آرو مختندن بلادن برزمان

الامان هجران بلا و مختندن الامان

فقر و ذلت ای فضولی عز و جاهمدر بنم
دردمی ثابت قیلن عشاقه احمدر بنم
گرچه غم مقصودی قتل بیکنامدر بنم
درگه پیر مغان امید کاهمدر بنم
ای که هر جرم اولسه لطفک عذر خواهمدر بنم

سنسز اولن آرو مختندن بلادن برزمان

الامان هجران بلا و مختندن الامان

(۲)

ترجیع بند

کتور ساقی قدح کیم نو بهار عالم آردار
زین سبز و هوا جان بخش و گلشن راحت افزادر
پیشان اوله کیم کلبرک تک حالا بوکلشنده
نشاط عیش ایچون اسباب جمعیت مهیادر
آجلدی لاله گولدی غنچه کلدی عشرت ایامی
زبان حال سبزه عشرت ایماسینه گویادر
گور اوز حالیکه هم چکمه غم ماضی و مستقبل
که حالی موسم کلکشت و دور جام صهیادر
سحر کلزاره گیر بالله بوموسملرده کیم هر دم
تماشا قیل کلک دیوانه کیم خوش تماشادر

آجلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمساک موسم کل جام کلگونگی

کتور ساقی قدح بلکل لعل فوت فرصتدر
بوفرصت و اربکن فوت ایته کیم فرصت غنیمتدر
زمینه کیف یحیی الارض یازمش خامه سبزه
نظر قیل کیم بوهم آثار رحمتدن برآیتدر
چودیر لر جنت ایچره آتش اولمز بو عجبدر کیم
کاستان آتشین کل برله رشک باغ جنتدر
جهانی رشک کلزار خلیل ایدن بهار اولوب
بو فیض بزم ابراهیم خان پاک سیرتدر
آنک یاننده کیم کلبرک کلزار معانیدر
آنک بزمنده کیم سر و روان باغ بهجتدر

آجلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمساک موسم کل جام کلگونگی

کتور ساقی قدح اولدکسه حال دهر دن آگه
که دوران اوزره در پیوسته صبح و شام و سال و مه
خزاندن قور تیلوب کلزار بزمنده اولان بلبل
چراغ کل یاقوب خلوتسرای وصله بولمش ره
کل آچمش خوان وصلن بلبله تکلیف ایدر هر دم
که گر مهمان ایسک خوان خلیل الله بسم الله

جهانده دون مکدر خاطر ایدم فال فتح ایچون

بوکون کلزاره گیردم کل کتبان آچمه ناگه

آجلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمساک موسم کل جام کلگونگی

کتور ساقی قدح کیم عیش خوشدر کل زماننده
زمان فوت ایته دهرک غصه سودوز یاننده
قاری تحتها الانهار او قور کلزار وصفنده
عنادل هذه جنات او قور کلزار شاننده
صبا غنچه دهان پر زار ایتسه هیچ عیب اولمز
که مدح خان خاقان قدردر غنچه دهاننده
هوا سبزه زبان تر اگر قیلسه یریدر کیم
نمای خان خیر انجامدر سبزه زباننده
قدح طومقدن اکراه ایتمزم تا کیم ایشتدم بن
سحر بلبل دلندن کل قنده غنچه یاننده

آجلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمساک موسم کل جام کلگونگی

کتور ساقی قدح کیم باغ و صحرالاله زار اولدی
عجب فصل خجسته موسم و خوش روز کار اولدی
شکوفه برگی طپراغ اوزره سیمین خشتلردر کیم
اساس عیش خلق اول خشتلردن استوار اولدی
جگر قانی گبی کیمشدی گوزدن تازه کل شکلی
ینسه داغ دل اهل و فالتک آشکار اولدی
چیقاردی سبزه و کل خاکدن چوق لعل و فیروزه
ولی یوزشکر کیم جان خاک پایینه نثار اولدی
فضولی گر خزان وقتنده اولدک متقی حالا
می ایچ کیم موسم کل کلدی ایام بهار اولدی

آجلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی

بودر کیم فوت قلمساک موسم کل جام کلگونگی

(۳)

ترجیع بند مسدس

بنم که قافله سالار کاروان غم
مسافر ره صحرای محنت و الم
حقیر باقیه بکا کسمه دن صاغنه کم
فقیر پادشه آسا گدای محشتم

سر شک تحت رواندر بکا و آه علم

جفا و جور ملازم بلا و درد حشم

نه ملک و مال بکا چرخ ویرسه ممنونم
نه ملک و مالدن آواره قیلسه محزونم
اگرچه مفلس بخت و محقر و دونم
دمادم اویله خیال ایلر مسکه قارونم

گوکلده تقد وفا کنجی لیک پنهانی

گوزوم خزانه لعل و گهر ولی فانی

کوزن نصیحت

حسود صورت احواله نظر قيلمز جفا قیلور بن بیچاره حذر قيلمز
صانور که ناله وزارم آکا اثر قيلمز آنی مرور ایله عالمده دربدر قيلمز

زمانه ایچره مجریدر انتقام زمان

همیشه یخشیه یخشیه ویریمانه یمان

خوشم که خامه تقدیر ایزد متعال وجود لوحه تصویر ایدنده صورت حال

رقم قلوب اگر ادباردر اگر اقبال اولور تغیر آکا غیردن بر امر محال

سعادت ازلی قابل زوال اولمز

کونش پراوخته کردوشه پایمال اولمز

عزیز حق حسد دشمن ایله اولمز خوار حسود حیلله سی اقبالی ایلمز ادبار

اگرچه کلبه کاهی خزاندن آفت وار تدارک ایلر آکا عافیت نسیم بهار

غرض که هر کیم اولورسه ازله دولتمند

محالدر ینه آثار دولتنه کزند

اگرچه بر نیچه کون اقتضای عالم دون جهانده ایلدی اقبال رایتی نکون

زمانه صورت احوال ایتدی دیگرگون وفا خطینه قلم چکدی چرخ بوقلمون

کنون زمانه اول احوالدن پشیماندر

اگرچه کافر ایدی حالیا مسلمانددر

فضولی ایلدیکک عهدکه وفا قلغل یتیر شکایت ایدوب ترک ماجرا قلغل

وجودکی هدف ناوک بلا قلغل قو جفالره صبر ایلوب دعا قلغل

کیم اوله دوست رضایی همین سکا حاصل

رضای دوستدر انجق تمتع ای غافل

مسدس

دون سایه صالیدی باشمه برسرو سر بلند کیم قدی دلریا ایدی رفتاری دلپسند

کفتاره کلدی تا که آچوب لعل نوشخند برپسته کوردم آنده دوکر ریزه ریزه قد

صوردم مکر بودرچ دهندر دیدم

یوخ یوخ دوی درد نهانکدرر سنک

آکمش هلال اوسته طرف کلاهنی چوق دلشکسته نک کو که یتورمش آهنی

زلفن داغندی کیزلدی ابرایچره ماهنی کوردم یوزنده حلقه زلف سیاهنی

درج برادر قوتلوی
ایچنده ایچی ویزسی
صبا قلاقلری
محققه بوکامی
شاعر و نثر
آغزینی توضیفه

مقصود به استعاره اینکله ویشلرینک ده بر اینچی ویزسی اولور غنی ایما اینجه اولوبور. بوهند، اصل مقصود دهر کلامی شیدر؛ چونکه بو معنا سوزله آفاده ایدیلده وکل (درج) کلمه سیله باید یعنی استعاره ده بالمتاسه مضموندر. (بکر مضمون) هنوز تازه اولورده بر شاعر ک غیاثنده جلوه کورشن (قیز اولورده نیز مضمون) ویکدر. یعنی باشقه لریک یتیرنه کیم راک بوز ولسنه مضمون وکل ویکدر.

اول بیچ وتابی چوق نه رسندر دیدم دیدی

دور رخمده رشته جانکدرر سنک

ویرمش فروغ شمع دخی گون چراغنه صالش شکست سرو قدی کل بوداغنه

دون سرو تک باصنده قدم گوز بلاغنه بر نیچه خاردن الم ایرمش ایاغنه

کل برگنه باتن نه دیکندر دیدم دیدی

مژکان چشم اشک فشانکدرر سنک

سیر یله صالیدی باغه گذر اول سمن عذار انواع زیب زینت ایله فصل نوهار

دوکمش کل اوزره سنبل کیمسوی مشکبار یاقش ایاغنه ینه کلبرک تک نکار

نسرینه رنگ لاله ندندر دیدم دیدی

غمزه م خدنگی دوکدیگی قانکدرر سنک

سیل سرشکم اولدی روان خاک کوبینه جان واله اولدی لعل لب و گفتگوبینه

دل دوشدی دام سلسله مشکبویه اول لحظه کیم صانشدی کوزوم زلف و رویه

عقرب مه منیره وطنسدر دیدم دیدی

وهم ایله کیم خطرلو قرانکدرر سنک

دوشمش عذاری اوزره مغنبر سلاسی آشفته حال ایدوب نیچه بی صبر وی دلی

عقلمی واله ایلدی شکل و شمائل کوز کوردی قامتک دل و جان اولدی مائلی

وه بونه طرفه سرو چندر دیدم دیدی

منظور دیده نکرانکدرر سنک

دون صبحدم که لاله ونسیرین صالوب تقاب کل چهره سندن الدی صبا پرده و حجاب

کازاره چیقدی سیرایده اول رشک آفتاب شبنم نثار ایتدی گونش لؤلؤ خوشاب

لؤلؤمی یوخسه در عدندر دیدم دیدی

ایسم فضولی اشک روانکدرر سنک

شمس

تاجون رختن گیوب دوتدم قناملکن وطن اهل تجریدم قبول ایتم قبا و پیرهن

هر قبا و پیرهن کیمش مشال غنچه بن کر سنکچون قیلمش جاک ای بت نازک بدن

کوروم اولسون اول قبا اگنده پیرهن کفن

گرچه سودای سر زلفکده ام زارو ذلیل کچمن اول سودادن اولدجه بکا عمر طویل

کورلم نازدهر یانه اکر دیکدر اسکی ابراهیم شافعی بهرام یانه ایکی اوبنه پلک
مراقب اولور غنی ایچره (بهرام کور) لقیله شهرت قنار اولمده. برکونه
آوانا سنده آتیه و شوب نولور وکی ایچره ابراهیم شافعی بولور
کلمه سنی هر ایکی معنایله قوللاندی ره بر قنای معنوی او یولی
ایجاد اینشدری. بو هضره عینا بیره نیشدر و

صافه ترك ايدم بوسودايي كراولسم بن قتيل چيقيمه سوداي زلفك باشند اي مه كريوزايل

استخوان كلهم ايجره دوتسه عقربلر وطن

غالب اولمش صبحدم شوق كل رويك بكا سيراغ ايتدم كه بوي كل ويره تسكين بكا
كل كوروب ياد كله در اشك صاچدم هر بكا دوشدي شبنم باغه كل تا كل نارايتسون بكا

كوزل! سبزه نك هر برگنه بر در تابشورمش چمن

در ايدم اي دل گتورمه هيچ درد اهلينه شك تا سني هم صالحيه بر درده دوران فلك
الملك بندامدي عاشق سن ايشك آه الملك اي كوكل عشق اهلنه هر دم كولدك شمع تك

بوده توك بگويد بن ديمز ميمدم كه بر كون آغليه سيدر گولن

خواه سنجاب ايلسون فرشن فضولي خواه كل هجر دن مطلق يوقو كورمن گوزا كلنمز كوكل
يارسز عشق اهلنك دكلمسي ممكن دكل نيجه دكلنسون چييك سانسز اي اندامي كل

چون باتر جسمه تنده هر توك اولمش رديكن

خمس توي قتيل

وای يوز بيك وای كيم دلداردن آيرلشم فتنه چشم وساحر خونخواردن آيرلشم
بلبل شوریده ام كلزاردن آيرلشم كيمسه بيلمز كيم نه نسبت ياردن آيرلشم

بر قدي شمشاد كل رخساردن آيرلشم

قدي طوبى لعلی فردوسك شراب كوثری خلقی وخويی ملك صورتنده امثال پری
برج افلاك سعادتلو شرفلو اختری حسن آرا مجموع خوبانك سراسر سروری

بر قدي شمشاد كل رخساردن آيرلشم

دوستلر بن ناله و فریاد قيلم عيب ايمش چرخ بدمهر ك انندن داد قيلم عيب ايمش
غم ديارن دل آرا آباد قيلم عيب ايمش بونا برله جهانده آد قيلم عيب ايمش

بر قدي شمشاد كل رخساردن آيرلشم

دوشمشم غمخانه هجرانه زارو دردناك نيجه حسرت ايدوب هر دم گريبانمي چاك
كونده يوز كنز هجر تيغيله اولوردم بن هلاك كر دش دوار جورندن بن دلخسته ناك

بر قدي شمشاد كل رخساردن آيرلشم

وصل او موب جور جفا سيني چكر كن جان هنوز مهراو موب شوقده ياز كن دل سوزان هنوز
جسم غمناكده وار ايكن غم هجران هنوز يتدين پايانه آه وناله وافغان هنوز

بر قدي شمشاد كل رخساردن آيرلشم

ملك وصلي دلبرك گوكلده معمور اولدين عشق جامندن فضولي مست و مخور اولدين
درد بي درمان هجران دن تتم دور اولدين عشق آرا عاشقلم عالمده مشهور اولدين

بر قدي شمشاد وكل رخساردن آيرلشم

خمس

(۷)

اي حري ايجره تنك مطلق بلور ايجره كلاب كوكك آب روشن اول آب اوزره دو ككدر حجاب
اويله زيباسنكه يوق نظاره كه عالمده تاب وای اگر ترجك چيقوب سر يوب لچك صالسن نقاب

هيچ شك يوق كيم سني گوركچ اولور عالم خراب

دل چكوب زر بن او تاغك ويردي لعلكدن سراغ دوتدي اول كفتار ايجون لعل بنا كوشك قولاغ
زلفكه همدم طراغ آشفته بن آندن ايراغ ديش صالوب هر پيچ و تاب آجدقه زلفكدن طراغ

رشته جامنده رشكمدن دوشر يوز پيچ و تاب

اي يوزي كل گولمكي كلگون دونيدر قمری آتشن كسوت كيوب اودلاره ياندر دك بزي
آدم اوغلندن سنك تك طوغمز اي كافر قزی آي وكوندر دور حسنكدن جلاك عاجزی

كويآ آتاك مه تاباندر آتاك آفتاب

آل ساچق آنگده مشكين صاچ پريشان حاليم سيم ساق اوزره قزل خلخاللر با ماليم
صافه خلخالك كي مهر كدن اي مه خاليم عارضك دورنده زرین سلسلهك تمثاليم

غمزهك او قندن حزين جامنده يوز بيك اضطراب

سر مهن گوزلر قرا اللر خاندن لاله رنگ هچ شاهديوق بورنيكيله كه سنسن شوخ و شنك
وسمه لوقاشك يشيل توزلوكان غمزهك خندنك غمزه وقاشيكه ميل ايلر فضولي بيد رنگ

قوش عجيدر ايتمك تيرو كانندن اجتاب

(۸)

مربع

نيجه بروسوسه عقل ايله غمناك اولهلم كلك آلايش غمندن چيقالم باك اولهلم
نشسته مي بولهلم قابل ادراك اولهلم

مست ومدهوش و خراباتي وبي باك اولهلم

رندلر بزمنه سرمست سبوتك گيرون ذوق باغينه گيروب جام كليني دروين
ميه ديرلر سه بها عقل متاعن وروين

مست ومدهوش و خراباتي وبي باك اولهلم

صالح

البس

كوزل، شوقه افاده آوريدر

بای بست می صافی اولهلم ودرد مثال ویرلم ساقیه جان ایلیم کسب کمال
 ﴿نشتهدن بیلیموبن عالم کیفیت حال﴾
 ﴿مست و مدھوش و خراباتی و بی باک اولهلم﴾
 می حبیبی کی میخانده بر او دوتوبن عقد انگور کی بر آریه باش چاتوبن
 ﴿آلسلر دین ایلہ دنیایی شرابه صاتوبن﴾
 ﴿مست و مدھوش و خراباتی و بی باک اولهلم﴾
 بادهدن غیری که غم دفعنه بر جام یتز نقدنی نشئهیه هرکیم ویره چک اولسه ایتر
 ﴿ای فضولی روش اهل ریادن نه بتر﴾
 ﴿مست و مدھوش و خراباتی و بی باک اولهلم﴾

(۹) مربع

پریشان حالک اولدم صورمدک حال پریشانم نمکدن درده دوشدم قیلمدک تدبیردرمانم
 ﴿نه دیرسن روزکارم بویله می کچسون گوزل جانم﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 اسیر دام عشق اولهلی سندن وفا گورمن سنی هر قنده گورسم اهل درده آشنا گورمن
 ﴿وفا و آشنالق رسمنی سندن روا گورمن﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 دگر هر دم و فاسز چرخ یابندن بکابیک اوق کیمه شرح ایلیم کیم محنت و اندوه و دردم چوق
 ﴿سکا قالدی مروت سندن اوز که هیچ کسمم یوق﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 گوزمدن دعبدم بغرم ازوب یاشم کی کیمه سنی ترک ایتیم چون بن بنی سنداخی ترک ایتیم
 ﴿اماندر ظالم اوله بن کی مظلومی ایتمه﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 قتی گوکلک ندن بو ظلمله بیداده راغیدر گوزلار سن کی اولمز جفا سندن نه واجبدر
 ﴿سنک تک نازینه نازنین ایشلر مناسیدر﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 نظر قیلمز سن اهل دردم گوزدن آقیدن سیله یانلقدر ایشک عشاقله یخنی میدر سویله

مادام که بهی
 ترک ایدم
 سحر و جادو
 ترک ایتیم
 (هیوم) مادام که
 مقامه ابرار
 اولوشه

بز (اهل درون گوز و آقیدن سیله) درز فضولی بو اضافت کافی
 مسئله سنه هیومه جبالا شز و اورا نیت واقعا آذری شیوه بنج
 بویک مهم بر تصور افاده و کلام فقط بز به بو خطا نثر تک اوله مار

﴿کل اللمی سورسک عاشقه جور ایتیمه لطف ایلہ﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾
 فضولی شیوه احسانک ایستر برکدایکدر دیرلکه سک کویک اولنده خاکبایندر
 ﴿گرک اولدر گرک قو حکم حکمک رای رایکدر﴾
 ﴿گوزم جانم اقدم سودیکم دولتو سلطانم﴾

(۱۰) مربع

حاصلم برق حوادثدن ملامت داغیدر مسندم کوی ملامتده فنا طبراغیدر
 ﴿زار گوکلک تنده زندان بلا دوتساغیدر﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 دور جورندن تن و جانمده راحت قالدی صورت حالده آثار فراغت قالدی
 ﴿محنت و غم چکمکه من بعد طاقت قالدی﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 گوکلک ملکن جفا سیلابی ویران ایلدی بختک حالن هجوم غم پریشان ایلدی
 ﴿بغرمی آندیشه دور فلک قان ایلدی﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 انتها سز جورلر او دلاره یاندردی بنی آجی سوزلر طالتو جانمندن اوصاندردی بنی
 ﴿خلقدن بیهوده افغانم اوتاندردی بنی﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 ایستدم بر چاره چوق یلدم یو گردم هریکا رحم ایدوب برکسه امداد ایتدی مطلق بکا
 ﴿چاره سز قالدیم مروت ایستیوب کلدیم سکا﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 داده کلدیم عدل دیوانینه فریادم ایشست سنکه عادلسن گور افغانم نذندر غوره بیت
 ﴿شرح حالم صور مرادم ویرالم دوت فکرم ایت﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾
 گور فضولینک رخ زردنده اشک آلی برده ادبار دوتمش صورت اقبالی
 ﴿دردمند کدر غنایتلر ایدوب صور حالی﴾
 ﴿رحم قیل دولتو سلطانم مروت چاغیدر﴾

یعنی کنه وار

یعنی بنی ووتون

المقطعات

حمد یحیی دمیدم اول مبدع اشیایه کیم
که سواد گرد باد قهری خاک تیره یی
که نظاره قطره باران ابر رحمتی
میده مضمحل ایلیوب کیفیت تغییر حال
بجانه هم البته آندندر بو استعداد کیم
اوله کیم مقبول اوله عذر گناهم چون بیلور

قطعه

چوق قفاخر قیلیمه جمع مال هسن ای خواجه کیم
بارکاه قربدن جمعیت اسباب و مال
گرچه نعمت چوق کفایتدن تجاوز قیلیمه کیم

ایضا

اهل کاله جاهل اکر قدر قیلیمه
جاهل طبعیتمده مذاق کمال یوق
الفت همیشه فرعی اولور آشنا لک

ایضا

ای صفای صورتک قیدن چکن بیلیم هنوز
ژنکدر آینه ادرا که هر صورت که وار

قطعه

ای وجود کاملک آینه دار فیض حق
ای کمال رافتک سرمایه امن وامان
حسن رأیک آفتاب عالم صدق وصفا
کلامش بر سن کی پاکیزه طینت عالمه
مسند نوشیر و اندر بقعه دارالسلام
جسمدر معینه برج اولیاشن روح پاک
سرورا یوز شکر کیم فیض کمال رافتک
خاص وعام اولش نوال نعمتکدن بهر مند

اللهم صل علی
محمد و آل محمد

مقبول و مقبول
بر فقیر بنم

قیلیمه اوله
کرکدر

قصیده اوله
بو

یا زین العابدین
یا زین العابدین

یا زین العابدین
یا زین العابدین

یا زین العابدین
یا زین العابدین

یا زین العابدین
یا زین العابدین

بن که برکت دعا گویم نظر صالدک بکا
ضایع ایکن قدر می بیلدردک اهل عالمه
ابر لطفک قیلدی خار خشکمی کلبرک تر
نعمتک شکری بکا عرض ایستدی اظهار حیات
غم دکل اهل غرض ایلر سه بندن منع خیر
روزگار ایله بنم مقصود می حاصل قیلوب
هیچ شک یوق کیم یتیم مقصودم قلزم نا امید
وار امیدم مهر و ماه ایستد که دوران اوله سن

ایضا

برده چک عینه ظلمت کی خلقک دائم
قیلیمه خورشید کی عیب نمانق که فلک
جهد قیل ذاتک اوله مظهر آثار قبول
فضل اولور صانع سکا منزلت اصل ونسب
عاریتدن اوزگا قیلیمه قمر تک زینت

ایضا

ای معلم آلت تزویر در اشراره علم
حیله ایچون علم تعلیم قیلن مفسد لره
هر نه تزویر ایله اهل جهان ایلر قبول

ایضا

بخیل قیلیمه جمع ایستدیکی درم صرفن
النده کی گهری بذل قیلیمه محسک
دو کلمنجه کواکب گوش طلوع ایتمز

ایضا

ای که اندیشه مال ایله سراسیمه اولوب
جمع مال ایلدیکک راحت ایچوندر اما
مال چوق بیغمه حذر ایله عذابندن کیم

ایضا

دو وگون دهرده آشفته کیچر احوالک
راحتک آسکک اولور هر نیجه آرتر مالک
رنجی آرتر آخر اولدقجه یوکی حمالک

صالحه حکمت ل

چوهره مهر
برازده طوفان
شایانه و قدس

J. J. Rousseau!

La Fontaine!

لا فونتنه د حق
یونکر ده ایلی
یا یوچ و ییگی
ای زنگنه حکایت
سنده فکر حق یور

بن صبح وشام درد دل سوز ناك ايله
حوت وحمل مداری ايله آسمان دخی
دنیاده یوق فراغتہ امید نیجه کیم
بغرم کباب ایدوب ویرورم چرخه انقلاب
قان یوتدیروب ویرر دل سوزانمه عذاب
قان آقیدر اوده نیجه کیم چزکنور کباب

ایضا

علم کسبیلہ پایہ رفعت
عشق ایمش هر نه وار عالمده
آرزوی محال ایمش انحق
علم بر قیل وقال ایمش انحق

ایضا

اولسه مقصود کجه دوران فلک بر نیجه کون
قاتل آبا واجدادک معاف ایتز سنی
اولمه مغرور ای که حال دهر روشندر سکا
اومه آندن دوستلق رسمی که دشمندر سکا

ایضا

کلاک ای اهل حقیقت چیقلم دنیادن
فکر گرمیت غوغای قیامت قیللم
روش سلسله دهر ملول ایتدی بزی
غیر بر لر کزلم اوژگه صفار کورلم
وضع جمعیت هنکامه محشر کورلم
نیجه بر دهرده اوضاع مکرر کورلم

monotonies

ایضا

سورم اول نکار سیمبری
نجه کیم آ که عشق باز لغم
جور ایل اول مدام منم ایدوب
قابل اجر اولورسه جوری نوله
که جفا پیشه وستمکر در
معصیت اولدینی مقرر در
ره زهد وصلاحه رهبر در
امر معروف ونهی منکر در

ایضا

نجه بر نفس تمنا سبیلہ
ایلیوب زهد وورعدن نفرت
معبودک مطبخ اوله شام وسحر
بونک ایچونئی اولوبسن مخلوق
یک وایچمک اوله دلخواهک
طاعت حقدن اوله اکراهک
مستراح اوله زیارتگاهک
بومیدر امری سکا اللهک

ایضا

ای قاضی خجسته لقا کیم حق ایلمش
جهد ایلہ کیم ملاحظه تقع دنیوی
مقبول خلق قیلمش ایکن علم ومعرفت
مردود خالق ایلیمه ارتشاسنی
صاحب سریر مسند حکم قضاسنی
حکم قضاده ایتیمه اهل خطاسنی

حکمت صوفیه
ملوحه ودر

فکره شایسته

عبد الحمید
غلام بوموسی
روغ غزلینک
آهنگ و توشق
افاده ای ادا
ایده بیلشور

سوره یوسف
چو درم کوزر
ملک بلیسی وینز
برسانه افکاره
ایده بیلشور

پوره دیک هم ویک کوزر
سویلمش بر سوزور

ظلمله آقچه لر آلوب ظالم
بیلمز آنی کیم ایتدیکی خیره
مدعاسی بو کیم رضای آله
جنتی آلق اولمز آقچه ایلہ
ایلر انعام خلقه منت ایلہ
بولیسردر جزا مذلت ایلہ
آکا حاصل اولور بوعادت ایلہ
کیرمک اولمز بهشته رشوت ایلہ

ایضا

اولدر غزل که فیضی آنک عام اولوب مدام
ورد زبان اهل صفا وسرور اولوب
آندن نه سود کیم اوله مبهم عبارتی
آرایش مجالس اهل قبول اوله
مضمونی ذوق بخش وسریع الحصول اوله
هر یرده استماعن ایدنلر ملول اوله

ایضا

صرف تقدعمر ایدوب بن کسب عرفان ایتشم
دهر بر بازاردر هر کس متاعن عرض ایدر
کیمکه بدنن تقع بولز ایستمن نفعن آنک
ایستمن نادان بکا گر ویرسه گنج سیم وزر
اهل دنیا هم کال جهلله تحصیل مال
اهل دنیا سیم وزر اهل هنر فضل وکمال
اولکه یوق نفعم آکا تقی بکا اولمز حلال
کیم عوضنر ماله نادانندن تصرفنر وبال

ایضا

ایلیوب نادانه عرض فضل واطهار هنر
سن بیلورسن مجلا آندن نه آلورسن ولی
ظاهر صاتمق هنر آلق عطا بر بیعدر
شرمسار ایتمک عطا آلق ندر ظلم صریح
بیلمز اولکیم آلدینی سندن حسندر یاقیبح
طفل ناداندر بیور من شرع آنک بیعن صحیح

ایضا

هر کیمک واریسه ذاتنده شرارت کفری
کر قرا طاشی قزل قانله رنگین ایتسک
ایلسک طوطی به تعلیم ادای کلمات
هر اوزون بویوشجاعت ایده بیلمز دعوی
اصطلاحات علوم ایلہ مسلمان اولمز
رنگی تغییر بولور لعل بدخشان اولمز
نطقی انسان اولور اما اوزی انسان اولمز
هر اغاج کیم بوی آتر سرو خرامان اولمز

ایضا

سعدونحس احوالی قیلسک منجمدن سؤال
ایلسک رمالدن تقیش حال نیک وید
مقتدای معرفت انکیس ولجیاندر اکا
مرشد راه یقین بر جیس وکیواندر آکا
قطعه اشکال رمل وهم سرانجام نجوم
کیمه رهبر اولسه فیض عقل بهتندر آکا

غزل تعریفی

محمدر
کندی غزلینک
دیک هیو فی علیمر
ذیل اولور
ایرا وایدلم لیدر

هووه کوزر

خوسه

یعنی سموی ملک
ویدیک کی
ترتیب نا اهل
هووه کوزر
بر کیندست

ذکره شایسته

بوسیدر بیلورم کیم بوجهان عورتدر
عورتک بویله در اقبالی ابله افعالی
اولو اولادی کسر سوددن وتادیب ویرر
سود ویروب لطفله باغیر بشیکه اطفالی

ایضا

یقہ می پنجه تخویف ره شرع دوتر
دامن معرفت اهل ریاضت دوتسم
ژنک افلاس دوتر آینه راحتی
ترك احکام قیلوب کنج قناعت دوتسم
هیچ حالتده بولنر اثر راحت قلب
اولورم مضطرب الحال نه صنعت دوتسم

ایضا

دوغرولغیله ایسته علو مقام کیم
کلدجه حالکه ویره دور فلك رواج
دوغرولغیله حرفله صدردر الف
یا حرفی ایاغه براقشدر اعوجاج
دوغریلر ایله گزرکسنی سربلند ایده
اگر یله ایلمه صاقن البته امتزاج

یا اختلاطی ایله سر بر اولدی یا عمل
نه نوزن حکمت !
باشده مقام دوتدی الف نصر تیله تاج
سر بر کل سینه یا جرف اولدی

ایضا

مسدعی ایلر بکا تقلید نظم ونثرده
لیک نامربوط الفاظ ومکدر ذاتی وار
پهلوانلر باد پالر سگر دنده هر یکا
طفل هم جولان ایدر اما اغاجدن آتی وار

ایضا

اول سبیدن فارسی لفظیله چوقدر نظم کیم
نظم نازک ترك لفظیله ایکن دشوار اولور
بنده توفیق اولسه بودشواری آسان ایلمر
نوبهار اولغچ دیکندن برک کل اظهار اولور

رباعیاب

الحمد لمن انار قلبی وهذا
والشکر لما فیهم من الشوق بدا
ما امدح واهیا سواه ابداء
لا اشرك فی ثناء ربی احدا

رباعی

الحمد لمن عن کلا وعلا
من قام بامرہ ومن نازع لا
ثم الصلوة والتحيات علی
من فضله الله بعز وعلا

ایضا

ای فیض وجود مشهد جود سکا
وی شاهد جود هر نه موجود سکا
امید قبول اعتماد کرمک
مردودکی ایش نه مردود سکا

ایضا

ای ذاتکه ممکنات برهان وجوب
ثابت سکا امتناع امکان عیوب
شایسته نعمت حیات ابدی
ارواح معارفکه ابدان وقلوب

ایضا

ای عقدہ گشای عجم و ترک و عرب
رسم رسوم فضل و آثار ادب
مضمون حدیثک سبق هر ملت
دعوی قبولک سند هر مذهب

ایضا

خوش اولکدم اجل چکوب باده ناب
سرمست یاتم قبرده تاروز حساب
غوغای قیامتده دورم مست و خراب
نه فکر حساب اوله نه پروای عذاب

ایضا

ساقی کرم ایت شراب کلفام یوروت
کلفام شرابه ویرمه آرام یوروت !
بزم ایجره حباب اشک کلگونمندن
بیک جام یور و تمه جان ایچون جام یوروت

ایضا

جائنده اولان ذخیره نطق و حیات
جسممده اولان جوهر حسن حرکات
صرف اولدی محبوبلرک عشقنده
افسوس که بیهوده کچوردم اوقات

ایضا

تعمیر بقاع وجع مال ایتدک دوت
هر آرزو ایتدگسه آکایتدک دوت
چون عمر بقاسینه طوتلر امید
هر حاله کلدیکک کی کیتدک دوت

ایضا

دیرلرکه ایدر غنچه لب یار ایله بحث
کلبرک تراول لعل گهر بار ایله بحث
اول برنجیه دلسزلره تهمتدر بو
دعوایه گرزک لهجه و گفتار ایله بحث

ایضا

ای مهر رخک قدیم وعالم حادث
اظهار وجوده کشف رازک باعث
یکدم سر گوینده ایکی عالمدن
لی بین مقامین مقام نالک

ایضا

خیل غمک ایتدی تقد عمرم تاراج
صبر ایله میسر اولدی درده علاج
رخسارمه توکدی مردم چشم قان
هندوی گورک لعل ویرور و مه خراج

سراج ترکی قبول نظم ترکیب ایشاده
عزیز کیم بیان مشهور اولور بوقلم شومان
کویتانی زاده نوادیه ابراهیم
و یاجنور اولور غنچه ده نیلده ش.

الله شاکه در

خیالمان

نوزل

ایضا

ای فائده علمکه عالم محتاج خاک قدمک اهل هنر باشنه تاج
هر کیمده که گوردی همتک سوء مزاج اول سوء مزاجه لطفله قیلدی علاج

ایضا

ای شربت و صلاک الم حجره علاج بازار غمکده اشک تقدینه رواج
گر دوتسه خدنتک رک جاتم نه عجب نبضیه قیلور طیب تشخیص علاج

ایضا

ای ذکر لبک ناسخ انفس مسیح نطقک انا افصح کلماتنده فصیح
اظهار قبولک اثر لطف خفی اخفای شریعتکدر ظلم صریح

ایضا

آلدقه اله ساغر صهای صبح آرتر اثر ذوق دل و راحت روح
طغیان غمه مفیددر زورق می طوفان خطرنده اویله کیم کشتی نوح

ایضا

کل دوری خوش اولکیم طوته کلفام قدح بزمنده دمی دوتیمه آرام قدح
هر صبح که خورشید صفت قالدیره باش بزمن بزهیوب کز دیره تاشام قدح

ایضا

می شوق اولوبدر بکاعدات ای شیخ کلدجه بوشوق اولور زیادت ای شیخ
خوشدر بکامی سکا عبادت ای شیخ رایله دکل عشق و ارادت ای شیخ

ایضا

گر کویکه اشگم کذرایله کستاخ ورقده که چشمم نظر ایلهر گستاخ
عیب ایله رنگ چهره زرد می گور کیم چوقلری عالمده زر ایلهر گستاخ

ایضا

برآب و هوادر اشک گرم و دم سرد کیم آدن آلور نشو و نما کابن درد
کلزار غمک بنفشه ویا سمنی دود دل آشفته در و چهره زرد

ایضا

تادورده در دائره کون و فساد ممکن دکل اولمق حرکاتندن شاد
طاس فلک ایچره کعبتین انجم کوستر من ایش هیچ کسه نقش مراد

ایضا

تا محمل مهر در بوژنکاری مهده مهر کله وفا اهلنه محکمدر عهد
ردر بکا بز مکاه عشقه کده فلک کر قهر ایله زهر ویرسه ور لطفله شهد

ایضا

هر یرده کیم اول سیمبر سیمین خد عرض ایلیه عارض آچه سنبل چکه قد
رنک کل و بوی سنبل و جلوه سرو حکم ایلمزم کیم اوله مقبول خرد

ایضا

تا بویمه صالیدی اول خم زلف کند تدیر ایله آچلمیدی بویمدن بند
چوق بند ویرلدی اولمیدی فائده مند یتیمی بکا بند ویرن خلقه بوپند

ایضا

دفع غم روزکاره در باده مفید دفع الم عشقه رخ ساده مفید
ترک می و معشوقدر اول علت کیم اولز آکا هیچ نشئه دنیاده مفید

ایضا

ای شهد لبک سوزی شکر وار لذید لعلک کبی قائده برشکر وار لذید
تنک شکر اولمیدی درج دهنک اولزیدی چیقن لهجه کفتار لذید

ایضا

گر نعمت یسر در و کر محنت صبر صبر ایله قناعتده کرک مسلم و گبر
هر نعمت و محنت که ویرسین یارب ویر نعمته بر قناعت و محنته صبر

ایضا

هر دم بکا یار عرض رخسار ایلهر حسینه بی بتر کرفتار ایلهر
کویا که کمال عشق درس اوقودر هر دم بکا تعلیمی تکرار ایلهر

ایضا

مجرک جگر نی هر کیمک قان ایلهر تدیر یحله و صلاک آکا درمان ایلهر
زلفک کیمی کیم مدت ایله کافر ایدی لعلک آتی بر دمده مسلمان ایلهر

ایضا

هر دل که اسیر غم هجران اولمز شایسته ذوق وصل جانان اولمز
هر درد که وار وار درمانی ولی بیدردلرک دردنه درمان اولمز

بوده ایکی بر فکر در قدر حققتن دار و اولم کند

﴿ ایضا ﴾

بز عالم عشق عالم آدراری نور
میخانه درد درد پیمالری نور
کسب ندامت چنینر عالم
بز بو چنك بلبیل شیدالری نور

﴿ ایضا ﴾

کیمدرکه غمکده ناله زار ایتمز
دردن سکا ناله ایله اظهار ایتمز
فریاد نه هیچ گمسه نك یتزین
فریاد که فریاد سکا کار ایتمز

﴿ ایضا ﴾

جانان ایسه مطلوب طمع جانندن کس
مطلوب ایسه جان امید جانندن کس
جان سومك ایله میسر اولمز جانان
یا بوندن امید یا طمع آندن کس

﴿ ایضا ﴾

سوز دلم اشك آلدن ایله قیاس
اندوهی ضعف حالدن ایله قیاس
خورشید که حسنکاه قیلور بحث جمال
ترك ادب زوالدن ایله قیاس

﴿ ایضا ﴾

ادوار زمان دائره حیرت ایش
اسباب جهان مهالك و محنت ایش
دنیا به طمع ایتماك ایتکدن يك
چون اولی حرص آخری حسرت ایش

﴿ ایضا ﴾

کویکده سنك نه طاشه کیم اوردم باش
قیدلم آتی غرق خون دوکوب گوزدن یاش
گوز یاشنه رحم ایله که چوق مدتدر
بیداد که صبر ایدوب باصر باغرنه طاش

﴿ ایضا ﴾

ای کسب کمال اعتقادك ناقص
تحصیل کماله اجتهادك ناقص
عارایمه طلبده ایت حذر آندن کیم
کاملر اینجده اوله آدك ناقص

﴿ ایضا ﴾

خوش اولکه قیلوب رهبر صدقن اخلاص
خلوتکه قربه اوله اخلاص ایله خاص
صراف وفا بوته تادیبه صالوب
هر غشدن ایدمهس وجودینی خلاص

﴿ ایضا ﴾

ای جوهر عشق اثری جسم و عرض
یوق عاشقه بوندن اوزگه عالمده غرض
چون بیسلاک اسیرگم ترحم قیل کیم
تدیر کرك مشخص اولدقه مرض

﴿ ایضا ﴾

زاهد می نابنددر اکرام غلط
سن خواه سوزوم صحیح دوت خواه غلط
بهر مسجده گیردیکم دکل رغبتدن
سر مست لکمدن ایلرم راه غلط

﴿ ایضا ﴾

داغ اورمه دل حزینه ای مشکین خط
گر مائل حسن خط ایسک قیلمه غلط
کیم ایلمش کاتب دیوان قضا
دل حرفلرن قابل تزیین نقط

﴿ ایضا ﴾

می معنی ایلسوب شعاره ای واعظ
دوتدک ره طعن عشق یار ای واعظ
ترك می و محبوب ایدرز جنت ایچون
شرح ایله که جنتده نه وار ای واعظ

﴿ ایضا ﴾

تهدیده کجی روزگار ای واعظ
فوت اولدی شراب وصل یار ای واعظ
گر کوثر و حور ایسه غرض و یرمه عذاب
نه ترك بیور نه انتظار ای واعظ

﴿ ایضا ﴾

ای وصف جالکه تحیر مانع
ویرمش سکا اثبات کالن صانع
وصلکده جفای طعنه اغیارک
هر کده بی خیاله ایش قانع

﴿ ایضا ﴾

بروانیه ظلم یحساب ایلر شمع
ظلم اودنه بغرنی کباب ایلر شمع
گویا که بیلور ظلم سرانجامی ندر
بیهوده دکل که اضطراب ایلر شمع

﴿ ایضا ﴾

هر شام یترو وصال جانانه چراغ
تا صبح قالور همدم و همخانه چراغ
رشک اودنه یاندردی بی هر ساعت
وهم ایلز آهم اودنه یانه چراغ

﴿ ایضا ﴾

هر دم که بهار قیلدی آرایش باغ
نومیدلک اوردی لالهوش بغرمه داغ
زیرا دیکن اوزره دوتدی بلبیل مسکن
کل باد کذر کهنده یاندردی چراغ

﴿ ایضا ﴾

یوق دهرده بر موافق طبع حریف
کیم محبتی دلگشا اوله طبعی ظریف
فریاد که نا جنس مصاحبلر ایله
بی فائده ضایع اولدی اوقات شریف

بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره

بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره
بوی کوز خامدوده دخی
وارد در مقبره

﴿ ایضا ﴾

بن زهد و ورعدن اور منم لاف گزاف / دائم رخ ساده ایسترم، باده صاف
ترك می و محبوب ایده بیلن مطلق / گر ایتمک اولور دیسم زهی بهده لاف

﴿ ایضا ﴾

ای ناوک بیدادگه هر سینه هدف / وی جوهر پیکانکه هر دیده صدف
فریاد و فغانم غم هجران کدن / بزم غمدر ناله فی نوحه دف

﴿ ایضا ﴾

ای سالک راه حق سکا قطع طریق / دشوادر اولسه رفیقک توفیق
دوت دامن مرشد توکل که سکا / مقصود میسر اوله توفیق رفیق

﴿ ایضا ﴾

سر منزل هر مراده رهبردر عشق / کیفیت هر کاله مظهردر عشق
کنجینه کائناته گوهردر عشق / هر صادر اولان نشئه به مصدردر عشق

﴿ ایضا ﴾

عشاقه دکل قید علایق لایق / هرگز غم روزگار چکمز عاشق
قید غم روزگار بر علتدر / اول علتبه عشقدر طیب حاذق

﴿ ایضا ﴾

یا من بسط الارض و أجرى الافلاك / ادراك کاله کال الادراك
فی الارض و فی السماء لا رب سواک / ما نعبد یا واحد الا ایاک

﴿ ایضا ﴾

یا من بک التجاء من کان سواک / طوبی لمن اهدى بما فيه رضاک
برهانک فی الکمال یکنی لولاک / لولاک لما دار مدار الافلاک

﴿ ایضا ﴾

مجنون اوده یاندی شعله آله پاک / وامق صویه باتدی اشکدن اولدی هلاک
فرهاد هوسله یله ویردی عمرین / خاک اولدیلر آنلر منم ایمدی اول خاک

﴿ ایضا ﴾

تا حلقه زلف یاره دوشدک ای دل / دام غم روزکاره دوشدک ای دل
افسوس که قطب اهل جمعیت ایکن / اول دانه دن کناره دوشدک ای دل

﴿ ایضا ﴾

خورشیدکه قیلدی صبحدم عرض جمال / درگاهکه یوز سورمکه بولدی کال
چون یتدی کاله قیلدی سن ماهله بحث / اول ترک ادب ویردی کالینه زوال

﴿ ایضا ﴾

مه طوردی مقابل سکا بولدقده کال / گوردیکه اوزنده سنجه یوق حسن و جمال
بر غایت یتدی انجیلوب غمدن کیم / ضعف بدن ایله بدر ایکن اولدی هلال

﴿ ایضا ﴾

ای عقده گشای رشته تدبیرم / هر طاعته عفوک سبب تقصیرم
تقصیرمه ایتمه اوزگه تقدیر جزا / شرمنده لکم یتر بنم تعزیرم

﴿ ایضا ﴾

قد اتقضى دوام رأى دائم / مالی جسد على المساعى قائم
یا لانم لو وقعت فيما أنا فيه / والله لنا - تحت ولت اللانم

﴿ ایضا ﴾

همدم گور آقان سرشک آلیمی بنم / دوتمش رخ کهر با مثالی بنم
بالله یوری اول کارخه عرض ایله گور / بر رنگه بو صورت حالیمی بنم

﴿ ایضا ﴾

قد شرفك الله بطوف الحرمین / من رؤیه مشهدين قرت لك عين
طوبی لمن القاك لان التحقيق / من زارك قد زار علیا وحسین

﴿ ایضا ﴾

افغاندر ایشم سر و خرامانکیچون / قاندر جگرم غنچه خندانکیچون
عشقده غم و غصه چکوب پیر اولدم / بن بیره ترحم ایت یکت جانکیچون

﴿ ایضا ﴾

ای غائب اولان دیده خونبارمدن / وی راحت اولان سینّه افکارمدن
بن وارمی یوق سنکچون ایتدم نه روا / سن دوتیمه سن خبر یوق و وارمدن

﴿ ایضا ﴾

خونابه دوکوب دیده گریانمدن / سنسر بویادم بر یوزین اوز قاتمندن
اوز قاتمی ایلم اوزمله دعوی / کیمزسه الم نوله کریسانمدن

بست غمخوار
ایضا

قدینه دیدم که سر و پستاندر بو ؟ تند اولدیکه ای فقیر بهتاندربو
پایسته وعور و بی زباندربدیدیک خندان و قبا پوش و خراماندربو

ایضا

دیدم لبه لعل بدخشاندر بو ؟ گولدی دیدی ای فقیر بهتاندربو
بر دانه نه رنگیله قلوبسن نسبت شیرین و شکر فشان و خنداندر بو

ایضا

یاندردی بی شوق جمالک ای ماه هر لحظه دکل عجب بیتورسم گو که آه
زلفک گرهی چیقدی المدن ناکاه گورکیم نه جفا قیلدی بکا بخت سیاه

ایضا

رخساره سر زلفی پریشان ایله گوزدن کل رخساریکی پنهان ایله
بر نیچه پریشانلری اوز حاله قوی هر لحظه بتر قصد دل و جان ایله

ایضا

مژگانمی ای شمع گهر بار ایتمه پنهان غمی طالع اظهار ایتمه
عشق اهله ظلمدر وفا ایلمامک زینهار بو ظلمی ایتمه زینهار ایتمه

ایضا

رخسار که عیب ایتمه نگاه ایتمیکمی گوز یاشی دو کوب ناله و آه ایتمیکمی
ای پادشه حسن ترم چاغیدر عفو ایله که بیلشم گناه ایتمیکمی

ایضا

فریاد که عشق بیقرار ایتمی بی درد و غمیله زار و نزار ایتمی بی
خاک سر کو بگده غبار ایتمی بی سرگشته و خوار و خاکسار ایتمی بی

ایضا

گوردم سنی الدن اختیارم کیتدی باقدم یوزیکه صبر و قرارم کیتدی
خاک اولدم و هر یکا غبارم کیتدی القصه قبول کردن اعتبارم کیتدی

دیباچه کتاب لیلی مجنون

جمالته

آلهی لیلی سرای حقیقت سرا برده وحدتدن اقتضای ظهور ایدوب تجلی جمالته
فضای صورتی مزین ابتدکده و مجنون روحی سرگشته بادیه غفلت ایکن اول شمعنه
جمالی کوروب عنان اختیاری الدن گیتدکده اگر علاقه آباء علوی و رابطه امهات سفلی
اول لذت جان فزایه و مسرت دلگشایه واقف اولیوب فریب مواعظ گونه و حیل
نصایح نمونه ایله متحرک سلسله انقطاع پیوند وصال و مدبر وسیله انفصال عقد اتصال
استهلا توقع اولدر که نه اول لیلی عالم آرایه بو تقدیر رفع حجاب جنبانیده موجب
تأخیر اوله ؟ و نه اول مجنون جهان پیامه بو تقدیر نفی تصورات نفسانیده باعث تقصیر
اوله . و اگر بهانه فسانه ایله عشق حقیقی و حسن ازلدن فضلی بلاغت پیشه و بلغای
فصاحت اندیشه جواهر اسراری سر رشته اظهاره چکوب، ثمره عبارتده گورینوب
نقاب خفا و حجاب عنا رفع ایتمک استهلا ترقب اولنور که مساعدت عطف معاونت ایله
حصول مرتبه وصوله و حضور درجه ظهوره تمتد اولوب لیلی تخیلات خالصینه
و مجنون حسن اخلاصینه اهانت تشنیع سفهادن و ذلت اعتراض بلهادن که طاق
تمرضلری اسماره و قصور معایب لری گفتاره و مشاغبه طعن بیهوده لیلی و منزله منع
بی فائده مجنونده تمتع التأثير اوله و اگر بو فقیر مستهام (فضولی) بی سر انجام غایت
قلت بضاعت و نهایت نقص امتعه فصاحت ایله استدعای اندراج سلسله ادبای حقایق

و تمنای انحراف سلسله اصحاب دقایق ایدوب خزانه حسن لیلی و خرابه

عشق مجنون تشنه عازم اوله ترصد اولنور که اول

طرز خامه و نقش نامه احسن وجهله میسر

اوله حکایت لیلی کبی عالم

گیر و محنت مجنون

کبی مقام پذیر

اوله

اعمالی
بحره

تخریب

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(رباعی)

ای نشأه حسنی عشقه تأثیر قیلن
لیلی سر زلفی گره گیر قیلن
عشقیله بنای کونی تعمیر قیلن
مجنون حزین بویته زنجیر قیلن

(رباعی)

طوتسم طلب حقیقه رام مجاز
لیلی سببیه وصفک ایتسم آغاز

افسانه بهانه سبیله عرض ایتسم راز
مجنون دلی ایله ایتسم اظهار نیاز

(رباعی)

لفظی شب امید می روز ایہ
اقبال می توفیق لہ فیروز ایہ

لسی کی لفظی دل افروز ایہ
مجنون کی نظم می جگر سوز ایہ

﴿بوحضرت عزتدن حمد الله استدعای مطالبدر﴾

﴿وَأَنَارُ شَيْكُرِ آيَلَهٗ أَسْتَتَارُ مَعَابِدِرُ﴾

الحمد لوهاب المكارم
وهو الازلى فى البدايه
قد شاع بصنعه بيانه
سبحان الله زهى خداوند
مشاطه نوعروس عالم
صراف جواهر حقايق
والشكر لصاحب المرامم
وهو الابدى فى النهايه
ما اعظم فى البقاء شأنه
بى شبه وشريك ومثل ومانند
گوهر كش سلك نسل آدم
كشاف غوامق دقايق

مفتی

پیداکن هر نهان که باشد
 معمار بنای آفرینش
 یارب مدد ایت که درد مندم
 از فیض هنر خبر ندارم
 شغلی عجبی گرفته ام پیش
 سنگیست بر احم اوقاده
 نوبق توأم اگر نباشد
 مشکل که در این گریوه تنک
 مشکل که مراد رخ نماید
 آن کن که دلم فروغ گیرد
 آینه خاطر م شود پاک
 قفل در آرزو بتیام
 بخشد ریاض دولتم آب
 پنهان کن هر عیان که باشد
 سیراب کن ریاض بینش
 آشفته وزار و مستندم
 جز بی هنری هنر ندارم
 پیش و پس اتمام تشویش
 بحر یست همراه اس داده
 و رلطف تو را هر نباشد
 لعلی بدر آرم از دل سنک
 زین بحر دُری بدستم آید
 لوحم رقم صفا پذیرد
 روشن گردد چراغ ادراک
 هر چیز طلب کنم بیایم
 ار کرم رسول واحباب

بو شکوفه کلزار توحیددر

ونو باوہ ہوسٹان محمددر

ای مونس اهل ذوق یادک
ای گنج عطا طلسمی اسمک
ای جود و جودی کوته و اهاب
ای سلسله و جوده ناظم
ای پرده کش رموز مهم
ای نقش طراز صفحه خالک
ای محتسب جهات ارکان
ای مبدأ فیض آفرینش
ای پرده ماسوا نقابک
ای سر وجودک امر معلوم
ای یدی کل و طغوز کستان
ای واری یوق ایلین یوغی وار
ای شاهد غیب پرده داری

و طور مذہب قنات اولیٰ شریعہ باہر
ای وائی واری واریدہ وار ... یوحہ یوحہ ، سکایوہ وعلک نہ وشار !
خضیا باشا خرابات مقدمہ سندھ کی توحید و تہذیب
یا نہ مازوہ اول قضوی ناک یو فکر نندہ وھی آکوبندہ

قیلمشدی سنکه حکمت الله
تا عالمه کلدیکک زمانده
سرمایه لر کدن ایده سین سود
حالا که خسارت اولدی واقع
حیران و مکدر و تهی دست
دونسن بینه کلدیکک مقامه
البته ذلیل و خوار اولورسن
ای نفس پرست و جسم پرور
سعی ایله متاع مور بیغمه
الله ساعری می ناب
اولمه نگران سبزه بنک
دف کی کوسده لهو قومه
دامان طریق شرعی دوتغل
تحقیق وسیله وصول ایت
بوسر دفتر انبیانک کتاب اوصافدن برور قدر
وسرور اصفیانک کلزار لطافتدن بر طبق قدر
ای پادشه سریر لولاک
اولش افلاک خاک راهک
ای راقم نسخه معانی
شاهنشاه مسند رسالت
ای عرش نواز و فرش پرور
سر دفتر انبیای مرسل
ای واضع اصطلاح ایمان
سنسین سلطان و غیر خیلک
ای خلوت قدسه شمع محفل
حق آدی سنکه اولدی جاری
ای قبله نمای اهل طاعت

مرد

مرد

بارک الله

تاج سر عرش خاک پایک
ای واسطه نظام عالم
عرفان صفات و ذاته عارف
ای ذاتک ایچون بشر وجودی
یسن صدف در صفاتک
ای مکتب دانشه معلم
درگاهک انبیا رجوعی
تحسین سکا ای خجسته فرجام
کیفیت حالی روشن ایتدک
احوال اوامرو نواهی
سن بیلدر ددک کیمدر الله
گمراهلری طریقه صالحدک
فاش اولدی نصیحتک جهانیه
امازیه یوقدر اول سعادت
اهمال ایدرز اطاعتکده
هر نیجه که خود شرمسارز
کیم فیض عواطف عمیمک
عاصیلرک اوله سن بنهای
سن سین چوشقیع هر معاصی
گربنده اوله تمام طاعت
سن سین بوسریر پادشاهی
هر عصرده بر نبی ظهوری
فطرت یولنی مزین ایتدی
تا کلمکه روشن اوله راهک
خواب عدم ایچره شخص عالم
کیم لمعه نوردن بر افسر
بیدار اولانده اول یوقودن
چون ایتدی اول منامه تقصیر
شمع شب قدر نور رایک
اعیان وجوده صدر اعظم
کیفیت کاشانه واقف
آدمده سکا ملک سجودی
طه کل بوستان ذاتک
محروسه حکم شرعه حاکم
تعظیمک آسمان رکوعی
کیم وضع قیلوب طریق اسلام
خیر و شرایشن معین ایتدک
معلوم ایتدک بزه کاهی
سنسز کیم اولوردی آندن آگاه
اقتاده لرک الینی آلدک
سن قومدک اورناده بهانه
کیم حفظ طریقک اوله عادت
تقصیر اداء خدمتکده
بوجرم الله هم امید وارز
شاد ایلده گوکلن اهل یمک
نومیدلرک امید کاهی
نه غم آکر اولسه کیمسه عاصی
اظهارندن بولور شفاعت
بوملکده اولانک بنهای
هر دورده بر رسول نوری
یوزک شمعيله روشن ایتدی
بودر ره رسمی پادشاهک
گورمشدی وجودیکی مقدم
کیمش ویرمش اوزینه زیور
کیتمشدی قراری ارزودن
سندن آکامزده ویردی تقدیر

اوسته
اوسته قانونه
و حق ایتدی
صحب

دنیاه پیام فیض نورك
خلقه وروب انتظار مقدم
دنیا طلبكده اولدی قائم
بربر باقوب اوزگه انیسایه
گرمزدی سنكه سایه همراه
بو عالمه ویرمشیدی وایه

بوشب معراج شانیدر

طلوع اقباب اسمانی داستانیدر

چون فیض وجودك ایله ای پاك
دیدارکی گورمكه ملكلر
چوق ایلیوب اضطراب پیدا
بربخشی زمان شرفلو ساعت
جبریل یتوب یتوردی فرمان
ای قدری بلند پادشه طور
خورشیدکی عرشه سایه قفل
رفع ایله حجاب ماسوانی
مشاق جمالدر ملكلر
ایوان سپرده سیاره
خوشدم که بنوب براقه خوش حال
باصدك ایاعك بوچار طاقه
نعلینکه سوردی یوزمه نو
کوستردی عطاردر احترامك
ناهیدك ایدوب فزون نشاطن
اقبالك اولوب قرین خورشید
تیغكده بولوب نظام ایام
برجیسه مساعد اولدی اقبال
کیوان شب قدرین ایلك روز
رایت صف ثابتاه چكدك

رشك فلك اولدی عرصه خاك
پا بوسكه یتمكه فلكلر
الله دن ایتدیلر تمنا
رفع اولدی دعالره اجابت
کای سرو ریاض علم و عرفان
لطفايت شب قدرین آرتور
معراجی بلند پایه قفل
سیر ایله مکان لا مکائی
محتاج وصالدر فلكلر
بیك بیک گوز آچوبدر انتظاره
بولدك درجات عز و اقبال
چیقكدك درجات نه رواقه
خورشید رخکدن آلدی برتو
خطویردیکه من سنك غلامك
بزم طرب ایلك بساطن
اوگرندی مسیحه رسم تجرید
تعلیم شجاعت آلدی بهرام
فیض قدمکدن اولدی خوش حال
اولدك آکاشمع مجلس افروز
اول مزرعه مهر تخمین اکدك

قلدك فلك اطلسینی رنگین
لوح وقلی مزین ایتدك
جبریلی قویوب براقی صالدك
رفع اولدی سكا حجاب ماین
کیتدك اورایه که کیتك اولماز
بزدن حقه عرضلر یتوردك
لطف ایتدی سكا عنایت حق
هم مخزن معرفت کلیدی
دریاده اولوب غنی گهردن
گرم ایدی هنوز خوابگاهك
انصاف همین اوله سیاحت
اولدی سكا بونجه فیض حاصل
عاقللری ایلك خبردار
آچدك در التفات وانعام
چون شفقت عامك اولدی مقوم
یحیاره فضولی یم که زارم
تدیرده سستم و سبک رای
ای مشعل طریق تاریك
احسانکی هادی طریق ایت
کالایش اختلافدن پاك
کلزار وجودم ایده سیراب

اول محفله ویردك اوزگه آیین
کرسى ایله عرشى روشن ایتدك
توحید یولنده فرد قالدك
زهد گهك اولدی قاب قوسین
یتدك اورایه که یتك اولماز
حقدن بزه مزده لر گتوردك
توفیق نفاذ امر مطلق
هم نعمت و مرحت امیدى
ذوقله دوننده اول سفردن
جستده غبار خاك راهك
بویله سفر ایله استراحت
بو واقعه دن زمانه غافل
اسرار نهانی ایتدك اظهار
ویردك کرکنجه هرکسه کام
لطف ایله بی هم ایتمه محروم
ذل کنه ایله خاکسارم
سن برمدد ایتسك بکا وای
وی راه نمای راه باریک
بر فیض نظر بکا رفیق ایت
پی رولسك ایلیم طربناك
باران رضای آل و اصحاب

بو قصیده حضرت محمد علیه السلام شاننده در

یا منبع المکارم ویا معدن الوفا
انت الذی بعثت الینا مبشرا
اینت الذی تقضله القرب والقبول
من ارتجا بلطفك ماخاب وانتفع
یا عون من تققده عند شدة

یا جمع المحاسن ویا منبع العطا
واختارك الاله عن الخلق واصطفا
وانت الذی تقدره العز والاعلا
من اقتدی بشرعك ماضع واهتدا
یا كهف من تحصن فی الضر والنجا

بورادو کورم

طوبه قاله

معنای معانی
معه آفری
حالا شاکی
آفری لر اوان وایله

طوبه قاله
دیکر

ایم ایلمی

دور کورم

اولم روم

کلیه ملک ایدم

عیسی نمی رسد بتو در قدر و منزلت
معراج یافتی تو و بر طور شد کلیم
آب تو بود کاشن غرود را نشانند
اقرار کافر است ز شرع تو انحراف
تا منقطع نگردد از آسیب اختلاف
با انبیاست نسبت ذات تو چون الف
تقدیر جز رضای تو کاری نمی کند
ای آفتاب ذاته هر ذره بر بنی
سن غایت وجود سن و او ز که لر طفیل
جاروب گرد رهگذر کمال جبرئیل
دارالشفای حشرده بیمار معصیت
ای چار یار کاملک اعیان ملک دین
دور که بود در فصله بر معتدل زمان
یا مصطفی فضولی محتاجه رحم ایدوب
بوعرض عدم قدر تدر و عذر
آرایش محبت ایله ساقی
بر جامه قیل دماغی تر
غم مرحله سنده قالمش فرد
هم جنس لرم تمام کیتمش
بو بزده قالمش سن و بن
سن ویر باده بن ایلم نوش
بردورده ام که نظم اولوب خوار
اول رتبه ده قدر نظمدر دون
بر ملکه ام که گر بودوب قان
بیک رشته به طرفه لعل چکسم
قیلمز آکا هیچ کیم نظاره
انجق دینم که خاک بغداد

بر چرخ اگر نهد ز سر اقتدار پا
فرق از تو تا کلیم زار دست تاسما
روزی که کرده بود در آتش خلیل جا
برهان کمر هیست بغیر تو اقتدا
شد بسته بر تو سلسله سلک انبیا
هم ابتدا تویی بحقیقت هم انتها
پیوسته طاعت تو ادا میکند قضا
بیک شرع و دین دیار نه هر ذره دنیا
سن پادشاه ملک سن و او ز که لر گدا
طاق رواق در گهک ایوان کبریا
شهد شفاعت کدن او مر شربت شفا
ارباب صدق و معدلت و رافت و حیا
شرعک بودرت رکنه بر معتبر بنا
اظهار التفاتله قیل حاجتن روا

یوقدر بر ملک بو زمانده
نه هند نه فارس نه خراسان
اولسیدی برنده بر سخن سنج
کنجینه نظم کز لو قالمز
کافی نیجه کیم نهان دوترطاش
حالا مکر اقتضای دوران
دورانله بن قیض سیرم
دوران استر که خوار اوله نظم
بن منتظرم ویرم رواجن
اول نفی کمال حکمت ایلم
تعمیر خرابه طالع بن

کیم نظم رواجی اوله آنده
نه روم و عجم نه شام و شیروان
البته عیان اولوردی اول کنج
صائمک گوشت اولسه نور صائمز
ایلمر آتی لعل عالمه فاش
اولدر که اوله او کنج پنهان
دور اهلندن مگر که غیرم
بی عزت و اعتبار اوله نظم
بیمار ایسه ایلم علاجن
بو ایشده ولی خسارت ایلم
ان شاء الله که غلیم بن

ساقی نامه

ساقی مدد ایت که درد مندم
غم در دهنه جام می دوا در
سندن نه عنایت اولسه واقع
بن بر صدقم سن ابر نیسان
سنسین خورشید و بن سیه خاک
رحم ایت که غریب و درد مندم
اول بر نیجه همدم موافق
تدر نیجه کلدیلر جهان
دوران اولاری معظم ایتدی
هر برینه حامی اولدی بر شاه
ترك و عرب و عجمده ایام
شاد ایتشدی ابی نواسی
بولشدی صفای دل نظامی
اولشدی نوایی سخندان
سوز گوهر نه نظر صالانلر

غم سلسله سینه پای بندم
تدبیر غم ایلک روادر
فکر ایتمه که بنده اوله ضایع
ویر قطره آل در غلطان
ویر آتش و آل جواهر پاک
بی مونس و یارو مستمندم
یعنی شعراء روز سابق
تعظیمله اولدیلر روانه
هر دور برین مکرم ایتدی
ذوق سختندن اولدی آگاه
هر شاعره ویر مشیدی بر کام
هارون خلیفه نك عطاسی
شروان شاهه دوشوب گرامی
منظور شه نشه خراسان
کنجینه ویروب گهر آلانلر

ساقی نامه

از اولی و آخری

آدمی زده
یا اولدی
دین

بوسه زده
صمیمی و خلصانه

شایسته نظار
و زکریا و طاهر

چون قالدی قالدی فصاحت
اول طائفه چکدی خرقه به باش
تا اولیه رسم شعر مفقود
لازم بکا اولدی حفظ قانون
ناچار طوتوب طریق ناموس
عهدی سوزه استوار قلدیم
چون خلقه خلاف مدعایم
هر سوز که کلور ظهوره بندن
ایلر حسد اهلی بغلیوب کین
امید که رفع اولوب کدورت
اول قوم بو کلشنه گیرنده
کل تازه ایدی وسبزه نوخیز
آنلر کلی دردیلر من زار
بو بزمه اولار ویرنده ترین
می صافی اولاره اولدی روزی
بودرده بن اولشم هوا خواه

بو ساقی بزمه باده ایچون خطابدر
ساقی کرم ایله جام گذر
دورانه چوق اعتبار قیلمه
توک آلوب اله گومش صراحی
صرف ایله رعایتمده الطاف
شغلم بوبساط ایچنده چوقدر
همدم لکم ایله عار قیلمه
گر بیلمز ایسک که بن نه ذاتم
فیض هنرم شرابدن صور
طوتسک الی غی فقیرک

دورمه کرم ایله جام گذر
دورانه چوق اعتبار قیلمه
توک آلوب اله گومش صراحی
صرف ایله رعایتمده الطاف
شغلم بوبساط ایچنده چوقدر
همدم لکم ایله عار قیلمه
گر بیلمز ایسک که بن نه ذاتم
فیض هنرم شرابدن صور
طوتسک الی غی فقیرک

دورمه کرم ایله جام گذر
دورانه چوق اعتبار قیلمه
توک آلوب اله گومش صراحی
صرف ایله رعایتمده الطاف
شغلم بوبساط ایچنده چوقدر
همدم لکم ایله عار قیلمه
گر بیلمز ایسک که بن نه ذاتم
فیض هنرم شرابدن صور
طوتسک الی غی فقیرک

من شاعر موسی کلام
من ساحر بابلی نژادم
سوزدرکنه صرف ایدوب فراست
که طرز قصیده ایلرم ساز
که دأب غزل اولور شعارم
که مثنوی به اولوب هو سنک
هر دلدله که وار اهل رازم
پرکار کرم هزار پیشه
دکاتم اوله رواج بازار

بوبر طریق ایله کسر نفسدر
ساقی نه ایدی بوجام کلگون
سر مست اولوب سوزوم هبادر
تأثیری سالوب دماغه تشویر
من قدن ولاف لطف گفتار
اولسیدی بنم سوزمده بر حال
مستوجب عز وجاه اولوردم
مقبول دوشوردم آستانه
اول پادشه بلند ینش
مستحفظ دین پناه اسلام
ابر استحسان و برق کینه
مستلزم حق مغل باطل
ارباب هنر امید کاهی
دریا کی ایلین دمام
لطیفله ویرن یاقینه لؤلؤ
لولوسنی ایلین جهان تاب
گردون کی لطف ایدنده ظاهر
گون کی اولانده جوده منظر

ساحر لره معجز تمام
هاروته بو ایشده اوستادم
املاکنه بولشم ریاست
شهبازم اولور بلند پرواز
اول دأبه روان ویرر قیرام
اول مجردن ایسترم در پاک
مجموع فنونه عشق بازم
جانلر چکوب ایسترم همیشه
هر ایستدیکن بوله خریدار

مقدمه مدح پادشاه عصردر
کیم ایلدی حالمی دگر گون
هر لاف که ایلرم خطادر
تشویر مزاجم ایتدی تغیر
کیم سوز دیمکه اولام سزاوار
البته اولوردم اهل اقبال
شایسته بارکاه اولوردم
منظور شهنشه جهانه
کیم خاک رهیدر آفرینش
مخدوم زمان ملاذ ایام
شاهنشه مکه و مدینه
سلطان مراد بخش عادل
ترک و عرب و عجم پناهی
اندیشه قرب و بعد عالم
ایرله ایراغه گوندرن صو
لب تشنه لری صو ایله سیراب
دامن دامن توکن جواهر
خرمن خرمن نثار ایدن زر

طغرای مثال آل عثمان
 رده دوشر اولسه فیضی خاکه
 کوکده نظر ایتسه برهابه
 کر شرقه اورده سنان سرکش
 وُر غربه چالرسه تیغ بران
 دون چرخ یکا نگاه قیالدم
 کوردم بوخطی که خامه خور
 یارب که مظفر اوله داتم

سلطان سپه شکن سلیمان
 طعن ایلده خاک روح پاکه
 خورشیده صالار های سایه
 کون کبی صاجر سپهره آتش
 کردونه یتر شفق کبی قان
 نظاره لوح ماه قیالدم
 اول لوحده ایلشدی مسطور
 ذاتله بنای عدل قائم

شایسته اکامیر وافر
 بو سبب نظم کتابدر
 و باعث ارتکاب عذابدر

ساقی طوت الیم که خسته حالم
 سنسن من مبتلا به غمخوار
 مشکل ایشه دوشمشم مدد قیل
 حل ایلده کور بومشکلانی
 برکون که می سهیل تاثیر
 همرنک بهار اولوب خزانم
 جمع ایدی یا تمده اتفاق
 پیوسته لبالب و بیانی
 ذوق اوزره می آرتورردی ذوقم
 اول بزم ایدی عافیت بهاری
 بر حده ایرشدی نشئه جام
 اسرار دل اولدی آشکارا
 اولشدی رفیق و همزبانم
 بر نیجه ظریف خطه روم
 یعنی که قمو دقایق اهلی
 هم علم فتنده نکته دانلر

غم رهگذرنده با عیالم
 سندن اوز که دخی کیم وار
 می حرز ایلده بلای رد قیل
 کم ایتسه قولکدن التفاتی
 ویرمشدی مزاج پاکه تغیر
 دوغمشدی عقیقه زعفرانم
 سازو مزه و شراب و ساقی
 نوش ایلر ایدم قدح قدح می
 شوق اوزره زیاد اولوردی شوقم
 بن بلبل زارو بی قراری
 کیم قالدی اهل بزمه آرام
 مسدود اولوب دم مدارا
 آینه طوطی روانم
 رومی که دیدک قضیه معلوم
 هر مسئله ده حقایق اهلی
 هم سوز روشنده درفشانلر

کیم ایلر ایدی حقایق راز
 کیم سویلر ایدی اولوب کلامی
 بیلمشلر ایدی که حسن گفتار
 چون وار ایدی مستلکده لافم
 بن خسته بی ایتدیلر نشانه
 لطف ایلده دیدیلر ای سخن سنج
 لیلی مجنون محمده چوقدر
 تقریر گتور بو داستانی
 بیلدم بو قضیه امتحاندر
 سوداسی در از و بحری کوتاه
 بر بزم مصیبت بلادر
 نه باده سینه نشاطدن رنگ
 ادراکی ویرر خیاله آزار
 اولسیدی توجهی مناسب
 اولسیدی تصرفده راحت
 بالله که نه خوش دیش نظامی
 اسباب سخن نشاط و نازست
 میدان سخن فراخ باید
 در گرمی ریک و سختی کوه
 برایش که قلور شکایت استاد
 گرچه بیلورم بو بر ستمدر
 اما نیجه ایتک اولور آکراه
 یکدر ینه عذرده شروغم
 ای طبع لطیف و عقل والا
 دوشدی سفرم دیار درده
 هر کیمده که واردر استطاعت
 اولدر بو مسافرتده یارم

شیخیدن واحدیدن آغاز
 و صاف جلیلی و نظامی
 قدوم قدر نیجه بنده هم وار
 تا آکنه صدقم و خلاقم
 بر رنگیله تیر امتحانه
 فاش ایلده جهانه برنهان گنج
 اترا کده اول فسانه یوقدر
 قیل تازه بو اسکی بوستانی
 زیرا که بو بر بلای جاندر
 مضمونی فغان و ناله وآ
 کیم اولی غم صوکی قنادر
 نه نغمه سینه فرحدن آهنگ
 افکاری ایدر ملالی افکار
 توجهنه چوق اولوردی راغب
 چوق کامل آکا قیلوردی رغبت
 بو بایده ختم ایدوب کلامی
 زین هر دوشخن بهانه سازست
 تا طبع دراو هنر نماید
 تا چند سخن رود بانیوه
 شاگرده اولور رجوعی بیداد
 تکلیفی بونک غم اوزره غمدر
 بر واقعه درکه دوشدی ناکاه
 بو ایشده توکله رجوعم
 ادراک و بلند و نطق کویا
 یکدر بکا یار بو سفرده
 درد و غم و محنت و قناعت
 ذوق اهله یوقدر اعتبارم

مرکب کرک اولسه عزم راهه
ورتوشه راه اولورسه مطلوب
عزم ایلیم تلعل ایتک
ای بخت وفاسز اوله سن هم

بو سعادتلو بك حضرتلرینك مدحیدر

ای خامه سرکش سبك خیز
بن عاجزم وبو امر مشكل
آثار مروت ايله اظهار
سن قیل هنری بن آلهیم آد
چون نخل حدیقه هنرسن
جهد ايله چیقر جواهر باك
دیعه که بولوب کساد بازار
یتیمی سکا امیر کامل
اول بحر عطا وکان الطاف
سردار معظم ومكرم
ذاتده آنك همیشه موجود
عدلندن اگر ترانه چنك
یل شمعہ دخی تعرض ایتمز
حسن ادبيله ايله معتاد
اول سوزی دیمز که اوله تکرار
اسلوب شجاعت اوزره ماهر
هم خاص آتی سولیکده هم عام
گر جودینه کیمسه اولسه طالب
یعنی بکا اوگره دوب سخاوت
اولش آکا خانه امارت
ای دوست نواز ودشمن انداز

وقت اولدیکه اوله سن گهر ریز
امداد دمیدر اوله غافل
بر دین اگر مروتك وار
سن چك المی بن اولهیم شاد
مفتاح خزانه گهر سن
فکرایمه که یوقدر اهل ادراک
بولمز بو متاعمز خریدار
سردار زمانه ویس عادل
کیم شانسه کلدی عدل وانصاف
جانانه ملک و جان عالم
علم وادب وشجاعت وجود
فاش ایلسه بزنده بر آهنگ
پروانه شمع ظلمی یتمز
یانکده نوقت قیلسه لر یاد
تایمیه سایه سنده آزار
خورشید صفت جهانده ظاهر
هم روم طلو آدیلده هم شام
ممکن اوله لطفی قهره غالب
بر حاجتی ایستمک نه حاجت
بو درت بنسا ايله عمارت
شاهین روش وبلند پرواز

مفتاح خزانه گهر سن

دوزدم سکا طرفه آشیانه
معمور ایدویم بنای عالی
تاروز ابد بونی مقام ایت
بالله که ذکل یمان اثر بو
من کیم سکا اولشم ثناخوان
بودر غرضم که جاودانی
تاباقی اوله بو سبز کلشن

بو طغرای مثال محبتدر و دیباجه دیوان محبتدر

دهقان حدیقه حکایت
معنی چمنده کل دیکنده
قیلمش بوروشده نکته دانلق
کیم خیل عربده بر جوان مرد
مستجمع جمله فضائل
امرینه عرب مطیع ومنقاد
بر بقعه ده اولیوب قراری
هر لحظه اورردی اول یکانه
سیر ایلر ایدی سوروب تنم
اوضاع خیام مشک قامی
هر منزله کیم گذار ایدردی
کازارلر ایچره لاله چاغی
اموالی جمیع جنسندن چوق
گر قیلسه آتی تلف حوادث
فرزند سز آدمی تلفدر
نسلیله اولور بقای انسان
جان جوهر نه بدلدن اولاد
خوش اولمکه خلفدن اوله خوشدل
پیرایه سی اوله دستکاهه

صراف جواهر روایت
سوز رشته سینه گهر چکنده
کل ریزلق وکهر فشائلق
جمیت وعزو جاهله فرد
بولشیدی ریاست قبائل
که بصره مقامی کاه بغداد
گرمکده کچردی روزکاری
سر چشمه لره سیاه خانه
گوزلر اوزره مثال مردم
خلقه شب قدرتك گرامی
صحرائی بنفشه زار ایدردی
بکزرردی اوینه لاله داغی
اما که جهانده وارثی یوق
یوق بر خلفی که اوله وارث
باقی ایدن آتی بر خلفدر
نظم بشرو نظام دوران
اولاد قویان قویر همین آد
دنیاده بر اوغلی اوله قابل
سرمایه سی اوله عزو جاهه

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

مفتاح خزانه گهر سن

کون کوندن اولوب کمال حاصل
کلدکجه دم وفادن ایام
تا قیلدی آتی تمام سرمست
چون سرعست ایله دونوب زمانه
باباسنه مقتضای عادت
جمع ابتدای اهالی دیاری
بذل ایلدی اولقدر زروسم
خلق آده کورنده کثرت مال
اول صاف ضمیر پاک مشرب
کیم کورمدی آتی چشم ساغر
اتمامه یتوب طریق سنت
اسباب آکا ایلیوب مرتب
بو بنیاد بنای بلادر و مقدمه الم و استلادر

مکتبده آنکه اولدی همدم
بر صفتی او توردی بر صف او غلام
او غلامره قیزلر اولسه لریار
قیز ترکس مست ایدوب فمون ساز
او غلامنجه صبر پیشه قیلسون
اول قیزلر ایچنده بربری زاد
بر طرفه صنم که عقل کامل
زلفین مسلسلی کره کیر
ابروسی خمی بالای عشاق
هر کرپکی برخدنک خونریز
دریای بلا جبین پاک
چشم سپینه سرمه دن عار
رخسارنه رنگ غازه دن ننگ
کوز مردمکندن اولسه خالی

موتقونه یعنی

علاقه

کوز مردمکی اولوردی خالی (به ن) ی

یعنی چشم سپینه سرمه دن عار و رخسارنه رنگ غازه دن ننگ کوز مردمکندن اولسه خالی

لعل و دردی گوستردی هر دم
ابواب تکلم ایتسه مفتوح
شمشاد لطیفه مرکب
اندامی لطیفه الهی
شهباز باقشلو آهو گوزلو
راه و روشی مدام غمزه
آروجه شکل و خوشجه پیکر
عالم سر موینک طفیلی
قیس آتی گوروب هلاک اولدی
اول نادره هم که قیسی گوردی
کور دیکه بر آفت زمانه
اوراق کل ایچره عقد شبنم
امواته ویرردی مژده روح
سیب زنج و ترنج غنغ
دریای لطافت ایچره ماهی
شیرین حرکتلو شهد سوزلو
باشدن ایاغه تمام غمزه
بخشیجه صنم گوزلجه دلبر
محبوبه عالم آدی لیلی
بیک شوقله درد ناک اولدی
بیک ذوق بولوب اوزین یتوردی
مثلی دخی کلامش جهانیه

کوی غیب
ایتری

بوصفت مجنوندر و ابتدای محنت فزوندر
بر دلبر سر وقد وکل روی
شیرین لبی منشاء لطافت
اوصاف لطافتده سوز چوق
شها گوزی ترکس پرافسون
حسنی کلی لاله شفق فام
اغزی صفتن خود ایتک اولماز
زلفی سوزی ذکر حلقه راز
دورمه روی چشمه نور
بر غایت ایله شمائل خوب
بر گوز گویه کر آچوب کوزینی
اوز عارضه اولوردی میلی
اول ایکی سمنبر سهی قد
بر جامدن ایچدیلر می ذوق
گرداب بلایه اولدیلر غرق
اوضاع مخالف اولدی یکسان
سر و خوش وکل رخ و سمن بوی
رعناقدی قندی طور دوغیله آفت
الطاف ملاحظنده سوز یوق
زیبا قاشی ترکس اوزره کی تون
زلفی خمی لاله اوزره کی لام
اسرار نهانه یتک اولماز
لعل لبی آب چشمه ناز
خاک کف پانی سرمه حور
کیم لیلی اولنده آکا مطلوب
گوز کوده کوریدی گراو زینی
قیلمزدی هوای حسن لیلی
بر برینه اولدیلر مقید
اول ایکی خراب باده شوق
قلمادی آرا لرنده بر فرق
گویا ایکی تنده ایدی بر جان

و درت

خود کوزل

خود کوزل

آغز نقطه و حور

کیزی
ملاحظه

یکو حور در خانه و مشوره

telepathie

مفردی مردی
ایری

عنه جنتی ذکره
شایدند

عقل و ادب

مرد و هر مرد
ماشدر

فنا و موعود
هنا و نقطه
اویونار

بو و لامت
سوار و
عقل و نظیر

هر کیم صورار اولسه قیسه بر راز
کیم لیلیه قیسه بر خطابی
ایلرلر ایدی خط وفا مشق
لیلیده اوقومق اضطراری
مشق ایتکه قیس آله بر خط
خط اوزره قیلوردی اول گوزلر
امانه جیدل کال الفت
چون بر نجه مدت اول ایکی پاک
عشق اولدینی یرده مخفی اولماز
عشق آتشنه بودر علامت
حسن آفت عشق اولوب دمام
بر غایت ییدی نشئه حال
قالمدی زبانه تاب گفتار
کیفیت حال قلمغه فاش
ایلردی گوزیه بو خطابی
قاش و گوز ایل اولن تکلم
مردمدن اولام دیمه کناره
همراز ایکن اول ایکی وفادار
رفع اولدی حجاب شاهد راز
عاشقلمه گیزلو قالمدی حال
کرد آینه نشاطه دوشدی
سویلممکه اول ایکی یکانه
تا اولیه راز آشکارا
بر نوع بهانه ایل هر دم
قصدا اونودوردی درسین اول زار
حفظ سبق ایتدی باغرمی خون
بن بیلمدیگم بکا اوقوت کل

بو کوزل

چون لوحه لر اوزره خط یازاردی
یعنی که خطا توهم ایده
کفتاره کله که بو غلطدر
اوله سبب تکلم یار
اطفال قیلنده دوره بنیاد
اول یارینه عرض حال ایدردی
قیلمزلر ایدی سوزینی معلوم
مکتبدن اولان زمانده آزاد
قصیده نهان ایدوب کتابن
لیلی یولنی طوتوب طورردی
یعنی بو بهانه ایل بر دم
علم خطه عمرین ایلوب صرف
بر صفحه ده لام ویا مکرر
کیم بو ایکی حرفدر مرادم

بو لیلیه اناسی عتاب ایتدیکیدر

و بهار وصلنه خزان ایتدیکیدر

چون فکریله قیس بدسر انجام
تدبیر ایله عشق ذوق ویرمن
عشق ایله ریا دکل موافق
دلدن ذله دوشدی بو فسانه
کیم قیس اولوبن اسیر لیلی
تدریج مبادی ایله ناکاه
اودلاره دو طوشدی باش باتدی
یاتر اود اولوب چکوب زبانه
کای شوخ ندر بو کفت و کولر
یچون اوزکه زیان ایدرسن
یچون سکا طعنه ایده بدگو
نازک بدنیهل برک کل سن

کتاب

کوزل

عاشق و روی او
و علامت ناکاه
مرد و هر مرد
عشق و خطابی
سوار و
عقل و نظیر

اید و به اول

ناموس تملده

بو کوزل دندرم
زنگنه که حقیق مشرب
دقیق ایتدیکیدر

آیاغ جنکی

لاله کی سنده لطف چوقدر
اما نه دیم یوزك آچوقدر
تمکینی جنونه قیلمه تبدیل
قرسن او جوز اوله قدر یکی بیل
هر صورته عکس کی باقمه
هر کوردیکیکه صو کی آقمه
می گر چه صفا ویرر دماغه
آقدوغی چون دوشر ایامه
کز کو کی قاتی یوزلو اوله
ترکس کی خیره کوزلو اوله
کوزدن کرک اوله سن نهان سن
نه دیمک اوله سکا که جان سن
سن شمعسن اویمه کل هوایه
کیم شمی هوا ویرر قنایه
لعبت کی اوزکی بزتمه
روژن کی کوچرلر کوزتمه
ساغر کی کز می حرام ایت
نغمه کی پرده ده مقام ایت
سایه کی هر یره یوز اورمه
هیچ کیمسه ایله اوتورمه طورمه
سن ساده سن اوز که اهل نیرنک
جهد ایله سکا ویرلسون رنک
دیرلر سنی عشقه مبتلا سن
بیگانه لر ایله آشناسن
سن قدن و عشق و شوق قدن
سن قدن و دوست ذوق قدن
اوغلان عجب اولماز اولسه عاشق
عاشق لغ ایشی قزیه نه لایق
ای نور گوزوم یمان اولور عار
ناموسمزی ایتورمه زینهار
بز عالم ایچنده نیک نامز
معروف تمام خاص وعامز
نه نیک ایله داخی ایدلم لاف
بز دیملم سن ایله انصاف
طوت کیم سکا قیمزم من زار
بندن اولو بر مدبرک وار
نیلرسن اگر آتاک ایشسته
قهر ایله سکا سیاست ایتسه
من بعد کل ایله ترک مکتب
بیل مکتبنی همین جدواب
ایتمه قلم ایله مشقدن یاد
سوزن طوت و نقش ایله بنیاد
اطفالدن ایله قطع الفت
هم راز یتر یانیکده لعبت
لعبت کی اوده ایله منزل
عقبا کی عزلت ایله پیشه
اوله دخی هر یکایه مائل
کر چه ادک اوله دیلده مذکور
خوش اول که قزی همیشه کیزلر
او یله روش ایله کیم همیشه
کورمک سنی اوله غیر مقدور
خود گیزلو کرک همیشه قزلر

جناس

سرالخت

بورده قالد

بو انکار ایله لیلی اناسنه جواب ویردگیدر
وفضای عشرتدن چیقوب سرای عشرته گیدگیدر

لیلی بو عتابی چون ایشدی
اوز گوکلنده مقرر ایتدی
کیم شعبده سپهر ظالم
طرح ایلدی نقش نا ملایم
ایام وصاله یتدی هجران
وقت اولدی جکرلر اوله بریان
اما نه دیسون نه چاره قیلسون
تدبیر نه اولدیغن نه بیلسون
ناچار طوتوب طریق انکار
آثار تجاهل ایتدی اظهار
کلزار عتابه آب ویردی
گریان گریان جواب ویردی
کای مونس روزکارم آنه
درج در شاهوارم آنه
سوزلر دیرسن که بیلزم بن
کای مونس روزکارم آنه
دیرسن معشوق و عشق و عاشق
مضموتی فهم قیلمزم بن
بیلمن ندر اول حدیثه مضمون
عشق قیلمزدی کیمسه یادن
بالله ندر آنه عشقه مفهوم
هادی ره مرادم اولغل
بن مکتبه رأیمیه کیتمن
هم سن دیرسنکه مکتبه وار
قالتی سوزه اعتقاد اولسون
هم سن دیرسن سن که کیتنه زینهار
بن هم دکل بو زجره قائل
سکا نیجه اعتماد اولسون
نا جنسلر ایله همدم اولق
بن هم دکل بو زجره قائل
هر دیده دن ایده ایده پرهیز
کیم هر دم اولوب چراغ محفل
پیوسته معلم ایلوب جور
بر یرده مقید غم اولق
بالله بکا هم بو ایدی مقصود
اوقات کچه کدورت آمیز
چون آنا ایشدی بو جوانی
مکتبدن اولور می طفل خشنود
شکسز آکاروشن اولدی کاولمه
لطف ایله بنی مکدر ایتمه
ترک ایتدی شکایت وعتابی
بیهوده در اول قو فسانه
عاشق قلدن دکلدر آگه
کیم عاشقدر فلان فلانه

ازیم

اولم

ایتمه دیکله

چون واقعه شك محلی اولدی
لیلی هم اوتوردی اوده ناچار
بر برجده ثابت اولدی اختر
لعل اولدی اسیر خانه سنك
غمندن سیه اولدی روز کاری
آه ایله ایدی ولی نه حاصل
گوز یاشی توکردی لیک نه سود
زلفی کبی پیچ وتابه دوشدی
آغزی کبی خلقن ایتدی غم طار
نه دردنی صاقلسه قراری
فانوس خیاله دوندی اول شمع
هردم چکوب اول غم ایچره بیک آه
دردیله دوزوب ترانه غم

﴿غزل مقتضای حال﴾

فلک آردی نی جورایله جانانم
اوده یاندرسم آکر شعله ایله نه فلکی
غم پنهان نی اولدردی بوهم برغم کیم
آمایدی هم تقسم آه که اول هم آخر
بن نه حاجت که قیلم داغ نهانم شرحن
حق بیلور یاردکل جان و دلدن غائب
جان اگر حقیقه تمدن اثر مهری ایله
لطف ایدوبسن مکر ای باد بوکوندن بویه
ای فضولی غم هجرانله پریشاندر حال

﴿تمایم سخن﴾

﴿ساقی کتور اول می مغانی * کیم اونوده لم غم جهانی﴾
﴿رحم ایله که قصد جان ایدرغم * باغرم ستمیله قان ایدرغم﴾

احکام حقیر
وکره شایاندر

قیل عقلمی باده ایله زائل
چرخك ستمندن ایله غافل
فریاد که چرخ بی وفادر
دائم ایثی جورایله جفادر
بر عادتله مداری یوقدر
دورانك اعتباری یوقدر
گرهم نفس ایتسه ایکی یاری
بریره گتورسه آب وناری
البته سبب صالار آرایه
آنلری اسیر ایدر بلایه
بالله نه یماندر آشنالقی
چون واقع اولورینه جدالقی
کلزار کلزار کلام باغبانی
بویه بزمش بو بوستانی
کیم سرور یاض محنت و درد
سودازده قیس درد پرورد

﴿کنذارش حال مجنون﴾

هر صبح گیدردی مکتبه شاد
مکتبه اولوردی غمن آزاد
مشق خط حسن یار ایدردی
دفع غم روزگار ایدردی
ذوقله طوتوب طریق سابق
عادت اوزرینه صبح صادق
کلدی یننه مکتبه فرحناک
تاکیم قیله ذوق وصل ادراک
گوردیکه بهشته حور کلز
گون چقیدی هنوز نور کلز
خورشیدسز اولدی روز ناشب
اولدی باشنه قراگو مکتب
بیلدیکه سپهر شعبده باز
بر شعبده ایلوبدر آغاز
البتده جفای طعن اغیار
اول کل یولنه براقدی بر خار
نومید اولوب ایتدی آه فریاد
دیدى ندر ای فلک بوبیداد
تقدم سکا قصد جانم ایتدک
قطع ره دلستانم ایتدک
کسیدک طلب غرضده راهم
بیلدر بکا کیم ندر کنهام
اول نی ایلدک مکرم
وصل صنم ایله شادو خرم
دوندک یننه بویه جور ایدرسین
اول دوره تقیض دور ایدرسین
وهم ایلدکیمی کیم چکوب آه
سوز جگریله بر سحر کاه
یاندریم اوده طقوز رواقک
سوزین سکا بیلدریم فراقک
تدیر قیل ای معلم پیر
ایت سحرایله اول پری تی تسخیر
انجق بکا صامه یتدی بوغم
کیم یتدی بکا یتن سکا هم

احکام حقیر
وکره شایاندر

کلزار کلزار

دوش ای الف استقامتکدن شرم ایله بوقدو قامتکدن
قدی هوسیه دم اوررسن اول کیتدی عجب که سن طوررسن
ای نون چونه اندر ابروی یار سن داخی نظرده طورمه زنه ار
ای میم چو آغزی اولدی غائب اولدی سکا هم عدم مناسب
اولسن نوله ای دوات دلتک آینه خاطرک طوتوب ژنک
اول طره مشکبودن آرو هجران قره بقرک ایلمش صو
ای خامه سرشکنار اولوبسون سرگشته وئی قرار اولوبسون
گویا بوگون اتمامش میسر دوران سکا دست بوس دلبر
ای لوح خطینک ایله یادن قیل سینه ده نقش غم سوادن
بر نیجه کون اول اسیر هجران مکتبه کلوب قیلوردی افغان
هر روز فغانی ایله تاشب تعذیب چکرودی اهل مکتب
شب هم قیلون فغان وزاری ایلردی مخاطب اول نکاری
کای گوزنوری گوکل سروری سنسز کوزومک یوق اولدی نوری
اول نه ایدی بو آشنالق آخر نه دن ایلدک جدالق
اول بچون ایلدک بی مست اظهار محبت ایله پایست
آخر نه ایچون خاره صالدک بو محنت انتظاره صالدک
صالدک دل زاره نار فرقت قیلدک گوزیمی پر آب حسرت
کوکلم اودی چیقدی یانه یانه آهنگ شفق تک آسمانه
یاشم صوبی اولدی واره واره بر بحر که یوق آکا کناره
بن ایستمزم بو کونده همدم یانمدن ایلت خیالکی هم
اولمایه دوشوب خیالک ای مه اوده یانه صویه یانه ناگه
سر مست شراب اشتیاق مدهوش تحیر فراقم
قویمه غمکی بنمله همراه فاش ایلم آنی خلقه ناکاه
سر مسته اختیار اولماز مدهوشده اعتبار اولماز
جان اولدی غمک یولنده برباد تشویش قادن اولدم آزاد
گوستردی بکا غمک مذاقی عیش ابدی نشاط باقی
کرکسه اجل بنم نم آله جانم خود یوق مکر غم آله

سراست

شمع شب محنت و بلایم آشفته جنبش هوایم
سوز دل ایله دوکولسه یاشم تیغ غم ایله کسلسه باشم
جاندن چیقاروب هوای عشقی ترک ایلزم بلای عشقی
بوگونلری کیم غم ایچره زارم هجران المیله بی قرارم
گر نامه عمره کلک تقدیر کوندر دیون قیلورسه تحریر
ایلر بی اول حساب مغبون کیم صورت حالدر دگر گون
گون شرحی دیشلر آفتابی بالله که بو نکته در حسابی
هر گون که کورونمز آفتابم بن گون دیمزم بودر حسابم
یوق کیمسه بودرد دلدن آگاه بو درد دلیله نیلیم آه
دردم سوزه کلدیکنجه آرتار اوددر یل ایله زیانه طارنار
ایام وصالی ایلیوب یاد اول خسته بوشعری ایتدی بنیاد

بو غزل مجنون دیلنددر

ای خوش اول گونلر که بن همراه ایدم جانانه نعمت وصلن گوروب نازین چکر دم جانله
گورم امشدی ککشن عیشم خزان تفرقه اولما مشدی تیره ایام شب هجرانه
مهوشمدن دوستلر دوران جدا ایستری بی دشمنمدر هیچ بیلمم تنشم دورانله
یتسه گر عاشقنرک افلا که افغانی نه سود یتک اولماز ماهوشلر وصلته افغانله
باش و پروب صاقلردم ایلدن داغ هجرانک اکر ایتک اولسیدی مدارا دیده گریانله
ذوقدن دیباچه بغلندی کتاب عمرمه قویمدی دوران کیچه اوقاتم اول عنوانله
ای فضولی اختر بختم مساعد اولدی کیم اولم بر دم مقارن اول ماه تابانه

تمامی سخن

سوز مختصر اول اسیر سودا بر نوعیه اولدی خلقه رسوا
کیم قیس ایکن اولدی آدی مجنون احوالی ایتدی غم دگر گون
بو لیلی به مجنون گذرده مقابل اولدینغیدر
و کون مقابله سنده هلال مهری بدر کمال اولدینغیدر
بر گون که بهار عالم افروز ویرم شدی جهان فیض نوروز
صالمشدی تقابلی چهره دن کل چکمشدی سرود ناله بلبل

کامل

شبنم می نابی ایله لاله
 اولمشدی کل ایله سبزه تر
 بر نیجه مصاحب وفا دار
 هر یان دیدیلرکه ای بلاکش
 بو فصلده آدمی گرك شاد
 چون ابر دكسن اوله کریان
 کل کبی براقه سینه که چاك
 صحرا طوتم می ایچلم شاد
 لطف ایله خرامه کل کرم قیل
 ای غنچه دهان سر وقامت
 پاکیزه وجوده حیفدر غم
 شاید آچیله کل مرادك
 سیر اوزره بو نو بهار فصلی
 مجنون حزن آياغه طوردی
 کریان کریان قیلوردی سیران
 که سبزه عارض راز ایدردی
 سویلردی بنفشه به غم دل
 چشمینه سورردی لاله داغن
 ترکس کوزینه نگاه ایدردی
 بلبللره شرح ایدردی حالن
 هر طرفه چیچک کوروب چکوب آه
 بر منزله دوشدی رهگذاری
 بر نیجه پری رخیله همدم
 لیلی کذر ایتش اول فضایه
 بر سبزه به سبز خرگه اورمش
 غنچه کبی اول لطیف خرگاه
 مجنونه مقابل اولدی لیلی
 طولدرمش ایدی قزل پیاله
 فیروزه فروز لعل پرور
 مجنون شکسته کوروب زار
 کل چاغیدر اولغل مشوش
 اندوه بلا وغدن آزاد
 چون سیل دكسن اتمه افغان
 سبزه کبی اتمه بسترک خاک
 اندوه ایله اولمه بویله معتاد
 کمتر اوزکی اسیر غم قیل
 کل ایه زمانی ایت فراغت
 بویله دخی قالیله بو عالم
 محکم قیل اساس اعتقادك
 شاید بولته نکار وصلی
 صحرالر سیرایچون یوز اوردی
 حیران حیران گزردی هر یان
 که لاله به بیک نیاز ایدردی
 کیم سویله یاره اولسه واصل
 عاشق صانوبن او بوب آياغن
 یارک گوزین آکوب آه ایدردی
 قریلره محنت وصالن
 منزل منزل گزردی ناکاه
 کیم سیر ایدردی آندره یاری
 مجنون شکسته دن مقدم
 صالمش کل ولاله اوزره سایه
 مه سخن چنده هاله قورمش
 کل برگی کبی ایچنده اول ماه
 بحر غمه یتدی درد سیلی

لیلی دیمه شمع مجلس افروز
 لیلی دیمه جنت ایچره برحور
 لیلی دیمه اوج حسنه برماه
 لیلی دیمه بر یکانه دهر
 لیلی چمن بلا نهالی
 لیلی مه آسمان حشمت
 لیلی صف اهل حسن امیری
 لیلی ایشی عشوه و کرشمه
 لیلی و نشاط حسن کامی
 لیلی و لطافت دل آرای
 لیلی صدف حیایه بر در
 لیلی ده کمال حسنله ذوق
 لیلی ده وصال دوست میلی
 اول ایکی سهی قدوسمن بر
 فولاده صاناشدی سنک خاره
 بر سازه دوزلدی اول ایکی تار
 اول باقدی بو کانشاط بولدی
 مجنونه قرار طوتمیوب هوش
 بردم باقه بیلمدی اول آیه
 لیلی هم ایتوردی اختیارن
 حیرانلغی اول مقامه یتدی
 کل صوبی سبوب روان یوزینه
 هر یان دیدیلر آکا که ای ماه
 کیم غیریله آشنا اولوب سن
 ویرمز بوروش نتیجه خوب
 یحشی نظر ایلسک یماندر
 آندن کوتوروب بساط و خرگاه
 مجنون دیمه آتش جگر سوز
 مجنون دیمه ظلمت ایچره بر نور
 مجنون دیمه ملک عشقه بر شاه
 مجنون دیمه برفسانه شهر
 مجنون فلک وفا هلالی
 مجنون شه کشور ملامت
 مجنون سر کوی غم فقیری
 مجنون کوزی یاشی چشمه چشمه
 مجنون و بلای عشق دامی
 مجنون و ملامت غم افزای
 مجنونه آنکله بیک تفاخر
 مجنونه جمال لیلیه شوق
 مجنونه هم آرزوی لیلی
 بر برینه اولدیلر برابر
 اود دوشدی قرار و اختیاره
 کرم اولدی رواج ناله زار
 بو کوردی آتی مقید اولدی
 دریای تحیر ایلدی جوش
 بر اوزره دوشندی مثل سایه
 بردم کوره بیلمدی نکارن
 کیم دوشدی ایاقه روحی کیتدی
 لیلی بی کتوردیلر اوزینه
 ناگه اولور آتک آتک آگاه
 بر دلبره مبتلا اولوب سن
 شایسته دکل سکا بو اسلوب
 هم بزه وهم سکا زیاندر
 اول ماه لقای خواه و ناخواه

قره اویسی

تالانما

اوز بر جنه قیلدیلر روانه
سوز دیمدیلر بو ماجرادن
مجنونی هم ایتدی چشم خونبار
کوردیکه نکاردن نشان یوق
دیوانه قالوب پری گیدوبدر
چاک ایلدی جامه چکدی ناله
ترک ایتدی لباس لاله گونی
گرماتم ایچون مثال خامه
چیز کنندی باشنه دود آهی
اگرا هله چیقدی پیر هندن
تعینی براقیدی اول بلا جو
همدماره عذر قیلدی آغاز
سیلاب هجوم عشق یتدی
اولساک بن خسته ایله همدم
بن رنک ملامته بویاندیم
البته بو اودکه دوشدی جانه
دشوار بلامی سهل صامتک
بندن سیزه دوشمسون براخکر
سوداسیه ایتدی روزگارم
بن پر قوشم اوچدم آشیاندن
قیلمک بکا ايو حکایت چوق
سیزدن صورر اولسه آته حالم
سویلك که قنایه ویردی رختن
ای پیر شکسته حال ناشاد
دیمه که ندر بو ماجرالر
بن بیلمز ایدم غم جهانی
آسوده سراچه عدمده

تا اولمیه واقف آته آته
نه کنجدن و نه ازدهادن
صولر صاچوبن یوزینه بیدار
بر جسم فسرده وارجان یوق
صالوب آتی دلبری گیدوبدر
حالی بدل اولدی اوزگه حاله
رخت اولدی تیننه اشک خونی
صارمشدی باشه سیه عمامه
یاندردی عمامه سیاهی
عار ایتدی شهید غم کفندن
کیم عاشقه پای بنددر بو
کای بریجه همنشین و همراز
بن شیفته خالی غرق ایتدی
تایاتمه سز بوسوزه سز هم
سودا زدهک اودینه یاندیم
آخر طوتوشوب چکر زبانه
سیز داخی بنم اودیمه یامتک
چون دکدی خیردکسون شر
عشق آلدی عنان اختیارم
بن قیدن و میل خانه قیدن
دخی بنم آنده کتمکیم یوق
کیفیت محنت و ملامت
ایام سیاه قیلدی بختن
تکری ایچون آکدن ایله داد
سندن بکا یتدی بوبلار
تشویش زمین و آسمانی
نه غصه ده ایدم ونه غمده

آلور
دور

بیلمز لکیله خوش ایدی حالم
سن واسطه وجودم اولدک
اومدک که بنله اوله سین شاد
بن بوق اولوب سن ایدمی وار اول
معذور طوت ای عزیز معذور
چوق صدقله ایلدم آکا عزم
صوصالدی یولیمه اشک حسرت
تحریر قیلوب مناسب حال

نه حسن ونه عشق ایدی خیالم
سن مانع فیض جودم اولدک
دردا که امیدک اولدی بر باد
اوز که خلفه امید وار اول
بن قصده سندن اولدم دور
کیم دولت وصله که ایدم جزم
دامانی طوتدی خار محنت
بوشعری هم ایتدی آکارسال

غزل مناسب حال

فضای عشقی چون کوردم صلاح عقلمن دورم
اگر چاک کریبان ایلم منع ایلک چون من
بن و حیرای وحشت منزل ایتیم عافیت کنجن
تمرد عقل فرمانندن ایتسم دوستلر بالله
بلای عشق و درد دوست تر کن قیلمزم زاهد
خیال چین زلف و طاق ابروسیه ذوقم گور
غرض بر آد ایش علده بن هم ایلرم بر آد

خی رسوا گور و عیب ایته ای ناصح که معذورم
متاع ننگدن عاری لباس عاردن عورم
اسیر دام ظلمت اولزم چون طالب نورم
خی رایله صائمک عشق سلطانیته مأمورم
نه مشتاق بهشتم سن کبی نه طالب حورم
صنائن حشمتیه کسریم قدریه مفعورم
بحمدالله فضولی رند و رسوا قلده مشهورم

بو مجنونک جنونک صفتیدر

و وادی عشق سوداسنک کیفیتیدر

اول شیوه عشق ایچنده ماهر
طوتدی گوزه دوب طریق وحشت
صحرايه دوشوب کونش مثالی
هر طاشه که یتدی دوکدی یاشن
کوزیاشی بس که توکدی هر سو
برابر بلا ایدی کواهی
بارانه برق جسم وجاندن
دریالره یتسه لمعه تاب
دریالر اولوردی جمله صحرا

قیلدقده وصیتی آخر
اصحابدن انقطاع الفت
تنها یورور اولدی لا ابالی
لعل ایلدی کوه و دشت طاشن
هر مرحله دن آقیدی بر جو
باران سرشک و برق آهی
بر مرتبه ده که بوندن آندن
صحرا لره دوشسه قطره آب
صحرا لر اولوردی جمله دریا

بورده

کوزن

مبارک

فریاده طولیدروب بودیری
افغانی یسوردی آسمانه

❖ بوجنونك آنامی واقف حال اولدیقیدر ❖

❖ و آئی بیابان محترمه بولدیقیدر ❖

کنجینه کنشای کنج کفتار
کاول برنجیه بقرار و محزون
نومید دونوب شکسته و خوار
اول پیر چو واقف اولدی حاله
صحرائه طودی سیل تک یوز
چون آرادای گزیدی هر مکانی
تا عاقبت اول شکسته حالی
دوشمش یره خاکسار و غمناک
دوشمش کل سرخی زغفرانه
آینه سنی غبار طومش
ایتمش الفن ستم یوکی دال
هم صحبتی مورو همدی مار
خار اوزره اکارلوك دلوک تن
اول پیرچو کوردی صورت حال
بر لحظه آتی تحیر آلدی
صکرمه یقه یرتوب ایتدی فریاد
حال دلکی بکا بیان ایت
کیم آلدی الکن اختیارک
بالله نه بقرار اولوب سین
نه سپرده سن سکا طلب نه
دریاده ایسه سکا درکام
ظلماتده ایسه شمع مقصود
مجنون دیدی ای بکا ویرن بند

اگر ایلیم
نامی قلم
ایچنده کی
تله ریگدر

کیمسین نه درر بو کفتگولر

گیت دردیمه سن دوا دکل سن

بن بویله کلامه طومترم گوش

دیدی بنم آتاک ای بلاکش

دیدی ندر آته یوخسه آنه

چون گوردی اطاعتده اهل

ویردی بو فریبله تسلی

لیلی بزه کلدی میهاندر

مجنونکه ایشتدی لیلی آدن

لیک دیوب ایاغه طوردی

پیر ایله جوان دلشکسته

باشنده هوای وصل لیلی

که آته نصیحت ایتدی آغاز

❖ بو مجنونه اناسی بند ویردی کیدر ❖

❖ و بوستان ملامتن خارندامت دیردی کیدر ❖

کای راحت جان و نور دیده

شانکده ریاست عرب وار

اطوار ملوکی طوت همیشه

ابروی خم ایسه گر مرادک

مژگان سیاهدن کوتور دل

اولسن نگران قد وقامت

گر زلف ایله گورمک ایستسن حال

کوکلک کوزوقاشه اولسه مقتون

سن سروسن اوله کل گران بار

سن لعل سن اوله کل سبک سنک

ایتمه اوزیکی حجاب ماندم

کیم یوقدرر اول هوایه بنیاد

بی فائده باطل آرزولر

بیگانه سن آشنا دکل سن

لیلی سوزی سویله یوخسه خاموش

بن سنک ملاقم سن آتش

لیلی کرک اوز که در فسانه

بیلدی که فقیر اوز که در حال

کیم طور کیده لم چیغردی لیلی

لعل طلکده درفشاندر

صانده که فلک ویرر مرادن

اول کعبه مقصده یوز اوردی

کلدی اوه دلفکار وخسته

نه آته غمی نه آته میلی

که آته سی اولدی بند پرداز

نادل

سرگر ملك ايمه شمع نسبت
 كور شمعى نچه دوشر بلايه
 ذوق دل و دیده قيلمه عادت
 محبوب وى ايله بسلين جان
 عقلی اوله مى مدام مستك
 شعره هوس ايمه كيم يماندر
 حالا قيلمه كور كال حاصل
 اى باغ اميدمن نهالى
 محبوب هم ايستك كم اولماز
 واردر بو حشمتده بيك قيلمه
 بربر قيلمه قو سكا عرض
 بر سرو سهى قدوسمن بر
 تعيين ايدلم سكا مه وسال
 سن طوتمه همين طريق وحشت
 بزدن بو نصيحتى قبول ايت
 عشاق سفاهتن قلوب ياد

غزل استاد

جان و يرمه غم عشقه كه عشق آفت جاندر
 سودايشتمه سوداى غم عشقده هرگز
 هرا بروى خم قتلکه بر خنجر خونريز
 يخشى كورينور صورتى مهوشلرك اما
 عشق ايجره عذاب اولديغن آندن بيلورم كيم
 ياد ايمه قره كوزلورك مردم چشمين
 گر ديرسه فضولى كه كوزلرده وفا وار

(بو مجنونك نصيحت قبول ايتديكيدر)

(آتاسنك دردى درمانه تيمديكيدر)

مجنون كه ايشدى بو خطاي
 كاي روح روانم آته آته
 تحقيق ايدوم ايشم خطادر
 آلوده دود رنگ آهم
 بن هم اولوم بو ايشدن آگاه
 يوقدر بوايشمده اختيارم
 عقل اولدى ضعيف وعشق غالب
 طوتدى تن و جاتى غم يار
 بنده دخى نچه بنلك اولسون
 تقدير چو بويله در نه تدبير
 اولسیدی بكا نشاط روزى
 كر صحته قادر اولسه بيار
 الويرسه گدايه پادشاهلق
 فطرته نه حالت اولسه مقسوم
 اصلاحه ايلمك تأمل
 كيفيت آب و جوهر خاك
 صوسفله لكندن آيريلورمى
 اول گونه رحمة كلك قدرت
 طولدردى هوا ايله دماغم
 طولدى بدنمده كي رك و پوست
 ملك ايلدى گوكلى بلايه
 يوق بنده بو حكمدن تخلف
 درد ازلى دوا بولورمى
 بن شمع سراچه فراقم
 بندين ديلين بو سوزى زائل
 شمعك كه حياتى اولدى آتش
 اوددن ديلين آتك نجاتن

ويردى بوادا ايله جوانى
 كام دل و جانم آته آته
 هر نه ديسه كز بكاروا در
 ذل گنه ايله روسياهم
 اما نه ديم نه سويليم آه
 ضبطمده عنان اقتدارم
 خاطر نكران نكار جاذب
 غير المحبوب ليس فى الدار
 بندين نجي ايستين نه بولسون
 تقديرى ايدرمى كيمسه تغيير
 ايسترمى ايدم بو درد و سوزى
 درده اوزين ايلمز گرفتار
 صائمك كه قيلور داخى گدالىق
 دفع اولديغيردر امر معلوم
 كيم كل ديكن اولماز وديكن كل
 ديمك كه اوله قبول ادراك
 اود ياندره بيلميه بيلورمى
 ايجادمه ويردى زيب صورت
 سودا ايله باغلى اياغم
 باشند اياغه محبت دوست
 وقف ايلدى جاتى جفايه
 اول مالك وقفه در تصرف
 مهر ابدى قضا بولورمى
 سوز جگر ايله خوش مذاقم
 بيدادمه اولمش اوله مائل
 حالى آنك آتشيله در خوش
 فاني ديلمش اوله حياتن

دشمنلغه دوستلق قیلوب آد
بن غرقه بحر شوق یارم
آنحق سبب قرارم اولدر
آنکله ایدک بودرده مرهم
دیرسر بکا ویردیار بلالر
بالله دیمه کز بو حرفی زنه‌ار
بلبل کل ایچون قیلنده ناله
خسرو دگیلم بکا که دلبر
بن یک جهتم طریقمده
عذرینی بیان ایدوب هماندم

﴿بو غزل مجنون دیلندندر﴾

عشق دردی ای معالج قابل درمان دکل
دور جورندن شکایت ایدنه عاشق دیمک
شهردن صحرا به برفرق اولدوغن هر کیم ییلور
جانی جانان اتحادی فارغ ایلر جسمدن
دیرایمش دشمن که همدرد فصولی یارایله

﴿بو مجنونک آتاسی لیلی به خواستارلق ایتدیگیدر﴾

﴿ولیلی آتاسنک مجنوندن بیزار لغیدر﴾

ساقی گتور اول شراب ناب
غم دشمن جان مبتلا در
سوز جوهر نه اولن خریدار
کیم عاجز اولوب غم ایچره اول پیر
بیلدی که گر اولماز اولسه لیلی
قیلدی طلبن اوزینه لازم
امیدله باغلدی اوموب کام
چون لیلی آتاسی بیلدی حالی

صوفیانه عشق
تقریباً محبوسه
یک تنه شاک

قارشولرینه اولوب روانه
اهلا و سهلا دیتوب دمام
چون شمع صفت اولار اوتوردی
اورتایه براقدی طرفه خوانلر
اولمشدی طولوب کبابه خوان
اما عجب ار قیله خردمند
هر کیم غرضی بوایدی خواندن
خوانلر کتورلدیکنده اول پیر
کای قدرله قیله قبائل
اصل نسیم سکا عیاندر
مشهور قبائل سخاده
هم وار محبتمده تأثیر
سر دفتر اهل روزگارم
نخل املم ثمر ویرودر
حالا دیلم بو طرفه لؤلؤ
تا لؤلؤ اولانده لعله واصل
چوق کانره تیشه وش یوز اوردم
هر کاندک اگر چه لعل چوقدر
بر لعلک ایشتمشم سنک وار
لطف ایله عنایت و کرم قیل
قیلسون کلی سرو سایه پرور
فهم ایت سوزیمی تغافل ایتمه
کر حاصل اولور بو کام سندن
اونجه قیله بن سکا روان گنج
اونجه کهر ایلم روانه
اول سرو سمنبرک آتاسی
لطیفله دیدیکه ای خردمند

قیلدی اولار کله عزم خانه
بیک کز دیدی اوله خیر مقدم
اول سرو کبی ایاغه طوردی
تا کام دل اله میهمانلر
جدی و حمیلله آسمان سان
اول خوانلری آسمانه مانند
بو ممکن اولور می آسماندن
تقریبله دردن ایتدی تقریر
سندن قونک مرادی حاصل
حکیم نیجه بیک اوه رواندر
معروف طوائف عطاده
هم وار عداوتده تشویر
هر نیجه دیسم یوز اونجه وارم
ایزد بکا بر کهر ویرودر
بر لعله اوله هم ترازو
ترکیب قیلم مفرح دل
چوق لعل حقیقتی صوردم
بر لعل که لایق اوله یوقدر
کیم لؤلؤمه اودر سزاوار
اول لعله دری محترم قیل
اولسون کله سرو سایه گستر
بر خیر ایشدر لعل ایتمه
هر نه دیر یسک ایسته بندن
کیم بر یوزین ایلیه نهان گنج
کیم بولیه سن آکا خزانه
اول گنج نهانک اژدر هاسی
بن کیسی اسیر دام فرزند

لعل ایله

خبر ایتدر

سن خوش كلك صفا كتوردك
مشكلاجه خطا بدر خطابك
قربك بيلورم بكا شرفدر
مجنون ديو طعن ايدر خلايق
ليلى ديميم كه نازيندر
اولزمي كنيز جنس مردم
ديوله بري اولورمي همدم
ديوانه به ضايع ايله رنج
تدبير ايله دوندروب مزاجن
ليلى آنك اولسون ايلدم عهد
توپراقلردن بزي كتوردك
بيلمن نيجه ويرهيم جوان
اما خلفك عجب خلفدر
مجنونه بنم قيزم نه لايق
اما كه كنيز كتريندر
يوقدرمي كنيزه هم ترحم
اولز سوزي آچه ابسم ابسم
ويرانه كرك آكا پندر كنچ
سوداسنك ايلسن علاجن
وار ايمدي سن ايت علاجنه جهد

❖ بو مجنون آتاسنك حرمانيدر ❖

❖ وغير بابدن تدبير درمانيدر ❖

اول صاحب نك نام و ناموس
مجنونه ديديكه اي جفاكش
عقليله آچيلور اول معما
شرطي بوكه اوله سن خردمند
رفع اوله علامت جنونك
مجنون ديدى ماي اديب كامل
كر بنده براختيار اوليدى
اولدن ادب شعاع ايدردم
اولمازدى بو حاله احتياجم
بنده بو علاجه يوق مدارا
يوقدر رو شدمه انقلابم
سن اهل خردسن ايله تدبير
ليلى بي دخي بن ايتيم ياد
اول پير شكسته حال حيران
دوندى اوه كلى خوار و مايوس
حاجت يتر اوله كل مشوش
ليلى بي سكا ويررلر اما
ارباب خرددن آله سن بند
عقل اوله هميشه رهنمونك
ديوانه اولورمي هيچ عاقل
تدبيرمه اعتبار اوليدى
تمكينى استوار ايدردم
كيم اوله علاجله علاجم
بيك كز غم ايتم آشكارا
اولمك جوابدر جوام
تدبيرك ايله مگر كه تاثير
بن عاقل وقت اولم سن آزاد
تدبير علاج ايدوب فراوان

ايدرم

هر قنده ايشيتدى بر طيبي
اظهار ايدوب آكه احتياجن
بمارنه بيك طيب حاذق
هر يرده كه بيلدى بر نظرگاه
چوق ال كوتوروب دعا لرايتدى
رايسله ملولن ايتمكه شاد
چوق سحر اولتوب يازلدى تعويد
ايدلمدى هيچ بريله چاره
برگون ديديلر آكا كه اي پير
كيم كعبه به ايلته سن اسيرك
طوف حرم اولسه آكه حاصل
اورسه حجر مباركه باش
كلزارينك اولدى غمديلي
بمارينك ايتدى علاجن
بر شربت ايجورمدى موافق
واروب آكا اولدى خاك درگاه
چوق نذر ويروب عطار ايتدى
بيك پيردن آلمدى بر ارشاد
چوق مكرلره طوتولدى اميد
نه چاره قضاي كردكاره
علمده سكا بو قالدى تدبير
اوله كه حق اوله دستكيرك
سرگشته لك آندن اوله زائل
يوشايه اگر اوله قره طاش

❖ بو مجنون بچاره نك كعبه به يوز اورديغيدر ❖

❖ و مناجاته سوداسى ارتديغيدر ❖

اول پير بوخير ايشه قيلول جهد
آلدى آنى عزم راه قيلدى
چون كعبه به ايردى اول نكوخوى
طوت كعبه به روى طاعت ايله
تعظيم شرائطن ادا قيل
اوله كه قبول اوله نيازك
بو يرده قبول اولور دعا ل
قيل توبه كه احسن عملدر
مجنون بولوب اول مقامدن ذوق
سوزيله چكوب جگردن آواز
كاي سققي بلند وقدرى عالي
اي قبله اهل عزو اقبال
اي مغز وفايه كسوتك پوست
مجنونه مرتب ايتدى بر مهد
عزم حرم آله قيلدى
مجنونه ديديكه اي بلا جوى
تمكين وادب رعايت ايله
اخلاصى درست ايدوب دعا قيل
حق شفقتى اوله چاره سازك
بو بقعه ده بخش اولور عطار
جهد ايله نجاته كيم محلد
صالدى آنى چرخه نشئه شوق
عرض ايتدى بناي كعبه به راز
محراب اعظم واعالى
رخسار زمينه غنبرين خال
همرنك پلاس خانه دوست

بوردو كرم

ای کاین غنچه سیادت
ای دائم اولان بنمله همدرد
گو کسینه اورن حجر کبی طاش
پیوسته سیه قیلوب لباسن
بالله کیمه سن بویرده عاشق
اولش سکا عشق فیضی حاصل
یازب بو حرم سرا حقیچون
قیل منده بنای عشقی دائم
صال گو کومه درد عشقندن غم
عشق ایچره مدام شوقم آرتور
هر قانده که عالم ایچره غم وار
اندیشه عقلندن جدا قیل
آرتور بکا ذوق و شوق لیلی
چوقدر بنی آدم ایچره بیداد
بر ملکده ویر بکا قراری
اول زائر کعبه انابت
طغیان بلادن ایتیموب فکر

صندوق جواهر سعادت
اما نه بنم کبی جهان گرد
زمزم کبی گوزدن آقیدن یاش
کوکلنده نهان طوتن هوا سن
سویله که انیسکم موافق
قیلمش سنی قبله قبائل
بو معبد پر صفا حقیچون
مانشد اساس کعبه قائم
هر لحظه وهر زمان وهر دم
شوقیله همیشه ذوقم آرتور
قیل کوکلی اول غم کرفتار
عشقیله همیشه آشنا قیل
دائم بکا آنده قیل تجلی
ایت کوکلی وحشیه معناد
کیم یتیمه آدمی غباری
ایستردی دعا قیلوب اجابت
بوشعرایدی هر دم ایتدیکی ذکر

بو غزل مجنونك مناجاتیدر

یارب بلای عشقه قیل آشنا بنی
آز ایله عنایتکی اهل درددن
اولدجه بن کو تورمه بلادن ارادتم
تمکینی بلای محبتده قلمه سست
کیندجه حسن ایله زیاده نکارمک
بن قانندن و ملازمت اعتبار وجاه
اویله ضعیف قیل تمی فرقتده کیم
نخوت قیلوب نصیب فضولی کبی بکا

بردم بلای عشقندن ایتمه جدا بنی
یعنی که چوق بلالره قیل مبتلا بنی
بن ایسترم بلای چو ایستر بلای بنی
تادوست طعن ایدوب دیمه بنی وفا بنی
کلدجه دردنه بتر ایت مبتلا بنی
قیل قابل سعادت فقرو فنا بنی
وصلینه ممکن اوله یتورمک صبا بنی
یارب مقید ایله مطلق بکا بنی

عقل مقرب

نام صرفیه

بو مجنونك کعبدن مراجعتیدر

ووحوش ایله مصاحبتیدر

بر بر ایشیدوب سوزن آتاسی
افزون اولور اول غم و ملامت
چوق قیلدی فغان و ناله و زار
اول پیر قالوب اوراده حیران
تنها سفر اختیار قیلدی
کوندز کوزی یاشی هادی راه
که درد ایله یار کایا ایدردی
که اوتوره که طوره کیدردی

بیلدیکه قبول اولور دعای
ممکن دکل اوغلنه سلامت
اوغلندن امید کسیدی ناچار
مجنون طوتوبن ره بیابان
عزم سر کوی یار قیلدی
کیجه یولی شعی شعله آه
که اوتوره که طوره کیدردی

مجنونك طاع ایله مصاحبتیدر

و جاری اولان چشمه ایله مناسبتیدر

بر طاعه ایرشیدی یولده ناکاه
سقفنده عقاب چرخ فانی
منم صفی لباسی فاخر
دریا قیلوبن آکا تضرع
صحرا ایدوبن آکا تولا
اول چشمه لر ایلوب روانه
تعظیم ایله قیلمش آتی حق یاد
مجنون آکا ایلوب تماشا
اولدقده سرود ایله نواساز
صاندیکه اوزیله هم نفسدر
یوز شکر که یار غار بولدم
عشق اودین آکا هم ایتدی روشن
سوز جگرمدن اولدک آگاه
بر عاشق مبتلا ایمشن
سنسن بکا همدم موافق

قدینه لباس وهم کوتاه
مضمر کمرنده لعل کانی
جیب و بغلی طولو جواهر
ایلردی ذخیره سن توقع
ایلردی معیشتن تمنا
اولشیدی اولاره آته آته
قرآنده که الجبال اوتاد
بر اودلو سرود قیلدی انشا
آندن هم ایشیدی عکس اواز
دید ی بکا بر رفیق بسدر
گزدم بوجهانی یار بولدم
کای گوشه نشین پاک دامن
احسنت احسنت باریک الله
درد اهلنه آشنا ایمشن
داغیله اولور همیشه عاشق

مناسبتی

بیداد ایله گو کسکه اوروب طاش
نولدی سکا بوله مست اولوبسن
قان ایله طولو بدرر کنسارک
باغریک گورورم اولو بدرر صو
کل آغلیه لم بو ماجزایه
چون بر دم آنکه آغلدی زار
عزم ایلدی خاک کوی یاره

﴿ بو مجنونک غزال ایله مقالاتیدر ﴾

﴿ وعشق باینده آنکه اولان حالاتیدر ﴾

گوردیکه بر آوجی دام قورمش
بر آهو اسیر دامی اولمش
بوینسو بوریلو ایاغی باغلو
احواله رحم قیلدی مجنون
گوکینه قتی کلوب بوبیداد
رحم ایله بومشگبو غزاله
صیاد بونا توانه قیمه
صیاد صقن جفا یماندر
صیاد بکا باغشله قاتن
صیاد دیدی بودر معاشم
قتلده بوسیدک ایتسم اهام
مجنون آکا ویردی جله رختن
اول طرفه غزالک آچدی بندن
یوز اوردی یوزینه قیلدی افغان
کای بادیه گرد و باد ناورد
سن زینت هر کل زمین سن
ای سبزه جویبار وحشت

بر کبریه لم
ترغیم ایره لم
قوشه بو
مضاره در
احمد غا حای
وقتی برنده بر
آوا در او
ایکی حیقت
قوشا در بر
شعر منظوم
آدمی قوشو
هونکه ایه
شیرلی صفا
ایلی کای
مضارک
قوشه
عکس مضامین
قوشه دره بو
مضای کلبه

تنها قومه بن زبونی
گز برنجه گون بخله همراه
باشم کبی کیتمه چشم تر دن
سر چشمه چشم ایله منزل
اولسون بیگم قرار کاهک
ای چشم نکار یاد کاری
قیلده خیال چشم لیلی
چون اول بشریتن اونوتدی
آنک سبیلله هم چوق آهو

﴿ بو مجنون دردمندک کبوتر ایله شرح حالیدر ﴾

﴿ وآندن التماس تدارک مافی البالیدر ﴾

بر منزله یتدی زار ومضطر
هر روزن دامی بدرر غم
مجنون آکا باقدی یاندی جانی
صیادنه ایلدی تضرع
صیاد دیدیکه من فقیرم
حاشاکه بو مرغ تیز رفتار
گر وار ایسه قیعتن ادا قیل
اول بی ایله غصه دن شاد
وار ایدی قولنده بر درتر
ویردی آتی الدی اول اسیری
سوردی قدمینه چشم پر خون
هر دم اکا عرض راز ایدردی
کای تیز پرو بلند پرواز
بورنک لباس نیل فامک
اظهار قیلوب نشانه غم
گر عاشق ایسک سن ای جهان گرد

اولغل بکا دشت رهنمونی
انسان دیوب ایتمه بندن اکراه
کسمه ایغک بو رهگذردن
سر منزلدن اولمه غافل
اشک و ژره آبله کیهاک
سهل ایله بکا غم نکاری
سن ویر من خسته یه تسلی
آهو هم آنکه انس طوتدی
محراده آنکه طوتدیلر خو

اشاندی اکراه
شایا در رفت

بله کوزل

کی

بر لحظه نمله همنشین اول
باشم توکن آشیانه قلغل
سن قاصدا یمش سن ای حمامه
کور حجر رخنده اضطرابم
بالله سر کوبینه کیدنده
یاد ایله بی ثوابمه کیر
قون خالی دربنه ایسته دانه
اولدجه بحالک اتمه ناموس
آنجه دیدی اکا هم غم دل
باشنده اولوب شب آشیانی
ذاتنده کوروب نشانه خیر
رام اولدی بهایم اول فکاره
اول زار ایدی ملک دردشاهی
اولمشدی بشردن او یله بیزار
آتوب کوکه دود شعله آه

بو لیلی احوالندن بر خبردر

معشوق وعاشق اطوارندن برآردر

ساقی متالم خمارم
افتاده لکم کور اتمه اهل
اظهار قیلوب صفای مشرب
بزم اهله نوبت ایله ویر جام
مجنونه همین شراب طومنه
دهقان فصیح فارسی زاد
کیم اول چمن وفا بهاری
یعنی روش وفاده محکم
کیرمشدی حصاره کنج مانند
نه بر فرحی نه بر نشاطی

ایاغ ضایعی

ایاغ ضایعی

بو شایه دقتدر
و حق اولدک
روما غم اولور
کوتور

بیزار آتادن و آتادن
یانسه اولوردی خوبلر جمع
شاد اولمغه خاطر حزینی
بیک طرفه جه طرفه جه فسانه
ایلرلر ایدی زمان زمان یاد
اول ترک قیلوب نشاط و راحت
ایلردی بهانه ایله ناله
قیزلر قاشه ویرسه و سوسه دن رنگ
قیزلر یوزه قویسه نیلدن خال
قیزلرده خیال نقش دیبا
قیزلارک الی خناده کلگون
نه ایگنده نه ایگده میلی
قیزلر قیلوب آرزوی زیور
اولدخی چکردی ایلوب رشک
مجنوندن ایدی جنونی افزون
دونلر که کیدوب یاندن اول جمع
شمعه غم دل بیان ایدردی

بو لیلی نک چراغله ماجرا سیدر

و آندن چاره سازی دل تمناسیدر

کل ای کوزی باغلو بغری داغلو
کل اوله لیم هم نفس من وسن
نه درد سنی ترار ایدوبدر
باشدن ایاغه ندر بویاتقی
نه جندسر اصلک ای بلا کش
شرح دل گرم و چشم تر ویر
هر لحظه دوشرسن اضطرابه
نه سحر قیلور سن ای سحر خیز

کیم آتشک آبدن اولور تیز

قینا

تورلر

نیل کلیم
خانی
دمناسیم
قلندر

نیل کلیم

من سوخته‌دن هم اوله غافل
من هم سکا بکزه‌رم وفاده
سن کیجه همین ینار سن ای زار
سنده اثر هوا زیاندر
خوشدر سکا سکرکی دوکوب یاش
گوکک چو دکل وفاده قائم
من ثابت عرصه بلایم
اولم اولور اولز ایله دمساز
دیردم سکا سویلم غم دل
دویز جکرم بوشرح رازه
هر یاره بو درد ایلم فاش
صبر ایلمدی بودرد وداغه
یانکده سنک هم اورمیم دم
شمعک چو گورردی یوق زبانی

بولیلیک پروانه کشف رازیدر

وانکله فی الجمله اظهار نیازیدر

پروانه شرح ایدردی رازن
کای طائر آشیانه عشق
سنسن ره عشق ایچنده صادق
برگورمه یاری جان ویرسن
خوشدر طلب وفاده حالک
هر نیجه که شهره جهانسن
مشکل که منم کبی اولوب زار
سن سیرده سن همیشه سرمست
دیرلر سکا دوست همنشیندر
برشعلیه سن نثار ایدوب جان
من جانله ایسترم چکم غم

بودیم کوزل
صوفیانه
برقلمی ادا
انجمنه

بودیم دوست و شریک
بولیله افکاره مر
نکا حامد
نقیرنی آکبر یور
و هنج شیره تم توقه کم
حامد فضولینک
او صمیمی انجاده سنه
مؤثر بر آینه شکر
ورن آری هر کسده
ای طبعیست واک
صمیمی سوزل

او صوفی بی یک کوزل و یک ماهرانه
تقلید ایدیه بایمدر. او قدر کم حامد، (مقبره یازمده حامد)
لوندزه ده بو یوسه و تر بی اولسه
برفضولی در.

منجه سکا یوق غم نهائی
قانی نم چشم اشک ریزک
قانی ستم و بلایه طور مق
پروانه ده هم گورردی نقصان
ناچار قیلوب تحمل و صبر
یاری کیجه لر که چشمه خواب
ظلماته دوشردی نور بینش
اویخویه گیدردی یار و اغیار
صحرا به چقردی اودن اول ماه
فریادن ایدوب بلند پایه

بولیلیک ماه ایله منظره قیلدوغیدر

و خورشید کی شوق اودینه یاقیلدوغیدر

کای کاه قدم کی خمیده
که ظاهر اولان بکا غم تک
شاهددر آکا بو انقلابک
هجران ایله تزار اولوب سن
ای محنت عشقندن خبردار
قیل شعله آهمه نظاره
سیر ایله فضای هر دیاری
گور قنده در اول بنم پناهم
حال دلم آکا عرض ایله
تا وقت سحر بوایدی حالی
مرغ سحری چکنده آواز
کای وای تو کندی مایه عمر
دمدر در فرصت اوله مسدود
دمدر اویانه یوقودن اغیار
من اختر برج اشتیاقم

کسر، بوراده قریبه دیکدر
هر، ده اصل عربجه ده قریبه
بریکلی حال بیستیم ارباع
ایدوب بایستیم بر مقدر.

یوسف

کوندز حبسم کچه نجاتم کوندز ميم کچه حیاتم
اولش دونمه کونم مطابق کون کورمزایمش بلالوعاشق

بولى نك صباه پیام احوالیدر

وبو امید ایله دفع ملالیسدر

ایلردی صباه دردن اظهار کای باد صبا طور ایمدی زنهار
ایل غافل ایکن بو ماجرادن سلطانہ ثنا کوتور گدادن
کورمونس وغمگساری کیمدر بزدن که اوصاندی یاری کیمدر
کوکلی کیمک ایله در تسلی یادینه کلورمی هیچ لیلی
عرض ایله که ای گوزل شهنشاه حقدر سکا بنده دن بواکراه
اول که من فیکاری کوردک برتازه و تر بهاری کوردک
حالا که اسیر دام دردم مانند خزان ضعیف و زردم
میل ایلسین من تزاره دوندیسسه ارادتک نه چاره
من برک خزانم اولشم خوار سن تازه بهار سین طلبکار
هر نیجه که خوارو خاکسارم هم شفقتکه امید وارم
ترک ایتمه عواطف عمیمی یاد ایله مودت قدیمی
شب تاسجر اول بت سمبر بیدار قالب مثال اختر
ایلردی بوسوزش ایله شیون اولدمکه اولوردی روز روشن
نغمه کبی پرده دار اولوردی بر پرده ایچنده زار اولوردی
دائم کچورردی اول جکر سوز اوقاتی بورسمله شب و روز
پیوسته چکردی اول کل اندام اندیشه صبح و محنت شام

لیلی نك ایام بهارده سیرکلزار ایستدیکدر

وکلزارده مرادنه یستدوکیدر

برکون که بهار عالم آرای ذوق اهلنه اولدی راحت افزای
آینه دوردن کیدوب ژنک دور ایتدی زمینی آسمان نك
فیض شب کیمیا اثردن تاثیر شمامه سحر دن
آچیلدی خم بنفشه دن تاب شبنم کله صاحبدی لؤلؤی ناب
کلزاره هوا عبیر توکدی صحرا به غبار مشک چوکدی

کوزل

یاغدردی سحاب ژاله طاشن اول طاشله یاردی غنچه باشن
زخینه اوروب شکوفه مرهم بنبوق ینگيله آکا دمام
سبز کله ویردی مشک باجن کل سبزه ملک نك خراجن
خوش رنگه یغیدیلر تجمل فیروزه ولعل و سبزه وکل
درک ایلدی غنچه رمز وایما کل آدینه آچدی بیک معما
مضمون رباعی عناصر فیض آلدینی خلقه اولدی ظاهر
سوسن ورق اوچوب هوا به هر سبزه کیم صالاردی سایه
اول سبزه اوغرایوب آقان جو بولاده آکر ویریدی بر صو
بولاد دمنده جان بولوردی شمشیر صفت زبان بولوردی
آرایش سبزه دن زمانه بکرتدی زمینی آسمانه

خورشید چراغ چشم عالم کوکدن پره دوشدوکنده هر دم
تحقیق ایدوبن چیقوب کاندن بیلمزدی زمینی آسماندن
کلزار اولدی عشرت آباد هر پرده اولدی بزمه بنیاد
هر گوشه ده هر کیم آلدی برکام هر بقعه ده هر کیم ایچدی برجام
لیلنک اناسی گوردی مطلق یوق لیلی تاوانده رونق
میل کل وسرو سبزه قیلمز بیک غنچه آچدی اول آچلمز
صرف ایتدی شکوفه تک درملر جمع ایلدی نازنین صنم
صحرا به چیقاردی اول نکاری قیلدی کله عرض نوبهاری
تاغصه و غمدن اوله آزاد بر دم کوله اوینه اوله شاد
اول بر نیجه بکر پاک دامان همراه اولوب اولدیلر خرامان
یوزدن کوتوروب ادب تقابن رفع ایلدیلر حیا حجابن
هر کیم نه بیلورسه لعب یا لهو اظهاره کتوردی ایتوب سهو
گاه ایلسوبن سرودلر ساز بلبلرله اولدیلر هم آواز
که کوستروب اویتقه حالت شمشاده یستوردیلر خجالت
لیکن هوس ایلزدی لیلی اولزدی بولهو لعبه میلی
آرتورمشیدی بهار دردن کل ذوق رخ نکار دردن
ایستردی فراغتیه بر دم تنها طوته بر بوجاقده ماتم

یگیله

فیروزه

کل

سوسن

بولاده

شمشیر

بکرتدی

کوکدن

بیلمزدی

هر پرده

هر بقعه

یوق

بیک

جمع

قیلدی

بر دم

همراه

رفع

اظهاره

بلبلرله

شمشاده

اولزدی

کل

تنها

طوته

بوجاقده

ماتم

بکرتدی

زمینی

آسمانه

خورشید

چراغ

چشم

عالم

کوکدن

پره

دوشدوکنده

هر دم

بیلمزدی

زمینی

آسماندن

کلزار

اولدی

عشرت

آباد

هر گوشه

ده

هر کیم

آلدی

برکام

هر بقعه

ده

هر کیم

ایچدی

برجام

یوق

لیلی

تاوانده

رونق

بیک

غنچه

آچدی

اول

آچلمز

جمع

ایلدی

نازنین

صنم

قیلدی

کله

عرض

نوبهاری

بر دم

کوله

اوینه

اوله

شاد

همراه

اولوب

اولدیلر

خرامان

رفع

ایلدیلر

حیا

حجابن

اظهاره

کتوردی

ایتوب

سهو

بلبلرله

اولدیلر

هم

آواز

شمشاده

یستوردیلر

خجالت

اولزدی

بولهو

لعبه

میلی

کل

ذوق

رخ

نکار

دردن

تنها

طوته

بر

بوجاقده

ماتم

بکرتدی

زمینی

آسمانه

خورشید

چراغ

چشم

عالم

کوکدن

پره

دوشدوکنده

هر دم

بیلمزدی

زمینی

آسماندن

کلزار

اولدی

عشرت

آباد

هر گوشه

ده

هر کیم

آلدی

برکام

هر بقعه

ده

هر کیم

ایچدی

برجام

یوق

لیلی

تاوانده

رونق

بیک

غنچه

آچدی

اول

آچلمز

جمع

ایلدی

نازنین

صنم

قیلدی

کله

عرض

نوبهاری

بر دم

کوله

اوینه

اوله

شاد

همراه

اولوب

اولدیلر

خرامان

رفع

ایلدیلر

حیا

حجابن

اظهاره

کتوردی

ایتوب

سهو

بلبلرله

اولدیلر

هم

آواز

شمشاده

یستوردیلر

خجالت

اولزدی

بولهو

لعبه

میلی

کل

ذوق

رخ

نکار

دردن

تنها

طوته

بر

بوجاقده

ماتم

بکرتدی

زمینی

آسمانه

خورشید

چراغ

چشم

عالم

کوکدن

پره

دوشدوکنده

هر دم

بیلمزدی

زمینی

آسماندن

کلزار

اولدی

عشرت

آباد

هر گوشه

ده

هر کیم

آلدی

برکام

هر بقعه

ده

هر کیم

ایچدی

برجام

یوق

لیلی

تاوانده

رونق

بیک

غنچه

آچدی

اول

آچلمز

جمع

ایلدی

نازنین

صنم

قیلدی

کله

عرض

نوبهاری

بر دم

کوله

اوینه

اوله

شاد

همراه

اولوب

اولدیلر

خرامان

رفع

ایلدیلر

حیا

حجابن

اظهاره

کتوردی

ایتوب

سهو

بلبلرله

اولدیلر

هم

آواز

شمشاده

یستوردیلر

آریلیوب اول پری لقال
چون ایلدی کثرت آتی دلتک
کای سرور ایلک اقامت
طورك قیله لم طرف طرف کشت
سیر ایلیم حوالی دشت
جمع ایلیم گوزل چیچکلر
اولدر بو صنمیر ایچره نادر
طاغلا دی شرر طوتشدی آتش
قیلدی گوزن ابروش گهر بار

بولیلی نك ابر ايله اظهار نیازیدر

و عشق یابنده کشف رازیدر

ابر ايله تکلم ابتدی آغاز
گوز یاشك ايله گوگه بترسن
عرض ايله رعد و برق و باران
فریاد قیلوب دم سحرگاه
سیلاب سرشك ایدنده جاری
ای ابر هر اکسینده صویک
آل صوبی بو چشم خونفشاندن
ای ابر بکا دمی وفا قیل
وار اول یوزی کل نکاره بندن
کای طرفه نکار نازنینم
کل گورکه ندر غمکده حالم
جان بار بدن گوتورمن اولدی
جانم جانی کوزوم چراغی
بن بیلدن ایدم بلا ایش عشق
دیدک که بلا یوانده مردم
صالدک من خسته بی بو حاله
هر درد که وار لیلی آلدی

بل طغری
بل طغری

قافله

چو طریفه

مهره کوزل

و طغری

عجم مانده

عجم طراده

بردم ریکار

قادر کل

دیردن

ای مرد بنم دیو اوران لاف
طوت کیم خس و خوار رهگذارم
خورشید جالک ای مه نو
باران و صالک ای دور ناب
اوله بزی غفلتیه مدهوش
ای یار موافق وفادار
کل یانته کسمه آشنالک
دیرلر سنی عاشق نکوروی
هر کیم کرک اوز ایشنده کامل
عاشق کرک اولیوب قراری
دوشمز بو یکا سنک کذارک
یادک بن ایسم بکا نظر قیل
گر سنده اولان فراغت دل
گیسوی مسلسل و کره گهر
ور باغلمییدی بند خلخال
عییله چکلمسیدی آدم
کیم سایه مثالی سندن ای نور
اما نیدهیم اسیر قیدم
بیلدیرمکه محنت و ملالم

غزل مناسب حال لیلی

عشق دامینه گرفتار اوله لی زار اولوبم
دل دیمکدن کیلوب تن حرکتدن وه کیم
قدرتم یوق که قیلم کیسمه یه شرح غم دل
حذر طعنه دن اول غایته یتشدر کیم
دیزم دخی سکا عاشقم ای کل زیر
عقل و صبر و دل وتن کیتی بحمدالله کیم
یوق فضولی خبرم مطلق اوزومدن بس کیم

انصافیدر بوقانی انصاف
طپراق کبی بولکده خوارم
طپراغه نوله براقسه پرتو
قیلسه خس و خاری نوله سیراب
هم صحبتک ایلنه فراموش
ای بن کبی وبکا سزاوار
بخشیمی اولور بو بی وفالک
عاشق بویه می اولور خوی
عاشق نه روا که اوله عاقل
طوف ایده مدام کوی یاری
وار اوله مگر بر اوز که یارک
کاهی بو یکایه برگذر قیل
بردم بکا اولسه ایدی حاصل
بوینده گر اولمیدی زنجیر
قید ايله ایاغمی مه وسال
بالله بو ایدی همین مرادم
اولدقچه وجودم اولیم دور
بونی وایاغی باغلو صیدم
بو شعر یتر بیان حالم

عجم جسته
شایانده نظر
کای اجم
و زکورد عشق
دیوانه لکده در
دیک ایستور

طاهر و غزل

بومر و دیان

﴿ بولینگ کنج غمده کر یا نغیدر ﴾

﴿ و مجنونک وادی عشقه سر کر دانغیدر ﴾

زار آغلرایکن بورسمه اول ماه
بر کیمسه او قوردی شعر مجنون
کای نشئه عشقدن اورن دم
مجنونه لیلی یی برابر
لیلیده اگر چه درد چوقدر
لیلی الی امکنه دندر افکار
لیلی یی ایدر حریر دلگیر
مجنوندر اولان غمه گرفتار
مجنونه یتر شکنجه تب
مجنوندر اسیر دام لیلی
لیلی طوتوب اول ترانه کوش
تحقیقه بیلدی بو حسابی
البته بلا و دردی کردون

﴿ بوللی نک ابن سلامه کر قنار اولدیغیدر ﴾

﴿ و یاردن محروم و مقید اغیار اولدیغیدر ﴾

معمار سراچه عبارت
کیم سیردن اولیوب تسلی
ویرمشدی اوزینه درلو زیور
تا محو اوله گوزدن آقیدن خون
تا کیم اوله دود آهه مانند
تا کیم اوله صوت ناله پامال
تا اولیه اشک یوزده معلوم
رعنا باشه سرپوبن چیچکلر
پروانه سز ایلزدی شمعین
رعنا یورردی اول ماه
اول عصرده وارایدی عربده

بویله بو **ایوی** قیلور عمارت
اوز منزله دوننده لیلی
هر زیوره بر تنبجه مضمر
هم کوملگی هم طونیدی کلگون
بغلتمش ایدی بنفشه سربند
پاینده ایدی صدالو خلخال
رخسارنه لؤلؤ ایدی منظوم
نازک بله سانجوبن اتکلر
ایلردی دور سرشک جمعین
برشکل ایله کیم تبارک الله
بر معتبر اصلده نسبه

منظور اعظم واعالی
ادراکی بلندو حسنی دلکش
ویرمش حق آنک اولن مرادن
اول طرفه های اوج اقبال
آو قصدینه ایلشدی پرواز
بر راهگذرده اول نکاره
جان وجگرنده قالمدی تاب
ترک ایتدی عزیمت شکاری
عزم ایتدی بنای رسم پیوند
کیم لطفله سوز قیلنده تقریر
انعام ایدوبن آکا بسی مال
شرط ایلدی اول بلند اختر
صرف ایله کنج و مال عالم
چون کلدی بوراز دل بیانه
اول مشتری به ویرلدی زهره
چون این سلامه یتدی پیغام
دریای نشاطی کلدی موجه
مخزن مخزن جواهر آجادی
آجادی در کنج گوهر وزر
اول سروک ایانی باغلو اولدی

مقبول اکابر اهالی
اطواری خجسته سیرتی خوش
نخت ابن سلام قیلمش آدن
آسوده ضمیر وفارغ البال
آلنده عقاب النده شهباز
اوغراشدی و قیلدی بر نظاره
محو اولدی نه کیم اوده سیما
کلدی اوه کندی اختیاری
تدبیرله بولدی بر خردمند
تقریری ویرردی طاشه تغییر
لیلی طلینه قیلدی ارسال
کیم اولسه بوکام دل میسر
جانانه بولنده بلکه جان هم
اولدی آکا راضی آه آه
شایسته کورلدی ماه مهره
تنبیه نشاط و مزده کام
باش چکدی نهال بختی اوجه
خرمن خرمن نثار صاچدی
فقر اهلی ایلدی توانگر
آزاده ایکن قیدلو اولدی

﴿ نوفلک مجنونه مقدمه اختلاطیدر ﴾

﴿ و آنکله انبساطیدر ﴾

ساقی ینه قصد جان ایدر غم
بیکس قالوبم من سبک رای
بن شیفته نک پناهی اولغل
جهدایله و قیلمه برایشه عهد
شمشیر مبارز فسانه

ویر جام لبالب ودمادم
سن ایلسن بکا مدد وای
بیکسر امیدکاهی اولغل
ورعه دایتسک و فایه قیل جهد
بورزنده بویله باتدی قانه

کیم وارایدی برخجسته فرجام
تیغله مصاف مشکلی حل
هم عشق بولنده چوق یو گورمش
بزمند مشال در مکتون
غایتده بگندی طرز پاکن
صوردی صفتن دیدیلر ای شاه
رسوالق ایدوب اوزینه پیشه
نوفل قیاب آرزوی مجنون
برکوشده کوردی زار و مهجور
اطرافنی طبرو وحش آلمش
چون دائرة سباع هائل
مجنونه یتشدی اول وفادار
کای خسته ندر بو چکدیک کنج
وحشی نه بیلور سنک مقامک
حال اهلی سن ایسته اهل حالی
دولت دیلمن هادن ایسته
غم چکمه که بن اولنجه غمخور
گر اولسه زرایله ایش سرانجام
ور اولسه غرض مصافه محتاج
انجیق اوله کور بنمله همدم

بوجنونک نوفل ایله درد دل اداسیدر

شرح تفصیل ماجرا سیدر

مجنون دیدی ای یکنانه عهد
چوق اهل عزایم ایتدی تدبیر
طیراقره دوکلدی چوق زر
سرمه بیلورم که آرتورر نور
سنده بیلورم که لطف چوقدر
تدبیرمه چوقلر ایتدیلر جهد
اولمادی بری بودیه تسخیر
اولمادی بوکیما میسر
نه فائده گوز اگر اوله کور
نه سودکه بنده بخت یوقدر

اقباله یوقدر اعتماد
آه ارقیله سن بوشغله اقدام
هم دوستم اولمیه بکا یار
بختم بیلورم بنم یماندر
بختم صفتده بر غزل وار
مشکل گورینور بنم مرادم
رایکجه ایش اولمیه سرانجام
هم دشمن اولانه دوست کیم وار
سود ایستدیکک بکا زیاندر
دائم قیلورم بن آتی تکرار

غزل از زبان مجنون

وفاهر کیمسه دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمه کیم دردیمی اظهار قیلدم ایستوب دردمان
مکدر خاطر مدن قیلمدی بر کیمسه غم دفعن
اگر صودا من طوئدم روان دوتدردی بوز بندن
ایاق باصدم در امید سرگردانلق ال ویردی
بکا کوستردی گردون تیره بختم کو کین یوز کز
فضولی عیب قیلمه یوز جور رسم اهل عالم دن
کیمی کیم بی وفادنیاده گوردم بی وفا گوردم
اوزیمدن هم بتر بردرده آتی مبتلا گوردم
صفادن دم اورن همدملری اهل ریا گوردم
وکر کز گودن او مدم صدق عکس مدعا گوردم
هنر سر رشته سن طوئدم الیمده اژدها گوردم
من بد بخت آکا هرگاه کیم باقدم قرا گوردم
ندن کیم هر کیمه یوز طوئدم آندن یوز بلا گوردم

نوفلک مجنونه امید وارلق ویردیکدر

و حسن مصاحبتله رضاسین اله کتر دیکدر

نوفل دیدی ای ادیب کامل
لله الحمد غیرتم وار
سن جهد ایله که یار اوله اهل
مجنون هم امیدله اولوب شاد
هم سیلیدی غبار فرق گیسو
هم جسمنه ویردی زیب جامه
نوفل هم اولوب ملازم عهد
آلدی اله مشکبار خامه
کای طاشقه بلند پایه
ایدوب بنی التفاته نمون
اول لاله ایسه بو تستر ندر
اول بوکا بوآ کادر سزاور
فیض نظر مدن اولمه غافل
غیرت قدر نجه قدرتم وار
چون یازدر اهل کاردر سهل
ترک ایتدی طریق طبع معتاد
هم ایلدی قطع ناخن ومو
هم باشنه زیور عماسه
امدادینه قیلدی جانله جهد
لیلی حشیمه یازدی نامه
بیکنه لک ایتمک آشنایه
لیلی ایذک رفیق مجنون
شمشاد ایسه اول بونا روندر
ای اهل غرض ندر بو آزار

کام اولسه تراغسر میسر
وراولسه بوخیر ایشده تاخیر
اول قومه چوروشن اولدی احوال
کیم بزده جنون علاجی یوقدر
کنج دره ایلمه تفاسر
لافیله قلیجدن اورمغل دم
بو نوفلک لیلی حشمیله رزم ایتدوکیدر
ورزنده غالب اولوب صلحه عزم ایتدوکیدر
نوفل چون ایشدی بوجوابی
جمع ایتدی سپاه بی نهایت
اول قوم هم اولدیلر خبردار
رفع اولدی ایکی طرفدن آرم
برصبح که قیلدی خسرو روم
سیاره دن آلدی مهر میدان
گون خنجری اولدی آشکاره
شطرنج صفت اول ایکی لشکر
که نیزه قیلوردی جان ستانلق
اول بکزر ایدی قد نکاره
ایلردی زبان طعن شمشیر
احواله خلقک اغلیوب زار
گرزایله اولوردی خردهرسو
رزم اولدی بلااغشلو برمیغ
گوستردی گذار گرزو پیکان
مجنون اولاره قیلوب نظاره
طورمشدی علم مثال بی باک
چکمشدی بولشکرا یچره رایت
بونلارایله های وهوی ایدردی

هاکنج درو خزانه زر
هاطعن سنان وضرب شمشیر
اولدی بوجواب اولاردن ارسال
دیوانه لر احتیاجی یوقدر
بسدربزه کنجمرده کی در
کیم وار قلجمر بزم هم
ترک ایلدی شاهد وشرابی
چالدردی قیرو چکدی رایت
جمع ایلدیلر سپاه خونخوار
هنکامه رزمی ایتدیلر کرم
شام اهله هند فتحی شوم
چالیدی قلیج گوتوردی قالقان
کردون زرهنی ایتدی پاره
بربرینه طوردیلر برابر
که ناوک ایدردی خوفشانلق
بو غمزه دلفریب یاره
احوال عدم وجوده تقریر
چشم زره اولمشیدی خونبار
جوشنلره استخوان پهلو
رعبد وبری قشقه تیغ
قلقاند زره زرده قلقلان
چکمشدی اوزینی برکناره
برعرصده شرمسار وغمناک
اول لشکرا یچون دیلردی نصرت
فتح آنلره جست وجوی ایدردی

رزم ایتدی
پاره پاره

تغلبه
رزم ایتدی

بولشکر آکامعین وغم خوار
گر اوز سپنده اولسه مقتول
ور کورسه قتل قوم دلدار
سیره کبی اولسه گر میسر
برکیمسه دیدیکه ای سیه روز
بزجان قیلورز یولکده پامال
عقله بو ایش ایلز دلالت
مجنون دیدی بن فدای یارم
چون دوست سپاهیدر ایدن جنک
خوشدرکه بولم وصاله فرصت
جانم اوله دوست دل پذیری
بو معرکده نشاط مندم
مشکل ایشه اولشم گرفتار
گر قلمه چکسه یار شمشیر
خوشنود دکلیم بو حاله
چون بویله جواب ایشدی سائل
کلدکجه اولوب زیاده آشوب
القصه میسر اولمیسوب کام
چون اولدی عیان طلیعه شب
آسایشه حاصل اولدی فرصت
هرصف برآزاده طوتندی منزل
همدملره رازن آجدی نوفل
بن اشجع اهل روزکارم
یوق کیمسه ده تاب تیغ تیزم
بو رزمده بیلیمز ندر حال
البته که حق رضاسیدر بو
عرض ایلدیلر که ای جهاندار

اول طالب فتح لشکر یار
شکر ایلکجه اولوردی مشغول
دردیله قیلوردی تاله وزار
اوز لشکرینه اورردی خنجر
خصمی دیلرمی کیمسه فیروز
سن دشمن اچون قیلورسن اقبال
کر عاقل ایشه ک ندر بو حالت
وصلینه آنک امید وارم
دشمن ایله خوش دکلدر آهنگ
یارم طرفنده اوله نصرت
یا کشته می اوله یا اسیری
اول سلسله ده اسیر بندم
اغیارم یار و یارم اغیار
یوق بنده رضادن اوز که ندیر
کیم جانی ویرم یم وصاله
اول فضل وکماله اولدی قائل
آزقالدی که نوفل اوله مغلوب
اول گون جدل اولدی صبح تاشام
میدان سپهری طوتدی کوکب
جان آلفه ویردی مرک مهلت
بر برینه قوندیلر مقابیل
کیم مشکل حامی قیلک حل
خورشید سپهرکار زارم
اندیشه طاقت سستیم
کیم نصرت وفتح ایتز اقبال
بر اهل حقک دعاسیدر بو
مجنوندن اولمک خبردار

چون کیم

اولوی

بز جان قیلورز آنک فداسی
بز قصد ایده رز آنک مرادن
نوفل که ایشندی بو کلامی
بیلمشدی که صاحب نظر در
بیلدیکه میسر اولماز اول کام
چون وصلی آنک دکلدی تقدیر
وهم ایتدیکه منعکس اوله حال
کردارنی گورمدی مناسب
ذکر ایتیه دخی لیلی آدن
﴿ بو نوفلک ایکنجی نوبت رزم ایدوب غالب اولدینیدر ﴾
﴿ ووفای عهدده کاذب اولدینیدر ﴾

چون تیغ چکوب مبارز روم
فتح اولدی سپاه ترکه منسوب
عادتجه بنه اول ایکی لشکر
تیغ آلدی الینه پهلوانلر
جان ایلدی ترک خانه تن
باشلارده بلانی چوق گوروب عقل
پیکان زره ایچره اولدی پیوند
القصه خلاف رزم اول
خصم ایتدی قبول حکم طاعت
لیلانک آناسی آچدی باشن
عجز یله دیدیکه ای خداوند
گر لیلی ایچون دراضطرابک
اماره ورسعمر مقرر
لیلی بو حشمتده نامزد در
چون حکمک ایدر بورسمی پامال
کابرگزی هوایه ویرمه

ایک تورک
شولک
تکلیف دینلر

نوفل دیدی ای گزیده اشراف
بن محض مروت ووفایم
بیداد وستم دکل شعارم
بن هم خجلم بو ماجرادن
حقا بو دکلدی اعتقادم
بر صمیمشه مومیا دیلردم
گوردم گورینور بو امر مشکل
بیداددن اولشم پشیمان
کمز گوزمه عیال ومالک
وارایمدی سن ایمن اول خطر دن
بونی دیدی آچدی آلت رزم
مجنون در اعتراض ایدوب باز
کای بیهده قولک وقرارک
نه فائده سکه سز درمدن
سایه ک اولور ولی نه حاصل
هر نیجه که ایتدیلر مراعات
اندن یکین ایده لم سکا یار
مطلق اثر ایتدی آکا بنس
افغان ایدوب ایتدی خر قه سن چاک

﴿ بو مجنونک زنجیره اوزین بند ایتدینیدر ﴾

﴿ وپهانه ایله لیلی طرفه گتدینیدر ﴾

برگون سحر اول مجاور دشت
بر پیر حزین کوردی ناکاه
مجنونک اسیره یاندی جانی
کیم بو نه اسیر در بیان ایت
سر دلن ایتدی پیر روشن
بن خسته وبسته عیالم
ایلردی گروه وحشه کشت
زنجیرلو بر اسیر همراه
اول پیر حزینه صورتی آتی
جرمن من مجرمه عیان ایت
کیم دوستدر دکل بو دشمن
فقر یله بوگون شکسته حالم

یک
رها ای

بوهم من زاردن بتردر آواره و خوار در بر در در
 بر روزی ایچون اولوب فسون ساز مردم قیلورز فسونلر آغاز
 تا حاصل اوله معاش اطفال بر شعبده در بو کورد بیک حال
 بو قانلوقه قیلوبدر اقرار بن ایلمشم بونی گرفتار
 صاحب دیم بن و بو خونی کوروچه معاش ایچون فسونی
 تا کیم گزوب ایلیه کدالق بندینه قیله گره گشالق
 هر نه قزانور گزنده او او تقسیم ایدرز آواده جو جو
 قسمته هم ایتشوز قراری بن یاری یم و بو شخص یاری
 مخون دیدی سهواید و بسن ای پیر دیوانه لره کرک بو زنجیر
 کل حاجتی بنم روا قیل بند ایله نی بونی رها قیل
 سایه تک اولوب سنکله هم سیر بن اهل کرمدن استیم خیر
 هر نه یغیلورسه بیش یا کم وارن سکا ایلم مسلم
 قصدم بوکه ایلم من زار اودن اوه سیر مشتری وار
 شایدکه بر اوده اوله ممکن اول زهره به اولقم مقارن
 پیر اولدی امید نفعله شاد اولکی اسیری ایتدی آزاد
 زنجیره گیروب رمیده مخون ارباب جنونه ویردی قانون
 اول سلسله به اولوب هم آواز اغلردی که ای بنمله همراز

✽ بر مخونک زنجیرده شرح غمیدر ✽

✽ و بیان سلسله المیدر ✽

سن کنج بلاده ازدهاسن سر رشته محنت و بلاسن
 شرح غمه وار بیک دهانک درندجه حقیر فغانک
 باشند ایغه دلیک لیک تن کوکله کده کی رازی ایتدی روشن
 ای منتظر نظاره یار نظاره یاره بیک کوزک وار
 گزمک هوسیه خانه خانه اول پیر ایله اولدیلر روانه
 توفیق اولوب آنلرکله همراه لیلی حشمی کوردی ناکاه
 مخون رسی اتده اول پیر ایوایو حشمی کزردی بربر
 لیلی اوینه ایرشدی نوبت اول خسته به طالب اولدی حیرت

بیچاره

سرکشته عالم اولدی پابست میخانه اوکنده دوشدی سرمست
 چون چکدی براختیار سنز آه لیلی ابو ایچنده اولدی آگاه
 بر آهله قیلدی خیمه سن چاک مظلومه آچدی چشم نمناک
 گوردیکه گورنمز اولدی اول زار اولش غمیه ضعیف و بیمار
 قاشی کبی قامتی بوکلش یاشی کبی پیگری دوکلش
 جسمی غم ایچنده جان شبیهی درک نظری غمی بدیهی
 دیدار ایله اول شه لطافت مهمانسه ایلدی ضیافت
 رازدل زارن ایتدی افشا بو شعری بدیهی قیلدی انشا

✽ بو غزل لیل دلندندر ✽

یار رحم ایتدی مگر ناله و افغانزه که قدم باصدی بوگون کلبه احزانزه
 اشک بارانی مگر قلدی اثر کیم ناگه دو کدی بر شاخ کل تازه کلستانزه
 بزه آه آتشنک یاندینی آندن بلندور که چراغ ایلدی روشن شب هجرانزه
 بو وصاله یوقو احوالی دیمک ممکن ایدی اگر اولسیدی یوقو دیده گریانزه
 بر خیال اوله مگر گوردیکمز یوخسه نکار مطلقا خاطره کلز که کله یانزه
 یار مهمانز اولدی کلک ای جان و گوکل قیله لم صرف نمز وار ایسه مهمانزه
 دلبرک جانہ ایشم قصدی فضولی کل کیم جان و یروب دلبره منت قویه لم جانزه

✽ بو مخونک لیلی به مقابل اولوب احوالن بیلدردیگدر ✽

✽ و فرصتله راز پنهان عیان ایتدیگدر ✽

مخون که آکا نظاره قیلدی راز دلن آشکاره قیلدی
 چکدی فلکه فغان واهی سلطانک اولدی داد خواهی
 کای قدری بلند پادشاهم بیلدر بکا کیم نه در کناهم
 فرمانه مخالفت می قیلدم اعدایه موافقت می قیلدم
 بد خواهلرک میدر بوتدیر غمازلرک میدر بوتز ویر
 بن معتقدم بو آستانه یارب نوله ردمه بهانه
 کیمدندر اوله بکا بو حیلله کیم اولدی اوله بوکا وسیله
 تا خاک در کدن اولشم دور آشفته وخسته حال ورنجور
 کاهی چکرک شکنجه غم کاهی اولورم بلایه همدم

تنها بجز اولدی روزگارم
سن خود کوزه لم غم یمزن
بندن بو تنافک عجبدر
بن بویه یچون زبون و خوارم
چو کدم یره گردنمده زنجیر
فرمان سندن قبول بندن
زلف و مژه خنجر و رسن بس
کل آمده هم غبار قویمه
تعزیرمه ایلسک تعلل
ای لاله عذار و عنبرین موی
تازلفکه اولشم گر قنار
غم سلسله سینه پای بندم
سوداده دونوب زیانه سودم

❖ بو عزل مجنون دیلندندر ❖

کفر زلفک صالیه رخسار ایمانمزه
سفی گورمک متعذر گورینور بویه که اشک
جوری چوق ایلمه کیم اولیه ناگه توکنه
اکسک اولماز غمز بونجه که بزدن غم آلوب
غم ایام فضولی بزه بیداد ایتدی

❖ تمامی سخن ❖

بر لحظه قیلوب بورسمه فریاد
زنجیرینی ایتدی پاره پاره
اندامی شکسته چشمی تملک
آردنجه قشون قشون اوشاقلر

❖ بو مجنونک کورلک بهانه سیله دلداری جمالن گوردیکیدر ❖
❖ و دیده امیدن توتیای مقصوده بتوردیکیدر ❖

بر کون دخی اول بهانه برداز
بغلادی ایکی گوزن که کورلم
عرض ایلدی ضعف و بی نوالق
تقریبسه عزم یار قیلدی
اول دوسته ظاهر ایلوب راز
لیلی که ایشیدی اول صدایی
اودن چیقوب ایتدی عرض دیدار
پنهان باقوبن اول آفتابه
کای خال سیاهی گوز سوادای
گر باغلو ایسه گوزم روادر
بند ایلمسم اوکن دمادم
گوز کیم سنی ایلوب نظاره
تحقیق ایدوبم که دشمنکدر
درگاهک باغلام کتورددم
ای غمز و لعلی شهد و شمشیر
درگاهک کلدیکمده ای حور
اوگردی بکا غمک تجارت
گوز نورینی خالک پایه ویردم
شاهم نظر ایت من گدایه
جان باغنه غم نهالی دیکدک
اول تخم و نهاله نفق حاصل
کل ملکیکه باغکه کذر قیل
بونی دیوب اول غریب و حیران

❖ بو ابن سلامک لیلی وصالنه راغب اولدیفیدر ❖

❖ بو دعواده صبح امید کاذب اولدیفیدر ❖

ساقی بزه راحت روان ویر
قیل مست بزی می مغاندن
چانسز لره همت ایله جان ویر
اول خوش و خرم ایله آندن

از جلدی

ساقی خضر

صور کیم نیجدر ثبات عالم
 دنیا ایثی اعتبار سزدر
 چوق کسنه کنج ایچون چکر رنج
 کور آتی که هر نهال سرکش
 تقدیره در اصل امر منسوب
 چون ابن سلام بیلدی حالی
 جمع ایتدی آکا برین دیارک
 کوندردی نکاح ایچون بسی مال
 بیک زرین نعل اسب تازی
 بیک جاریه و غلام زیبا
 بیک ناقة نجات قند یوکلو
 بیک طبله غیر غیر و مسک
 اسباب نکاح اولوب روانه *Padot* کابینی کسلدی تقد جانہ
 لیلی بو جفادن اولدی آگاه
 امید کوزینه طولدی طپراق
 عکس غرض اولدی صورتحال
 کل ایستریکن صناشدی خارہ
 افغانله ماتم ایتدی سوری
 مشاطه سیلردی زلف و خالن
 اول آه و سرشک ایله دمام
 اگمزدی هلالی و سمنه باش
 گیسوسی چکردی شانه دن سر
 گوز گویہ کدر ویرردی آهی
 پابوسنه بولیوب خنادست
 اکیلہ مخی اورردی آتش
 طغنه دیکتندن ایتیموب باک
 هر لحظه قیلوردی آه و فریاد
 انجام فرح نهایت غم
 چرخک روشی قرار سزدر
 غیرینه آنک نصیب اولور کنج
 سودندر و صرف ایلر آتش
 خوشدر بوکه طالب اوله مطلوب
 میدان مرادی کوردی خالی
 اعیانی اهل روزگارک
 شرط ایتدیگن ایتدی جمله ارسال
 مصری و عراقی و حجازی
 پیرایه لری حریر و دیبا
 نسرین دریلو بنفشه توکلو
 یوز یوک گهر تروز رخشک
 کیم بولدی بهارنه خزان راه
 مقصود نهالی توکدی یابراق
 ادباره مبدل اولدی اقبال
 نور ایستریکن طوتشدی ناره
 ماتم کده محفل سروری
 آرتورمغه زیب ایله جمالن
 خالی گم ایدردی زلفی درهم
 کوزدن کیدرردی سرمه سن یاش
 بر بار ایدی گردننده گوهر
 ظلمات خط استمزدی ماهی
 ایتشدی آتی غمیله پابست
 بوی خوش آکا کلوردی ناخوش
 کل کبی قیلوردی گیدیگن چاک
 دیردیکه الکدن ای فلک داد

هیریه
اکی خیره

راغوما

چاکردی نقار مخی اونی پست

سندن بو ایدی بنم مرادم
 وصلینی توقع ایتدیگم یار
 اول نقش صحیفه وفادر
 اول غرقه بحر ذوق جاندر
 اول خیر یولینه راهبر در
 جانانه سی ایچون اول دیلر جان
 بن آنسکم اول بنم ازلدن
 ای چرخ بو عقد اولنده محکم
 کل ترک تغلب و ستم قیل
 ویرمه قوی به ضعیف مالن
 مجنونمی صائمہ کیمسه دن کم
 ای ابن سلام بی سر انجام
 مجنونه قویوبدر آد لیلی
 سن کام دل ایسته بن بلایم
 اما دیمزم ایشک خطادر
 قورتار بنی آتهدن آنادن
 دردیلہ قیلوردی ناله و آه
 دوراندن ایدوب فغان و فریاد

دورانکه باغلو اعتقادم
 بالله بو دکل یا کله زنه ساز
 بو طرز جریده قنادر
 بو محو تنم جهاندرد
 بو باشلدینی طریق شررد
 اوزجانی ایچون دیلر بوجانان
 صاقله بو علاقه بی خللدن
 بلکه یوغیدک آراده سن هم
 نکرینی آراده کور کرم قیل
 دشمنلره دوستلر حلالن
 بر مرد ره بلاد اول هم
 بیلسن سکا مکر ایدوبدر ایام
 ایلر سنی آدیله تسلی
 سن کنج بلا بن ازدهایم
 نسبت بکا غایت عطا در
 بر غم یک اولور ایکی بلادن
 اسباب تجملمدن آکراه
 بوشعری او قوردی اول پری زاد

دلدندرد

بخلاف رأیمله ای فلک مدار ایتدک
 مرور عمرده بر دونمکد مرادمه
 اها تمده ندر بیلیمزم مرادک کیم
 امید وار ایدم اول که بر نشاط گورم
 جفا ایله قیلوب چاک پرده صبرم
 وفاده ویرمه جان ویرمکد بکا مهلت
 مگر بلندی فضولی سکا فلک حالی
 نی کل ایستریکن مبتلای خار ایتدک
 دونه دونه بکا ظلم ایتدک
 عزیز عالم ایکن خوار و خاکسار ایتدک
 بنای محتبی شمعی استوار ایتدک
 نهان اولان غمی خلقه آشکار ایتدک
 نی بو وعد و فاسنده شرمسار ایتدک
 که وارنی بوجهانک یوق اعتبار ایتدک

تمامی سخن

دیگر سه آرادہ کور
(آنتی خیره)

دھای

بورانه قلدرد

اول نوع کورنلر اضطران
ایلرلردی کمان که اول زار
قیلمشدر اول آفتابی مضطر
دیرلردی حقکدر ای سمن بو
حالا که بولاردن آیریلورسن
افغانکه هیچ منع یوقدر
اما بوازش چو خلقه عادت
قز دائم آنا اونده قالماز
لازم می کغفلت ایلوب نوش
لیلی بوسوزه قیلوردی اقرار
کورمزدی آئی اوزینه لایق
قز هر نیچه یاره اولسه طالب
ایل طعنه سی ایله وناخواه
براهل حیا بیک اهل ابرام
اول زینت وزیه فرو زینت
کیم آئی کورنده دیردی گردون
پیرایه سز اول مه ایدی آفت
بر حده ایرشدی آفتابی
چون طوتندی عروس خلوت شام
ظلمات ضیایه اولدی غالب
انجم گهری اولوب شب افزوز
کاکچهره صنمیلر اولدیلر جمع
رسم طرب ایتدیلر مرتب
یوز غنچه دهنلو ماه یاره
یوز کارخ النده عجمر عود
یوز ماه لقا اولوب غنا ساز
یوز نرکس مست گز دیروب جام

عجبانه
نسخه

یوز کل باشی اوزره یوزطبق زر
بر تخت روان ایچنده لیلی
هر لحظه فغان وآه ایدردی
اندیشه ذوق وعیشدن پاک
چون یتدی حرم سرایه اول ماه
کل خلوتی اولدی سخن کلزار
بخت ابن سلامی ایتدی آگاه
اول طالب کوه یکانه
نه گوردی نقاب ایچنده بر نور
گرم اولدی محبتک مذاقی
ال اوردی که آچه اول تقابی
لیلی دیدی ای حریف قابل
اوصافک ایشتمشتم زیاده
معلوم ایدوبم که قاف تا قاف
بن کیم دیمزم غنی فقیرم
ظلم ایلک ایتمه بن اسیره
گور جان وتمده اضطرارم
بن مکته کیتدیگم زمانلر
بر شخص بکا گورندی ناکاه
جنیلر ایچنده اول پری زاد
هر لحظه بکا طورر برابر
یوخسه قیلورم دمنده فانی
چوق مکر قیلندی اولدی تدبیر
دفع اولدی بو بلیه هرگز
چوق بولمادی کیمسه چاره کار
شید الغم اولدی عالمه فاش
سن هم که بزم دیاره یتدک

چون

سیلی ایچره صاعنی
صاعنه صاعنه
وغنه نظر ایلک
صاعنه دوزنک
صاعنی اوهار
در دوزنک
دیکدر

حالا که سنکه دوشدی بازار
 قارشده هم اول پری طور و بدر
 ترك ايت كه بو وصل یم جاندر
 بر نیجه زمان تحمل ايله
 اوله كه میسر اوله مقصود
 قطع اوله زبان طعن دشمن
 اول ساده ضمیر آکایناندی
 وهم ایتدیکه اوله یاره واصل
 جانانه یولنده عمر و جاهی
 بر رسم قدیمدر جهانده
 جانان دیلین جفایه دوزمک
 عشق اهلی محبت ایتسه اظهار
 گرگورسه آنک جفایه صبرین
 ورگورمیه بونلر احتمالن
 چون ابن سلامه یم نقصان
 میل ایتدی مطلق اول نکاره
 تدبیر علاجه دوردی قائم
 هر قانده که گورسه اهل تسخیر
 بوزید وفادارک مجنونه خبر گتوردیگدر

و ابن سلام ايله لیلینک پیوندی مژده سنی یتوردیگدر
 صاحب خبر فسانه پرداز
 کیم وار ایدی بر ندیم نادر
 مشهور ایدی فضلی و کمالی
 اولمشدی اسیر بر نکاره
 چکمشدی محبتک جفا سن
 اول عاشق مستمند و محزون
 سویلردی آکا کال عشقن
 بو طرزله قیلدی قصه آغاز
 زید آدلو وفای عهده قادر
 معروف ایدی حسنی و جمالی
 بت زیلو زینب آدلو یاره
 گورمشدی ملامتک بلا سن
 ایلردی همیشه میل مجنون
 استادنه گوستردی مشقن

لیلی اره کیتدیکندن اول زار
 مجنونه اوزین یتوردی فی الحال
 طولش کوزی پیکری بوزلش
 مجنون دیدی ای و فالو یارم
 عادتجه کورنمز اختلاطک
 نولدی سکا بویله زار اولوبسین
 عقربده ایدی بوگون مکر ماه
 قدن بو کدورت اولدی حاصل
 زید اول خس خشکه اوردی آتش
 دون اختر بختک اولدی تیره
 یار ابن سلامه روزی اولدی
 یار اوزکیه اولدی شمع محفل
 اغیار ايله اولدی یار لیلی
 ضایع سنک اول فغان و آهک
 مجنون که خبردن اولدی آگاه
 وحشیلر ایچنده اول گرفتار
 کافغانه کتوردی مار موری
 خامه کبی یاش دوکوب دمام
 یازدی آلون الینه خامه
 تحقیقه اولدی چون خبردار
 رنگ رخ زردی اشکدن آل
 نطقده تکلمی طوتولش
 غم مرحله سنده غمگسارم
 هر گونکی به بکزه من نشاطک
 بی طاقت و بی قرار اولوبسین
 کایتدک بویکا عزیمت راه
 نولدی سبب ملالت دل
 سوزیله دیدیکه ای بلاکش
 دوران ستم ایتدی سن فقیره
 روزی سکا درد و سوزی اولدی
 قالدی سکا تاب آتش دل
 وار ایمدی سن آندن اول تسلی
 سوز شب و آه صبحکاهک
 گردونه یتوردی شعله آه
 بر درد ايله قیلدی ناله وزار
 آغلاندی و حوش و هم طیوری
 نامه کبی قامت قیلوب خم
 دلدارینه بر عتاب نامه

بوجنوندن لیلی به برنامه عتاب آمیز

و پیغام شکایت انکیزیدر

دیباجة نامه نام معبود
 اول برده کش حجاب اسرار
 کون گورگوسن ایلین مجلا
 چون بر نیچه حد تخمین اکدی
 کیم بو متحمل بلادن
 بر نامه که محض درد و غمدر
 قیوم و قدیم وحی و موجود
 کیم عالمی یوقدن ایلدی وار
 دون طره سن ایلین مطرا
 درد دلنی بیانه چکدی
 سرکشته وزار میتلادن
 اظهار شکایت و ستمدر

اول دلبره کیم وفاسی یوقدر
نولدی سکا تقس عهد قیلدک
ای عهده وفاسی اولمین یار
تنهالغهمی کتورمدک تاب
تار اولدیمی اولدینک نشیمن
انجیدی درد دل مزاجک
پژمرده می اولدی سرودلجو
بدخواهی ایتدی قصد کلزار
نه بمله حفظ کوه ایتدک
موجب نه ایدی بی اونوتدک
هر لحظه اولوب گواه حالم
مطلق گذر ایلمی اولدی
آیا نه ایدی بو بی وفالقی
چکدک یکی یاریکی کناره
بندن ایدی محنت وملالک
من عهد وفایه الدانوردم
بیلمزدم اوله ضعیف رأیک
گفتارک اوله بنمله دایم
ظاهرده بنمله اوله سن یار
سندن بن اولم جهانده بدنام
معذورسن ای نکار معذور
کل غنچه لغنده خار ایله در
اصلنده دیکن چکر عذابک
ای ارزوی دل فکارم
ای آدی اولان وفاده مذکور
سودای دماغمک علاجی
سن مهر جمال ومه جین سن

نقش

من خار مزاج و خاك خویم
سن حال دلیله ایلوب عار
بن هم سکا سویلدم موافق
من خود اولوبم خیاله قانع
امامن وسندن اوزگه چوقدر
گوردکده من ایلین وقای
آیا کیمه بی وفا دیرلر
بخشیمیدر ایلمک یمان آد
سن کرچه طوتوب خلاف عادت
چوقدر سکا بن کبی جکر خون
من کیم کسیم دیرین سلامی
طوتوق دیرم سنک کبی یار
پیوندیکی غیریله ایشتم
ای چشمه آب زندم کافی
بر لحظه گوزمندن اولمک دور
گر ابن سلامه نور لیلی
لیلدن اولان خیال گورمش
لیلی دیمسون بکا قریندر
مجنوندن ایدرمی اول جدالقی
ای گوهر تاج تاج تارک
احباب یغوب طرب قیلوب شاد
چوق ذوقله چکدم انتظاری
کر صاندک ایسه که بی حضورم
شرط ایدی بکاهم ایتک اعلام
لله الحمد الوم دکل دار
ورصاندک ایسه که ناتوانم

بس تند زبان و تیره رویم
دیرسن که سکا نه نسیم وار
کیم من سکا سن بکانه لایق
سن لایقک ایسته سک نه مانع
کیم سوزلری بزدن اوزگه یوقدر
بیلدکده سن ایلین جفای
کیمک ایشنی خطا دیرلر
گر قیلسمه کیمسه خیریه یاد
بر اوزگه باغلادک ارادت
هر کیمه که باقدک اولدی مجنون
سندن چکین بواتقاسی
اما عجب ارسنک کبی وار
بالله که بسی تعجب ایتدم
سن جاتم ایچنده سن نهائی
وصلک نیجه اولدی غیره مقدور
بر وجهله ایلمش تجلی
اوزوا همه سیله عیش سورمش
کیم آکا خیالی هم نشیندر
غیریله ایدرمی آشنالقی
مقصودکه یتدوکل مبارک
بوخیر ایشی ایلینده بنیاد
کیم یاد ایده سن من فکاری
شایسته ثروت سرورم
تامن هم آلام بو بزمندن کام
جان کبی تقوده قدرتم وار
آزردۀ محنت جهانم

بویکده کیمه اولم وار
بویکده کیمه اولم وار
بویکده کیمه اولم وار
بویکده کیمه اولم وار

تاریک کلمه تله
منه ایستیمه سورم
تاریک کلمه تله
منه ایستیمه سورم

هم شرط ایدی عذر قلمق ارسال
نه بویله ایدوب نه اویله ای کل
ای جانم ایچنده جانہ دشمن
آیین قدیمیکی اونوتمه
غیر یله اولنده شاد و خرم
نقش ایت بو مرہی حریرہ

❦ مربع ❦

غیر یله هر دم ندر سیر ککستان ایتدیك
بزم اوروب خلوت قلوب یوز لطف واحسان ایتدیك

عهد بنیادن مرو تدری ویران ایتدیك
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك
لحظه لحظه مدعیار بندنی گوش ایلدك

قانه قانه غیر جام شوقی نوش ایلدك
واره واره عهد و پیمانی فراموش ایلدك
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك

غیرہ صالوب مهرکی بزدن صاوتدك عاقبت
ترك مهر ایتدك طریق ظلمی طوتدك عاقبت
عهدلر پیمانلر ایتشدك اونوتدك عاقبت
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك

جرمنز نولدی که بزدن ایلدك بزارلق
بزغمك چكدك سن ایتدك اوز که به غمخوارلق
سزده عادت بومیدر بویله اولورمی یارلق
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك

چرخ تك بد مهرلك رسمینی بنیاد ایلدك
یخشی آدك وار ایکن دوندك پیمان آد ایلدك
دونه دونه بزی غمناك اوز که بی شاد ایلدك
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك

هنا سلفی یله
نورزل قشای
مرهم توشه
هم محبت دیکلر
ظلم هم قاراقلر
هم ره ظالم
دیکلر

کوکلز من بعد زلفکچون پریشان اولسون
باغریمز لعلک هواسیله دخی قان اولسون

بی وفاسن چشممز یادکله گریان اولسون
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك
وعده و صلیله آلدك صبرمز آدامز
اولمدی برکون وصال کدن میسر کامز

کچدی هجر یله فضولیدن بتر ایامز
قانی ای ظالم بزمه عهد و پیمان ایتدیك

❦ تمامی سخن ❦

تسلیم اولدی زیده نامه ❦	❦ پایانه چویتی سبی خامه
عزم ایلدی اویله کیم کبوتر	مکتوبله زید اولوب سبگیر
مکریله وصاله قیلدی چاره	چون یتدی نکار اولان دیاره
تا ابن سلامه اولدی همد	افسونله اوردی سحر دزدن دم
کیفیت محنت و ملالان	لیلینک ایشندی وصف حالن
اوش یازیلو منده در دعاسی	دیددی بیلورم ندر دواسی
خلوتگه قریه قیلدیلر خاص	باغلندی آنک سوزینه اخلاص
مقصودنی ایتدی بخت حاصل	چون لیلی به زید اولدی واصل
ال اوردی روان چیقاردی نامه	بردم اوتوروب کلوب قیامه
اول اوپوب آندن ایتدی تسلیم	تعویذ دیددی وقیلدی تعظیم
اول نامه دن آلدی بوی دلدار	چون نامه آلدی لیلی زار
نه نسخه عمرو وزیددر بو	بیلدیکه بر اوز که قیددر بو
گوز مردمنه یتوردی فی الحال	اول فیضی بیلوب اوزینه اقبال
جان کسوتن ایتدی پاره پاره	چون نامه به قیلدی بر نظاره
لعل آله خزانه جگر کردن	کیم در آله بحر چشم تر دن
افزون ایده قدر و اعتبارن	اول نامه نك ایلده نشان
مکتوبی او قودی بیلدی مضمون	چون در جدن آلدی در ممکنون

فهم ابتدی معالی و عبارت
جانیته قلوب عتاب تأثیر

﴿ بولیلی نك مجنونه پیغامی جوابیدر وعذر عتابیدر ﴾

بو طریزه اولدی کلکی جاری
معمار بناوی عهد و پیوند
انظار وجود ایدن عدمدن
مشاطه شاهد زمانه
بو نامه که بر فکار دندر
بر صاحب عز و اعتباره
ای خاک بلبله و خار بستر
هر طغنه که ایلسک روادر
بسد بر بکا چکدیکم خجالت
چون معترف که وار گناهم
بن گوهرم اوز گهر خریدار
دوران که بنی مزاده صالیدی
اولسیدی بنم بر اختیارم
گر تهمتیه اولشم گرفتار
بردر دلم که اوله حکاک
گر ابن سلامه دل فروزم
قانعدر ایراقدن آلفه نور
دور اولسه گورر فروغ تابم
فکر ایتمه که بن نشاط مندم
نه زهره سیر کوچه و کوی
کاهی هوس ایلسم فغانه
یا آته و آنا ایلم یاد
گر رختی ایتمک ایستم چاک

بیلیدی نیمه در اول اشارت
اول نامه جوابن ابتدی تحریر

کیم اول نامه نام باری
وهاب عطای مال و فرزند
ایجاد حدوث ایدن قدمدن
سلطان بلند آستانه
یعنی من بی قرار دندر
یعنی مجنون دل فکاره
کام دل تنک و دیده تر
سندن خجلم یوزم قرار
شرمنده لکمه کی ملامت
اوز لطفکی ایله عذر خواهم
بنده دکل اختیار بازار
بلن کیم ایدی صانان کیم آلدی
اولماز ایدی سندن اوز که یارم
اگر اهله بندن اوله یزار
آلدقه تصرفده چالاک
شمع شب و آفتاب روزم
بن آندن و بندن اوله دور
اولدقه یقین چکر عذابم
بر دام غم ایچره پای بندم
نه تاب طپانجه سروروی
اول آکا ایسترم بهانه
یا صحبت همنشین و همزاد
خیاطنه اولورم غضبناک

کیم عیلولور بودامن وجیب
کاهی طلب ایلسم وصالک
بر چشمه یکا اولوب روانه
تنها اولورم اوراده عربان
آینده ایلم نکاهی
یوننده یوق اوز که طوقدن یار
بو نیم قولیکی دیلر هوادن
جاندن غمک ایچره نا امیدم
قانلو کفمندر آل برده
کل شمع مزارم ایله آهک
بن بلبل باغ فرقم زار
بیلمن بو قفسده نوله حالم
بر وحشی ایله کر ایتشم خو
وحشیلر ایش سنکله همدم
ای عاشق مستمند و مهجور
صبرایت نیچه کون اوله که کردون
انجق اوزو کی نزار صاتم
بوشعری گر او قوسا ک دمام

جهد ایله که ظاهر اولمیه عیب
بیلیمک دیلسم که نولدی حالک
غسل بدن ایلم بهانه
موی سرم ایلم پریشان
حالا کورورم سنک کاهی
لعلمه بولنمز اوز که گفتار
لعلم لبکی صورر صبادن
شمشیر جفا ایله شهیدم
بن گورده ام که صاتم اوده
زیب لحایت غبار راهک
اما قفس ایچره ام گرفتار
صندردی بلا پر یله بالم
مستوجب سرزنش دکل بو
همرنک اولوب سنکله بن هم
طوتغل من مستمندی معذور
بو کونلری ایلیه دکر کون
سرکشته روز کار صاتم
معلومک اولور بنم غم هم

﴿ بو مربع غزل لیلی دلندندر ﴾

کر بیان اولدی رسوالق ایله چاک دامن هم
ره عشق ایچره جان قیلدم گرفتار بلاتن هم
اگر طوتسم غم ایلدن نهان صبر و قرارم یوق
اسیر بند زندانم الیمده اختیارم یوق
اولوبدر اشک خونایله کلگون چهره زردم
جفای چرخ کیچ رفتار الدن وار بیک دردم
کهی شوق وصال وگه بلای هجرله زارم
غم عشق ایچره بر درمائی یوق درده گرفتارم

بکار سواغمده دوستلر طعن ابتدی دشمن هم
بو تمیزی که بر درد آرتور رسین دردی به سن هم
و کر شرح غم پنهام ایتسم غمگسارم یوق
بو تمیزی که بر درد آرتور رسین دردی به سن هم
یانوبدر آتش هجرانه جان درد پروردم
بو تمیزی که بر درد آرتور رسین دردی به سن هم
اوزوم هم بیلمزم دردم ندر بن نیچه بیارم
بو تمیزی که بر درد آرتور رسین دردی به سن هم

جدا شدند بلا و درد هجرانیه طوتم خو
بلا و درده دوشدم روز کارم بویه عالم بو
طیب عشقه چون اظهار قیدم درد پنهانی
از لدن وار بردردمکه بوقدر هیچ درمانی
فضولی هر زمان بر طعنه باغرم قیلورسن قان
قیلورسن دوششم بردردم که بوقدر اکادرمان

﴿ تمامی سخن ﴾

یازلدی چو نامه به غم دل
تعویذک ایله خوش اولدی عالم
هر گون کل و یاز بویه تعویذ
خطک بکا نسخه صفادر
بر یازیلو نسخه وار بنده
گرچه بیلورم آنیکه خطدر
اعلامنه ویر کال ایضاح
تقریبله ویردی زیده مکتوب
مجنونه چونامه اولدی اصل
مفهومدن ایتدی کسب مقصود

﴿ بو مجنونی آتاسی صحراده بولدیغیدر ﴾

﴿ ونصیحتله اصلاحدن عاجز اولدیغیدر ﴾

تحریر قیلنده اهل انشا
کیم غصه دهر مبتلاسی
قالمشدی ملامت ایچره دونگون
کیتمش ایدی الدن اختیاری
قیلمزدی ترددنده تقصیر
برگون آنی ایتدیلر خبردار
دون لیلی آتاسی اول سیه دل
سرخیلی یاننده داد ایدردی

قیلور هر دم بکا بیداد درد آرو بلا آرو
بوتمز میکه بردرد آرتور رسین دردیمه سن هم
من بیچاره مطلق اولدی بر صحت امکانی
بوتمز میکه بردرد آرتور رسین دردیمه سن هم
عجب بیلمز میسنکه عشقندن کچمکه کل آسان
بوتمز میکه بردرد آرتور رسین دردیمه سن هم

کیم بودلو حکمه اولیوب رام
پیوسته زه یتر بلاسی
هر نیجه که تنده جانی واردر
چون محض شر اولدی ذات افی
ناموس بزم دکل سنکدر
چونکم ضررنده گوردیلر نفع
یادک دکل ایلله اوغلوکی یاد
اول پیر دوشوب بیک اضطرابه
صحرا ره دوتدی سیل تک رو
متزل متزل سرشگی قان
چون کیجه به گوندز اولدی تغییر
رفع اولدی علامه منازل
سرگشته گزرکن ایلوب آه
اول پیرک اولوب دلیل راهی
صاندی اودی یاندرن عربدر
بروانه کچی یوز اوردی ناره
گوردیکه بوشعله بر نفسدر
مجنونکدر بو آه سرکش
قطع نظر ایلش جهانندن
نه ملک نه مال جست وجوسی
کیتمش یسله برک اعتباری
اول پیر چو گوردی اوغلی حالن
یاننده اوتوردی زار غمشاک
اول شیفته آجدی چشم پریم
گر ایلچی ایسک یتور پیامک
ور یولجی ایسک اوتورمه غافل
اول پیر تضرع ایتدی آغاز

بابانی

کیرینکدر

کیرینکدر

بن درجم و سن در شب افروز
ای حاصل مزرع وجودم
ای جوهر جانمک هوایی
دیردم اوله سن بنم پناهیم
بندن بوسریر اولنده خالی
خلق ایده سنی گورنده یادم
گر طفللغکده مست وبی باک
اولدکه عشق ایچره مشهور
هر وقتده در بر امر غالب
نورسلره عشق برهنردر
حالاکه مقام عقل بولدک
سندن نه روا بوماجرالر
گر غافل ایدک اول اتمدی عاقل
وحشیلر ایله ندر بو برلک
وحشی ایله وحش طیرله طیر
رحم ایت من زار نامراده
کافوروش اولدی مشک نام
اولق الفم قرینه دال
دوران ستمیله جانه یتدم
کل طابشورهیم سکا مقام
نه سود همیشه مستلکدن
ای مست کمال حد تکدن
اول لحظه که هوشیار اولورسن
ای بتکده لر صنم برستی
مذمومدر ایتدیکک بو حالت
بر دلبره ویر گوکل که دایم
گر اولسه یولنده بوجهان خاک

طوند
البته

بو یولده کادی
ایچره یولنده

مقام صاف
عقل ایتدی
سکاه ایتدی
کافوروش
آثار دنی

سن صیدی اولان خجسته شهباز
که نوفله در مطیع فرمان
سن بویه بلالره گرفتار
شرم ایله بوعشق بازلقدن
یوقدر چو بقاسی روزکارن
وصل ایتمه آنکه کیم بیلورسن
ترک ایله بوهرزه هرزه سیری
کیم نفسه معاد و مرجع اولدر
حق صانع و دهر کارگهدر
هرکیسه کرک کلن محله
هرکیم بر عمل قیلورسه بنیاد
ای کارگه جهانیه داخل
وقت اولدی ویرم قنایه تخم
کل یاتمه ایله فکری حالم
چون آتی یغنه چکشم رنج
عشقک بیلورم که بویه قالمز
بخشک او یاننده بو یخودن
قورقم بوکه اوزگه اوله حالم
بیکسکک اولوب سکا مقرر
عاقل کشی دورین کرکدر
چون بندی دوکندی اول خردمند
دولتو سوزینه اولدی مائل
قطع ایده سلاسل جنوبی
ترک ایلیه آرزوی یاری
کای واری اولن بنم جهانده
جانه طمع ایتمه کیم خمد
بندن کج و جان وتدن آیرل

نه

الهی

نظاری

بول

بجز
دسته

مکمل
دسته

کابن گبی قانی جوشه کلدی
کای عین صلاح اولن امانی
بن هم بوکا قائلیم که بئندک
نسبت بکا خیردر شر دکلدر
گر چه سوزیکا قولاغ طوتدم
سن دیمه که طوت خیر سوزمدن
عشق اولدی درونم و برونم
بن عقله توجه ایلرم چوق
بن قاندن و ترک عشق قاندن
طعنک ستمیله جانه یتدم
لطیفه زمان زمان و پروپ بند
آرتار الم بو ماجرادن
بر شیشه که اولدی یاره یاره
تکلیف قلمه خانمانه
چون سن هم آنی قویوب کیدرسن
آنجق بکا عرض ملک و مال ایت
فرض ایله که ماله اولدی والی
اول کشور عشق پادشاهی
تقریر قیلوردی ایلیوب آه
لرزان اولوبن تن حزنی
اول ویردی آتاسنه تحیر
فصد قیلدی اول بت بری زاد
اول زخم اثری کورندی بنده
زده ایکیلاک نشانی یوقدر
صائم که اول اولدر و بنم بن
خرم اولورم او اولسه خرم
اول پیر چو واقف اولدی حاله

بلبل صفقی خروشه کلدی
وعظی بکا عافیت نشانی
مضمون کلام سودمندک
کر اولسه ایشتمکی میسر
نه سود ایشتم و اونیتدم
کیم یوق خبرم بنم اوزمدن
گیتدی یله صبرم و سکونم
سودا یولینی طوتار که یوق یوق
عشق ازلی چیقارمی جانندن
ترک ایله بنی چو ترک ایتدم
اصلاحه اوله آرزومند
آتش کبی جنبش هوادن
پیونده وادی هیچ چاره
کور سرعت گردش زمانه
آنده بنی ایلیوب نیدرسن
اوغلوکی اوزک کبی خیال ایت
کیتدی یننه غیره قودی مالی
اول اوج بلا و درد ماهی
باباسنه شرح غم که ناکاه
قان طولدی قولندن آستینی
مجنون دیدی ایله تفکر
نیش اوردی آنک قولینه فساد
بز بر روجز ایکی بدنده
بر برینک اوزگه جانی یوقدر
بر جانله زنده در ایکی تن
غم یتنه آکا بکا یت غم
انصاف کتوردی اول کاله

تکلیفی

ایله

وحدت

بیلدی که دکل بونقش باطل
من بعد نصیحت ایتمز اولدی
ترک ایتدی طریقه نزاع
نومید اولوب ایلدی وداعن

بوجنون آتاسنک ترک نزاع

وناچار حسرتله وداع قیلدیغیدر

کای رشته کوه مرادم
بر لحظه بکا ترحم ایله
پروای من شکسته حال ایت
ناخوش سکا بندن ایدی احوال
زنهار شکایت ایتمه بنندن
در لکده چو سندن المدم کام
بودر کر مکنن التماس
هر لحظه ایدوب فغان و رازی
تکلیف نشاط و عیش قیلمن
فریادو فغاندر اصل ماتم
اوز عادتک ایله ناله ایله
بودر غرضمکه دوست و دشمن
بیکسلگم اولیه بکا عار
چون قیلدی وصیت اول پریشان
دردو الم ایتدی آنی رنجور
دردینه بولنمز اولدی درمان
دنیا به امید طوتمق اولماز
خوش خانه عیشدر بو عالم

آینه عشق اعتقادم
گفتارم ایشتم تکلم ایله
عزم سفر ایلدم حلال ایت
بن کیتملو اولدم ایدمی خوش قال
انجکلو حکایت ایتمه بنندن
توسنگه دوشدک اولمک رام
کیم دوته سن اولدو کده یاسم
طپراغمه ایده سن گذاری
کیم سن دیه سن بورسمی ییلمن
سن خود بوروشده سن مسلم
اجرینی بکا حواله ایله
کورسون سنی ایلینده شیون
معلوم ایده لر که وارشم وار
دوندی ایوه کلدی زار و گریان
قالمادی حیاتی شمعنه نور
مجنون دیدی ویردی عاقبت جان
هرگز اولومی اونوتمق اولماز
درد آکه دکل اساس محکم

تمامی سخن

ساقی می لاله قام یوقی
اولدردی بنی غم نهانی
غم دفعه دورمه ایله تدبیر
دنیا که نکار دلر بادر

ویرمن بوخاره جام یوقی
هیچ یوقی شراب ارغوانی
الدن کلنی کل ایتمه تقصیر
زینهار ایناتمه بی وفادر

بورا قلدی

ایله

کون

اولم چه

صافحه یعنی خطه ایتمه دوشون

اول عاشق مستمند غمناك
 حاك ايلدى نقش يارنى پاك
 صورديلر آكا حقيقت حال
 كيم نيته درر بوايكي تمثال
 ديدى بزه بر درر حقيقت
 برلكده يراشمز ايكي صورت
 اولق كرك اهل دانش آگه
 كيم بز ايكيلىك دتر منز
 سائل ديدى بودكيدر عار
 كيم يار اوله يوق سن اوله سين وار
 سن نيته قالور سن اول اولور حاك
 باري آنى قوى سكا قلم چك
 ديدى ره عشق ايچنده لايق
 معشوقه اوله تقاب عاشق
 عشاق تن وحيب جاندر
 معشوقه ناك اولور سه مستور
 عاشق كرك ايل ايچنده مشهور
 كيم علله عاشق آقيدن ياش
 معشوق كيم اولديفن قيلور فاش

بوجنونك شمه كيفيت حاليدر

وبعض صفات كاليدر

مجنون ايدى ملك درد شاهى
 خيل ددو دام آنك سپاهى
 آهونك آلوردى مشكى باجن
 روباه سمورينك خراجن
 برسرور ايدى كريم وعادل
 جمله ددودامه عدلى شامل
 خون جگرندن اول وفادار
 خونخوارلرى قيلوردى خونخوار
 خواب جگر توكوب دمام
 قيلمزدى سباع رزقى كم
 دورنده درنده لر اولوب رام
 طوتمشدى برى بريله آرام
 گرگ اولمشيدى پلنگه همراز
 اولمشدى گوزن گرگه دمساز
 شير اولمشيدى ايس نخبير
 نخبير امردى شيردن شير
 ياننده طوتاردى مورخانه
 گوز ياشندن يغاردى دانه
 كاهى اولوب اشك سيلى قائم
 سيلابه گيدردى بيك بهائم
 گه اوديني تنده تاب ايدردى
 بيك جانورى كباب ايدردى
 بيل اولمشيدى النده طرناغ
 يردن صاورردى باشه طپراق
 موينده غبار اولوب فراهم
 اشكيله چكوب زمان زمانم
 آهى ايله سبزه زار اولوردى
 كلزار جنون بهار اولوردى

كلاله وار

عجم ياندى صوغوفه نوا

لهم ر
وحيث
عاشق
و عاقل
اولدى
مكتوبى

بيل بل بيل چايان
يا خج بلبلك ايجيه

گر طوتسه ايدى گوزنله خو
 آقردى كوزندن اولقدر صو
 كاول صودن اولوردى تازه وتر
 هم برك ويرردى شاخى هم بر
 هر لحظه آلوب اليه برمار
 خورسند اولوب ديردى اولزار
 كاول سنبل مشگبوي طوتدى
 سر رشته آرزوي طوتدى
 قپلان كى جانه اوردى بيك داغ
 ارسلا نلرك اولدى پيشواسى
 ارسلا نلرك اولدى مقتداسى

بوجنونك صدقه مناجات ايتديگيدر

وناوك دعاسى هدف اجابته يتديگيدر

بر كيجه كه ظلمت ضيا سوز
 زلف شبي ايتدى برقع روز
 بر لعل يودوب سپهر ناياب
 گوستردى يرينه بيك در ناب
 بر سنجى ايليوب نكونسار
 بيك مهجه رايت ايتدى اظهار
 قطره قطره حكيم افلاك
 خشخاشلرنده طوتدى ترپاك
 دانه دانه عروس كردون
 قفتانسه ديكدى در مكنون
 كردابه دوشوب سفينه ماه
 قيلدى اوزرينه مجره دن راه
 صاچلدى عطار دك مداوى
 آر توردى بوصفجه سوادى
 زهره داغيدوب سپاه گيسو
 آرتوردى بوصفجه سوادى
 خورشيد نهان اولوب ستاره
 گيسوسى ايچنده كيزلدى رو
 دپرندى سر سناهم بهرام
 كوز آچلدى طريق انتظاره
 بر جيس كيروب سيه لباسه
 فتح اولدى آكا ولايت شام
 آينسه اولوب سپهر گردان
 خورشيد غنده باتدى ياسه
 گردونه ثوابت اولدى مسار
 باقدى آكعكس صالدى كيوان
 گو كده حمل اولدى آشكاره
 تادوكيه دون بساطى پر كار
 كاو فلك اولدى كاو غنبر
 آهو بره چيقدنى سبزه زاره
 كاو فلك اولدى كاو غنبر
 طولردى جهان غنبر تر
 جوزا كمرى مرصع اولدى
 خرجنك قلوب سحريلين دفع
 اولدى اسد آفتابدن دور
 پر دود مشال شمع برى نور
 بدنى ملمع اولدى
 خاصيتى ويردى ظلمته نفع
 بر دود مشال شمع برى نور

بوجنونك شمه كيفيت حاليدر

يعنى قيب قيرمزي
رنگ ايله باطانه
كوشى يوقوب
اونكه برينيه بيكار
بيلور كوسزوي
خوسه خيال

كره كنده

يعنى اقسام

کسوسنه و پردی سنبله تاب
میزانی ایدوب فلک ترازو
عقرب بر اقوب کنند برخم
قوسینی قوروب سپهر لایع
بز غاله آسمان دوگوب مو
دلوی دلوب آفت زمانه
حوت ایلدی حبس یونس روز
عرض ایلدی اخبشه عباس
هقعه و پردی جماله زیور
شرطین و بطین سناک واکلیل
تا صادر و وارده نعلیم
ترین ایچون ایتدیلر مهیا
و پردی روش سپهر و اختر
مجنون متحیر و پریشان
گردونه آچاردی دیده تر
هر اختره عرض حال ایدردی
اول اولوب آسمانه مائل
کای اهل حساب کار فرمای
ای ناسخ نسخه معانی
قسام مقاصد و مطالب
درد دلك حسابی چوقدر
برنامه پردی رقم قیل
شاید اثر ایده فیض خامه
گوردیکه عطارد راز آکلن
بوز و نیدروب آندن اغلیوب زار
کای والی مسند شجاعت
سن صاحب نصرت و ظفر سن

مشک اوسته و کدی عنبر ناب
صراف زمینه چکدی لؤلؤ
دیو شبه قیلدی قیدی محکم
آتلدی خدنگ نجم ثاقب
گولک صفحه سن ایلدی سیه زو
بیک قطره صاچلدی آسمانه
برق شفق اولدی آسمان سوز
جهه دخی جبهه سن ضیاسن
هنعه مکل ایتدی افسر
نور ایتدیلر آسمانه تحویل
صرف ایلده صرفه ایله دایم
لعلن دگران درن ثریا
ترتیب مقدم و مؤخر
قالشدی سپهر ایشنده حیران
بر یوزینه طول ووردی اختر
بیک آرزوی محال ایدردی
شرح ایتدی عطارد غم دل
مستوفی عقل و مشرف رای
فهرست رموز آسمانی
رسم مناصب و مراتب
سندن اوزگه دبیر چوقدر
سلطانمه عرض ایت کرم قیل
تعویذ جنونم اوله نامه
بر اوزگه ترنم ایتدی آغاز
مریخه نیازن ایتدی اظهار
شمشیر که عالم اهل طاعت
ارباب سلاحه تاج سروسن

شیخ غالب بو
فکر ریضانه
عنا آله و
صفوی نیک بو
اراسی ده تمام
تقلید ایتسه و
تقلیده اوزغدر
عنه و غنقه
مراجیه به
با فیکر

عطار محاسب
فلکیانه عد
اولوغدی

دوندردی
نسخ

من عاجزم و قویدر اغیار
عاجزله لطف ایدوب مدد قیل
چک تیغی ایله دفع دشمن
چون گوردی بلند یرده در کام
تیغیه قلمزن اولدی نومید
درگاه طوتوب رخ نیازن
کای تیغه معین و کلکه رهبر
ای فرق امل کلاهد وزی
رحم ایت من زار بی نویه
لیلی سن ایلدک پری وش
سن قیلدک آتی بلای عالم
و یردک آکا حسن عالم افروز
دردیه بی سن ایلدک زار
لیلی که بی بلایه صالدی
یوقدر روشننده اختیاری
بیچاره در اوز ایشنده اول هم
هم سن کرمکدن ایت علاج
ای درده قیلن بی گرفتار
چوق چوق حکمایه سویلدم حال
بیلدیمکه حکیم فرد سن سن
کر درد و اگر دواسنکدر
یعنی که کتور کاله ذوق
صال چشممه لعلنک خیالن
دائم آتی بنده ظاهر ایله
قدم غمی ایچره معتبر قیل
کیم کیمسه اول اولوب میسر
کورمک رخن اولماز اوله مقدور

من بیکس و خصمدر ستمکار
بیکس لردن بلای رد قیل
تا دوسته هم نشین اولم بن
نه تیر یتر آکا نه بهرام
طوتدی ره بارگاه توحید
معبودنه عرضه قیلدی رازن
بهرام - غلام و تیر - چاکر
صاحب رقم برات روزی
درد دلی یتور دوا یه
کیم جانه جمالی اووردی آتش
اول ایتدی بی شکسته غم
صالدی بکا آتش جهان سوز
من قاندن ولیلی جفا کار
بر کورمک ایله قرارم آلدی
کیم دوندیره آلدوغی قراری
سندن بولتور بوزخه مرهم
کس غیری کشیدن احتیاجم
کیمدر بکاسندن اوز که غم خوار
تشخیص مرصده اولدیلر لال
دانای جمیع درد سن سن
حاکم سنسن رضا سنکدر
گوندن گونه قیل زیاده شوقم
ویر طبعمه حسنتک کلان
لطف ایت ایکی صورتی بر ایله
دردن بکا روزی اول قدر قیل
کیمسه بکا اولیه برابر
خوئبار گوزومده اولسون نور

ای امل باشم
کلاه دیکه!

ذوق المی اولورسه نایاب مجروح تنده اولسون تاب

﴿ تمامی مناجات ﴾

یارب کمال مرتبه مصطفی حق صدق وصفای سلسله انبیا حق
سندن یتر ولیره تأیید اقتدار سن مقتدای عالم ایدن رهنا حق
دوشمز حریم قریکه بیگانه لر یولی اول بارگاه محرم اولان آشنا حق
قهر کده کی سیاست و آسیب خوفی چون لطف کده کی لطافت فیض و رجا حق
عشاقه یار قیلدی غور و جفا ایچون معشوقه عاشق ایتدی کی مهر و وفا حق
لیلده ظاهر ایلدی یک فیض حسن ایچون مجنونه و یردیک غم و درد و بلا حق
فقر و فاقه سادتی لطف ایت فضولی به آنده اولان سعادت فقر و فنا حق

﴿ تمامی سخن ﴾

ایلردی بو سوزیله مناجات محتسره ایستیوب مکافات
کا چلدی کل حقیقه روز گوستردی گوئنش جمال فیروز
مرغ دم صبح چکدی آواز زاغ شب تیره قیلدی پرواز
هم صفحه عالم اولدی روشن هم دانه انجم اولدی خرمن
کون آینه داری اولدی گردون دوکدی قدیمه در مکنون
صبح اوردی صفا صدقن دم آچلدی کل نشاط عالم
تأثیر صفای جام خورشید گوک کلشن ایتدی بزم جمشید
لاله کی طاغه چیقدی مجنون نظاره یه آچدی چشم پر خون
گوردیگه کلور ندیم کامل همراز قدیم زید قابل
رخسارنده نشاطدن نور بهجت گوزینه جالی منظور
یوق ذره جه غصه و ملالی مجنونه عجب گورندی حالی
صوردیگه ننددر انبساطک عادیجه گورنیم نشاطک
مقصودیکه دسترسی بولدک دلدارکه هم نفسی اولدک
نه قدرله سر بلند اولوبسن تولدیکه نشاطمند اولوبسن
زید آچدی در خزانه راز کای طرفه های اوج اعزاز
دون طوف دیار یار قیلدم اول سرویکه کذار قیلدم
تعویذ وسیله سیله بر دم اولدم حرم و صاله محرم
گوردم مه عارضی ضیاسمز آینه طلعی جلاسر

قوم فضولی ابراهیم صوفی شاعر عارفه قاضی بیله سنله آغیاسی خیالی انجمنه
بزرگوار قصیده سنه: دوشنبه یازدهم کعبه شه زنگ لنگر
سلطان روم از سراقا افسر ، مظفری ایل سوز بهانه لاف و قد
صوکه

وقوع غریبی تو یله تصویر ایدر بو کرب و خیال سنله درد ؛
باز سید اوز بیزید از آتش سیه ،
زلف سیه سیه بکشد سیه را ؛

نه لعل لبسته قطره آب نه ماه رخنده ذره تاب
لعل تره اشکی گوهر انگیز برک کله ترکسی گهر ریز
کوردی بی ایتدی ناله وزار راز آچدی بکا که ای وفادار
دوشدی اوله نجه رهگذار کوردک اوله حال اول نکارک
مجنونی کوردک ایسه بالله ایله من زاری آندن آگاه
نیجه کچر اوله ماه و سالی کیم اوله رفیقی نوله حالی
بالله گذر ایتسک اول یگانه رحم ایت من زار مبتلا یه
بندن آکا شرح ضعف حال ایت حالین من خسته دن سؤال ایت
سویله نیجه سن هجوم غمدن طغیان مشقت و ستمدن
ماتم زده اولدیفک ایشتم قیلم یقه چاک و شیون ایشتم
اول سروکه چیقدی بوچندن بندن گیتدی دکل که سندن
انجق براولیدی کیم چکوب غم ایستردی بی سنکله همد
چوق کوردی بزه سپهر غدار یوز بیک اغیار ایچنده بریار
بر ظلمددر بو آشکاره الدن نه کلور بوکا نه چاره
بو دردکه آزدکل اوکشد هم صبر ایدم که صبر خوشدر
بن طوتکه مقید حصارم محبوس حجاب نک و عارم
گر شمع آچله شرح رازم سایمدن اولور بیک احترازم
گر سایه مه سویلم غم دل شمعک چسدی کلور مقابل
نه یازمغه نامه اختیارم نه ایتکه عرض رازدارم
غنچه کجیم من پریشان آغزم طاتلو ایچم طولو قان
سنکیم شه کشور رضاسن هرکیمه دیلریسک آشناسن
یوق حکمی سکا چوخامه غیرک اوز باشکدر همیشه سیرک
ایانه ایچون قیلورسن اهل حال دلاک ایلزسن ارسال
اوز نظم لطیف دلکشکن مضمون عبارت خوشکن
لطیفه قیلوب همیشه تحریر گوندردیک دکل تقصیر
سندن دکل بواشده راضی حالا کرم ایت خلاف ماضی
نظم ایلدوبن بیان حالک شرح رخ زرد واشک آک

افاده عجیب

نکوزل سرین محتج

طریقه

ارسال ایده گور من حزینه
لفظی اولو بن همیشه ذکریم
اول نقشیدن ایله چاشنیگیر
هم حال دلن قیلوردی اظهار
اول جوهره جان ایدم خزینه
بوکار که ایچره بکر فکرم
اول نقشیدن ایله چاشنیگیر
هم بو غزلی قیلوردی تکرار

﴿ غزل ﴾

نیچون اول شمع کافور اوزره کلگون مشکبار ایتمز
یازوب بر رقعه بیک لطفه بزی امید وار ایتمز
بنمله دوست لطفن آزایدوب چوق طعن ایدر دشمن
نیچون لطف ایلوب دشمنلری بر شرمسار ایتمز
کل ای گوز یار خطن نامه ده کورمک هوس قیلمه
که خط نامه دفع درد هر خط یار ایتمز

گو تردن او مردم نامه سن گور ضعف طالع کیم
گوروب آهم اودن بندن یکا اول هم گذار ایتمز

فضولی نامه دلدار بر تعویذدر کویا
کیم آتسز خسته دللر خاطری بر دم قرار ایتمز

﴿ تمامی سخن ﴾

مجنون که ایشدی اول پیامی
اقباله اعتقادی اولدی
خوناب سرشگدن چکوب نم
هم گولدی یوزی چراغرتک
زیده دیدی ای رفیق صادق
چون مژده مرحمت یتوردک
بندن هم اکا یتور نثار
خاک درنه یتور نیازم
کای جانم شهد اولان دوداغی
لله الحمد یار ایمش سن
عهدکده وفا بولندی آخر
بخت متمرّد اولدی رامی
دلدارنه اعتمادی اولدی
کلزار ضمیری اولدی خرم
هم گوکای آجلدی داغلرتک
بن وحشیه همدم موافق
یارم خبرن بکا کتوردک
عرض ایله درود ایله دعا
درکاهنه عرض ایله رازم
گوکم فرحی گوزوم چراغی
بن ایستدیکمجه وار ایمش سن
شهدکده شفا بولندی آخر

بیلدیمکه بنی سورسن ای ماه
لطفک خبری قرارم آلدی
لطفک ایشیدوب بولورجکرتاب
آه ارقیلوب اوز که رسم بنیاد
تلخ اوله سوزک مثال باده
خوبان ایشی جورله جفادر
قربان سکا اوز که نازنینلر
کیمسه چو سکا وفاده یتمز
معشوقه ایکن اولوب وفادار
عاشق دیر ایمش بکا خلایق
بن ناقصم ای حریف قابل
تحسین که یکانه زمانسن
هر شوخده گراولیدی بو طور
کر غیره بو حال اولیدی مقدور
یاد غمک ایله اولشم شاد
ها بویله بن حزینی شاد ایت
ای سرو سمنبر کل اندام
ای خسرو کشور ملاحه
چون بنده رحمت ایلر اولدک
من بعد طریق مهر طوتغل
قویمه حقیقه حسرتیله جانم
میل من زار بیقرار ایت
هم دردم ایسن بنمله یار اول
سن اولیله مقیم مسند ناز
سن محفل عیش کامکاری
عشق ایچره کوزوم روامیدربو
کر طوغری ایسه وفاده لافک
احسنت احسنت بارک الله
شیرین سوزک اختیارم آلدی
شیرین سوزیکه گتورمزم تاب
ناگه طوته سن طریق بیداد
لطف اولیه قهر اوله آراده
سندن کورینن بکا وفادر
ادراککه یوز بیک آفرینلر
جانن سکا کیمسه ویرسه ایتمز
عاشق لعلی هم ایستک اظهار
کورم بوکا هم اوزومی لایق
سن سن ره عشق ایچنده کامل
جان ویرمک اولورسکا که جانسن
سن اولمز ایدک یکانه دور
سن اولماز ایدک جهانده مشهور
سن شاد اوله سن همیشه بن یاد
که کاه ترجم ایله یاد ایت
تاراج متاع صبر و آرام
مهتاب شب و نشاط راحت
اظهار محبت ایلر اولدک
اولکی طریقتی اونوتغل
حددن اوتنه ناله و فغانم
کاهی بو یکایه برگذار ایت
هم دردلکک یوغیسه وار اول
بن بویله بلا و درده دمساز
بن کوشه درد دلفکاری
راه وروش وفامیدر بو
بندن نه ایچوندر انحرافک

یاوایمکده
یعنی یابانچی

كل رفع ايدلم غم فراقی
اولسون دون وكون بنه سيرك
ور ابن سلام مانع اولسه
بيلدن قلعه بن سياه بختن
چون رازدن توكتدى اول يار
پروانه سوزن ديوب چراغه

بو ابن سلامك كفت وقاتيدر

وليلي نك اول بلادن نجاتيدر

ساقى فللك گور انقلاب
مى آينه جهان نمادر
بوفانده بس دلكى آدن
بر خواب و خيال ايمش بوعالم
احوال زمانه منقلبدر
غم ماتمن ايلينده بنيناد
كيم ابن سلامى ايتدى گردون
اول سدى گوتورمگه آرادن
اول نورس ناتوان دمام
حسرت المى يمان المسدر
دردو غم حسرت نهائى
بوز اوردى بوزلمغه طلسمى
كيم بيكرى نقش بستر اولدى
گون گوندن اولوب خراب خالى
دردينه دوا بولمز اولدى
اندیشه عمرى اولدى باطل
كيمدر كه كلوب جهان كيتمز
بودر ره رسمى روزكارك
ليلي گتورمكه ففانه
ماتم طوتوب ايتدى اول گرفتار

Gobineau

كوستر قدح ايجره مى جان
خاكى زر ايدن بوكيم يادر
كيم فارغ ايدر غم جهانندن
بوخواه و خياله اوله خرم
آدن خرد اهلى بختيدر
معمار بونوع چكدى فرياد
آماج خدنك آه مجنون
اشك اولدى روان ايكي بگادن
شوقيله چكردى بخت و غم
غم بدرقه ره عدمدر
سرو قدن ايتدى خيزرانى
برغايته يتدى ضعف جسمى
رعنا قدى بستر ايستر اولدى

ايتلمك

قالدى صغالى احتمالى
رنجينه شفا بولمز اولدى
جان وىردى وحقه اولدى واصل
كيم كامل اولور زواله تيمز
كيم اوله خزاني هر بهارك
اول واقعه اولدى بر بهانه
طراغيله يوزيني افكار

شرای شرفی
بر اعتقاد ایدم
ایچره

ایده آیزم

او عکس
فرداى
نقطه نظر
نقد و نظر

چاك ايتدى فراغتيله جامه
ياندردى اون قوپاردى تختن
گيسوى معنبر ايتدى برباد
گردون گي رختي نيله اوردى
ديرلر بو ايدى عربده عادت
بريل ايكي بيل طوتردى ماتم
خوش كلدى بوعادت اول نكاره

ماتم كده ايلدى مقامن
برنجه گون آنده آغليوب زار
اما دون وكون فغان ايدردى
فرياد كلنده كاه وبيگاه
كيم ابن سلامه رحمت حق
رفع ايلدى برده مدارا
اول واقعه دن اولوب خبردار
گورديكه شكسته حال مجنون
چون وىردى سلام قيلدى اعلام
وىردى بوقضيه دن بشارت
دهر ابن سلامى قيلدى پامال
مجنون چكوب آه قيلدى ناله
حيرتله دوشدى زيد غافل
كيم فوت رقيب ايشته عاشق
تحقيق بيان حال قيلدى
مجنون ديدى اى وفالو يارم
جانانه جان وىرن يتوبدر
اول دوستم ايدى دكلدى دشمن
اول جاتى وىردى واصل اولدى
نقصم بنم ايرمدى كماله

فاش ايتدى فغانى خاص وعامه
تاراج قبايه وىردى رختن
افلاكه يتوردى آه و فرياد
آتش كې باشه كول صاوردى
كيم ارا گراولسه قالسه عورت
فرياد و فغان ايدوب دمام
فرياد و فغانه بولدى چاره
ماتمه كچوردى صبح وشامن
هم آنا اوينه دوندى ناچار
خوناب چكر روان ايدردى
اوز گوكلنده ديردى اول ماه
عشقم روشينه وىردى رونق
پنهان غم ايتدى آشكارا
طوتدى ره دشت زيد غمخوار
طورمش دودام ايچنده محزون
كيم ابن سلامه نتدى ايام
كيم قيلدى معارضك خسارت
ليلي اوزاوينه دوندى خوش حال
افغان ايدوب آغلادى بو حاله
بو حاله آكا گوردى مشكل
گولك كرك آغلامق نه لايق
اول واقعه دن سؤال قيلدى
يوقدرمى بويولده نك و عارم
جان وىرمان آراده ايتوبدر
هم اول آكا عاشق ايدى هم بن
اوز مرتبه سنده كامل اولدى
عيب ايله آغلم بوحاله

يتوبدر
محو اولور

واصل اولور

غزل

عاشق اولدر کیم قیلور جان فدا جانانه
جانی جانانه ویرمکدر کالی عاشق
وصل ایامی و یروب جانانه جان راحت بولن
عشق زسمن عاشق او کرمک کرک پروانه دن
قانی اول عشق ایچره کیم بکزر قناسی عاشق
عشق دردینک دواسی قابل درمان دکل
هیچکیم جانان ایچون جان ویرمکه لاف ایتسون
بولیلینک ابن سلامدن صکره ماجراسیدر
وزاویه محتسده واقع اولان بلاسیدر

چون آتا اوینه کلدی لیلی
دوتمشدی طریق اهل ماتم
هرقاند ییلوردی وار برزار
جمع ایدوب اولوردی انجمن ساز
کر ابن سلام ایدی بهانه
آغزنده ایدی براوزگه ذکر
اظهار قیلوردی اوزگه آدن
بورنکه دائم اول پری زاد
سوز دلته کتور میوب تاب
آنجق آکا قالدی شمع همدم
یعنی نه روا شب سیاهم
تنها قالب ایتدی ناله وزار
کای درد و غم زمانه بالله
تهالقه بن ایلم خو
گوردی غم و درده بوق نهایت
کای بخت سیاهمک نظیری
اول بوق ایدی سنک قرارک

کوبر اصلی
کویوندورمک
یا فخره و عکدر
گویا که یا غنم

یعنی نه مقصدی؟
نیمونه؟

ترک روش اختیار ایدوب سن
یاظلمت ایچنده بول ایتوردک
کیمدر اوله نیشدر بویاسک نه ایش
سیلاب بلا باشمدن آشدی
طاحونه چرخه دانه اولدم
بن بختی قرا بر اهل ماتم
بیلمن که نولور بکا سر انجام
آزارم ایچون فلکده عقرب
فیض سحری فلک اونوتمش
دم اورمغه قلماش مجالک
مهرک وار ایسه ترحم ایله
آوازمه قوش صدای کوسی
گوستردم صبحدن نشانه
درد دل زارین ایتدی تکرار
شب درد دلینه چاره ایتیز
چکمش بومداره صبح وشامی
کای واقف حال و عارف راز
غمدن کیمه ایلم شکایت
من بویله غمه چن حریفم
یا طاقم اولدیغنجه مخت
حکمک یولی گورینور خطرناک
طاققجه دکل غم و ملالت
مجنونله قیلم آشنالق
فرمانه موافق اولیه حال
معموره و سلم اوله محروس
احوالی ایلیه دگر گون
آندن حذر ایتمک خطردر

مهرده خدای شکر و ار

وناصل اقداسه
اولر بلریم؟

یعنی دایم بجه درجه در کل

حالانه ایچون قرار ایدوب سن
سر منزله می اوزک ایتوردک
ماتم زده سن سیه لباسک
دردو الم دگیزی طاشدی
تیر فلکه نشانه اولدم
ماتمکده در بویکجه عالم
نه صبر قابودرر نه آرام
اولمش بویکجه تمام کوکب
صبح آینه سینی ژنک طوتمش
ای صبح سنک نه اولدی حالک
گوکلک خوش ایسه تبسم ایله
فریادمه همدم ایت خروسی
مرغ سحری کتور زبان
چوق آغلادی ایتدی ناله وزار
گوردی مدینه صبح یتیز
یوزطوتدی آکا که فیض عامی
رازدل زارین ایتدی آغاز
یوقدر غم و دردمه نهایت
غم بیجد و من بسی ضعیفم
یاویر بکا محتسده طاقت
گرجامه صبرم ایلم چاک
ورگوکله ویرسم استمالت
ناموسدن ایلم جدالق
قورقم بوکه عصمت اوله پامال
قیلم بو هواده حفظ ناموس
قورقم بوکه دود آه مجنون
صادق لک آهی معتبر در

اول اويله بو بويله نيليم وای
يارب متحیرم من زار
سر منزل امنه راه بيلمن
گور باده غفلتيله مدهوش
ديرلرکه ستم رسیده بخون
بن بی سروپا آکا نه لایق
بن ذره خارو خاکسارم
روح که بدنده در سنگدر
کنجینه حسنکه امینم
يارب مدد ایت که بو امانت
تاقربه توجه ایتدیکم چاغ

(مناجات)

يارب کمال بارگه کبریا حق
قیل غرقه بحر عشقه وجودم سفینه سن
صبح وصاله ايله بدل شام مجری
درد و بلایم راه محبتده قیلمه کم
اهل ضلالتم، بکا گوستر هدایتک
اندوه و درده گوکلی صاحب تحمل ایت
اخلاصم ایت دعایه فضولی کبی درست

(تمامی سخن)

عجز یله دعا قیلوردی اول ماه
چکدی جرس الرحیله آواز
گوج اولدی آجلدی بارگه لر
برحماله کیردی لیلی زار
افغانی ایدوب جرس پست

بولیلی نک ناقهیه عرض رازیدر
وزبان حال ايله اظهار نیازیدر

اولیور او مجازور، قطره عقیدت
حقیقی در بنی برادره و آخر
لیلی نظر ده در اصل عشق
اونده کوب عشق حقیقی اولدی عشقه اله

کوجک ناتی
چانه صدک

اونده
یعنی شبنم
لیلاوند
فضائی ماه
صدای شبنم
با صدای
و عشق
شرابی دوه
سرخوسه ایتدک

چون ناقده گوردی نشه حال
کای غایه موی وغبیرین بوی
ای باشی آجیق ایاغی یالن
سودازمده نیشه در دماغک
کیمدن سکا یتدی ظلم بیداد
عشاق طریقیدر طریقک
نالان غم عشق یاردنسن
بن کبی یوق اله اختیارک
چوق دوشدی سنکله اتفاقم
لطف ايله بنای کار خیر ایت
بو شیفته بی یتور اول آیه
ناکاه گیدردی اولدی بیهوش
بیوشلغنده دوشدی اول نور
اول نوع ایدی ظلمت شب تار
چون کلدی اوزینه اول پریوش
گوز آجدی اوزینی گوردی ایتش
درد اوزرم مضاعف اولدی دردی
چوق جهده ایلدی تک و پو
نه راه نه راهبر بولندی
تنها یورر اولدی اول سمنبر
چون سیر فلکده لیلی ماه
لیلی صفتده گون چیقوب فرد
دوشدی کذر اول سمن عذاره
هریان نکران گزردی اول ماه
صورماغه علامه منازل
لطفیله تکلم ایتدی آواز
باش قالدیروب اول اسیر محزون

یولور

یوکوردی

کوزل

یعنی نیشه؟ بخونه
دماغک سودازمده
در؟ دیلک

شبنم
نقاشی
اول ماه
اصلی بود
دیلک

سین بنیور
ارم هم

لیلی دیدی ای اوزینه مغرور
 حاشا دیسه زاع بلبلم بن
 مجنون دیدی ای دُرر بکانه
 اول شیفته نك ندر نشانی
 لیلای دیدی اول پری لقادر
 سن شیفته سن اسیر ماتم
 سن خوار سن اول عزیز عالم
 مجنون ایدر اهل عشق اولور خوار
 لیلی دیدی ای بهانه پرداز
 پیکر طوتالم دوکلدی غمدن
 مجنونی دیدیلر اهل ادراك
 سنده قتی اول ادای دلسوز
 مجنون دیدی اهل حال اولور لال
 ترتیب عبارت و فصاحت
 راحتدن اولان بنم کبی دور
 لیلی دیدی چون سکا شکم وار
 لیلی سورسك ایله بنیاد
 بو مجنونك لیلی به افسانه کنان
 کوردی آتی شعره آرزومند
 قیلدی اکا عرض صورت حال
 سر رشته تابدن آچن تاب
 عشق ایچره نه اولدی حال زارک
 پانسد وطن جفای بدخواه
 هر روز مشقت ایله تاشب
 آیرلدی من شکسته دن یار
 تدیرمه دوشدی آتام آتم
 که سعی ایله کعبه به یو کوردم

بر ارمه مجنون عالم عشقك ناصیل
 او طریقی ایچله ییگی نقل ایدر کرم
 بو مجنونه ذکر یز ایدر

یعنی بلانك
 ایستندی

محب
 نثر

آچیلمدی هیچ بادن باب
 که نوفله ایلدم تضرع
 که ابن سلامه یار اولوب یار
 که زید پیامنه ایناندم
 امیدله عمرم اولدی ضایع
 القصه وجودم اولدی بر باد
 کوکلینه قیلوب فراق تأثیر
 آه کیم بردم فلک رأیجه دوران ایتدی
 یاردن بیک درد دل چکدم بوهیم بردرد کیم
 وادی غریبته جان ویردم بی اول شاه حسن
 دوستلر چاك گر بنام کوروب عیب ایلک
 فقر ملکی طوت گر استرسك کمال سلطنت
 تیغ بیدادیه هر دم قاتمی دوکک ندر
 عهد و پیمان ایتدی یارم کیم سکا یارم ولی
 عقیل میداتی زندان بلا بیلمز هنوز
 سر عشقن ایتدی انجق فضولی آشکار
 چون بیلدی کیم اولدی قتی لیلی
 گریان دیدی ای گوزم چراغی
 سن بن دیدیکم حبیب ایش سن
 سنسن دون گون دلمده ذکر
 کر تانیسه بیلدم رواد
 فخره مریع کیسه که اوزندن اوله غافل
 اول دمکه دماغه یتدی بویک
 جان بی خبر اولدی عقل شیدا

طایفه

۵

فخره مریع

تدیرمه عاجز اولدی احباب
 فیضنده بولمندی توقع
 وردی بن مبتلایه آزار
 هر وعدکه وردی طوغر و صاندم
 حالم تبه ایتدی ضعف طالع
 بر لحظه فلکدن اولدم شاد
 بر طرفه عزل هم ایتدی تقریر

غزل

وصل درمانیله دفع درد هجران ایتدی
 بیلدی بیک درد دلم بر درده درمان ایتدی
 بر کیچه خوان و صالی اوزره مهمان ایتدی
 کاول کالی کیم گوردیکم چاك گر بیان ایتدی
 کیم بوملکک قتحنی فغفور و خاقان ایتدی
 ای فلک هر کیم دم اوردی عشقندن قان ایتدی
 یارلق و قتی وفای عهد و پیمان ایتدی
 کیمکه بر مدت خون ملکینی سیران ایتدی
 بومبارك ایشی هر کیم ایتدی پنهان ایتدی

بو لیلینك مجنوندن خبردار اولدیغیدر

و متاع وصلنه نقد جانله خریدار اولدیغیدر

رخسار نه آقدی اشك سیلی
 وحشیلره ایل یتیمه یاغی
 درد دلمه طیب ایش سن
 گوکلده اولان خیال وفکر
 مستم من و مست ایشی خطادر
 بر اوز گبی بیلگه نه قابل
 گوز گوردی شعاع ماه رویک
 تن قیلدی بیک اضطراب پیدا

یا باغچی قتی
 (یاو) در
 مهم فخره
 سکره

کوردی کیم
 صوفیانه ترله دنیا
 دم جناسی

همه دیکدر اصلی
 بومضاعده بر
 اصلی بویلا اوله
 وحشیلره اهل
 وینه له یاغی
 هر جا اهل اهل
 یا باغچی قصه ایتدی
 لزوم تقابلی روتبه
 مضاده اشعار
 اولفقه در

دریای تحیره اولوب غرق
معذور طوت ای صنم بو حالم
سنسز بن ایدم شکسته خاطر
کلزار امیدم اولدی سیراب
عیش و طربم چراغی یاندی
ای دل که ایدردک آه و ناله
ها دولت وصل و ذوق دیدار
ای دیده دو کوب سرشک کلگون
منظورک اولوبدر اول سمبر
ای جانکه چکر دک انتظاری
یتدک اکا کل جیق ایدمی تندن
دردینی دیرکن اول بری زاد

هائیه
دیک

آجدی گو کلم فلک تابغیری قان ایتدی
ایلدی بیدادله یوز پاره بر خون گو کلی
شکر کیم ویردی فلک کام بنی نومید ایدوب
صبر یوقدر مردم علمده ورنه روز کار
عشق سودا سنده سودا یتدم متاع وصالدن

مجنون حیرانک نهایت حیرتیدر
ولیلیدن استغنا ایله غفلتیدر

مجنون دیدی ای بکا آچن راز
کیم سن بکا ظاهر ایله آدک
جان تازه نور فصاحتکدن
خلق خوش و لفظی جان فزاسن
بالله نه دیاردن کلورسن
گر لاله ایسک نه طاغدنسن
شیرین شیرین تکلمک وار
لطفیله قیلن بنی سر افراز
بو بادیده ندر مرادک
بو لهجه پر ملاحظکدن
بویله کورینور که آشناسن
نه راهگذارن کلورسن
ورسوسن ایسک نه باغدنسن
حال دله ترحمک وار

ایل محنت
چو کوزل

بیگانه دن اوغزل بو حالی
یهوده دکل بو گو کلم آلق
عقل اولسه ایدی بنمله همراه
غم گو کلی ایتسیدی بی تاب
غفلت خللندن آریلوردم
چون بنده یوق احتمال ادراک
برالفتدن دکل بو خالی
کلمک باشم اوزره سایه صالمق
احوالکدن اولوردم آگاه
گوز پرده سی اولمیدی خوناب
البته کیم اولدیغک بیلوردم
سن سویله اوزک که کیمسن ای پاک
بو غزل مجنون دلدندرد

اوله سرمستم که ادراک ایتزم دنیا ندر
گر چه جانان دن دل شیدا ایچون کام ایسترم
وصلدن چون عاشقی مستقی ایلر بر وصال
حکمت دنیا وما فیها بیلن عارف دکل
آه فریادک فضولی اینجید و پدر عالمی

جواب لیلی

لیلی دیدی ای قرینه روح
مژده که زمانه ویردی کامک
مژده که میسر اولدی مقصود
مژده که مرادک اولدی حاصل
لیلی بنم آرزوی جانک
مشتاق جمال ایدک همیشه
حالا که میسر اولدی دیدار
گور دولت وصلی غنیمت
دل نذر وصال قامتکدر
چون دوشدی بحالک ایتمه اهل
گر خسته ایسک بنم طیبیک
کل بزم وصاله محرم اولغل
ویر نرکسه لاله ایله روتق
فیروزه یی ایت قرین یا قوت
کام دل مبتلای مجروح
طولدی می عشرتیه جامک
سودا ایله آخر ایدک سود
مقصوده سنی حق ایتدی واصل
کام دل زار ناتوانک
محتاج وصال ایدک همیشه
تقصیر تعلل ایتمه زنهار
کل یاتمه فوت ایتمه فرصت
ورجانم ایسه امانتکدر
کل نذرکی طوت امانتک آل
ور عاشق ایسک بنم حبیبک
بر لحظه بنمله همدم اولغل
ریحان ترایله زیب زنبق
قل طوطیه قد نابدن قوت

قیلیم

بویله
چو کوزل

عشق نغمه الله
کو کسانید
همان ترجمه اید
کی در

پیوند کل ایله ارغوانی
وز عاشق مبتلا دکلسن
تقلیده کوسرتوب علامت
بر عقل و فراست ایله پیدا
ای کل بوبکا دکلیدر ننگ
بن عرض ایدم آفتاب رخسار
بن جام طوتایم دیم که کل آل
چوق تجربه قیلمشم اولور آز کلام
اظهار جمالین ایلک کل
تقریبه اول بت دلارا

❖ بو غزل لیلی دلدندر ❖

ای قیلان شیدانی بندن بو استغنادر
گر بکاخلق ایچره پروا قیلمدک معذورسن
سهلدر گر بیلیموب حالم ترحم قیلماق
کل تمنا سننده دیرلر بلبلک غوغالین
اول پری مطلق من رسوایه قیلمز التفات

❖ بولیلی به مجنونک استغناسیدر ❖

❖ واثبات صفای املا سیدر ❖

مجنون دیدی ای بت پریش
یا قافه بنی یتر خیالک
زهار کتورمه ای سمندر
بر ذره کم وجود یوقدر
اول کونکه کوزمده ورایدی نور
حالا که نظاره ک اولدی مشکل
عشق ایتدی بنای وصلی محکم
رفع اولدی بو اعتبار صورت
لذت رخ یار دلستاندن

معنی در حال ایامه
قافیه های سنگ

تقدیم است
ملاطفت اولمده

برای کسی که در سینه
معنی بنی یا قافیه وید

بوسه زدن مجنون
عشقه مجازیه
کجوب و عشقه
ایده صورت
رشته عشقه
وارد معنی

و لایق مستوفیه ایله یکه بود اولدوغنی و بو مرتبه و حدته صورت اعتبار قالماد یعنی املا تمه
لا یجود یازمده و کونک یازمده کتا بک الهم یری بودر عشقه فلو طونی
فقط یسی بودر

جانم کیده لی بسی زماندر
سن سن حالا تمیده جانم
بندبری ایلدک بنی سن
بنده اولان آشکار سن سن
دائم سکا بنده در تجلی
کر بن بن ایسم نه سن سن ای یار
چون بن اولوبم سنکله نملو
کیم طشرده استیم نشانک
اول بو ایشی ایدنده بنیاد
ایتمشدی سکا بنی مقید
حالا قیلوبم کمال حاصل
چون بتدی کاله سر خط عشق
رسوالغه چون بن ایتمش آد
طوت پرده عصمت ایچره آرام
مجنون بکا دیرلر اهل عالم
سن اولمه فسانه خلایق
مجنون بنم ای وقالو دلدار
سن ایله حالکی دگر کون
غمخوار سن ای بت پری رو
کیم پرده نشین اولوب همیشه
کون کی چیقوب مدام سیره
کیم سنده نه اولسه رسم عادت
بن عشق گذر گهنده خاکم
رحم ایت بکا ای بت وفادار
چون من ره عشق طوته الدن
تقریبه اول غریب و مهجور

❖ بو غزل مجنون دلدندر ❖

در رسم عشقه طوتالدن
نسخه

فلا ماریه دینک

خیالیه تسلیدر ککوکل میل وصال ایتمز
 کوکلدن طشره بریار اولدینین عاشق خیال ایتمز
 حقیقی عشق چون مستوجب نقصان دکل مطلق
 اوزین اهل حقیقت واله حسن و جمال ایتمز
 کمال عشقه طالب محترزدر حسن صورتدن
 که قید حسن صورت عاشقی صاحب کمال ایتمز
 دلیل جهلدر عشق اهلنه صورت پرست اولمق
 که عاقل افتراقی ممکن ایله اتصال ایتمز
 گوکلده دوست تمکین بولسه اولماز گوزده جولانی
 محبت ثابت اولسه اوز یرندن انتقال ایتمز
 سواد ماسوادن لوح دل خالی ککړک دائم
 موحد صفحه ادراکه نقش خط و حال ایتمز
 ارادت ضایع ایتمز اهل معنی صورته هرگز
 حقیقت جوهرن وجه مجازه پامال ایتمز
 مقید اولمز اهل صورتک رنگینه حال اهلی
 فضولی کیم مقیددر مگر ادراک حال ایتمز
 بو لیلی دن مجنون اطوارنه تحسیندر
 وحسن اعتقادنه حسن یقیندر
 لیلی دیدی ای وجود کامل
 معراج کالکی صوراردم
 اولدم نیجه اولدیفکدن آگاه
 احسنت که ذات پاک ایش سن
 انصاف همین اوله قناعت
 عشقه کده ریا کان ایدردم
 المنة لله اولدی معلوم
 غمناک ایدم ایلدک بنی شاد
 بر غافل خود پرست ایدم بن
 قرب حقه عصمت ایله قابل
 کیفیت حالکی صوراردم
 خوش مرتبه در بو بارک الله
 پاکیزه وجود خاک ایش سن
 تسکین هوایه استطاعت
 اطواریکی امتحان ایدردم
 وصل اولدینی مشربکده مذموم
 بو قید تعلقندن آزاد
 جهلیله مدام مست ایدم بن

مهریانه
 بوی قلم نظر افغانی
 اولدیم اولدیم اولدیم

apaiser
 les passions

آرایش زلف وخال ایدردم
 کیم سن طلب وصال ایدرسن
 حالا بکا روشن اولدی حلاک
 بن بسلدیگم بو زلف و خالی
 اوز جانم ایچون دکل شب وروز
 تا ایله سن دمی نظاره
 هم سن اوله سن مراده واصل
 یوقدر چو نظاره میلی سنده
 تن درخنده در روانم
 دیردم اوله صرف رهگذارک
 توفیق وصالک ایدم ادراک
 حالا که میسر اولمادی کام
 نسخ خط اعتبار قیلدم
 تانیجه ویره غبار صورت
 وقت اولدی که روشن اوله مرآت
 خونا بغمیله طولدی گوکل
 فرض اولدیکه طی قیلم بساطم
 ستر تن ایدم عدم حجابن
 تا حسن رخم که استمز یار
 زیرا که نصیب حسن قابل
 حسنمده چو یوق قبول عاشق
 بو حاله مناسب اول بری زاد
 پیوسته شونی خیال ایدردم
 نظاره زلف وخال ایدرسن
 معراج حقیقت کمالک
 چشم سیه و عذار آلی
 نذر نظر کردر ای دل افروز
 تسکین ویره سن دل فکاره
 هم اوله بکا ثواب حاصل
 نیلر بو جمال خوب بنده
 کنج بدتمده تقد جانم
 گوردکده قیلم روان نثارک
 اندیشه هجردن اولام پاک
 اولمق نه روا آراده بدنام
 راه عدم اختیار قیلدم
 آینه ذاتمه کدورت
 مستقی اوله صفاتدن ذات
 غنچه صفی طوتلادی گوکل
 قطع ایدم اوزمدن اختلاطم
 رخساره چکم قفا نقابن
 اولمایه نصیب چشم اغیار
 اولدر آکا عاشق اوله مائل
 نقصان ایله اولمغ نه لایق
 فی الحال بوشعری ایتدی بنیاد

بو غزل لیلی دلنددر

نه دلبر کیم دمام عاشقه عرض جمال ایتمز
 قالور ناقص بولوب فیض نظر کسب کمال ایتمز

دکل جذب ایتمین عشاقی معشوق اولمغه قابل
 نه حاصل حسن صورتدن که جذب اهل حال ایتمز

اولماز اول

یعنی وحدت مرآت برتبه

صفی طوتلادی

اولدی برنجی اولمادی
 اولدی برنجی اولمادی
 اولدی برنجی اولمادی

كرك رخساره معشوق مخفی غیر عارفدن
كه عارف اولمین ادراك صنع ذوالجلال ایتمز

هوای وصالدر کیم خوبلر وصلینه طالبدر
وگرنه عشق کامل فرق هجران ووصال ایتمز

اولن تقد حیاتن عاشقک معشوقه صرفایلر

بوظلمی آه اگر معشوقه عاشق حلال ایتمز *یعنی ایتمز یازیم!*

مجاز اهلینه خوبلر جلوۂ ناز ایلسونلر کیم

اوزین اهل حقیقت مبتلای خط وخال ایتمز

فضولی عالم صورته سرگردان گزر زاهد

زهی غافل بوسودانك سرانجامك خیال ایتمز

تمامی سخن

ختم ایلمدین سوزینی اول ماه
ناقه ایله بر نقر سبک خیز
بیلدی بت کلرخ سمن بوی
بیلدیکه رقیب بد کاندیر
اول ماهوش اولدوغنده غائب
کلزاره هنوز یتیمدن خار
اول حاله واقف اولدن غیر
جوینده کوروب اول آفتابی
توفیق مراده اولدی خوشدل
شهبازی یتوردی آشیانه
مجنونینه قالدی زار ومهجور
نه طورمغه طاقت وقراری
هم صحتی مار ومهدمی مور
نه کز مکه الده اختیای

بوجنونك معراج فضائلیدر

وبیان مرتبه حسن خصائلیدر

شاهنشاه ملك خنث ودرد
براك ایدی کیم بو عمره صه خاك
یعنی مجنون درد پرورد
آنك کی کورمشدی بر پاك

یتیمده

معموره قرب حق مقامی

چون نفرت شر تسلی آدم

هر وحشی طوننده برفرشته

ظاهر ده رفیق وحشه طیر

قیلمشدی کمال اعتدالی

چکمزدی جهانده اول جهان گرد

بیلمشدی جهانك اعتبارین

اولمشدی وجود پاک رنور

تحصیل قیلوب صفای سیرت

ایمانه یوغیدی اعتمادی

موزن ایدی طبع نکه دانی

آوازی ایدی بسی ملایم

تحریر ایله هر چکنده آواز

کاهی غزل و گهی قصیده

سوزیله اوقوردی کاه و بیگاه

یازارلر ایدی تمام شعرین

علملره اول غریب و مهجور

آوازی و ذهنی و جمالی

گیم اولسه بو اوج کاله قابل

پیوسته قیلوب کالن اظهار

بویستلری قیلوردی تکرار

بو غزل مجنون دلندندر

ارواح فریضه احترامی

قیلیدی آکا وحشی مسلم

یار اولدی اول آدمی سرشته

باطنده ملائکه کلاه همسیر

کثرت المندن آتی خالی

اندیشه گرم و غصه سرد

یوق یرینه صائمشدی وارین

آلایش اکل و شربدن دور

گورمشدی مجازدن حقیقت

نقاش ایدی نقشدن مرادی

هر نکته ده واقف مضامنی

اسلوبی درست اصولی قائم

قوشلاره طوتاردی راه پرواز

انشا قیلوب اول ستم رسیده

بر نیچه عزیز آنکله همراه

اوقورلر ایدی مدام شعرین

اکثر بوسیددن اولدی مشهور

قیلمشدی مقید اهل حالی

دیمك اولور آکا ذات کامل

بویستلری قیلوردی تکرار

بو غزل مجنون دلندندر

عافیت کنجن بو ویران ایچره پنهان بلشوز
عالم تحقیقه بز آتی نادان بلشوز
بز حکیم وقت آتی دوکشوز قان بلشوز
اول زماندنکیم آتی ملک سلیمان بلشوز
سہوایش اولکیم سنی زاهل عرفان بلشوز
لینیک بهار عمری خزانه ایردیگدر

بز جهان معموره سن معنیده ویران بلشوز
گراوزین داناییلور تقلیدایله صورت پرست
یخبرلر شربت راحت بیلورلر باده بی
بلشوز کیم ملک عالم کیمسه یه قیلمز وفا
آروبلش سن فضولی مسجدی میخانه دن
لینیک بهار عمری خزانه ایردیگدر

ساقی گوزه کلدی نشئه می
عزم طرب ایتدک اهتم ایت
بزم اهلنه جام لاله گون طوت
زیرا که هنوز نیم مستم
خوشدر طرب اهلنک بوزمی
تاریخ نویس **مالعجم** ایام
گیم وصلدن اولیوب تسلی
کشمشدی تعلق جهانندن
بر فصل که دست غارت دئی
ماتمکده اولدی عرصه باغ
لیلی گبی اولدی لاله مستور
رنج بر قاتدن اولدی اشجار
سوندی کل ولاله نك چراغی
کل بیم تعرض هوادن
رختنی آشوردی باغلرده
برمار مثالی اولدی هر نهر
گوگدن یره ایندیکنده باران
گویا که یتوردی باغه بیداد
بر سحر ایله آبی آهن ایتدی
برگون بو هواده لیلی زار
گوردی کل ولاله دن اثر یوق
صحن چنک صفاسی کیتمش
نه سبزه تننده تاب قالمش
ماتمکده گوردی بوستانی
سوز جگریله یانه یانه
کای باغ نه در بو آه سردک
من داخی سنک کبی نزارم

لیلی

نه دولت قرینه قبولم
سن گرچه خزانه سن گرفتار
امید وصال بنده یوقدر
آرتوردی غم اولدوغنجه دردین
لیلی نك آناسنه وصیت ایندیگیدر
دوست یادله دنیادن کیتدیگیدر
معبوده عرض قیلدی رازن
کای حاکم عرصه قیامت
نومیدلک آتشیننه یاندم
چون دوست یاننده ناقبولم
من شمع شب فراق یارم
یاندردی بنی جفای عالم
دیردمکه وجودم اوله باقی
پرتو بر جنده آفتابم
یارب بنی ایت قیایه ملحق
پاک ایدی دعاسی ایتدی تأثیر
تأثیر هوای نا مناسب
کلدیکه زیاده اولدی دردی
محو اولدی تبایجره اول پریوش
اکسلدی عرقده حسن تابی
ضعف تی اولقنامه یتدی
بستردده طلب قیلن نشان
رفع اولدی علامه سلامت
رفع ایتدی حجاب احترازین
کای درد دلم دواسی آنه
غم کز لک ایله جاننه یتدم
حالا که مقرر اولدی کیتمک
نه روضه کوبه وصولم
البته بهاره یتمکک وار
سندن غم وغصه بنده چوقدر
گریان گوگه طوتدی روی زردن
بیلدردی کولکده کی نیازن
سلطان سریر استدامت
بالله بو وجوددن اوصاندم
بالله بو حیاتدن ملولم
سوزان وسیاه روزکارم
دکلمنزم اولینجه بر دم
شاید دوشه وصل اتفاقی
بیلدمکه وجود ایش حجابم
کیم راه فنا ایش ره حق
فی الحال مزاجی بولدی تغیر
ترکینه ضعف اولدی غالب
تب لرزه فراغتن کیدردی
بر شمع کبی که گوره آتش
بر کل کبی کیم گیسده کلابی
کیم بستر اینچنده جسمی یتدی
کورمزدی وجود ناتوان
فوتینه کورندی چوق علامت
فاش ایتدی آنایه گیزلو رازین
شمع املم ضیاسی آنه
تا ممکن ایدی تحمل ایتدم
فرض اولدی بوسری ظاهر ایتکم

اولدی قیامت ایتدک

دئی، صولک
بلا، کوز

تمام صوفیه
ارایه یور

قیدری

محو اولدی

اولسون سکا ای ضعیفه روشن
جسممده یوق اوزگه درد تابی
من عاشق زار و ناتوانم
سوداسی ایله یوق اولدی وارم
چوق آرزو ایلم جمالن
حالا گیدرم گوکلده سوزی
آنحیق دکم بن پریشان
اول هم من زاره مبتلادر
بشدندر آنک جنونی افزون
دائم کچورر غمده ایام
رسوای زمانه اولدی بندن
بیهوده دکل فغان و آهی
من کیم گیده رم بو خاکدان
ای مونس روزکام آنه
من دار بقایه عزم ایونده
بن سز چکوب آهله فغانلر
دوشه بولاک اول اولان دیاره
زنهار آکا اولنده واصل
داماتی دوت رضاسن ایسته
عرض ایله که ای و فالو دلدار
عشقکده یرینه یتدی لافی
سویله من زار مبتلادن
خلوتکه انسه محرم اولدم
سن هم کله گور تعلل ایتمه
گر صادق ایسن بویولده هم سن
کل کام دل ایله اولهلم یار
خوش منزل امنه بولشم راه

کیم تیغ هوا هلاکیم بن
الا غم عشق اضطرابی
رماه لقایه مبتلایم
نجدی هوسیه روزکام
برگون گوره بیلدم وصالن
الذن نه کلور بوایدی روزی
اول یار غمنده زار و گریان
سرگشته وادی بلاددر
قیس ایکن اولوبدر آدی بخون
برگون آکا حاصل اولدی کام
آفاقه فسانه اولدی بنندن
یاقزیمی منی آنک کنایه
دردم بوکه شرمسارم آندن
غمخوارم و غمگسارم آنه
دنیا به وداع ایوب گیدنده
محرالره دوشدیکک زمانلر
عرض غم ایله اول نیکاره
خوش کیمسه در آندن اوله غافل
من مجرم ایچون دعاسن ایسته
جان ویردی یولکده لیلی زار
دعواسنک اولدی خلاقی
کای عشقه لاف ایدن وفادن
آزاده وشاد و خرم اولدم
من منتظرم تماقل ایتمه
صبر ایله ایله ترک عالم
بر یرده که یوقدر آنده اغیار
بی طعنه دوست وجور بدخواه

دوستانه
در

دوستانه

بندن سنی ایلك خبردار
چون قیلدی وصیتی آخر
یاد ایلدی یار مهربان
کیمدرکه جهانده فانی اولماز
دنیا یدی باشلو ازدهادر
هر لطفه در دینه بیک قهر
دوران اوزرینه در زمانه
ارباب زمانه و یروب پسند

بسم الله اگر ارادتک وار
عزم سفر ایندی اول مسافر
وصل آرزوسیه و یردی جان
دور فلکک امانی اولماز
اندیشه الفتی خطا در
هر شهد نه در قرینه بیک زهر
البته کن گیدر جهان
بوشعری نه خوش دیمش خردمند

غزل

بو عالم کیم گوکل قیدن چکر سن محنت و غمدر
آکوب تنهانی قبر ایچره نفرت ایله زنهار
دکل محکم جهان ملکنده هر بنیاد کیم قیلسن
اجل آلاش خوف و خطر دن قورتر نفسی
کمال عشق انسان موت ایلندر راه حکمنده
بهار ایامی گیر سن لاله زاره خاک اجزاسن
اسیر نفسدر اهل جهان بیلمز فنا قدرن

فنا سرمزلن سیر ایله کیم بر خوشجه عالمدر
طریق انس طوتکیم هر آووج طیراق بر آدمدر
بقاملکنده طوت منزل کیم اول بنیاد محکمدر
بوجوهر کیمای نفسه بر اکسیر اعظمدر
بلی مجری قیلن حکمن مثالن نقش خاتمدر
محقر گورمه کیم هر ذره بر جامیله بر جدر
فضولی ترک تجریدی سکا آنحیق مسلمدر

تمامی سخن

لیلی کل کلشن لطافت
پامال خزان اولوب بهاری
بیچاره آناسی آچدی باشن
کافورنی توکدی زعفرانه
چوق آغلیوب ایندی آه وناله
القصه طوتوب طریق ماتم
تعظیمیله طوتدیلر عزاسن
تن اولدی مقیم عرصه خاک
شوق اهله قرب حاصل اولدی

چون گوردی خزان ایله آفت
انجامه یتشدی روزکاری
باشندن آشردی قائلو یاشن
سوز دل ایله کلوب فغانه
آغلر کیم اولورسه بویه حاله
اول واقعه یه یغلدی عالم
قبرن دوزوب اوردیلر بناسن
روح اولدی قرین اوج افلاک
دریا سته قطره واصل اولدی

دنیا یدی بیک
بیلندر رسلوخی
آنکه هنر و اندر
ضیا باشاکم
کلک کلدریم
مستی اولمشوخی
خوب مزاجات

خیالانه

خیالانه

ایله

هر صفت

مولانا ندی مهر و بیجی

مجنونك لیلی وفاتندن خبردار
اولوب حمرته دنیادن کتدیگدر

مخت چنده کل درنلر
غم نسیخه سن ایلنده تحریر
کیم زید ستم رسیده زار
فی الحال قیلوب عزیمت راه
کای شیفته شکسته طالع
ادبار طلسمك اولدی باطل
بازار بوزولدی یغ بساطك
لیلی سکا ویردی زندکائی
سن صدقه سی اولدیفك پریش
عزم ره جنت ایتدی اول حور
مجنونکه خبردن اولدی آگاه
کیم غلغله سن هم اول زمانده
آز قالدیکه ناله سیله دلدار
بر لحظه بلند اولوب خروشی
چون کلدی اوزینه قیلدی ناله
طغنه سوزن ایتدی زیده بنیاد
ندم سکا قصد جاتم ایتدک
قیدک من زار ناتوانه
زهر ایدی مگر بو ویردیکک جام
بر مورچه نه در بو کینه
تأثیر ستمدن اجتناب ایت
ایلت بنی یار اولان دیاره
دوشدی بوله اولدی زیده همراه
چون کوردی مزار کلعذارک
گوکسی قیلوب لحد کبی چاک
قبر اوزره آقندی قانلو یاشین
یر یوزن ایدوب سرشگی مملو

بوغ

۱۵

اولدی در اشک بقرادی
کوز یاشنی ایلدی مخاطب
چیمق سکا اولدی شمعی واجب
بر برچی مقام طوتمش اول ماه
سن طورمه اگر مروتک وار
کور قنده در اول در یکانه
پابوس ایدوبن یتور نیازم
کای شمع ندر بو اجتنابک
جام می غم طوتننده عالم
مت ایتدی مگر سنی بو باده
بر نادره شمع ایدک شب افروز
بر نیچه زمان اگر چه یاندک
بیدارلغه کتورمدمک تاب
همراهم ایدک بویولده ای ماه
افلاکه تقاخر ایله ای خاک
زلفینه معارض اولسه ای مار
حالینه تعرض ایتمه ای مور
ای عمر کل ایدمی باشه سن هم
عالم خوشیدی که وار ایدی یار
ای جان من خسته دن وداع ایت
مشتاقکم ای اجل کرم قیل
قورتار بنی اضطراب غمدن
آینه می ایله ژنکدن پاک
رفع ایت نه ایسه آراده حائل
تکلیف وصال ایدر بکا یار
من کیتامک ایلسم خطادر
بالله مددمده قیلمه اهل

قبر ایچره نکارتک نشاری
کای تیره شب فراقه کوکب
کیم اولدی اول آفتاب غائب
کیم اولماز آکا نسیم همراه
کیم طبرغه ایسته آئی زهار
نمش اسکا آفت زمانه
بیلدر بو تضرعیه رازم
بن بخت سیاهدن حجابک
هم سن ایچدک بوجای هم بن
کیم بزمده طورمدمک زیاده
دوشدی سکا ذوق عشقندن سوز
سوزدله طورمدمک اوضاندک
شهلایکوزک اولدی مائل خواب
همراهی قویوب گیدرمی همراه
کیم اولدی رفیقک اولدر پاک
کیم آنده مقیمدر دل زار
کیم بغلودر آنده جان مهجور
کیم چشمه تیره اولدی عالم
چون یار یوق اولسون نه کیم وار
بر خسته ایله یتیزاع ایت
دفع الم ایله رفع غم قیل
ویرمژده وجودمه عدمدن
قیل برده اعتبارمی چاک
ایله منی اول نکاره واصل
بر خلوتده که یوقدر اغیار
سندن بکا بر مدد روادر
کیم بختمه یوز ویرودر اقبال

همراهی
عبدالمعز
زلف و قلم
مراعات

یارب بکا جسم و جان گرکز
من بعد ذلیل و خوار قیلیم
افغانده ایکن کیدوب قراری

﴿ غزل ﴾

یاندی جانم حجر ایله وصل رخ یار ایسترم
بلبل زارم دکل بیهوده افغان ایتدیکم
دهر بازارنده کاسددر متاع هتم
فانی اولق ایسترم یعنی بلای دهردن
نوله گر قیلیم شب هجران تمنای اجل
چون بقایزمنده در دلدار من هم طورمزم
ای فضولی ایستمز کیمسه رضاسیله فنا

﴿ تمامی سخن ﴾

چون راز دلینی ایتدی تقرر
امداد قیلوب عنایت حق
کل دیردی حقیقه املدن
قبرینی قوجاقلدی نکارک
لیلی دیدی ویردی جان شیرین
انصاف همین اوله محبت
کویا که النده ایدی جانی
چون دوریله یتدی اول زمانه
هر نیجه که وار ایدی نکاری
چون قیلدی نکاری ترک عالم
چون گوردی بو حالی زید غمناک
فریادله قیلدی نوحه بنیاد
زار آغلدی اوله کیم هم اولدم
ایل جمع اولوب ایتدیلر نظاره
قبر اوسته گوردیلر قیلمش

﴿ حورینین ﴾

رأینه موافق اولدی تقدیر
قیلیدی آنی مقصدینه ملحق
می امجدی صراحی اجلدن
جان صدقه سی ایتدی اول مزارک
اول عاشق بی قرار و مسکین
بو دایره در مقام حیرت
دائم کوزه دردی اول زمانی
آندن بر اجازت اولدی جانه
عالمده ایدی آنک قراری
بو عالمی ترک قیلدی اول هم
افغان قیلوب ایتدی یاقه سن چاک
اوج فلک یتوردی فریاد
آهی اودینه یغلدی عالم
مجنون سیاه روزکاره
جانانه به جان نثار قیلمش

احوالته آغلیوب سراسر
غسل ایلوب اولتن تزارین
قویدیلر آتی هم اول مزاره
روح اولدی فلکده روحه همراز

﴿ غزل ﴾

رفع اولدی تعلقات حائل
بر بزم ایکی شاهه محفل اولدی
قبر اوسته قویدیلر نشانه
طوقده قیلوب مراد حاصل
کچدیکه زمان مکرّم اولدی
بو در اثر محبت پاک

﴿ غزل ﴾

زیدک لیلی ایله مجنونی
اول مشهده زید اولوب مجاور
تعمیر ایچون ایتدی چوق عطار
پیوسته حرارت جگردن
جاروب ایله آب اولنده مطلوب
هر لحظه قیلوردی تازه ماتم
اول مونس و مشفق و موافق
پیار تنده قالیوب تاب
خواب ایچره گوردی اول فکاره
رخسار لرنده ذوقدن نور
خوش وقت نشاط و ذوقله شاد
هر مهوشه بیک فرشته صورت
صوردی که بولر نه ماهر در
بوروضه نه روضه بریندر
بو در دیدیلر ریاض رضوان
بو ایکی مه خجسته رخسار
چون وادی عشقه گیردیلر پاک

اصلی حورینین
فلو طینوسی

﴿ غزل ﴾

آثار صداقت ایتدی ظاهراً
تدریجیه قیلدی چوق بنار
قدیل مزارین ایتدی روشن
مژگان ایله اشکی آب و جاروب
قیلمزدی فغان و ناله سین کم
بر کیجه قریب صبح صادق
قیلمشدی مزاره یا صلا نوب خواب
بر باغچه ده ایکی ماه پاره
سیم غم و درد و غصه دن دور
اغیار تعرضدن آزاد
اخلاصه اولمش اهل خدمت
نه رتبو پادشاهلردر
بو قوم نه قوم نازیندر
بو قوم خجسته حورو غلمان
مجنون ایله لیلی وفادار
اول پاکک ایله اولدیلر خالک

در یا صبر ایچون
یا صبر ایچون

منزلری اولدی باغ رضوان
چون بونده رضا وروب قضایه
گیتدکنه جهان بی وفادن
چون زید یوقودن اولدی بیدار
خلقک اولوب اعتقادی افزون

تمامی سخن

ساقی متغیر اولدی حالم
من بعدم زیاده ویرمه باده
بو غفلت ایله کچوردم ایام
سرمایه عمر کتیدی الدن
فریاد بوجوردن که گردون
دون دیده تر قیلوب گهر بار
هرگز روشنگدن اولمادم شاد
احبابه ققیض دور ایدرسن
مجنون اگر اولسه ایدی جاهل
فرمانه اتقیاد ایدردک
اهل هنر اولدینی سییدن
اقرانی اینجده خوار قیلدک
لیلی کر اولیدی بر حیاسز
اولمزدی آکا همیشه جورک
فضل اهلنه مائل اولدیغندن
دائم غم آنده زار قیلدک
من هم گر اولیدم اهل تزویر
سندن غرضم اولوب سرانجام
چون اهل وقارونک و عارم
بو یوزدن ایمش سنک مدارک
گر دون اشیدوب منم عتایم

سویلمشکه قالمدی محالم
رحم ایله که سرخوشم زیاده
بیلمم که نولور ایشم سرانجام
سود ایتدم ایتدیگم عملدن
احوالی ایلدی دگر گون
گردونه دیدمکه ای جفاکار
دام غم و محنتکدن آزاد
ارباب کماله جور ایدرسن
اولمزدک اطاعتده کاهل
گوکینی مدام شاد ایدردک
صاحب نظر اولدینی سییدن
بی عزت و اعتبار قیلدک
یاسن کی مهرسز وفاسز
کامنجه مدام اولوردی دورک
ادراکه کامل اولدیغندن
آشفته روزگار قیلدک
ایتمزدک اعانمده تقصیر
دورکه بکا اولوردی آرام
جورکه همیشه خوار وزارم
وار ایمدی که یوقدر اعتبارک
ویردی بو ادا ایله جوابم

کای صورت حالدن خبرسز
من امره موافق ایلرم دور
اما سنک ایتدیگک خطادر
شاعرلره افتخار ایدوبسن
مجنون دیدیکک وجود کامل
دیوانه آکا سن ایلدک آد
لیلی دیدیکک مه تمامی
رسوای خلایق ایلدک سن
که نوفله غدری قیلدک انطاق
شرم ایت بونه هرزه در نه مهمل
شرح ایلمک ایستدک فسانه
امواته سوزکه ایتدک آزار
اموات، مظالمینه گپردک
جرمینیه اولانده خلق ملزم
اولزمی بو باعث عذابک

جواب مسئله

ای طوطی بوستان گفتار
آلدانمه اگر سپهر لایع
اشعاره یمان دیوب اوصانمه
سوزدر گهر خزانه دل
جان سوزدر اگر بیلورسه انسان
بالله بو یمانیسدرکه حالا
مجنونه لیلی بی قیلوب یاد

بیان تألیف کتابدر

تاریخ زمان فتح بابدر

ای گلک رونده بارک الله
بیک سعلیه حاجتم یتوردک

صراف سخن فضولی زار
طعن ایله سکا دیدیسه کاذب
سرمایه نظمی سهل صانمه
اظهار صفات ذاته قابل
سوزدر که دیرلر اوزر که درجان
امواتی سوزیله قیلدک احیا
ارواحلری ایلدک شاد

سرای مختص

سرای مختص

جور بیلور

ایدوبسن

در فضولی ناهلی

ایله کوز

نظر پستی

رحمت سكا كيم سن ايندك امداد
اشگيله رونی سيم اندود
خزینلری گنج گوهی درد
القصه مرتب اولدی بر باغ
خون جگر آب جویباری
اولدمکه بونسخه اولدی مرقوم
اظهاره کلوب رموز وحدت
تاریخچه دوشیدیلر موافق

﴿ ارباب وفادن توقع قبول معذرتدر ﴾

﴿ واصحاب ذکادن تمنای دعای مغفرتدر ﴾

انصاف ویرای حسود انصاف
احوالی گور خراب و مضطر
سوز داره سی دکل بو احوال
بندن طمع ایتمه فکر صائب
آزدر دیمه جوهر صفاسین
بالله گر اولیدی بر خریدار
فی الجمله بوهم که اولدی مسطور
عیب هنر اختیار قیلمه
بیهوده یتر تعرض ایله
ترك ایله تعرض و عنادی

﴿ دم خیر سوزندن اوردمادم ﴾

﴿ ور خیر دیمزسن ایسم ایسم ﴾

فضولی محمد بن سلیمان حله مفتیسک اوغلی در ولادتی ۹۱۰ ده کربلا ده واشتهاری
بغداد ده در . آلتش بش سنه معمر اولمشدر . عهد شبانده تحصیل علوم ایتدیگی
خواجه رحمة الله نامنده بر ذات کریمه سنه علاقه ایتکده عرض محبت قصیدیه شعره
باشلامشدر ۹۷۵ تاریخنده ارتحال ایدوب تربه سی حله ده زیارتکاهدر .

سخن خالی بود
نور واد افق
انجمن
اکلات خطا
افزاینده اوله
بسیار بر نظره
سویه

فضولینک :

اکسک اولسون آردن ناقص یازان دیوانمی
نسخ اولسون نسخه آمالی اول طابعلرک
بولماسون شیرازه طومار عبری انتظام
کیم باصارلر دفتر شعرک فضولی نا تمام
قطعه سنده واقع اولان طعن و تشنیعه هدف اولماق ایچون اوتدن بریدن طوبیلا دیغمز
غیر مطبوع آثارندن الده ایدیه ییلدی کمز قدرنی اشبودیوانته علاوه یه کندمزی مجبور عدایلدک
غریبات

هوای عشق باشده، دلده تاب نار فرقت وار
نوله بزم بلاده سینۀ نالانی چاک ایتسم
مه نوصامه طومش چرخ سیخ شعله آهم
لبک یادینه جان ویرمش دیو فرهاد دل جانا

﴿ کهی درد فراق یار ، کاهی طعنه اغیار ﴾

﴿ فضولی صامه بو محنت سراده استراحت وار ﴾

کوشه ابرورلر گده چشم جادولر میدر
عقد شبنمدر گل تراوزه، یا خود هر طرف
ایکی آذر در که بر کنج اوزره باش قویمش یا تور
اشک چشممدر سر زلفک خیالیه مدام

﴿ سنمیسک آنجق فضولی بویله خوبلر مائلی ﴾

﴿ یوقسه عشق اهلی قاموسن تک بلاجولر میدر ﴾

نورینی ماه رخکدن آلیر مدام
محراب ایمش قاشک که آقا قارشو کر پیک
عکس رخک اوغورلادیغی چون دونه دونه
طولدرمه یوللرین یوگوروب طومته ای سرشک
هم محبت اولدی دانه انکور زاهده
اصلی بودر که او قودیلر آدینی حرام

﴿ میخانه در جهانده فضولی مقام امن ﴾

﴿ جهادیت واروب حباب کی آنده طوت مقام ﴾

بلبل دل کشین رخسارک ایلر آرزو
نامہ وقاصد پیامیله خوش اولماز خاطرهم
طوطی جان لعل شکر بارک ایلر آرزو
اوز لیکن لهجه کفتارک ایلر آرزو

ایچونجه جاهد
شیرازی
وفا فریار
بو قطعه شیوه مقدمه
نور واد افق

۱۵۱۰
۱۳۴۰

سرو و گل نظاره سن نیلر سا حیران اولان
ارزو ایلر که بن تک متصل بیمار اوله
هجر بیماری تتم باد صبادن دمبدم
ظلمت هجر گده باقاز شمع چشم مردی

﴿ آرزومند و صالم دیر فضولی خسته دل ﴾

﴿ وصلک ایستری دولت دیدارک ایلر آرزو ﴾

قارالدر آفتابی سایه چکسه ک پرده رخساره
سکا برسوزدینجه کجی عمرم حسه لله
دل صد پاره می جمع ایلک کویکده مشکدر
سر زلف کده هر مو صد قلمش بر دل سوزان
تمای وصال کچون دکل کریهه بود در قصدم
باشم قالد رمسون خاک در کدن سر نکون چکسون

﴿ فضولی ضعف تن عذریه کسمه ناله و زارک ﴾

﴿ بزى چون چنک تک معتاد قیلدک ناله و زاره ﴾

کرم قیل کسمه ساقی التفاتک بینوالر دن
اسیر غریبتر بز سندن اوز که آشنا من یوق
صبا کوینده دلدارک نه در افتاده لر حالی
دیمه زاهد که ترک ایت سیمبر تنلر تماشا سن
کیروب مسجدلره کر مقتدر پیروی اولم
طیپیا خاک کوی یاردنر اشک تسکینی
فلکدر مهر زائل یار غافل عمر مستعجل
وجود من کی سوراخ سوراخ اولسه آه اتم

﴿ فضولی نازنینلر کورسه ک اظهار نیاز ایلر ﴾

﴿ ترجم اومسه عیب اولماز کدالر پادشاهلر دن ﴾

نه کورر اهل جفا بنده وفادری غیر
ای اولوب ساکن مسجد نه بولور سن بيلم
کل خراباته نظر ساقی به قیل کیم یوقدر
نه بولور شمع یاقان کیمه ضیادن غیر
بو ریاسنده آنک بوی ریادن غیر
رخ صاف ومی صافنده صفادن غیر